Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

Jens med guldklumpen

110 skillingsviser
om Amerika
og udvandringen
1830-1914

Jens med guldklumpen

110 skillingsviser
om Amerika
og udvandringen
1830–1914

Thomas Thomsen

Jens med guldklumpen

110 skillingsviser
om Amerika
og udvandringen
1830–1914

Chr. Erichsens Forlag
København 1982

Omslagets for- og bagside er udtryk for
udvandringens for- og bagside,
guldfundene (vise nr. 7) og
en sørgelig skæbne i Amerika (vise nr. 82)

Bogens hovedtitel er hentet fra vise nr. 69

© Thomas Thomsen, 1982

Trykt i Nørhaven Bogtrykkeri a/s, Viborg

Bogbinderarbejde udført af
Chr. Hendriksen & søn, Skive

Første oplag udsendt 1982

ISBN 87-555-0870-7

INDHOLD

Forord 9

Indledning 11

Viser:

1. Brødre meget langt herfra 23
2. Vise om de niogfyrgetyve Danske, der vilde søge deres Lykke i Amerika 25
3. Den berygtede Vildtyv Eidig – saavelsom hans Mord af de uciviliserede Indianere i det vestlige America 31
4. Herr' Madsens Rejse til Californien 37
5. Hurra for Californien! 41
6. Et Brev fra en Guldgraver i Californien 45
7. Lars Hansen og Guldklumpen 49
8. Ny Vise fra Udvandrene, om Reisen fra Kjøbenhavn til Liverpool og derfra til New-York 53
9. Dampskibet Austrias Brand 57
10. Mormonen, den rige Gaardmand Morten Petersen, der drager til Zions Land 63
11. Har I aldrig seet en Abolitionist 67
12. De frygtelige Pantserskibe 69
13. Den frygtelige 30-aarige Røveranfører Heinrich Delter 73
14. Vil Du være rig? 81
15. Reisen til Amerika 85
16. Erindringer fra et 2-aarigt Ophold i Slaveriet 91
17. Guldgraveren 95
18. Farvel til Danmark 99
19. Udvandrerskibets Skjæbne 103
20. Efterretning fra en Mormon, som bor i Spanish Fort i Amerika 107
21. Amerikansk Humbug 109
22. Jydens Afsked fra Fædrelandet 113
23. Amerikansk Humbug 115
24. Søren og Malle eller Reisen til Amerika 119
25. Afskedshilsen 123

26. Den utro Maren 125
27. Vise fra en Udvandrer til Hjemmet 129
28. Den danske Pige i Amerika 133
29. Den sorte Mands Levnetsløb 135
30. Kommen tilbage i dette Aar fra Mormonerne ved Saltsøen eller: Laura Vissings Besøg i Danmark i denne Sommer 139
31. Dansk Udvandrersang 142
32. Skrækkelige Følger af brødefuld Kjærlighed 143
33. Den danske Pige eller: Jens, der vilde reise til Amerika 147
34. Mormonernes Ypperstepræst Brigham Young og hans 16 Koner 151
35. Den vesterjydske Udvandrers Farvel 155
36. Jens, der reiste til Amerika 159
37. Op Brødre, see Lyset nu skinner i Vest 163
38. Udvandrerens Afskedssang 165
39. En ung Piges Farvel 169
40. Guldgraverens Farvel 173
41. Mormonpigens Klage 177
42. Uhrmageren der solgte sin Kone 181
43. Pigen fra Stevns, som reiste til Amerika 185
44. Ole Peersens og hans Kone Dorthes Rejse til Mormonerne og deres Ophold der 189
45. Trofast Kjærlighed 193
46. Kjærlighed i Fængslet eller Fangens Flugt 197
47. Mormonprofeten Brigham Young 201
48. Pios Flugt 205
49. Detailleret Beretning om Pios og Geleffs Afreise 209
50. Nr. 2 af den traurige og detaillerede Beretning om Pios og Geleffs forte Forsvinden 213
51. Nr. 3. Drømmebilleder fra Amerika 217
52. Flugten til Amerika eller Ho'derne er' væk! 221
53. Nyt fra Chikago! Louis Pio kommer! 225
54. Louis Pio er kommen tilbage til Danmark d. 4de Oktober 229
55. En ganske ny Sang fra Amerika 233
56. Noget om Amerika 237
57. Hjem igjen til Danmark 239
58. Sang af en dansk Kolonist 243
59. En Kolonists Betragtninger over de daarlige Tider 245
60. Sang af danske Kolonister med Opfordring til Enhver 247
61. Kolonist-Sang 251

62. Reisen til Amerika med „Thingvalla“ den 19de August 1879 255
63. O Susanne 259
64. Den fattige Piges Kjærlighed til den rige Karl 263
65. Dampskibet „Narragansets“ Brand 267
66. Snart stævner Skibet bort herfra 271
67. Et Farvel til Danmark samt Slægt og Venner fra samtlige Emigranter fra Møen ved deres Afreise til Amerika 275
68. Manden, der sultede i 40 Dage 279
69. Jens med Guldklumpen 283
70. Mordattentatet paa Præsidenten 287
71. En dansk Pige, der blev solgt 289
72. En Zionsældstes Tanker 293
73. Præsten, der narrede Konen 295
74. Dampskibet „Geyser“ 299
75. Farvel til De, der rejse til Amerika 303
76. Afskedssang fra Danmark den 14de November 1883 ... 306
77. De to kjøbenhavnske Mursvende der solgte deres Koner 309
78. Sang om Fyrbøderen paa „Thingvalla“ 313
79. Fyrbøder Eksteds Mishandling ombord paa „Thingvalla“ 317
80. Et Familiedrama i Kjøbenhavn 321
81. Gamle Onkel! 325
82. En dansk Piges sørgelige Skæbne 329
83. Udvandrerskibet „Gejser“ sunket 333
84. Udvandrerskibet Gejsers Undergang 337
85. De Forlistes Farvel ved „Geisers“ Undergang 341
86. „Geisers“ sørgelige Forlis 345
87. Minde-Sang fra det stolte Dampskib Geisers Undergang 349
88. Min Kjærestes Død ombord i „Gejser“ 353
89. Paa Gaarden nær ved Skanderborg eller Trofast i Liv og Død 357
90. „Danmarks“ sørgelige Undergang 361
91. „Danmarks“ Undergang og de Manges Frelse 365
92. Udvandrerskibet „Danmarks“ Undergang 369
93. Udvandrerskibet Danmarks Forlis 373
94. En Sang fra Amerika 377
95. Guldkuren 379
96. Den unge Sømands haarde Skæbne 383
97. Sang om Jens Peter og Trine 387

98. Guldgraveren i Klondyke 391
99. Skriv til Mo'er 395
100. Den amerikanske Flagsang 399
101. Oluf og Emma 401
102. Visen om lille Peter Jensen 405
103. Fiskermanden 409
104. Udvandrerskibet „Norges" Forlis 413
105. „Norges" Undergang 417
106. Norges Undergang 421
107. Pianofortearbejderens Hjemkomst fra Amerika 425
108. Jordskælvet i San Francisco 429
109. Skamlingsbanken 433
110. En Sang om en ung Pige, der mistede sin Kæreste ved „Titanic"s Undergang 437

Melodihenvisninger 441

Førstelinje-registrant 445

FORORD

I de sidste 10 år er der kommet en del publikationer om den danske udvandringshistorie og om et af det 19. århundredes massemedier, skillingsviserne. Indenfor begge områder mangler man imidlertid endnu at behandle meget, og nogen sammenknytning af de to emner er på grundlag af det danske materiale endnu ikke forsøgt.

Det er i lyset af dette faktum, at man skal se mit arbejde med at indsamle og datere de skillingsviser, der som emne har Amerika og udvandringen dertil. I bogen *„Farvel til Danmark. De danske skillingsvisers syn på Amerika og på udvandringen dertil 1830–1914"* (Århus 1980) analyseres viserne, og de indplaceres i en historisk ramme.

Bogen her er i stedet at betragte som en visesamling, hvor alle de væsentlige viser er medtaget. Af genre- og indholdsmæssige årsager er ca. 1/3 af de oprindeligt undersøgte viser udeladt, mens til gengæld tre nye er kommet til.

Bogens opbygning fremstår således: Efter nogle indledende betragtninger over udvandringens omfang og karakter samt om skillingsvisegenren følger 110 Amerikaviser, ofte med en kortfattet kommentar. Forsiden, selve visen og den ofte tilknyttede prosaberetning er som hovedregel gengivet i overensstemmelse med det oprindelige format, tegnsætning og stavemåde. Endelig er der henholdsvis et afsnit med melodihenvisninger og en førstelinjeregistrant.

Om emnet kan der i denne sammenhæng kun gives få litteraturhenvisninger – R. L. Wright: Swedish Emigrant Ballads (Nebraska 1965), S. S. Amundsen og R. Kvideland: Emigrantviser (Oslo 1975) og min egen nævnte analyse.

Sluttelig en tak til mange involverede institutioner og personer for den ydede hjælp, herunder især til Torben Palsbo (Universitetsbiblioteket) og til Kirsten Sass Bak (Aarhus Universitets Musikvidenskabelige Institut).

Thomas Thomsen

INDLEDNING

Udvandringen

Som så mange andre lande oplevede Danmark i forrige århundrede en *befolkningstilvækst* af hidtil ukendt omfang. Fra en befolkning på 1 million år 1800 øgedes indbyggertallet til 2,5 millioner år 1900. Blandt de væsentligste faktorer bag udviklingen var lægevidenskabens fremskridt med en stærkt faldende dødelighedsprocent til følge.

Befolkningstilvæksten havde været endnu større, hvis en betydelig udvandring fra Danmark til de oversøiske lande ikke havde fundet sted, en udvandring der i høj grad var forårsaget af det stigende indbyggertal. Udvandringens mål var for mindst $^4/_5$ af danskerne Amerika, dvs. det nuværende USA.

Mere end *300.000* danskere *udvandrede* i perioden mellem Den amerikanske Uafhængighedserklæring (1776) og 1. Verdenskrigs udbrud (1914). Ganske vist havde landboreformerne i Danmark i slutningen af det 18. århundrede med Stavnsbåndets ophævelse og en begyndende udflytning fra landsbyfællesskabet i teorien muliggjort en udvandring, men bl.a. Napoleonskrigene forhindrede dette i praksis. Efter disse startede den europæiske masseudvandring så småt, men frem til *1830'rne* var Amerikainteressen i Danmark minimal og især et anliggende for de højstuddannede. Antallet af danske udvandrere oversteg i det halve århundrede næppe 1.000, og udvandrerne var fortrinsvis embedsmænd og sømænd, som drog afsted alene.

I 1826 underskrev Danmark og Amerika en handelstraktat dikteret af tidens liberalistiske principper, men først fra midten af 1830'rne steg Amerikainteressen og udvandringen fra Danmark. På den litterære front var flere af Coopers fortællinger allerede oversat til dansk[1], og H. C. Andersens digt „Brødre meget langt herfra" tilligemed Chr. Winthers „Flugten til Amerika" opnåede hurtigt en vis popularitet i befolkningen. I sidstnævnte digt fortæller storebroder Peter sin yngre broder om rejsen til og forventningerne om det forjættede land:

„Ja længer der er til Amerika
End til Tante Lise på Landet;
Men for at komme didhen herfra,
Man seile maa over Vandet.

Men hvis man saa Farten overstaaer,
Fortryder man aldrig Løbet:
Man faaer til Foræring en Herregaard
Og Penge ovenikjøbet.

Med Sølv er Hestens Hov besko't
Og Vognens Hjul beslaaet;
Guldet det ligger dig for din Fod,
Du bukker dig kun for at faa'et.

Konfektrosiner og Mandler der groe,
I store Duske de hænge
Paa Træerne sammen, to og to,
Og koste slet ingen Penge.

Brystsukker du som Tvebakker seer,
Som Rugbrød Chocolade;
Med Sukkerkringler det hagler og sneer
Og regner med Limonade.

Og Frihed har man endnu dertil
Fra Morgen til Aftens Ende;
Man spytter paa Gulvet, hvor man vil,
Og lader Sigarerne brænde.

Man gynger den hele udslagne Dag
I deilige Vuggestole,
Og det kommer an paa Hvers Behag,
Om han gider gaaet i Skole."

Som bekendt blev det ved drømmene og sagosuppen, og ikke meget anderledes var det med to århusianske udvandringsforsøg i 1837 og 1838. Bestemmelsesstedet var i begge tilfælde Tamaulipas, Mexico, og specielt det sidste forsøg endte ynkeligt. Under ledelse af stolemager Dessau og brændevinsbrænder Iwersen påbegyndte ialt 49 udvandrere den farefulde overfart på en synkefærdig skude med det resultat, at rejsen under dramatiske omstændigheder måtte afbrydes[2].

I det følgende tiår kan man bemærke en begyndende landboudvandring og i 1848 starten på *guldeventyret i Californien.*

På grund af kildematerialet kan man ikke bedømme antallet af danske udvandrere med større sikkerhed før fra 1868, og i hvert fald synes den amerikanske statistik at angive for få danske ud-

vandrere f.eks. i årene efter 1848[3]. Blandt pionererne var den senere kendte dansk-amerikaner Peter Lassen[4] og sømanden Peter Justesen. Sidstnævnte har i en bog beskrevet guldfeberens mangeartede virkninger, bl.a. de store forventninger, det hårde arbejde i minerne, de usle livsvilkår, prisernes himmelflugt og den manglende justits[5]. I det udpræget mandsdominerede Californien forklares den barske virkelighed for en kvinde på følgende kortfattede, men sigende vis: „Man er her ikke for at leve, min smukke Dame, men for at samle sig Formue"[6].

Mens guldfeberen, omend i mindre omfang, stadig rasede, tog den danske *mormonudvandring* sin begyndelse. Og modsat anden udvandring findes der her fra begyndelsen kilder, som præcist kan belyse omfanget af den religiøst motiverede udvandring.

Igennem første halvdel af det 19. århundrede var der opstået en vis modvilje mod den danske folkekirke, en modvilje der bl.a. kanaliseredes gennem den såkaldte lægmandsbevægelse, men som også antog mere organiserede former. På samme tid, men på den anden side af Atlanten havde Joseph Smith grundlagt Mormonkirken, som under den nye Ypperstepræst Brigham Youngs lederskab i slutningen af 1840'rne fik sit centrum i Utah.

Kort efter sendtes nogle missionærer til Danmark med det formål at udbrede kendskabet til læren, at omvende flere personer og endelig som en naturlig konsekvens heraf at lade dem udvandre til det nye Zion i Utah. Allerede i 1852 forlod den første gruppe danske mormoner København med Amerika som bestemmelsessted, og i det følgende halve århundrede fulgte 17.000 efter. Derved bidrog dansk-amerikanerne i forreste række til det store arbejde med at forvandle Utah fra ørkenland til frugtbar jord, en proces der udover flid krævede disciplin og organisation.

Den udbredte antimormon-litteratur og kampagne, der specielt var rettet mod flerkoneriet, har uden tvivl afholdt en del fra at tage den definitive beslutning om at udvandre, men på den anden side kunne mormonerne via en speciel fond yde ligesindede gratis rejse til Utah (mod modtagerens moralske forpligtelse til senere at tilbagebetale pengene). Dette aspekt sammenholdt med muligheden for at rejse sammen med landsmænd og trosfæller har været væsentlig for mormonismens gennemslagskraft – dels på grund af behovet for en vis tryghedsfølelse under den farefulde og besværlige rejse, og dels fordi den økonomiske hjælp for mange fattige var deres eneste mulighed for at udvandre og begynde „et nyt liv" med håb om en bedre social position og mere sikre eksistensvilkår. Specielt væsentlig for forståelsen af mormonismens store gennemslagskraft netop i Danmark er endvidere, at de dan-

ske myndigheder i virkeligheden behandlede de kirkelige rebeller liberalt sammenlignet med andre lande.

Med guldfeberen og debatten om mormonerne blev et *Amerikabillede* for alvor indprentet i den almindelige borgers bevidsthed. Med mormonudvandringen skiftede udvandringen karakter, idet den herefter overvejende var gruppeorienteret og socialt nu især omfattede samfundets ubemidlede. Geografisk havde småøer som f.eks. Langeland og Ærø indtil 1852 spillet en væsentlig rolle i kraft af bl.a. sømandens dominans, men nu kom også København, Nordjylland og andre dele af landet ind i billedet.

Den amerikanske Borgerkrig 1861–65 vakte i samtiden ringe debat, hvilket til dels havde sin årsag i Danmarks ydre pressede situation. Når synspunkterne kom frem, var de overvejende venligt stemte overfor Nordstaterne, og den danske vice-konsul i Wisconsin C. F. J. Møllers forklaring af krigsårsagen må karakteriseres som typisk:

> „Det var de sydlige Stater, der efter forgjæves at have søgt at gjøre deres særlige Institution, Slaveriet, ligeberettiget med Friheden, Grundprincippet for hele Unionen, – ja endog af al Magt forsøgt at udvide hiint paa dettes Bekostning, – i deres daarlige Hovmod drog Sværdet for med dette om muligt at tilkjæmpe sig Rettigheder og Privilegier, der af alle Rettænkende betragtes som stridende mod guddommelige Love og Menneskets sande Interesse"[7].

Af større varig betydning for udvandringen blev vedtagelsen i Amerika af *„Homestead-Act"* 1862. Industrialismen havde endnu ikke sat sine spor i Danmark. Landet var en landbrugsstat, der foreløbig ikke havde mulighed for at opsuge befolkningsoverskuddet og arbejdskraften, endsige tilbyde denne egen jord og gård, og derfor fik „Homestead"-loven (eller i hvert fald propagandaen herom) stor betydning for danske udvandrere. Under meget gunstige betingelser kunne indvandrerne erhverve sig 160 acres jord; af størst betydning for at beholde den gratis jord var, at modtageren dels forpligtede sig til at bebo og dyrke jorden i 5 ud af 7 år og dels aflagde ed på, at vedkommende ville blive amerikansk statsborger.

Et kendetegn for den danske udvandring var en ringe tilbøjelighed til at danne kolonier, ligesom man heller ikke krampagtigt søgte at bibeholde det nationale særpræg. I stedet slog man sig ned enkeltvis i landbrugsområder, gerne i de midtvestlige stater, og lod sig relativt hurtigt assimilere med den „indfødte" befolkning.

Frem til 1860'erne var størsteparten af danske udvandreres *overfart* over Atlanten foregået ved hjælp af sejlskibe, men nu var billedet ved at ændre sig. Udvandringen fra den gamle verden tiltog stadig, og den tekniske mulighed for at overgå fra sejl- til dampskibe muliggjorde udvandringens massekarakter. Carsten Hauch har i en roman beskrevet Robert Fultons afgørende opfindelse i begyndelsen af 1800-tallet[8], der imidlertid først fra 1840'rne fik større konkret betydning for passagerbefordringen.

Skibsfarten blev nu hurtigere, behageligere og billigere, men ikke mere sikker. Mens mange tidligere var døde ombord på sejlskibene, tiltog forlishyppigheden med den øgede, til tider hasarderede fart på havet. „Titanic"s undergang 1912 under et forsøg på at erobre hastighedsrekorden er et dramatisk og slående eksempel, mens dansk skibsfart specielt er knyttet til „Geiser"s sammenstød med „Thingvalla" 1888 og „Norge"s undergang 1904. En anden markant ændring bestod i en større tendens til direkte fremfor indirekte overfart, dvs. man fragtede passagererne fra afgangs- til anløbshavnene i Amerika uden ophold og ventetid i f.eks. Liverpool eller Hamborg.

Konkurrencen om ruter og passagerer tiltog, og fra dansk side var der i 1860'erne et udtalt ønske om en direkte forbindelse mellem København og Amerika. Et amerikansk selskab tog i 1866 initiativet til en sådan rute, der skulle afgå mindst hver 14. dag hver af vejene og i øvrigt anløbe såvel en svensk som en norsk havn. Initiativet var dårligt organiseret, og under skandaløse forhold foregik selskabets første og eneste sejlads med „Ottawa" i 1866. Først 14 år senere etableredes et dansk selskab „Thingvalla-Linien", som skulle vise sig levedygtig, idet det fortsatte frem til 1936, dog fra 1898 omorganiseret under betegnelsen „Skandinavien-Amerika Linien".

„Ottawa"-affæren var stærkt medvirkende til *Udvandringsloven* af 1868, der havde ringe effekt, da den faktisk kun omtalte transportbeskyttelsen. Agenternes kyniske hvervning af ofre lodes upåtalt, hvorved lovens liberalistiske grundtanke lod sig se.

Det følgende årti markerede en begyndende industrialisme i Danmark og en fremvoksende *arbejderbevægelse*. Statsmagten og politiet søgte med al magt at bekæmpe socialisternes agitation og hele deres væsen. Efter at førerne Pio, Brix og Geleff havde udstået en længere fængselsstraf lanceredes i 1876 begyndelsen til en plan om at etablere en koloni i Amerika, der skulle grundlægges på baggrund af fundamentale ideer som privatejendomsrettens afskaffelse. Realistiske ideer var blandet op med drømme:

„Lad os tænke os, at Arbejderpartierne i de forskellige Lande satte sig i Spidsen for et umaadeligt Kolonisationsforsøg i Nordamerika. Lad os tænke os, at de undersøgte Forholdene derovre og valgte en stor Landsdel, der kunde rumme Hundredetusinder af Mennesker og var frugtbar og let dyrkelig, og at de vedtog at anbefale alle udvandrende Meningsfæller at vende sig til denne Plads...

Som Resultat af den ovenstaaende Udvikling maa vi i det Hele anbefale Udvandring som gavnlig baade for de Paagældende selv og for de Tilbageblivende, at sige naar den ledes paa rette Maade, og det glæder os derfor at kunne meddele, at der fra Formanden for Centralbestyrelsen i den nærmeste Tid vil komme til at foreligge Forslag om, at det socialdemokratiske Arbejderparti overtager Ledelsen af Udvandringen fra Skandinavien og sætter sig i Forbindelse med de øvrige Landes Arbejderbestyrelser for at lede den fremtidige Udvandring paa en for vor Læres Udbredelse hensigtsmæssig Maade."[9]

Næsten 1 år gik, inden den konkrete plan forelå. Oprindelig synes det ikke at have været førernes hensigt at deltage i udvandringen, men presset af politiets chikanerier, indre partimæssige stridigheder og antagelig også som følge af en vis desillusionering forlod Louis Pio og Poul Geleff sammen med nogle få kolonister landet d. 23/3 1877. De var økonomisk understøttet af politiet, som igen havde fået midlerne fra bl.a. firmaet Burmeister og Wain, og afrejsen foregik i største hemmelighed.

Udvandringsloven af 1868 bevirkede en relativ pålidelig statistik over danske udvandrere, der bl.a. viser fluktuerende bevægelser med toppe i begyndelsen af især 1880'erne og begyndelsen af de efterfølgende to tiår. Strukturelt gik udviklingen fra gruppe- til enkeltudvandring, samtidig med at gennemsnitsalderen faldt. Efterhånden som landbrugsarealerne i Amerika blev beboede, søgte danskerne i stedet til større eller mindre byer f.eks. som håndværkere.

Den 1. Verdenskrig satte en naturlig stopper for masseudvandringen til Amerika, en udvikling som i 1920'rne efterfulgtes af restriktiv amerikansk indvandringslovgivning, hvor hvert enkelt land tildeltes bestemte, minimale indvandringskvoter. Derved var en uhæmmet, liberalistisk indvandring i Amerika standset, en udvikling der tidligere bl.a. havde givet sig udslag i forbud mod kontraktindvandring og indvandring af forbrydere[10].

I det socialdemokratiske ugeblad „Folkeviljen" blev der d. 29/1

1877, altså kort før førernes udvandring, bragt en lang vise med titlen „Amerika og Danmark", der på udmærket vis sammenfattede den økonomiske, den politiske og den religiøse baggrund for udvandringen med klar vægt på den økonomiske side af sagen:

(s. 1) „Hvad nytter det, Du kære,
At tale nu om Sligt,
Vi virker det vi kunne
Og gør vel saa vor Pligt:
At Lønnen er for lille
Og Flokken altfor stor,
Det tynger mig paa Sindet tidt
Langt mere end Du tror!

(s. 2) Forsilde har vi angret,
At ej vi fulgte med,
Da mod „det fjerne Vesten"
Saa Mange drog afsted;
Nu ere vi forarmede,
Forlæssede med Smaa –
Jeg undres tidt, Katrine, at
Ej Alt gaar rent i Staa!"

Martin og Katrine arbejdede hele dagen for at skaffe den nødvendige føde, men en dag indkaldtes han til krigen mod tyskerne, en krig som han „hadede i Hjertet" og betegnede som „Moderne Slaveri".

Efter hjemsendelsen forværredes familiens situation, og sognerådet under ledelse af den ubehagelige præst besluttede at sende familien til Amerika:

(s. 25) „Fem Rollinger han har alt nu
Og sikkert faar han fler,
Men lad han faa dem, naar kun i
Amerika det skeer;
Desuden har i Felten han
Nok faaet selv sit Knæk –
Vi slipper for det Hele, naar
Vi la'er dem reise væk!"

Herefter forandredes fattigdommen og frygten for fremtiden til velstand og optimisme, en proces og et resultat der kun blev nået ved familiens målbevidste arbejde:

(s. 34) „Med Økse, Sav og Spade, og
Med Hakke og med Plov
De for en Anden dyrked op
En Mark og rydded Skov;
Med Slid og Slæb gik saadan hen
For dem de første Aar:
De led i Nu'et for at faa
Med Tiden bedre Kaar!

(s. 35) Alt den Gang havde Martin
Udset sig Stedet, hvor
Hans egne raske Sønner nu
Omkaps med Skoven gror –
Hvor kun fra først en Hytte blev
Ved Kraften i hans Arm,
Men „Lykken staar den Kække bi!"
Nu Hytten er en Farm!

(s. 36) Der stod de nu og talte om
Den længst forsvundne Tid:
„Ja", sagde Martin, „tifold Held
Os, at vi dog kom hid! –
Her kan vi tænke paa „de Smaa",
Katrine, Du, min Brud!
Og vi kan mere, ti vi kan
Trygt tænke Tanken ud!""

Skillingsviser

Litteraturen om Amerika og den danske udvandring 1776–1914 var af et stort omfang og mangesidig. Ser man på bogudgivelserne i tidsrummet, må det konstateres, at informationsmængden var stærkt begrænset frem til ca. 1830. Herefter øgedes antallet af bøger betydeligt frem til 1870 og herunder især de sidste 20 år, for endelig at kulminere i tidsrummet 1870–1914[11].

En af litteraturgrupperne, og således en informationskilde – omend ret overset – til belysning af den danske befolknings syn på Amerika og udvandringen, er *skillingsvisen.*

Igennem flere århundreder påvirkede skillingsviserne den danske befolkning, men denne påvirkning er forsvundet i dette århundrede samtidig med f.eks. avisers og ugeblades øgede salgstal og radioens fremkomst. Udviklingen er gået så stærkt, at i det

mindste generationerne opvokset efter 2. verdenskrig og til dels også i Mellemkrigstiden faktisk ikke kender begrebet en skillingsvise.

Hvad er en skillingsvise da? Iørn Piø har udtrykt det mest enkelt: en skillingsvise er en (hvilken som helst) vise trykt som en skillingstryksvise. Alle visekategorier medtages altså principielt, bare det nævnte formelle kriterium er opfyldt.

En anden forsker har specificeret sagen lidt mere:

> „Kært barn har mange navne. De små 2- eller 4-siders blade i oktav (sjældnere duodez) med sangtekster, som regel af anonym oprindelse og gerne med talende illustrationer, går under forskellige betegnelser, der hver røber lidt om ejendommeligheder ved disse sange og de sangere, der har tilegnet sig dem. SKILLINGSTRYK og SKILLINGSVISE går på den billige fremstilling, FLYVEBLAD og FLYVEBLADSVISE på spredningen gennem enkelttryk og i betydelige mængder, GADEVISE fortæller om yndest blandt byalmuen, MARKEDSVISER sigter til sammenstimlen af godtfolk, bønder, karle og piger i købstæder på årets store markedsdage, MALKEPIGEVISEN røber, at viserne kunne fungere som en slags arbejdssange og tage følelser og tanker med på flugt under det ensformige daglige slid."[12]

En skillingsvise er som regel på 4 s., der hver måler ca 19×11 cm. Forsiden er typisk tredelt med et fortællende træsnit som det midterste og væsentligste led, indesluttet af dels en overskrift og et kort indholdsreferat, der også er et vigtigt blikfang, og dels nederst af udgiverens adresse.

Hvis hovedteksten er en nyhedsvise, „en avisvise", afsluttes trykket typisk med en prosaberetning, der yderligere oplyser om f.eks. antallet af omkomne ved et skibsforlis. Er der derimod tale om en kærlighedsvise, „en ugebladsvise", eller hvis der i det hele taget er yderligere plads tilbage på skillingstrykket, udfyldes denne med vise nr. 2 m.fl. Tekster af kendte forfattere som f.eks. Oehlenschläger og Grundtvig blev ofte brugt til at fylde op med i lighed med viser, der oprindeligt og udelukkende blev præsenteret i skillingsviseformen.

Oven over næsten alle skillingsviserne findes en melodiangivelse, der kan fortælle noget om, hvilke melodier, der har været populære. Ikke sjældent er oplysningerne upræcise, idet der i flæng refereres til en kendt melodis titel, førstelinje, omkvæd eller andet.

Tidsmæssigt kan skillingsviserne føres helt tilbage til 1500-tallet, men det var dog først i slutningen af 1700-tallet og specielt i forrige århundrede, at viserne blev spredt i store mængder. Med generel baggrund i Skoleloven af 1814, den øgede oplysning og evne til at læse hos specielt borger og bonde og med speciel baggrund i det folkelige røre i forbindelse med krigene 1801, 1848–50 og 1864 blev der udsendt mange og populære skillingsviser. I sidste halvdel af århundredet indtog Julius Strandberg en dominerende position som udgiver af viserne. En konstant strøm af viser blev skrevet og produceret via Strandbergs viseværksted, og Strandberg selv var meget aktiv som forfatter, ofte i øvrigt under dække af salgsfremmende pseudonymer som f.eks. „Anders Bækkeløse, Arbejdsmand" eller „Sofus Jensen, som havde en Broder ombord".

Nogle få timer efter at en nyhed var kommet for Strandbergs øre, var en vise skrevet og udgivet – klar til salg, helst før aviserne kunne bringe nyheden. Naturligvis kunne hastværket gå ud over nyhedsværdien, præcisionen, men viserne skulle først og fremmest sælges, og det blev de. Strandbergs dagbøger dokumenterer så store salgstal, at alene hans viser – via utallige forhandlere i det ganske land – måske blev solgt i henved 1. mio. eksemplarer om året. Særlige succesviser som f.eks. „O Susanne" kunne sælges i ca. 50.000 kopier pr. år.

Amerikaviser

De udvalgte viser har fået fællesbetegnelsen *Amerikaviser*. Samtidige viser om emnet Amerika og udvandringen, herunder også de norske og svenske skillingsviser, peger på to mulige fællesbetegnelser: Amerikaviser og emigrant-/udvandrerviser. Førstnævnte betegnelse er valgt, da den er mest entydig og med den bemærkning, at Amerika geografisk kun refererer til USA.

Der findes langt flere skillingsviser end de 110 udvalgte, som på en eller anden måde refererer til ét af de to hovedtemaer, men alle de her medtagne har det til fælles, at omtalen af Amerika eller udvandringen udgør et væsentlig led i tekstens forløb.

De tidligste Amerikaviser i skillingsviseform kommer i 1830'rne med et boom af afgørende betydning i 1850'erne for endelig at kulminere imellem 1865 og 1890. Tallene stemmer fint med de oplysninger, vi har om den danske udvandrings omfang i tidsrummet suppleret med opgørelser over Julius Strandbergs salg af skillingsviser.

Visernes indhold giver os mulighed for at få et indblik i, hvad der optog befolkningen specielt med hensyn til udvandringen fra Danmark til Amerika.

Saglig information om forholdene i Amerika kan man ikke finde og heller ikke meget om de danskes forhold hinsides Atlanten.

Det økonomiske motiv som årsag til udvandringen fremhæves, og det er en generel tendens, der er særlig udpræget i guldgraverviserne, at udvandreren nemt opnår en økonomisk gevinst i Amerika.

Hvad angår de pauvre forhold i hjemlandet, både af økonomisk og social karakter, så er de ikke fremtrædende i visernes univers. Der hentydes hertil, men generelt skjules dette aspekt til fordel for en beskrivelse af en udvandrer, der efter at have fundet guldet i Amerika vender hjem og således foretrækker Danmark og dermed delvist det danske samfundssystem.

Viseforfatterne gør naturligt nok generelle problemer individuelle – den gode, fortællende, individuelt orienterede historie foretrækkes fremfor en mere realistisk information. Genren, dvs. den poetiske form, er en af årsagerne til dette, kravet om at undgå kontroversielle synspunkter for derved bedre at tækkes myndighederne en anden, men først og fremmest har skribenterne vidst, at publikum ønskede en nærværende, følelsesbetonet litteratur.

Utallige viser beretter om det gribende afskedsøjeblik, hvor udvandreren for altid skal forlade Moder Danmark til fordel for den store ukendte, forlokkende og forjættende, men farlige nye verden. Tårerne kommer frem ved afskeden med de kendte steder og ansigter, herunder ikke mindst den trofaste mø. Hvis visen fortsætter herudover, sker det typisk via en summarisk beskrivelse af Amerika til enten den lige så følelsesfremkaldende hjemvé eller den uventede! hjemvenden til Danmark.

En anden meget stor visegruppe fortæller om oplevelserne på havet. Igen synes beskrivelserne yderst dramatiske, men de er bl.a. udtryk for en stærk eksisterende usikkerhedsfølelse og frygt hos udvandreren og den potentielle udvandrer vedr. „turen over dammen". De mange skibsforlis, bl.a. det mærkelige sammenstød 1888 af to danske emigrantdampere på vej i hver sin retning af Atlanterhavet, alt dette gav god næring til dramatiske skildringer, der ikke står tilbage for nutidens journalistiske beskrivelser.

Mange andre temaer kunne nævnes, bl.a. den religiøst betonede udvandring repræsenteret ved smædeviserne mod mormonerne og den politiske udvandring, mest indgående beskrevet gennem Pio-viserne fra 1877.

Tendensen i viserne og temavalget er nu kort beskrevet, men

helt entydig er den ikke. Der findes f.eks. viser, der er meget kritiske vedr. de sociale forhold i Danmark. Mest væsentlig for forfatter og udgiver har det imidlertid været at skabe en god historie, at fange læserne, at tjene penge.

I håbet om at viserne stadig kan fængsle, og at mange fornøjelige timer med læsning, måske sang af nogle af viserne kan blive resultatet af mit arbejde, overlader jeg trygt scenen til 1800-tallets udvandrere og sidst, men ikke mindst til dig, kære læser!

Noter

1. Eksempelvis udkom „Spionen. Et Sagn fra den Nord-Amerikanske Uafhængigheds Krig" i 1825 og „Den sidste Mohicaner" 1827–28.

2. T. Thomsen: Farvel til Danmark s. 78–80.

3. Fra 1840 til 1850 angiver den amerikanske indvandringsstatistik ca. 500 danske indvandrere, mens Kr. Hvidt anslår tallet til 5.000 (Kr. Hvidt: Danske veje vestpå, Kbh. 1976, s. 66).

4. T. Vogel-Jørgensen: Peter Lassen af California (Kbh. 1937).

5. P. Justesen: En dansk Mands Hændelser i Californien og en sandfærdig Beskrivelse om hans toaarige Ophold i Minerne (Kbh. 1863).

6. M. Giovanni's Rejsedagbog, red. A. Dumas: En Pariserindes Ophold i Californien (Kbh. 1856) s. 25.

7. C. F. J. Møller: Staten Wisconsin, beskreven med særligt Hensyn til denne Stats fortrinlige Stilling som et fremtidigt Hjem for Emigranter fra Danmark, Norge og Sverrig (Wisconsin 1865) s. 1.

8. C. Hauch: Robert Fulton (Kbh. 1853).

9. Social-Demokraten d. 19/3 1876.

10. Kr. Hvidt: Flugten til Amerika (Aarhus 1972) s. 37 og 378–79.

11. Biblioteca Danica 1482–1830 (Kbh. 1877–1914), Supplement 1831–40 til Biblioteca Danica (Kbh. 1948) og Dansk Bogfortegnelse 1841–1914 (Kbh. 1861–1916).

12. K. Clausen: Dansk Folkesang gennem 150 år (Kbh. 1958) s. 250.

1. Brødre meget langt herfra

Brødre, meget langt herfra,
Over salten Vande,
Rejser sig Amerika
Med de gyldne Strande.
Det er her Fugl Phønix bor;
Guld og Sølv paa Marken gror,
Og i Skovens Skygge,
Stegte Duer bygge!
Hvor frydeligt!
Gud, hvor det er nydeligt!
Skade at Amerika
Ligge skal saa langt herfra!

Der gaar Solen aldrig ned,
Stegt er hver Kastanie,
Der er alting Kærlighed,
Kilderne Champagne!
Gi'er man der sit Hjerte hen,
Faar man straks to-tre igjen.
Og paa Mark og Enge
Blomstrer der kun Penge.
Hvor frydeligt!
Gud, hvor det er nydeligt!
Skade at Amerika
Ligge skal saa langt herfra!

Børnene de lege hver
Der med Guld-Soldater,
Hagler det, saa hagler der
Hollandske Dukater.
Gaderne, tænk hvilken Pragt,
Er med Specier brolagt,
Og i Søvne kommer
Guld i Alles Lommer!
Hvor frydeligt!
Gud, hvor det er nydeligt!
Skade at Amerika
Ligge skal saa langt herfra!

Brødre, hver som gaar herfra
Over salten Vande,
Rejsen til Amerika
Vil han aldrig bande.
Han gaar op i Fryd og Guld,
Og slaar Døden ham omkuld,
Der det Slag fornøjer,
Det er bare Løjer!
Hvor frydeligt!
Gud, hvor det er nydeligt!
Skade at Amerika
Ligge skal saa langt herfra!

Visen er forfattet af H. C. Andersen senest 1832 og indgik i syngestykket „Festen paa Kenilworth", der 4 år senere havde premiere på Det kongelige Teater.

Stykkets tidsmæssige og geografiske ramme var 1500-tallets England, og visen blev sunget af eventyreren Lambourne på kroen „Den sorte Bjørn" for en begejstret tilhørerskare.

Det var kun enkelte af sangene fra „Festen paa Kenilworth", der blev populære. I „Mit Livs Eventyr" skrev H. C. Andersen herom: „Festen paa Kenilworth" kom paa Scenen, men jeg har kun ladet Sangene deraf trykke; to af disse ere ved Musiken blevne meget kjendte i Hjemmet, nemlig: „Brødre meget langt herfra!" og „Hyrden græsser sine Faar"."

Flere gange i løbet af århundredet blev (de to første strofer af) „Brødre meget langt herfra" udgivet som skillingstryk, antagelig første gang i 1848. Også i Norge og Sverige var den populær og var der udbredt langt ind i dette århundrede.

En ganſke ny og meget ſørgelig

Viſe

om de niogfyrgetyve Danſke, der vilde ſøge deres Lykke i Amerika,

og

afgik fra Aarhuus med den af Kaptein Møller førte Skonnert „die Elbe," ſom, da den blev læk, og desaarſag ſkulde anløbe Bilbaos Havn, ſammesteds i Nødens Øieblik blev plyndret af tre ſpanſke carliſtiſke Corsvere Chalupper, ſtærkt bemandede og hver beſat med ſem Kanoner. M. M., ſom heri findes udførligt beſkrevet.

2. Vise om de niogfyrgetyve Danske, der vilde søge deres Lykke i Amerika

Mel.: Vi sømænd gjør ei mange Ord.

Der gik et Skib fra AARHUUS ud
Med danske Folk omborde;
De haabed' af den store Gud,
At dem skal bedre vorde!
:/: Dem syntes ei om DANMARKS LY,
Thi ginge de i Arken,
For til AMERIKA at ty:
„Der voxer Guld paa Marken!" :/:

De sige Hjemmets Stavn: „Farvel!"
„Farvel" til Venner, Frænder!
Haab om det BEDRE deres Sjæl
I Fyr og Flamme tænder.
:/: De fro forlade Fædres Kyst,
For Haabets Glimt at følge,
Og svæve med et sorgfrit Bryst
Henover Havets Bølge. :/:

„Amerika! Amerika!"
Tidt Tankeløse skrige:
„Der kommer ikkun Lykken fra,"
„Der blive Alle rige!"
:/: De lyve kun; thi tro dem ei,
Som Eder kun bedaarer!
Trang der, som her, er Livets Vei,
Der lees, og fældes Taarer! :/:

Viid: meget lang er Veien did,
Mens I paa Graven seile;
At Reisen koster Penge, Tid,
At Maalet I kan feile,
:/: At, om I dette endog naaer,
Kan Lykken Eder glippe,
At ogsaa DER kan Eders Kaar
Slaaes imod Armods Klippe. :/:

Vor' Aarhuusfolk kun mødte Skræk,
Elendighed og Qvaler;
Thi Skibet blev paa Reisen læk, –
Man giver Nødssignaler, –
:/: Da en carlistisk Røverhær
Sig vild og brat mon nærme;
Den plyndrer ud enhver især;
De ei sig kan beskjærme. :/:

Kap'tainen med sig tager den,
Og lække Skib nu svæver
Imellem Hav og Himmelen,
Mens dets Besætning bæver.
:/: Udplyndret kommer den iland
Og beer med Sorgens Stemme:
„Ak! var vi i vort Fødeland!
Det bedre var derhjemme!" :/:

Hvor vi see hen, EI BEDRE Land
Paa Jord, end DANMARK, gives!
Der Frihed nyder Qvinde, Mand,
Der Fred og Retfærd trives.
:/: Vor Flid forskaffer os vort Brød,
Sig Aanden kjæk tør hæve,
Vor Konge lindrer huld vor Nød,
VORT KJÆRE DANMARK LEVE! :/:

BERETNING OM SØRØVERIET.

Af Ove Thomsens fyenske Avis af 1ste Januar meddeler vi følgende interessante, men sørgelige Efterretning: Den fuldstændige Beretning om den Skjæbne, som har ramt den fra Aarhuus med Udvandrede afgaaede Skonnert „die Elbe", lyder i „Sentinelle des Pyrénées" saaledes:

„Forrige Løverdag den 15de Decbr. løb et Skib ind til Bayonne, der hverken havde Papirer eller Capitain. Det var den danske Skonnert „die Elbe", Capitain Møller, der var afgaaet fra Aarhuus til Matagora i Florida og havde 49 Passagerer ombord, Mænd, Koner og Børn. Ved meget haardt Veir var der kommet et Læk, da man havde naaet den cantabriske Kyst, hvorfor Capi-

tainen besluttede at anløbe Bilbaos Havn. Da han nu passerede Bermeo, heisede han Flag, for at faae en Lods, hvorpaa der strax viste sig 3 Chalupper, alle stærkt bemandet og hver besat med 5 Kanoner. Det var carlistiske Fartøier. Capitainen steg ned i Kahytten, for at hente sine Papirer, men imidlertid skrabede Carlisterne Alting til sig, hvad de fik Lyst til, Sko, Støvler og Skjorter, og kastede det ned i deres Baade. Under Paaskud af, at de ikke kjendte det danske Sprog, førte de Capitainen til Bermeo. Givet til Priis for Matrosernes Uerfarenhed og Bølgernes Vilkaarlighed, drev nu Skibet, med sit Flag paa Masten, flere Dage om paa Søen, indtil det endelig den 15de indbragtes til Bayonne af en lods fra Socoa. Ikke vidende, hvad de skulde gjøre med Capitain Møller, har Carlisterne tilladt ham at forlade Gebetet, og har bragt ham til de christiniske Forposter ved Bilbao, hvorfra han ved den franske Consuls Omsorg med en Chaluppe befordredes til Socoa og derfra til Bayonne. Den danske Consul har øieblikkelig ydet ham saavelsom hele Mandskabet sin Bistand."

I en Anmærkning tilføier Herr Thomsen: Det er anden Gang, at den raske Capitain Møller, (der iøvrigt ikke er ukyndig i det spanske Sprog), har seet sit Skib besat af spanske Sørøvere. I Aaret 1823 blev han nemlig, paa Hjemreisen til Danmark med en Ladning Vine fra Bourdeaux, angrebet af en spansk Kaper, som satte 3 Mand ombord, der skulde føre Skibet til en spansk Havn. Det lykkedes imidlertid den Gang Møller og hans Folk at overmande og binde disse, og føre dem som Fanger til Kjøbenhavn.

Kjøbenhavn, 1839.
Forfattet og forlagt af, samt trykt hos JACOB BEHREND, og erholdes tilkjøbs i Bogtrykkeriet i Møntergade, Nr. 128.

Bestemmelsesstedet for denne tidlige danske gruppeudvandring var Tamaulipas i Mexico, og ikke som nævnt i beretningen Florida.

Initiativet udgik fra Århus, men også folk fra øvrige landsdele deltog, f.eks. Langeland og Kbh. Landmænd og håndværkere dominerede.

D. 16. oktober 1838 forlod „die Elbe" Århus havn med kurs mod Amerika, og snart efter begyndte uheldene. Kulminationen herpå var sørøveriet, der havde sin baggrund i en spansk borgerkrig mellem tilhængere af tronprætendenten Don Carlos, de såkaldte carlister, og dronning Christinas parti.

Hele sagen vakte megen debat i Danmark, og flere digtere gav deres mening til kende. Grundtvig karakteriserede udvandringen som en fortvivlelsens handling, mens Heiberg i „En Sjæl efter Døden" hentydede til opfattelsen af

Amerika som et slaraffenland. I den centrale dialog mellem sjælen og St. Peter nævnes lederen af foretagendet, Jacob Dessau, sågar ved navn:

„Saa lad mig (o jeg beder!)
Helst reise til America, Herr Peder!
Jeg altid længtes efter
At se det Land, som har saa store Kræfter,
Det Land, hvor man paa Friheds Jordbund triner,
Og alt udrette kan med Dampmaskiner.
Kort før jeg døde, havde jeg isinde
Tilsidst mig at forbinde
Med Stolemager Dessau for at drage
Med ham derhen; dog blev jeg holdt tilbage
Fra dette Vovestykke,
Og sagtens til min Lykke.
Men nu – thi Reisen mig bestandig frister –
Nu, da jeg ingen Grund har til at frygte
For Skibets Læk og Plyndring af Carlister,
Nu var det godt, om Stedet jeg besøgte.
O lad derhen mig drage!“

Den

berygtede Vildtyv

Eidigs

Levnet og Gjerninger

i

det Hannoveranſke og i Hertugdommet Lauenburg,

ſaavelſom

hans Mord

af de

uciviliſerede Indianere i det veſtlige America.

Kjøbenhavn 1839.

Udg'vet af Heinrich Barthold.

Trykt hos Jacobſen, Springgade No: 14.

3. Den berygtede Vildtyv Eidig

Vildtyven Eidig, født i Steinbek i det hannoverske i Aaret 1804, er desværre kun bleven bekjendt formedelst sin store Snedighed og List, ved hvilken han i flere Aar skuffede sine Forfølgere, og undgik deres Efterforskninger. Alle Aviser fortalde for flere Aar siden, Anekdoter om ham, som ofte grændsede til det Utroelige.

I Aaret 1825 drev han sit Jagtuvæsen, især i Egnen omkring Lyneborg. Her lykkedes det at fange ham, men han undløb af sit Fangenskab og drev derpaa sit Uvæsen i Egnen af Wensen og Harburg som tilforn, indtil man efter nogen Tid fik ham fangen igjen, og dømt til Fæstningsarbeide i atten Maaneder, hvilken Straf han ogsaa maatte udstaae. Men som det oftest gaar med de Forbrydere, der blive dømte til en vanærende Straf, at de nemlig efter endt Straffetid begynde deres ryggesløse Levnet paany og ofte ender værre end forhen, saaledes gik det ogsaa med Eidig. Paany overlod han sig til sit Hang: den strængt forbudte Jagt, og undkom lykkelig Efterstræbelserne af de mod ham udsendte Førstbetjente og Militaire, indtil man efter flere Aars Forløb, atter fik fat paa ham; og bragte ham i Fængsel paa Bleckenberg. Omendskjønt han her blev svært belagt med Jern, og bevogtet meget strængt, vidste han dog, at befrie sig for sine Lænker og undveeg af Fængslet. Man forfulgte ham nu med Stikbreve, men forgjæves.

Siden Aaret 1831 drev han sit Uvæsen paa begge Sider af Elben, men især i Hertugdømmet Lauenburg. Han var siden den Tid uden nogen fast Bopæl, og tilbragte sit Liv næsten alene i Skoven, som han kun forlod, for, ved sine Hjælpeshjælpere at faae afleveret sit skudte Vildt til Salg, og forsyne sig med Levnetsmidler. Det kunde nu ikke feile, at han paa disse Gange traf sammen med andre Vandrere; disse vidste han nu ved sine overordentlige Talegaver at underholde saa behageligt paa Veien, at ingen af dem ahnede at de befandt dem i den berygtede Vildtyvs Selskab. – Selv en Førster gik et Stykke Vei med ham, og fortalte ham, at han gik ud paa at opsøge Vildtyven Eidig. Denne hørte opmærksomt paa ham, og forundrede sig tilsyneladende over de Skjændsellsgjerninger som Førsteren fortalte ham. Han ledsagede ham til Udkanten af Skoven. Ved at tage Afsked rakte han Førsteren Haanden sigende: „Lev De vel! De søger Krybskytten Eidig; det er mig. Har De Mod, da tag mig tilfange."

Førsteren blev bleeg af Skræk; og endnu før han havde fattet sig, var Eidig forsvunden i Krattet.

Saaledes har han mere end hundrede Gange, ved sin Aandsnærværelse, sin Uforfærdethed og sin Forstillelsesgave, undgaaet Jægernes, Militairets og Politiøvrighedernes udsendte Soldater. I Aaret 1834 blev han, ligesom par force jaget af de Udsendte. Indseende, at det vilde være umuligt for ham, i Tidens Længde at holde sig skjult, undflyede han, til Bremerlee, og gik derfra med et reisefærdigt Skib, til New York i Nordamerika. Efter 100 Dages Reise steeg han iland der, og tog Tjeneste som Gartner hos en riig Kjøbmand. Men, bedre vant til at omgaaes med Flinten end med Hakke og Spade, tog han snart igjen sin Afsked og reiste, med en tydsk Udvandrerfamilie til Staden Connecticut. Her hjalp han redeligen sine tydske Landsmænd, med at opdyrke en kjøbt Landstrækning og opføre Blokhuse; men een af hans Yndlingsbeskjæftigelser vedblev dog at være Jagten, som han her, af Hjertenslyst kunde overlade sig til, da Vildtets Udryddelse var en stor Velgjerning for Colonisterne.

Efter et Aars Forløb besluttede han selv at kjøbe sig et Stykke Land, til hvilken Hensigt hans Landsmænd i Connecticut understøttede ham med Penge. Han begav sig herpaa til Nordamerikas vestlige Egne, i hvis uigjennemtrængelige Vildtnisser Landets Beboere endnu leve uafhængige, i enkelte Stammer, med egne Love og under egne Høvdinger; de nære sig ved Jagt og Fiskeri, og ere ofte farlige Naboer for de af dem hadede Nybyggere. Her kjøbte han sig en Strækning uopdyrket, med Skov bevoxet, Land. Det første, som Nybyggerne maa foretage sig, er at rømme Pladsen ved at fælde og opgrave Træerne, af hvilke de da opbygge deres Boliger, og at indrette Agerland. Dette gjorde ogsaa Eidig ved Hjælp af nogle antagne Folk. Med megen Møie blev endelig Bygningen saa vidt færdig, at den kunde yde ham Beskyttelse mod Veir og Vind; et Stykke Jord var dyrket og besaaet, en nærliggende Flod forskaffede ham Fiske og Skoven Vildt i Mængde; saaledes saae han forhaabningsfuld Fremtiden imøde og troede med Tiden at kunne blive en velhavende Mand.

Dog Skjæbnen havde besluttet her at straffe ham frygteligt, for hans tidligere Forseelser. En mørk Nat, blev han pludseligt opskrækket af Søvnen ved et hylende Skriig, og saae at hans nysopbygte Huus stod i fuld Flamme. Han søgte saa hurtigt som muligt at naae det Frie, og kaldte paa sine Folk, som laae i en Klippehule i nogen Frastand. Men disse havde grebet Flugten, da de hørte vilde Indianeres Hylen.

Eidig blev modtaget med vilde Glædesskriig af de køllebevæbnede Indianere, som havde antændt Huset for at lokke Beboerne ud, og ved et Kølleslag straktes han død til Jorden. Efter disse Vil-

des Sædvane, trak hans Drabsmænd Hovedhuden af ham og slyngede den om Halsen, som Seiers-Trophæ.

Paa denne skrækkelige Maade endte en Mand, som saa længe i sit Fædreneland havde haanet og trodset Øvrigheden og Landets Love; og vi see atter heraf, hvorledes Gud, allerede her paa Jorden ofte straffer dem, som foragte Loven og træde den under Fødder.

SANG.

Vildtyven Eidig var en Mand,
Af Himlen rigt begavet
Med megen Kløgt og god Forstand,
Men som kun stedse skadet.
I Steenbek i Hannover-Land
Han først til Verden kom;
Den Dag i Dag ved Elbens Strand
Han endnu tales om.

Som Barn han yttred' megen Hang
Til at skyde og at jage;
Han sværmed' derfor mangen Gang
I Skoven hele Dage.
Af Snarene han Fugle tog,
Skjød Vildt som bedste Skytte,
Om Aftenen han hjemad drog
Belæsset med rigt Bytte.

Da han fra Skolen voxet var,
Han skulde Gartner være,
Dog snart han Lysten mistet har,
Løb derfor af sin Lære.
Han streifede nu vidt omkring
I Staden og paa Landet,
Men foretog sig ingen Ting,
Kun Slet, og intet Andet.

Nu gik i Compagni han ind
Med Krybskytter og Tyve,
Af samme Slags og samme Sind,
Og lod sig villig lede.
De skaffede ham Krudt og Bly,

En Bøsse dertil maa.
Nu, Eidig er Du stærk og fri
Nu skal det lystigt gaa.

Til Fyrstens Skove drager han,
Her Riflen muntert kalder.
O vogt Dig, tappre Jægersmand,
Du ei i Sværmen falder!
– Ved Lyneburg han fanget blev,
Og førtes bort i Lænker,
Men snart kan Kjeden sønderrev
Som fængslede hans Hænder.

Sin Færd han atter lystigt drev,
Nu kun af Hævnelyst;
Hans Navn med Skjælven nævnet blev
Langs hele Elbens Kyst.
Han snart var her, han snart var hist,
Han sig ei fange la'er,
Skjøndt Fyrstens Jægere, med List,
Lagt Snarer for ham har.

Dog lykkedes omsider det
At bringe ham i Fængsel;
Men ei han la'er sig holde let
Af Skaader, Baand og Hængsel.
Et Stikbrev efter ham blev sendt,
Som nøie ham beskrev.
Han Vei mod Lyneburg har vendt,
Der han sin Ufærd drev.

En Jægerhær blev sammendraget,
Forfulgte ham fra By til By,
Og nu blev han par force jaget;
Paa rappe Fødder maa han fly
Med Iil til Kysten drog han da,
Steeg paa et Skib ombord.
Som skulde til Amerika,
Og vented' kun paa Bør.

Han seiled strax derpaa afsted,
Og efter hundred' Dage
Han ankrede paa New-Yorks Rhed,

For Tjeneste at tage.
Han Gartner blev, og nogen Tid
Han leved' ret fornøiet,
Dog snart han tabte Lyst og Flid.
Hans Skjæbne saa det føiet.

Han med en sachsisk Colonist
Mod fjerne Vesten drager,
Tog flittig Deel i Værket hist.
– Saaledes stod hans Sager,
Da engang han den Tanke fik:
Jeg selv mig nu nedsætter;
Imod Connecticut han gik
Betraadte de Vildes Sletter.

Med nogle Folk han ankom nu;
Der tages fat med Iver;
Til Huus at bygge stod hans Hu
Og Marken dyrket bliver.
Dog pludselig i mørken Nat
Blev af de Vildes Horder,
Hans trygge Bo i Flammer sat
Og en af dem hans Morder.

For barske Vildes Kølleslag
Til Jorden ned han segned';
Han aldrig mere skued Dag,
I Dødens Arme blegned'.
O Menneske! Du vandre saa
Ad Livets trange Sti
At Himlens Straf Dig ei kan naa
Naar Livet er forbi.

Herr' Madſens Reiſe

til

Californien.

En ny Viſe

om

Hvorlunde Volontairer og andre pæne Mennesker,
paa den allerbedſte Maade af Verden, kan
blive deres Rykkere qvit.

Kjobenhavn.

Forlagt af Boghandler H. P. Møller,
Gammelmynt Nr. 151.
Trykt hos S. L. Møller.

4. Herr' Madsens Rejse til Californien

Mel.: For Frihed! For Frihed! er denne Skaal udbragt.

:/: Herr Madsen :/: det var en lystig Fyr,
Han levede flot, drak op sine Penge,
Og tænkte Commercen varede længe.
:/: For hurtig :/: gik Alt dog overstyr.

:/: Han havde :/: af Rykkere en Flok,
Derfor var han ikke hjemme om Dagen; –
Men det var forresten Hovedsagen,
:/: At ikke :/: han havde Penge nok.

:/: Tillige :/: han sig en Kjærest har.
En Dag just de skjændtes og saa fik hun Nykker
Og gifted' sig med en ældgammel Rykker;
:/: Og MADSENS :/: hans værste jo det var.

:/: Han piinte :/: den arme Volontair,
Og gik nu og skraalte paa sine Renter,
Og raabte: „Jeg Underfogden henter!"
:/: Men nu blev :/: Hr. MADSEN ganske tvær.

:/: Han tænkte: :/: „Hvorledes gaaer det til?
Jeg kan ej engang ha'e Ro i en Time
Førend paa Klokken Rykkerne kime;
:/: Et Overslag :/: jeg troer jeg gjøre vil."

:/: Saa talte :/: saa talte han da op:
„Rykk're omtrent for hundred' Rigsdaler,
Fanden bli'er løs, hvis ej jeg betaler;
:/: Gud naade :/: nu min forfulgte Krop.

:/: Nu troer jeg :/: jeg rejse vil min Vei,
Saa faaer mine Rykk're en dygtig Næse.
Naada! hvor skal jeg Texten dem læse;
:/: Ja rejse, :/: ja rejse bort vil jeg."

:/: Han rejste :/: til Californien:
Der graved' han Guld i store Masser,
Og gjemte det sammen i mange Kasser,
:/: Saa sendtes :/: de til hans bopæl hen.

:/: Nu var han :/: da bleven Millionair;
Han ejed' en Vogn og fire Heste,
Og tænk saa – han hjalp sin trængende Næste.
:/: Peent var det :/: af denne Volontair.

:/: Tilsidst saa :/: fik han en Kone fat:
Hun var nu sort – men holdt dog af Fatter,
Og derfor hun gav ham ogsaa en Datter;
:/: Kun Skade :/: at det blev en Mulat.

:/: De leved' :/: i Fryd og Herlighed;
Fruen befaler og Manden adlyder.
Højt priser han hendes SORTE Dyder;
:/: Dog leved' :/: de blot i Kjærlighed.

:/: Til Brylluppet :/: jeg kom og drak mig fuld,
Og mens jeg paa Gulvet laae og raved',
Tænk saa jeg denne Vise laved'
:/: Om disse, :/: som der fik nok af Guld.

Den produktive teater- og viseforfatter Erik Bøgh skrev „Herr' Madsens Rejse til Californien" i 1850 til et afskedsgilde for en udvandrer, og visen kom hurtigt i flere oplag som skillingsvise. Det er en af de relativt få Amerikaviser, der stadig er kendt.

Hurra for Californien!

Viſe

om

den ſtore Kjødregn,

ſom

den 20de Septbr. d. A., ifølge Flyveposten, fandt Sted i hiint mærkværdige Land.

af

Niels Gefreider.

Kjøbenhavn 1851.

Paa Boghandler H. P. Møllers Forlag,
Gammelmynt Nr. 151.

Trykt hos S. L. Møller.

5. Hurra for Californien!

Mel.: Jeg synge vil en Vise (Soldatens Sang om Generalerne).

Jeg synge vil en Vise
Om Californien
Og Regnen vil jeg prise
Som nylig væded' den.
Et Hurra
Skal herfra
Runge lige ned til Stedet,
Af hvis Muld
Man faaer Guld
Og hvis Luft af Kjød er fuld.
Ja det var værd at leve
I hiint Mirakelland,
Og derfor vil jeg hæve
Min Sang for det paa Stand.
Hurra, Hurra!
For Californien Hurra!

Vel er man ikke sikker
Paa Livet hos de Folk;
Man hører tidt de stikker
Ihjel med deres Dolk.
Et Hurra
Dog herfra
Runge lige skal til Stedet,
Af hvis Muld
Man faaer Guld,
Og hvis Luft af Kjød er fuld.
I Krigen er det samme
Tilfældet, mener jeg.
Lad os derfor annamme
Det her som Børneleg.
Hurra, Hurra!
For Californien Hurra!

De gamle Tider skuer
Man atter der igjen,
Dengang de stegte Duer
I Munden fløi paa Een.
Et Hurra

Skal herfra
Runge lige ned til Stedet,
Af hvis Muld
Man faaer Guld,
Og hvis Luft af Kjød er fuld.
Jeg derfor bort, vil reise
Og ta'e mig Bopæl der;
Snart skal I see mig kneise
Som rigtig Millionair.
Hurra, Hurra!
For Californien Hurra!

Nu ender jeg min Vise
Om Californien,
Hvor Kjød man FRIT kan spise
Og Penge lægge hen.
Et Hurra
Skal herfra
Runge lige ned til Stedet,
Af hvis Muld
Man faaer Guld,
Og hvis Luft af Kjød er fuld. –
Men jeg desværre skriver
Om Reisen som en Nar –
Thi ud det hele river
Da jeg ei Penge har.
Hurra, Hurra!
For Californien Hurra!

Såvel forsidehenvisningen til „Flyveposten" som forfatterangivelsen „Niels Gefreider" er opspind. Pseudonymet betyder i oversættelse „Niels Underkorporal".

To nye Sange.

Et Brev

fra en

Guldgraver i Californien

til

ſine Venner i Kjøbenhavn.

Og

En Dag af Jacobs Liv.

Kjøbenhavn.

Paa Boghandler H. P. Mollers Forlag,

Gammelmynt Nr. 151.

6. Et Brev fra en Guldgraver i Californien

Mel.: Vi Sømænd gjør ei mange Ord,
eller: Der var engang en tapper Mand.

„Jeg skrive vil til Dig, min Ven,
Hvorledes at vi lever,
Jeg gjerne sige kan saamæn',
Som Prindser og som Grever.
Jeg graver Guld, som Du nok veed,
Til Guld vi Alle trænge;
Med Tiden bli'er jeg tyk og fed,
Og eier mange Penge.

Dog maa vi ogsaa frygte her,
Thi vi har Dyr saa vilde, –
Og dem har sletsens Ingen kjær –
Men vi dem monne drille;
Dog Mangen Een betalt det faaer,
Derpaa Du trygt kan lide,
Og ind i Dyrets Gab han gaaer,
Thi det er lækkre Bide.

Du skriver til mig, i et Brev,
At her var Kjød i Luften;
Hvad var det dog for Vrøvl, Du skrev,
Det strider mod Fornuften.
Gid bare Kjød paa Jord vi har,
Saa maa vi være glade –
Du skriver ogsaa i Dit svar:
Det staaet har i Blade.

Men derimod, det kan Du troe,
Vi finder godt af Guldet.
Vi under os ei mindste Roe,
Men roder om i Muldet.
Forleden Dag jeg fandt i Jord
Af Guld et prægtigt Stykke,
Derfor jeg alletider troer:
„Her skaber jeg min Lykke."

Ja Californien dog er
Et deiligt Land, min Kjære!
See, derfor boer jeg ogsaa her,

Jeg kan det ei undvære.
Hvad er vel Verden uden Guld?
Hvad var jeg uden Penge?
See derfor graver jeg i Muld
Jeg kan ei li'e at trænge.

Nu vil jeg ende dette Brev,
Thi jeg skal ud at grave;
Men af det Hele, som jeg skrev,
Der mangler dog en Gave –
– Med Skipperen jeg sender Dig
En Klump på hundred' Daler;
Jeg haaber Du besøger mig
Og Reisen jeg betaler."

– m – r

Erik Bøghs vise – med den tydelige reference til „Hurra for Californien!" (vise nr. 5) – må være udgivet i 1851.

Lars Hanſen og Guldklumpen.

7. Lars Hansen og Guldklumpen

Mel.: Lars Hansen sad og tyssede paa Pattegluttens Skraal.

Lars Hansen stod og kikkede, og hvad var det han saae,
I Haven stod hans Kjæreste og hun var ham utro.
Æ Hurræh og hun var ham utro.
I Haven stod hans Kjæreste, men hun var ham utro.

Hun Fogdens Ole kyssede, hun vil ha'e Kjær'ster to,
See, det er jo Beviset paa, at Karen er en So.
Æ Hurræh at Karen er en So.
See, det er jo Beviset paa, at Karen er en So.

Lars Hansen sukkede og græd, tilsidst han bandte paa,
Han vilde reise strax afsted, forladt hun skulde staae.
Æ Hurræh forladt hun skulde staae.
Han vilde reise strax afsted, forladt hun skulde staae.

Han gik til Lægdsforstanderen og Orlov fik paa Stand;
For Karens Skyld han vilde nu langt bort til fremmed Land.
Æ Hurræh langt bort til fremmed Land.
For Karens Skyld han vilde nu langt bort til fremmed Land.

Og Karen treen i Stuen ind og spurgte: „Hvad er her?"
„Jeg ta'er til Californien, Du seer mig aldrig meer.
Æ Hurræh Du seer mig aldrig meer.
Jeg ta'er til Californien, Du seer mig aldrig meer.

Jeg har jo læst i Avisen at der man graver Guld,
Derfor vil jeg nu med afsted, ha'e hele Posen fuld.
Æ Hurræh ha'e hele Posen fuld.
Derfor vil jeg nu med afsted, ha'e hele Posen fuld.

Jeg reiser lige strax derhen og der jeg graver Guld,
Saa flytter jeg i Byen ind og ta'er en Frøken huld.
Æ Hurræh og ta'er en Frøken huld.
Saa flytter jeg i Byen ind og ta'er en Frøken huld.

Saa kan Du kysse Ole her, saa har Du ret en Skat;
Han ſjaser kun med Pigerne, saa staaer Du der forladt.
Æ Hurræh saa staaer Du der forladt.
Han ſjaser kun med Pigerne, og snart Du staaer forladt."

„Ak, kjære Lars! tag ikke bort, thi det kan nok sig hænds,
At jeg af Sorrig og af Graad kreperede imens.
Æ Hurræh kreperede imens.
At jeg af Sorrig og af Graad kreperede imens."

„Jeg bryder mig ei meer om Dig, eiheller om Dit Skraal,
Du kan vel sagtens glemme mig, rør Du nu i Din Kaal.
Æ Hurræh rør Du nu i Din Kaal.
Du kan vel sagtens glemme mig, rør Du nu i Din Kaal."

Saa drog Lars Hansen da afsted, og søgte efter Guld,
Han graved', vadsked', skyllede, fik mange Poser fuld.
Æ Hurræh fik mange Poser fuld.
Han graved', vadsked', skyllede, fik mange Poser fuld.

Der var jo vistnok Stumper i, men det hvad meest han fandt
Var li'saa stort som Ærter er, og Noget li'som Sand.
Æ Hurræh og Noget li'som Sand.
Var li'saa stort som Ærter er, og Noget li'som Sand.

Men en dag som han graver der og allerbedst han stod.
Saa kommer der en rigtig KLUMP at ligge for hans Fod.
Æ Hurræh at ligge for hans Fod.
Saa kommer der en rigtig KLUMP at ligge for hans Fod.

Han fik den op i Hænderne: „Ih! det var jo Plaiseer,
Af Guld har jeg nu meer end nok, nu graver jeg ei meer.
Æ Hurræh nu graver jeg ei meer.
Af Guld har jeg nu meer end nok, nu graver jeg ei meer."

Til Dannemark staaer nu hans Hu og der han reiser hen,
Sit kjære, kjære Fødeland han seer nu igjen.
Æ Hurræh han seer nu igjen.
Sit kjære, kjære Fødeland han seer nu igjen.

Og Karen har havt Kjær'ster nok, men Ingen faaet til Mand.
Lars Hansen leer kun deraf og tager bort paa Stand.
Æ Hurræh og tager bort paa Stand.
Lars Hansen leer kun deraf og tager bort paa Stand.

Han reiser hen til Kjøbenhavn og med en Pigelil
Han givter sig og alt sit Guld med hende dele vil.
Æ Hurræh med hende dele vil.
Han givter sig og alt sit Guld med hende dele vil.

Kjøbenhavn 1853.
Forlagt af, samt trykt hos Behrends Enke,
Aabenraa Nr. 231.

Ny Viſe fra

Udvandrene,

om

Reiſen fra Kjøbenhavn til Liverpool

og derfra til

New-York.

Ombord paa „William Ratbone," ført af Capitain Braett.

Forfattet af — 9 –

8. Ny Vise fra Udvandrene

Mel.: Vift stolt paa Codans Bølge.

En Sang jeg her vil sende
Hjem fra Amerika,
Og lade Eder vide,
Hvor Reisen den stod an.
Fra Kjøbenhavn vi toge,
Kom vel til Liverpool,
Paa William Ratbone
Ombord vi derpaa kom.

Jeg vil kun Sandhed skrive,
Mine Venner dette bød.
Den første Dag til Middag
Var al vor Kost lidt Grød.
Vi Morgenen derefter
Fik Sukker, Thee og Brød,
Hvoraf vi otte Dage
Maa leve, men med Nød.

En halv Tvebak om Dagen
Det skulde her forslaa.
Med Længsel otte Dage
Før Proviant vi saa,
Vi vented' og bekom da
Den samme Qvantitet,
Samt 1 Pund Riis, 1/2 Pund Flæsk
Og ei en Smule meer.

Til Kjøkkenet vi skulde
Nu for at koge Grød,
Vort Liv vi resikeerte
For Puf og Slag og Stød;
Thi der var saadan Trængsel,
Vor Kok stod med en Tamp
Og slog Enhver for Fode,
Ret, som han fik Behag.

Enhver kan vistnok tænke
Vi var ei glad i Sind,
Dertil paa hele Reisen

Vi havde stærk Modvind;
Saa vi sex Uger vare
Om Reisen til New-York,
Blev jaged op om Natten
Udi den værste Storm.

Matroserne med Knipler
Ned under Dækket kom,
Og skreg til os paa engelsk:
„Op paa Dæk alle Mand,"
Saasnart de skulde røre
En Smule ved et Seil;
Og drikked' Brændeviin hver Dag
De stod paa Deres Been.

At puffe, slaae og drille
Var stedse deres Lyst.
Gud skee Lov, Priis og Ære!
Den amerikanske Kyst
Vi saae med hele Lemmer,
Gud! skjærm den til vor Død,
Og giv os Held og Lykke,
At tjene for vort Brød.

Farvel jeg nu vil sige
Forældre, Frender kjær.
Gud skjærme Danmarks Rige
For Ild, Pest, Hunger, Sværd.
Gid vi maa Alle vandre
I sand Lyksalighed,
Indtil vi hisset samles
Hos Gud i Evighed.

Kjøbenhavn 1855.
Forlagt af, samt trykt hos Behrends Enke.
Aabenraa Nr. 231.

I en pjece fra samme år som visen generaliserede den kendte dansk-amerikaner Rasmus Sørensen de anførte problemer med den nævnte rute: „Da alle de hertil Wisconsin ankomne Danske, der ere reiste over England, ere blevne bedragne med Kosten ombord paa Emigrantskibene fra Liverpool til New York, og imellem de elendigste og skidneste sammenpakkede Irlændere, været udsatte for Hungersnød og Smitte ombord paa disse Skibe, saa advares de Danske, der ville udvandre til Amerika imod denne Vei...“

Dampſkibet
Auſtrias Brand.

Skibet var beſtemt fra Hamborg til Nev-York med 538 Perſoner.

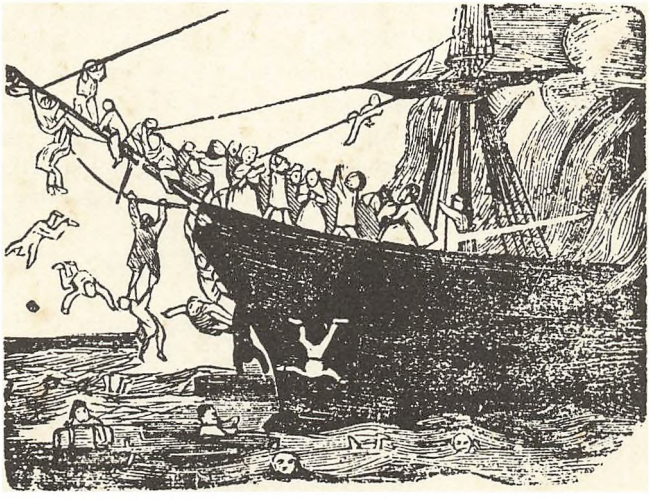

Skibet gik i Brand derved, at man vilde røge med Tjære paa Mellemdækket, hvorved et Kar med den fogende Subſtants væltede og antændte øieblikkelig Skibet.

Priis: 4 Skilling.

Kjøbenhavn.

Jul. Strandbergs Forlag.

Faaes i Boghandelen, Holmensgade Nr. 18, i Stuen.

Trykt hos Ernſt Lund.

9. Dampskibet Austrias Brand

Det udmærkede og smukt byggede Skib „Austria", tilhørende det hamborg-amerikanske Paket-Dampskibsselskab, gik den 1ste September 1858, med 538 Passagerer ombord, fra Hamborg i Søen. Ligesaa stolte og modige som Flagene og Seilene var vistnok Forhaabningerne hos mange af Passagererne, som forlod deres Fædreland, for hiinsides Oceanet at søge sig et nyt Hjem. Ved Capitain Heydtmanns bekjendte Mod saavelsom ved Mandskabets Dygtighed, der bestod af 103 Mand, udbredte sig snart den rolige Sikkerhed imellem Passagererne, som selv de i Begyndelsen af Reisen rasende Storme ikke formaaede at nedtrykke. Den 12te September klarede Veiret op igjen, og den 13de seilede Skibet 13 Knob i Timen; Alle levede glade og lykkelige i Haabet om allerede den 18de at kunne løbe ind i New-Yorks Havn; men desværre gjorde den skrækkelige Begivenhed, der senere indtraf, Ende paa alle de lykkelige Forhaabninger, der opfyldte Passagerernes saavelsom alle Ombordværendes Hjerter.

„Hjælp! Hjælp! Skibet brænder!" saaledes lød Natten Kl. 2 Raabet af en Mængde Qvinder, som halvpaaklædte kom styrtende op paa Dækket. En tyk Røgsky, som steeg op af den agterste Kahytskappe, stadfæstede Ulykkesraabet og frembragte den største Forvirring og Fortvivlelse paa hele Skibet. Maskinerne bleve satte paa halv Kraft, hvilket vedblev saa længe indtil Krudtmagasinet sprang, hvorved samtlige Maskinister bleve ihjelslagne. Snart sloge Luerne ud af Skibets Mellemluge, og da Damperen gik mod Vinden, udbredte Ilden sig med en forfærdelig Hurtighed. Samtlige Passagerer, med Undtagelse af endeel Herrer af Første-Kahytten, som strax vare blevne qvalte af Røgen, trak sig tilbage paa Agterdækket, hvorimod en stor Deel i 2den Kahyt bleve levende opbrændte i deres Køier. Imidlertid begyndte Flammerne at nærme sig Agterdækket, saa at Styrmanden maatte forlade Roret, hvorved Skibet uden nogensomhelst Styrelse tumlede omkring paa Havet. Den Scene, som derved opstod imellem Passagererne og Folkene, var hjerteskjærende. Alle trængte og skreg imellem hverandre; Mænd efter deres Koner og disse igjen efter deres Mænd og Børn; Nogle vare som lynslagne af Skræk, Andre græd som vanvittige, og kun ganske Faa beholdt en rolig Fatning.

Capitainen opbød sin hele Magt for at redde endeel af de Ulykkelige; han søgte først og fremmest at faae Folkene ansatte ved at fire een af Baadene ned i Havet, men i et Øieblik styrtede saamange Mennesker i Baaden, at det var en Umulighed for Mand-

skabet at løsgjøre den for det Tougværk, der holdt den ved Dækket. Efterat Passagererne igjen vare udjagede af Baaden, blev samme nedfiret i Søen, hvorpaa atter en saadan Mængde Mennesker styrtede i den, at den kæntrede og alle Mennesker i den druknede, paa Tre nær, som bleve hængende ved Siden. Een af disse blev igjen optrukken paa Dækket, hvorimod de tvende Andre sank ned i Dybet. En Herre fra New-York skar Seilene itu og vilde dyppe samme i Vand som et Værn mod Ilden, men Folkene forstode ham ikke og kastede Seilene overbord; Intet var mere at opdrive til at bjerge Folkene. Efter en halv Times Forløb styrtede begge Master overbord, og i samme Øieblik stod Dampmaskinen stille; kort derefter sprang Kjedlen tilligemed hele Magasinet. Røgen og Ilden jagede hele Massen af Mennesker hen til det forreste Dæk, Mænd og Qvinder styrtede sig i Havet; Qvinderne tildeels med brændende Klæder. Høiden fra Dækket til Havet var 11 Alen, og Mange stode rystende og bævende førend de vovede det forfærdelige Spring; men Flammerne lode dem snart ingen anden Udvei; hele Familier omslyngede hverandre og sprang i Havet, for i Forening at finde deres Grav. En Ungarer med 7 smukke Børn bad sin Kone først at styrte sig ned; derpaa velsignede han sine 6 ældste Børn, kastede dem ned i Havet, og styrtede sig tilsidst med det 7de yngste Barn paa Armen i Dybet. Capitainen var ligeledes forsvunden. Tilsidst da Nøden var størst opdagedes en Seiler ude paa Havet; det var den franske Bark „Maurice", Capt. Ernst Renaud, fra Nantes, som havde bemærket Branden og naaede Damperen Kl. 5 om Eftermiddagen.

Kl. 8 havde den allerede bjerget 40 Mennesker, som for Størstedelen havde holdt sig ved Masterne, hvorimod en mindre Deel blev opfisket af Søen. Senere opdagedes en af Baadene, hvori der befandt sig 23 Mennesker, der ligeledes bleve bjergede. Endeel af de reddede Mennesker vare skrækkeligen forbrændte. Capitain Renaud viste sig overmaade venlig imod dem.

Aarsagen til Skibets Brand var den største Efterladenhed. Lægen og Capitainen havde fundet det nødvendigt at røge med Tjære, hvorved Baadsmanden tilligemed en anden Officier skulde føre Opsynet. For at iværksætte dette gjorde man et Stykke Jernkjætting gloende, for siden at dyppe samme i Tjære og derved faae Røgningen iværksæt; men Kjættingen var bleven saa gloende heed, at Baadsmanden ikke kunne holde samme; den faldt ned paa det tjærede Mellemdæk og øieblikkelig stod det i fuld Brand; for at forøge Ulykken væltede Gryden med Tjæren, som Flammerne øieblikkeligen toge fat i og udbredte sig derved over hele Mellemdækket. Folkene, som strax bleve modløse, gjorde vel nogle svage

Forsøg paa at faae Branden slukket, men maatte desværre snart opgive alt Haabet...

VISEN.

Stolt igjennem Havets Bølger
Drog Dampskibet „Austria“,
Fyldt med mange Passagerer
Gik det til Amerika.
Den Captain, som førte Skibet,
Anede ei det haarde Slag,
Som Skjæbnen ham paa denne Reise
Uheldigviis beredet har.

Stærken Vestvind fyldte Seilene,
Understøttet af Dampens Kraft;
Dog ei Vind og Vove have
Dem i den Ulykke bragt.
Bragend' sloge Flammetunger
Ud af Skibets trange Rum,
Vakte dem, som laae i Slummer,
Op med Skræk til Faren stor.

Midnat ved den anden Time
Lød Fortabtes Jammerskrig!
Hjælp, o hjælp, hvo her kan hjælpe!
Ellers ere vi fortabt.
I det bare Hoved styrter
Frem ved dette Skrækkensord
Capitainen ud af Køien:
„Mandskab! Baade, rask fra Bord!“

Knap er Baaden sat i Vandet,
Førend den er overfyldt,
Thi den kan dem ikke rumme;
Rundtom høres Dødens Skrig.
Bragend' seer man Masten falde,
Og Maskinen den staaer stille;
Skibet dreier sig mod Norden;
Mod, hvo nu ei synke vil.

See engang hiin stolten Ungar
Med sit liden Barn paa Armen;
Grædend' kaster han i Dybet
Den han elskede saa varmt!
Sex smaae Børn med samt sin Kone,
Alle maae i Døden gaae:
Først han dem velsigne monne
Og han saa bagefter maa.

Men da Nøden nu var størrest,
Da var Hjælpen ogsaa nær:
Nu et Barkskib der sig nærmed'
Og blev vaer den store Nød,
Frelste de Tilbageblevne
Alle fra den visse Død,
Hvilke nu i Lov udbrøde,
Takked, Gud for Livet sød.

I bogen „Vendsyssels Nationaldragter" dokumenterede Lønborg Friis visens popularitet. På markederne fik man „jo nemlig altid at se een, stundom flere, af de store oliemalede Plakater, der bleve baarne paa en Stang ligesom Nutidens Bannere, og paa hvilke i min Barndom var fremstillet Billeder af f.Ex. ... Dampskibet „Austria"s skrækkelige Undergang paa Atlanterhavet!"

H. C. Andersens veninde Henriette Wulff var blandt de 471 ofre, og kort efter skrev han i et brev til Ingemann: „Det er grueligt at tænke sig hendes sidste forladte Øieblik, hvad har hun ikke udstaaet, før Døden endte den rædsomme Tilværelse. Hendes Søster er uendelig bedrøvet, jeg overvældes ideligt af Billedet af hende, hvor hun bleg, grædende og fortvivlet, synes jeg, kaster sig i Havet; Vejret har dertil været haardt læser jeg; Ulykken har været overvældende, rædsom!"

Endelig skrev H. C. Andersen et mindedigt over veninden, der ligeledes giver en fornemmelse af det dybe indtryk, hændelsen havde gjort på ham:

HENRIETTE WULFF
(død paa Dampskibet „Austria" d. 13de Sept. 1858).

I det brændende Skib, paa det rullende Hav,
I Rædsler, som ei vi udholde at høre,
Har Du lidt, har Du endt, har Du fundet Din Grav,
Dødsmaaden og Kampen naae aldrig vort Øre.

Du dristige, kraftfulde Sjæl! Du Dig holdt
I et skrøbeligt Legem'; højt stod Du i Vrimlen,
Og aldrig Dit ildfulde Hjerte blev koldt,
Her Faa kun forstod Dig, men Flere i Himlen.

Du var mig en Søster, deeltagende, stærk,
Min Sjæl holdt Du oppe, naar Verden mig traadte,
Du kjendte, forstod mig, og det er Dit Værk,
At tidt jeg ei sank, naar synke jeg maatte.

Det Falske, det Tomme, det Bjældeklangs Smaa
Har Hobens Beskyttelse, bæres af Strømmen,
Dens Løb ei forandres, Skumbølgerne gaae,
Og Jordlivet gaaer, det er endt snart som Drømmen.

Farvel min Veninde fra Barndommens Aar,
Du var mig meer god, end jeg det fortjente.
Nu har Du stridt ud; – hos en Broder Du staaer,
Med hvem alt paa Jorden Dig Længsel foreente.

Din Kiste blev Havet, det rullende Hav,
Og Indskriften over Dig staaer i vort Hjerte.
Din sjæl er i Himlen; der Herren Dig gav
Lyksalighed tifold for Dødsstundens Smerte.

I det brændende Skib, paa det rullende Hav,
I Rædsler, som ei vi udholde at høre,
Har Du lidt, har Du endt, har Du fundet Din Grav,
Dødsmaaden og Kampen naae aldrig vort Øre.

Mormonen,

den rige Gaardmand

Morten Petersen,

der drager til Zions Land.

Af N. James.

Og:

Modersmaalet.

Trykt i Kjøbenhavn hos H. E. Nissen.

10. Mormonen, den rige Gaardmand Morten Petersen

Mel.: I Natten klam og kold (Fredericiaslaget).

Langt bort til fjerne Strand,
Langt bort til Zions Land,
Nu Morten Petersen vil drage hen paa Stand;
Han sælger Huus og Gaard,
Og Heste, Køer og Faar, –
Man skulde troe, at Fanden ret i Manden staaer,
Saa mange Folk de spørge: Hvad gaaer af den Person?
Det kommer af, at Morten han bleven er MORMON.
Derfor til fjerne Strand,
Til „Zions skjønne Land"
Han drager nu afsted den dumme Bondemand.

Fra kjære Fødeby,
Hvor han fandt Brød og Ly,
Hvor Lykken fulgte ham – fra den vil han nu flye;
Hvor Gud mod ham var god,
Og aldrig ham forlod,
Og gav ham Helbred, Gods og Guld i Overflod;
Og nu kan Morten nænne – den Synd er dog saa stor –
At drage bort fra Danmark, vor hulde Moderjord.
Fra Venner og Bekjendt'
Han Sindet haver vendt,
Thi falske Tunger har hans Øine nu forblænd't.

Hans fromme, brave Viv
Forskjønnede hans Liv,
Men nu har Fryd forvandlet sig til Splid og Kiv.
Og Morten sværger paa,
At hun med ham skal gaa,
Og hendes Suk og Taarer Intet kan formaae.
Maaskee, naar han er kommen til det bestemte Sted,
Han ta'er sig „flere Koner," – det volder stor Fortræd,
Men dette Djævlespil
Dog engang straffes vil,
Til Lastens Svælg behøves meer ei føies til.

Ja, lad ham drage bort,
Det varer vist kun kort,

Saa vil det i hans Hjerte blive trist og sort;
Og uden Haab og Trøst,
Og uden Mod og Lyst
Sin Vei han vandrer da; – Samvittighedens Røst
Vil tale i hans Indre, hvorhen han vender sig,
Og da vil han sig føle saa høist ulykkelig;
Maaskee i fremmed Land,
At Gud det mage kan,
At Morten tigge maa sit Brød som fattig Mand.

Og derfor, Venner kjær,
Jeg raader Hver især,
Lad Eder ei bedaare, thi det Falskhed er!
I hvert af deres Ord,
En farlig Gift der boer,
Og siig den frække Løgner: „Nei, jeg dig ei troer!"
„Det, som min gamle Præst i min Ungdom mig har lært,
„Kun DET jeg troer, kun DET er mig dyrebart og kjært,
„Din Mormonisme-Snak
„Af mig faaer ingen Tak,
„Derfor, du lumske Slange, bort dig fra mig pak!"

Trykker og forlægger H. E. Nissen er identisk med forfatteren, og udgivelsestidspunktet var 1855–59.

Nr. 10.

Kjedelflikker-Viſen.

En lyſtig Viſe for Gamle og Unge.

Af

Jens Kjedelflikker.

Og:

Har I aldrig ſeet en Abolitioniſt.

Kjøbenhavn.
Jul. Strandbergs Forlag.
Faaes i Bog- og Commiſſionshandelen, Holmensgade 18,
i Stuen, (ligeoverfor Tobaksſvinderen).
Trykt i det Brillſke Bogtrykkeri ved E. Lund.

11. Har I aldrig seet en Abolitionist

Har I aldrig seet en Abolitionist?
Hio hip hip hip o hei.
Hans Signalement vil I vel ha'e. Javist.
O hiv op hip hip o hei.
Han halter og han hinker, han er skjæv og han er lam,
Hans Snude ligner Ulvens, han Gefjæs er rødt af Skam,
Han har ei Negerblod i Aarerne engang,
Hans Oldefader det var en Ourangoutang.
O hiv op, ei Negerblod engang,
Hans Oldefader det var en Ourangoutang.

Har I aldrig seet en Abolitionist,
Hio hip hip hip o hei,
Har I lyst at vide hans Metier? Javist.
O hiv op hip hip o hei.
Han stjæler og han myrder og bedrager, hvor han kan,
I al Slags Ondskab underviser han den sorte Mand,
Han skriver sig for Negerven, fordi han seer
At ei engang hans Hund vil kjendes ved ham meer,
O hiv op den Negerven han seer
At ei engang hans Hund vil kjendes ved ham meer.

Har I aldrig seet en Abolitionist,
Hio hip hip hip o hei,
Vil I vide Enden paa hans Liv? Javist.
O hiv op hip hip o hei.
Han puttes i en Tjærepøs og rulles saa i Fjer,
Paa Gaden bli'er han stillet ud til Griin og til Plaseer,
En Hampesnor om Halsen – saa tilveirs – hu hei.
Og alle Kammeraterne skal samme Vei.
O hiv op! Tilveirs med ham! hu hei,
Og alle Kammeraterne skal samme Vei.

En abolitionist var betegnelsen for en tilhænger af slaveriets afskaffelse i Amerika. Visen skulle stamme fra Erik Bøghs stykke „Slavinden" 1861, netop det år hvor Den amerikanske Borgerkrig begyndte.

En ny og fuldſtændig Beretning om de

frygtelige Pantſerſkibe

eller

de frygtelig amerikanſke Helvedsmaſkiner, der ere beklædte med ſaadanne Plader, at de kunde modſtaae og overvinde hundrede Fregatter. Samt en Beretning om den rædſomme og mærkværdige Kamp mellem Pantſerſkibene „Merrimac“ og „Monitor“.

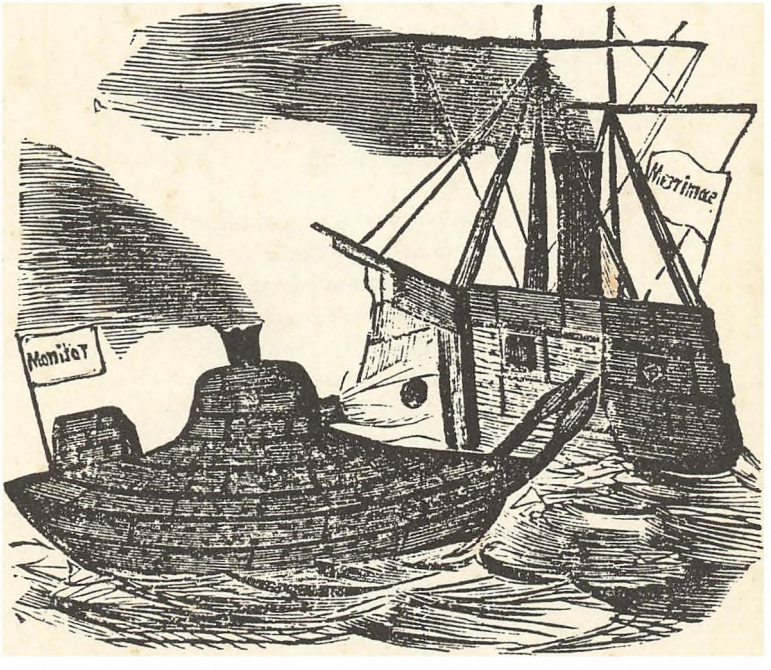

Med en Svaneſang til de gamle Træſkibe og kongelige Fregatter, der nu ſkulle omdannes til „Sandheſte“ og „Fiſkekvaſer.“

Kjøbenhavn.

Faaes i Commiſſion hos dHrr. Nielſen, l. Larsbjørnſtræde 25, i Stuen og Strandberg, Holmensgade 18, i Stuen (tætved Viingaardsſtræde).

12. De frygtelige Pantserskibe

Mel.: Nu skal vi nok atter med Preusseren slaaes.

Op Dannemænd, op nu med Hjerte og Mønt!
Nu Preussen at vise det gjælder,
Paa Havet vi magte dem kunne, endskjønt
Den nyeste Tid den os melder, –
At Master med Seil og Skuder af Træ
De begede Gutter ei meer giver Læ,
De stolte „Svaner", som kjæmped' engang,
De synger nu selv deres Svanesang!
Dog, Svanerne ville,
Som „Phønix" opstaae
Af Asken og stille
Til kamp sig og slaae.
Vi vil slaaes med Hurra
For vor Konge og vort Land.

Ja, Dannebrog vaie skal paa „Monitor".
Og gid det maa vaie paa mange!
De „Pantsere" gjør ei mange Ord,
Det synger kun dundrende Sange;
Det ligner jo „Skildpadden" i sin Skal,
Og snart vi Hr. Preussen traktere skal,
Og „virkelig Skildpadde" da skal han faae
Og ikke „forloren" – man kan vel forstaae!
Derfor op Dannemænd
Lad os rette an
Tag nu sværdet om Lænd
Saa vi møde dem kan
Vi vil slaaes med Hurra!
For vor Konge og vort Land!

BERETNING.

Henad Middag kom „Merrimac" dampende ud fra Norfolk og styrede imod de tilankers liggende Seilfregatter, der strax gjorde Klartskib og forberedte sig paa at modtage Fjenden... Hilsenen besvares af „Merrimac"; hvert af dets Skud bringer Død og Ødelæggelse; medens Kuglerne springe op fra dets Sider uden at ef-

terlade Spor, bore dens egne Projektiler sig fast i Modstanderen med frygtelig Virkning.

„Merrimac" løber sin Stævn ind i „Cumberlands" Bagbords Boug; Skibet begynder at synke med Forenden. „Merrimac" trækker sig tilbage et Stykke og løber igjen med fuld Fart imod den store Corvet, der nu synker for Alvor. Hvergang et Skud ramte „Cumberland", bleve 4–5 Mand dræbte og flere saarede. Forfærdelsen var stor, de fleste af Besætningen druknede eller bleve dræbte; men Skibet gik tilbunds med vaiende Flag, og da Toppen af Fokkemasten blev staaende over Vandet, lykkedes det en af Folkene at fæste Unionens Flag til denne. Ingen mennesker saaes paa „Merrimac"; kun naar Kanonerne reculerede under Skydningen, kunde Besætningen sees igjennem Portene, og Riffelskytterne rettede strax deres Rifler imod disse, men om de blevne trufne, vides ikke; en Mand viste sig udenpaa Taget, og et Øieblik efter blev han rammet af en Kugle, der skar ham midt over.

Dampfregatterne vare imidlertid komne tilstede; „Minnesota", der endnu ikke havde dampen oppe, blev slæbt af et Par mindre Baade og kom paa Grund under Kysten ved Fort Monroe, hvorfra den beskød „Merrimac", ligesaa virkningsløst som de andre Skibe, medens den selv led ikke ubetydeligt af Fjendens Skibe og havde været et sikkert Bytte, dersom ikke en gunstig Omstændighed havde forandret Kampens Udseende.

Da det dagedes Søndag Morgen, havde „Merrimac", „Jamestown" og „Yorktown" nærmet sig Minnesota for at gjøre det af med denne Fregat, da de til deres Forundring saae den lille nye Kammerat, der var kommet til i Løbet af Natten og nu vilde staae sin Staldbroder bi. „Monitor" løb et Stykke frem og „Merrimac" standsede og betragtede med Forbauselse denne lille besynderlige Maskine. „Merrimac" skød først imod „Minnesota", men fik intet Svar; derpaa sigtede den imod „Monitor", som svarede med en Kugle, der traf „Merrimac" i Vandgangen. Den sidste aabnede da en kraftig og hurtig Ild, først med en Agterkanon mod „Monitor", dernæst med sine Sidekanoner mod begge Skibene. Da Klokken var et Qvarteer over 10, vare de komne hinanden temmelig nær, og „Merrimac" gav da „Monitor" to glatte Lag, det ene umiddelbart efter det andet, hvilket strax besvaredes af „Monitors" to Kanoner; Skydningen var saa hurtig, at begge Skibene i kort Tid vare indhyllede i en tæt, hvid Røg. En dyb Stilhed herskede overalt blandt Tilskuerne i Land. –

Utaalmodigheden blev snart stillet, „Monitor" med sit Stjerneflag kom frem, Modstanderen ligeledes; de vare nu kun 40 Fod fra hinanden, og Ericsons Batteri svømmede som en And i Kreds om-

kring en langt større Modstander. Skydningen fortsattes i denne Afstand og da var det, at sandsynligviis to Skud fra „Monitor" gik igjennem „Merrimacs" Sider. Paa denne Tid begyndte først „Minnesota" at aabne sin Ild imod „Merrimac" og sendte den en Mængde velrettede 9 Tommer massive Kugler, men tilsyneladende uden nogen virkning. I en heel Time fortsattes Kampen paa denne Maade imellem „Merrimac" paa den ene Side, „Monitor" og „Minnesota" paa den anden, da „Merrimac" besluttede sig til at forsøge paa at løbe Fregatten isænk, ligesom den havde gjort ved „Cumberland"; flere Gange havde den sin Stævn imod den og begyndte at sætte Fart, men hvergang kom „Monitor" imellem, saa at den igjen maatte standse; thi skjøndt den sidste ikke var hurtigseilende som „Merrimac", havde den Fordeel i sin større Maneuvredygtighed.

Endelig da „Monitor" vilde parere et af de omtalte Stød, løb „Merrimac" med fuld Fart sin Stævn lige imod dens Bredside, og trods det voldsomme Sammenstød led Monitor ingen Skade paa sin Jernhud, ja blev kun krænget lidt over paa den ene Side. Det maa have været Hensigten at entre „Monitor", thi nogle af Mandskabet sprang strax efter Sammenstødet ned paa dets Dæk; men de kunde hverken finde nogen Aabning eller Nedgang, heller ikke saae de en eneste Mand ombord, og da i det samme Taarnet begyndte at dreie rundt og Kanonerne at vise sig med Mundingerne vendte imod dem, skyndte de sig igjen ombord i deres eget Skib. Endelig Kl. henad 12 forlod „Merrimac" Kampladsen, tilsyneladende saaret; den løb ind imod Norfolk, gjorde Signal til dette, og to Bugseerbaade kom strax ud og slæbte Pantserskibet ind i Havnen. Den havde lidt Skade i Bougen, den ene Stævn var slaaet ind og en Deel af Pantseret gjennembrudt. „Monitor", som beholdt Pladsen, havde ingen synlig Skade lidt.

Den amerikanske Borgerkrigs mest berømte søkamp fandt sted d. 8. og 9. marts 1862 mellem bl.a. Sydstaternes „Merrimac" og Nordstaternes „Monitor".

Den frygtelige 30-aarige

Roveranfører

Heinrich Delter,

af Mooresield i Virginien i Amerika, der grusom myrdede sine 5 Koner og derefter udførte de største Røverier og Mordgjerninger, som Anfører for en forvoven Røverbande, bestaaende af 80 Mand, og som endelig i Marts Maaned forrige Aar efter angerfuld Bekjendelse blev levende brændt, saavelsom hans frygtelige Røverbandes Henrettelse.

Hans Bekjendelse aabenbarer de frygteligste Mordgjerninger, som nogensinde have været forøvede, og viser med hvilken Koldblodighed et Menneske, under Indflydelse af forskjellige Lidenskaber, formaaer at føle sine Hænder i Menneskeblod.

Gud være hans arme Sjæl naadig!

13. Den frygtelige 30-aarige Røveranfører Heinrich Delter

Hvorledes et Menneske ved sine Lidenskaber kan forledes til uhørt Grusomhed og til at søle sine Hænder i Menneskeblod, viser denne tro fremstillede Begivenhed. Heinrich Delter var eneste Søn af meget rige Forældre, født i Moorefield i Virginien i Amerika den 21de November 1824. Han var en smuk ung mand med Dannelse og af ædel Characteer indtil Lidenskabelighedernes ustyrlige Magt formørkede hans Aand og drev ham til de grusomste og uhørteste Mordgjerninger.

Det var i Aaret 1847, da Heinrich Delter tilfældigvis bivaanede en militair Øvelse ved Raleigh i Nord-Carolina. En Dag kom et Selskab temmelig udannede Spaniere derhen. Det bestod af 2 Mænd og flere Fruentimmer. Deres Ydre var vildt og paafaldende. De reiste omkring og fortjente deres Brød ved Musik, Sang og Dands. Ved Selskabet var en henrivende smuk Pige ved Navn Lucilla, omtrent 16 Aar gammel. Heinrich Delter saae neppe denne Pige, der i dette muntre Selskab udviste stor Færdighed i Musik og Dands, før han fattede en brændende Kjærlighed til hende og ivrigt søgte en gunstig Lejlighed til at tale med hende.

Denne Lejlighed fandt han en Dag da det øvrige Selskab havde bortfjernet sig. Han traadte hen til hende og tiltalte hende sagte med følgende Ord: „Du danser henrivende, jeg har endnu aldrig set en saadan Færdighed. Af hvem har Du lært det?" „Af dem jeg lever sammen med" sagde hun. „Har Du ingen anden Lærer havt?" „Nei!" „Maa jeg bede Dig om at sige mig Dit Navn?" spurgte han høit. „De kalde mig Lucilla!" svarede hun. „Har Du intet andet Navn?" „Vi nedstamme alle fra een Slægt og kaldes alene ved eet Navn!" „Befinde Dine Forældre sig blandt Spaniere?" „Mine Forældre døde da jeg endnu var et lille Barn!" Disse Svar glædede ham, thi i Selskabets vilde Gebærder og Ansigtstræk fandt han Intet, der kunde passe for en saadan Piges Forældre. Han spurgte om hun endnu i længere Tid vilde opholde sig der, og da hun bejaede dette, fjernede han sig med det Ønske snart at see hende igjen. Nu havde Heinrich ingen Ro mere; hendes kjære Billede svævede stedse for hans Øjne og tog fast Sæde i hans Hjerte.

Den følgende Dag traf han Lucilla paa Exerceerpladsen. Han fandt Leilighed til at tale alene med hende. Han roste hendes Færdighed og Fortrin. Hun holdt hans Tale for Smigreri og vilde bortfjerne sig; thi en pibende Stemme kaldte hende ved Navn, men

han greb hendes Haand og raabte: „Nei! saaledes skilles vi ikke; jeg kan og vil ikke undvære Synet af Dig." „Lucilla", raabte den gamle Qvinde igjen. „Lad mig gaae", raabte hun ængstelig. „De veed ikke hvad jeg maa lide." „Lov mig, at jeg seer Dig igjen", bad han. „Det er umuligt, jeg kan ikke i Sandhed, jeg kan ikke!" svarede hun. „Paa denne Plads, i Morgen i Tusmørket," sagde han, „siig, vil Du være her?" Lucilla blev atter tilraabt og hun søgte at blive ham qvit. „Jeg slipper Dig ikke, før Du lover at komme tilbage?" Og atter skreg den Gamle med høi Stemme. „Jeg vil komme," sagde hun sagte og forsvandt.

Den anden Aften gik han urolig frem og tilbage paa det bestemte Sted, frygtende at hun ikke vilde komme. Endelig seer han en qvindelig Skikkelse, indhyllet i en Kaabe, langsomt komme imod ham. Det var Lucilla. „Jeg har holdt det Løfte, som De aftvang mig," sagde hun; „jeg gjør det, for at vise Dem, at mit Ord er mig helligt. Men jeg kan ikke blive! det lovede jeg ei heller – og det er ikke passende for mig at blive". Heinrich blev bestyrtet over denne Tale. Da han fattede sig, bemærkede han, at hun vilde bortfjerne sig, men i samme Øjeblik laae hun besvimet i hans Arme. Da hun kom til Bevidsthed, kyssede han hende hjertelig, og Forbindelsen var sluttet.

De flygtede til Washington, hvor han ægtede hende, og drog derpaa til en lille Stad ved Potomak Floden. Men strax følte han Samvittighedsnag. Han havde lovet at ægte Datteren af en rig Planter, hans Faders Nabo. Han vidste ikke, hvad han skulde gjøre; Lucillas glimrende Egenskaber syntes ham efterhaanden at forsvinde. Da han en Aften tænkte over hvorledes han kunde hjælpe sig ud af den Forlegenhed, hvori han havde styrtet sig, traadte Lucilla ind i Kammeret og bad om Penge til en ny Klædning. Han svarede hende, at han ønskede hun afstod fra sin Fordring. Hun trængte paa og tilføjede, at hun ikke vilde behandles som en Slavinde.

Dette gjorde ham rasende og uden videre greb han en Stoel for at slaae hende dermed. Hun raabte: han kunde slaa hende saameget som han vilde. Uden at vide hvad han gjorde lod han sit plumpe Vaaben falde ned paa hende med en saadan Kraft, at hendes Hovedskal knustes og det frygtelige Samvittighedsnag, der nu greb ham, formaa ingen Ord at udtrykke; den rasede i hans Hjerne med Helvedsflamme. Han nedknælede ved Siden af det Væsen, som han havde elsket saa inderlig og dog myrdet, han bad, men uden Lindring; hans Sandser forlod ham og han tumlede omkring som en drukken Mand, da han saae hendes blodige Legeme. Endelig fattede han sig; han rullede Legemet ind i et Teppe og

bragte det ned i Kjelderen. Derpaa rensede han Gulvet for alle Blodpletter og derefter sønderhuggede han Liget og brændte det. Efterat han saaledes havde tilintetgjort ethvert Spor af sin Ugjerning, gik han en Dag sildig ud, vendte den næste Morgen tilbage og fik Naboerne til at troe at han havde været bortrejst. Han spurgte Naboerne med rolig Mine, om de ikke havde seet den unge Pige, som førte hans Husholdning. De svarede Nei, hvorpaa han yttrede, at han formodede hun var løbet bort med hans Sølvtøi. Historien blev troet og for at gjøre den endnu troværdigere, lod han trykke en Seddel, hvori han udlovede 100 Pd. Sterling for hendes Paagribelse. Han undertrykkede sin Samvittighed, forlod Skuepladsen for sin Forbrydelse og ilte tilbage til sit Fædrenehuus. Her foregav han, at han for Tidsfordriv havde foretaget en Reise til Syden, hvilket man ogsaa troede. Nogle Dage senere besøgte han sin første Brud, og erklærede sig beredt til at opfylde den Forpligtelse, som hans Fader havde indgaaet.

Skjøndt denne Erklæring overraskede, indvilgede de dog og allerede den næste Dag fandt Vielsen sted. De levede noget over et Aar lykkelig sammen, da pludselig Lucillas Skygge lagde sig over hans Hjerte og stedse syntes at raabe i Øret: Du skal ogsaa myrde hende! Mord! Mord! skingrede ham stedse i Ørene, da han en Dag sad ved Siden af Carolina. Han ilte ind i et Apothek, for at hente et Pulver. Paa hendes Forlangende rakte han hende et Glas Vand, men blandede først ubemærket Gift deri, og hun tømte det uden Mistanke. Den næste Morgen var hun død og han for anden Gang Morder. Paa alle Beslægtedes Bøn blev et Ligskue afholdt, og dette udtalte: „at hendes Død var en følge af Guds Hjemsøgelse!"

Ved Carolinas Død fik han en Formue af 40.000 Pd. Sterling og foretog, efter hans Svigerfaders Raad, en Rejse for at adsprede sig. Han var borte i 2 Aar før han skrev blot et eneste Ord hjem. Da hans Forbrydelse forblev uopdaget, blev han rolig og sikker. Han forelskede sig i en 32-aarig Enke, ved Navn Wilson, der havde en 15-aarig smuk Datter. Han ægtede først Enken, som han imidlertid strax myrdede, derefter Datteren, der maatte friste den samme Skjæbne efter et eetaarigt Ægteskab, og hans Formue voxede ved begge disse Mord til 80.000 Pd. Sterling.

Endelig ankom han igjen til Moorefield, og traf en skotsk Frøken af stor Skjønhed, ved Navn Luci, i hvis Nærværelse han forglemte Alt. Han elskede hende usigelig og efter et Par Maaneders Forløb skjænkede Luci ham Haand og Hjerte. De levede en kort Tid i et lykkeligt Ægteskab, da hans onde Dæmon drev ham til paa en Spadseretour paa en Klippe at nedstøde Luci i Afgrunden. I

Faldet stødte hun med Hovedet imod Klippen og var død førend han kunde komme ned til hende. Han lod Liget ligge, fortalte Landfolkene at Luci tilfældig var styrtet ned og Ingen tvivlede derom, derpaa lod han Liget bringe til Byen og anstændig begrave.

Men nu vaagnede hans Samvittighed med dobbelt Kraft, han fandt intetsteds Ro og han førte et elendigt Liv. Helvedes Furie, hans straffende Samvittighed, vilde han undflye, skrabede derfor saa mange Penge sammen som muligt, og ilede bort, men han blev overfalden af Røvere i en Skov. Disse overgav han Alt, fortalte dem sin Historie og tilbød sig at dele Røverhaandværket med dem. Røverne stimlede sammen og valgte ham til Anfører. Han formerede Banden indtil 80 Mand, og forøvede de største Grusomheder. Banden blev en Skræk for den hele Omegn, og Mord, Rov og Brand var Dagens Orden; Stæder, Landsbyer og Colonier bleve overfaldne og plyndrede. Ved et frygteligt Rovmord blev den hele Bande med dens Anfører tagne tilfange efter en blodig Fægtning med Borgere og Soldater.

Røverne bleve kort Tid efter Undersøgelse, Tilstaaelse og Omvendelse paa forskjellig Maade henrettede. Røveranføreren og Hustrumorderen Heinrich Delter blev levende brændt paa et Baal. Før sit Endeligt bekjendte han alle sine Mordgjerninger saaledes som disse ere beskrevne i denne Historie og angrede sine Synder samt omvendte sig til Herren. I hans Fængsel svævede stedse hans 5 myrdede Hustruers Aander for ham og han udraabte ofte i dybeste Sjælesmerte de Ord: „O! Du elskede, af mig uden al Grund myrdede uskyldige Væsen, bed i Din Evighed for mig grusomme Misdæder og arme Synder". Da han stod paa Baalet bunden til en Pæl, da Skarpretteren antændte dette med sin Fakkel, da Flammerne steg hvirvlende iveiret, da Ilden naaede hans Legeme og han følte de frygtelige Dødssmerter, – raabte han med høi Røst: „O Gud og Herre, forlad mig ikke i denne skrækkelige Dødsstund!" Ordene: „O Lucilla! Carolina! Ella og Luci!" tabte sig undertrykt af de luende Ildflammers Bragen. Den talløse Menneskemasse blev dybt rystet ved dette frygtelige Skuespil.

Maatte denne Begivenhed trænge dybt ind i Læserens Hjerte og Hustrumorderens og Røveranførerens Heinrich Delters gyselige Endeligt tjene til Advarsel for alle Mennesker og maatte de under Lidenskabernes Storme anraabe Gud om Overvindelse. Maatte denne overordentlige Begivenhed blive læst af mange med Opmærksomhed og opbevaret til Eftertanke. Heinrich Delters frygtelige Endeligt maa afskrække Enhver der føler blot de svageste Mordtanker i sit Hjerte – det ønsker med oprigtigt Hjerte og

med alle velsindede Mennesker, Forfatteren af denne sørgelige og uhørte, men destoværre altfor sandfærdige Fortælling!

SANG.

I Amerika er skeet en
skrækkelig Begivenhed;
her man tydelig kan see den
fremstil't tro i Gruelighed.
:/: Heinrich Delter rædsom fæl
slog fem Koner reent ihjel. :/:

Hisset kan man see Lucille
som han elskede saa ømt.
Morderen staaer ved en Pille
ak, han hende alt har dømt.
:/: Med en Stoel han hende slog;
Raseri og Ondskab dog. :/:

Kort derefter han forøvet
atter slig en gruelig Vold,
anden Kones Liv han røvet,
Gift gjør hende bleg og kold.
:/: Carolina ung og rig
døde for hans Rasseri. :/:

Nu igjen der atter flyder
Blod af Mennesker, o Gru!
villigt Moder, Datter byder
hver sin Haand som hans Hustru;
:/: Wilson, Ella, begge lod
for hans Rasen deres Blod. :/:

Med sin femte Kone gik han
paa en Klippe Arm i Arm,
da paa en Gang hurtig greb han
i den stakkels Kones Barm;
:/: hun fra Klippen styrtet ned,
Blodet klæbede derved. :/:

Efter hver en Gang han myrdet
en af sine Koner har,
hans Samvittighed bebyrdet

paa det skrækkeligste var;
:/: men hans Lidenskaber vandt
Djævelen Seir ved dem fandt. :/:

Men den Qval, som nu han følte
ingen Pen beskrive kan,
ingen Trøst hans Rasen følte,
helt fortabt nu syntes han;
:/: dog han fattede sig snart
og blev Røver i en Fart. :/:

See ham her i Røverdragten
staae saa stolt som Høvedsmand;
Røverne har sluttet Pagten,
de i Kamp vil holde Stand.
:/: Brand og Mord ved Nat og Dag
er nu bleven Heinrichs Sag. :/:

Røverne snart bleve fangne
og I Fængsel fast de sat;
da paa Rov de vare gangne
tog Soldaterne dem fat.
:/: Banden blev henrettet nu,
Heinrich med, det var en Gru. :/:

Heinrich Delter som Anfører
Levende paa Baal blev brændt
først han dog som Synder hører
Naadens Røst, og har bekjendt.
:/: Ved sin Død han raabte ud:
„O! forlad mig ei, min Gud!" :/:

Gud bevare alle Menn'sker
og dem led paa Dydens Vei
at de ei som Heinrich Delter
vandre maa paa Lastens Vei
:/: Gud Alt leder viselig
Heinrich dog omvendte sig. :/:

(Trykt hos Oluf Olufsen i Aalborg).

Udgivet 1862.

Vil Du være rig?

Motto:
Følg mit Raad naar Du er fattig,
Giv mig Raad naar Du er rig.

Af en Eventyrer.

Kjøbenhavn.
Trykt hos Friberg, Holmensgade Nr. 19.

14. Vil Du være rig?

Mel.: Af Orpheus.

Vil gjerne du dit Liv forandre
Fra Fattigdom til Rigdoms Daad,
Du maa belave dig at vandre
Herfra, ja lyt nu til mit Raad.

Betænk jer ei da, Ungersvende,
Paa at forlade Fødeland,
Thi naar det ikke vil jer kjende,
Saa drag herfra til fremmed Strand.

Der sikkerlig I snart vil finde
Det som I længe søgte om,
I Guld og Sølv jo der kan finde
Hvoraf I nu er ganske tom.

Amerika, det stolte Rige,
Med aabne Arme stedse staaer,
I Rigdom det jo ei har Lige
Vent ei, vent ei til næste Aar.

Der kan du trindtom Rigdom finde,
Der er ei Haan, der er ei Trang,
Maaskee du der et Navn kan vinde,
Som faaer en god og hædret Klang.

Stands ei fordi der slagtet bliver
Af Mennesker saa stor en Flok,
Thi derved Landet bedre giver
Dig Arbeide og Rigdom nok.

De trænger der til Folk, min Kjære,
Saavel i Nord, som og i Syd,
Du alle Ting jo der kan være,
Der er jo Haab og stedse Fryd.

Du paa et Aar dig der kan sanke
Af Rigdom en saa vægtig Skat,
At du beklædt omkring kan vanke
Med Guld fra Foden og til Hat.

Naar du en Tid da der har været,
Saa kom tilbage her igjen,
Saa bliver du i Danmark æret,
Saa faaer du ogsaa mangen Ven.

Saa kan du dine Dage krone,
I Danmark, hvor du Livet nød,
Med Skat fra Jordens fjerne Zone
Du leve kan der til din Død.

Udgivet ca. 1863.

DØGNFLUER.

Gemytlige Sange

af

W. R.

№ 16.

Reiſen til Amerika.

Nr. 1. Gemytlighedens Priis. 1861.
„ 2. Dyrtiden.
„ 3. Skik og Brug.
„ 4. Kjøbenhavns Berømmelſe.
„ 5. Plader.
„ 6. Før og Nu.
„ 7. Man maa ſee Alt i den rette Belysning.
„ 8. Tivolis Priis. 1861.
Nr. 9 Den gamle Landſoldat (med nye Text). 1861.
„ 10. Pasſionerne.
„ 11. En Landsbypiges Beſøg i Kjøbenhavn og Betragtninger over ſamme.
„ 12. Charivari.
„ 13. Man bliver aldrig fornøiet.
„ 14. En kjøbenhavnſk Tjeneſtepiges Jeremiade.
Nr. 15. Ude og hjemme.

Priis: 4 Skill.

Kjøbenhavn 1864.

Boghandler F. Chr. Pios Forlag.

Salg B. Salomons Enke.

15. Reisen til Amerika

Mel.: af „Fandens Overmand" (Hvad er et Kys, som Ingen seer).

Amalie.
Kjærlighed er, veed jo Enhver,
Lunefuld, blind og skifter Sind;
Altid den har holdt mig for Nar,
Kjender Du den –

Frederikke.
Aa sa, saamæn!
Hvad jeg har døiet, lidt med denne Kjærlighed,
Det ingen Menn'sker veed;
Mandfolk man ei bør troe,

Amalie.
Hør, lad os skrifte vor Sorg begge To.
Knapt confirmeert, var det forkeert
Alt med min Ro, for Du kan troe,
Meelmandens Søn han var saa kjøn,
Men det var haardt, han reiste bort.

Frederikke.
Den, som jeg elsked først, det var en Candidat,
Som var reent desperat,
Elsked mig, o saa høit!
Ak, men han døde: det var, ved Gud, drøit.

Amalie.
En Volonteur nu paa min Dør
Banked og sa'e: „Vil De mig ha'e?"
Men jeg sa'e: „Nei, troer De, at jeg
Leve af Vand og Kjærlighed kan!"

Frederikke.
Tænk blot: en rig Grosseer friede, men strax jeg saae
Nok, hvad han tænkte paa:
Kjærlighed uden Præst!
Først holde Bryllup, nei det er dog bedst.

Amalie.
Hjertet nu vandt en Aspirant,

Men til min Straf en Photograf
Troede jeg meer; gjerne man seer
Sin Mand i Drift, men ak, han var gift.

Frederikke.
Tænk blot, hvordan det gik mig med en vis Person,
Klædt som en fiin Baron,
Jeg var paa Lykkens Top,
Men jeg faldt ned, tænk: han vartede op.

Frederikke.
En Hoboist friede tilsidst,
Men det var ei Noget for mig:
Tromme han slog, men jeg var klog,
Tænkte: om han slog mig lie'saadan.

Frederikke.
Narret jeg blev igjen, kort var Forlovelsen.

Amalie.
Hvad var han –

Frederikke.
– Dreiersvend.
Var saa elskværdig, ak!
Men til den store Medaille han drak.

Amalie.
Ja, vi har lidt, døiet og stridt,
Blevet fixceret og chikaneert.

Frederikke.
Men nu vi veed bedre Besked,
Aldrig vi troer meer Nogens Ord,
Vi reise bort herfra –

Amalie.
– Hvorhen?

Frederikke.
Til Amerika!
Der vil man gjerne Damer ha'e.

Amalie.
Men vi os gifte ei.

Frederikke.
Blot for at hævne os, svare vi: Nei!

★

Mel.: af „Stegekjælderen" (Frygt, Simonsen, frygt for min Vrede).

Frederikke.
Troe Du mig, lad os reise, Veninde!
I det Fjerne vi atter vil finde
Den Respekt, som man skylder en Kvinde:
Der de mere paa os sætter Priis.

Amalie.
Ja, jeg følger, men jeg kan fornemme
I mit Indre, der taler en Stemme,
Aspiranten jeg ei kan forglemme,
Og jeg reiser med Hjertets Forliis.

Frederikke.
Gud! Veninde, hvor kan Du dog tænke
Paa de Mandfolk, som altid os krænke,
Vi har længe nok været i Lænke,
Lad os derfor nu bryde vort Baand.

Amalie.
Naar jeg tænker paa Meelmandens Søren,
Og forresten saa var Volonteuren
Ganske net, ak! jeg viste ham Døren,
Havde bare jeg rakt ham min Haand.
Det er forsilde –

Frederikke.
– Tiden vi spilde.

Begge.
Ja!

Frederikke.
Lad os reise da hurtigt fra Landet,

Amalie.
Men husk paa, at vi skal over Vandet.

Frederikke.
Passiar! Hvad gjør det, ikke Andet.

Amalie.
Troer Du bare, vi holde det ud.

Frederikke.
Du skal see, at det gaaer nok, min Sandten!
Naar Du glemmer blot ham, Aspiranten.

Amalie.
Ja, men Dreieren, ham, Fabrikanten
Kan Du glemme ham?

Frederikke.
Ja, det veed Gud! –

Amalie.
Du er ei sikker!

Frederikke.
Jo husk han drikker!

Amalie.
Du er ei sikker!

Frederikke.
Jo, husk han drikker.

Amalie.
Nu rask afsted!

Frederikke.
Ja, jeg gaaer med!

Begge.
Lad os bare reise bort, lad os bare reise bort,
Nu ta'er vi til Amerika,
Saa kan de her saa godt det ha'e.
Nu bort herfra, nu bort herfra.
Nu bort, nu bort, nu bort herfra.

Initialerne „W. R." står for Wilhelm Rantzau, ophavsmanden til 1800-tallets populære „Døgnfluer".

Erindringer

fra

et 2-aarigt Ophold i Slaveriet,

af

Sam.

Motto: Ich habe viel geleidet
Und soll ihm nie forgessen
Es ist mein Ernst oh Herr!
Schiller.

16. Erindringer fra et 2-aarigt Ophold i Slaveriet

Mel.: Vi plante Riis og Bambusrør.

Slaven: Jeg er just lige stukken a'
Fra Slaveliv i Amerika,
Hvor jeg har maattet døie svært
For at faae noget nyttigt lært.
Sex Timer daglig i Træk
Har næsten mig givet mit Knæk,
Selv Søndagen var vi ei fri
Saa havde vi Geometri.
Chor: Huha! Sikken et Slid
Det maa ha'e været en rædsom Tid.
Huha! Sikken en Tort
Gud være lovet, at man slap bort.

Slaven: En propper os med Topographi,
En talte kun om ϱ og π,
En viiste os en ordnet Hær,
En lærte os at lave Gjær.
En havde Ledevand
Og De kan troe, at han,
Naar han en Saal fik at see
Følte sig très piqué.
Chor: Huha! Sikken en Ka'l
Han maa ha'e været gruelig gal.
Huha! Sikken en Flok;
Den kan ha'e gjort Dig det broget nok.

Slaven: Naar fordum i den strenge Tid
Vi syge var bleven af al det Slid,
Saa kom vor Massa til os hen
Og sa'e: „Hør min go'e Ven:
„Hvis Du er Syg for Griin
„Saa skal Du ha' Medicin
„Er Sygdommen derimod fæl
„Saa kan Du sgu passe Dig selv."
Chor: Huha! Sikken en Ka'l
Det maa ha'e været en Kannibal!
Huha! Sikken en Tort:
Gudskelov, at den Tid svandt bort.

Slaven: Nu sidder jeg gemytlig her
I Ro og trækker frit mit Veir;
Og nu jeg ad det Hele leer,
Nu bli'er jeg aldrig plaget meer.
To Aar har jeg lidt
Og døiet svært og stridt,
Læst i mangen en Bog
Og dog er jeg lige klog.
Chor: Huha! Det var jo slemt
At Du har al Din Lærdom glemt
Huha! Bare vi
Aldrig komme i Slaveri.

S. Triers Bogtrykkeri.

Visen er udgivet i tiden mellem 1862 og 1865. Indhold, sprog og melodiangivelse viser, at den er skrevet med forlæg i Adolph Reckes populære vaudevilletekst „Vi plantede Sukker- og Bambusrør".

Guldgraveren

eller en ny og ſandfærdig Viſe om den raſke Sømand **Svend Hanſen** fra Jylland, der forlod ſit Fødeland for 13 Aar ſiden for at forſøge ſin Lykke, og hvorledes han efter mange udſtandne Lidelſer, Skibbrud (paa den afrikanſke Kyſt, hvor de Vilde vilde dræbe og ſpiſe ham og tre Skibskammerater) endelig kom til Kalifornien, hvor han fandt en ſtor Guldklump, ſom han ſolgte for 3000 Rd., og hvorefter han vendte tilbage til Danmark, hvor han traf ſin elſkede Pige, der havde været ham tro i 13 Aar og aldrig havde havt nogen Kjæreſte, da Gud i en Drøm havde ladet hende ſee at han var hende tro og engang vilde komme tilbage.

Synges til Melodien: Viſt ſtolt paa Codans Bølge,
eller: Strasborgerviſen.

Kjøbenhavn.
I Commiſſion hos Jul. Strandberg, Holmensgade 18.
Trykt i Lund & Jenſens Bogtrykkeri.

17. Guldgraveren

Mel.: Strasborgervisen, eller: Vift stolt paa Codans Bølge.

Kom hid nu kjære Venner,
Kom hid og hør nu an,
Hvordan sig Skæbnen vender,
Hvordan fra Danmarks Land,
Jeg gik med tomme Lommer,
Jeg eiede ei Stort –
Og jeg nu hjemad kommer.
Og har min Lykke gjort!

Udi Kolera-Aaret
Vi skrev Tre og Halvtreds.
Da Døden haardt os saaret,
Ja, jeg var ei tilfreds,
Jeg sagde til min Pige,
Hør elskede, vil Gud,
Til fjerne Strand og Rige
Jeg vil nu fare ud.

Hun ængstedes saa saare,
Og til sit ømme Bryst
Hun trykked mig med Taare:
„Du er mit Liv min Lyst,
Med Gud Du bort kun drage,
Til fjerne Kyster hen,
Men kom ret snart tilbage
Til mig, Din kjære Ven!"

Til Hamborg med en Skude
Jeg strax nu monne gaae;
Det vildne Hav derude
Kan Grillerne forslaae!
Naar Stormens vilde Bølge,
Mig bar, paa Skibet frem,
Mig Billedet mon følge,
Af Danmark og mit Hjem.

Fra Hamborg nu saa vide
Paa Havet ud vi foer,
I mange Herrens Tide

Vi saae ei Land, og Jord,
Et Lyn os nu forkyndte,
At Stormen den var nær;
At bjerge Seil begyndte
Vi nu, for Vind og Veir.

Dog Storm og Lynild knittred'
For Vind og vilden Hav,
Vor svage Skude sittred',
Vi saae den vaade Grav,
Captain og Styrmand, Pligten,
Jo gjorde – Sorgen stor
Den blev, da Masten styrted',
Og rev dem overbord.

Kun fire Mand tilbage,
Vi blev paa Skibets Vrag.
Det flød i mange Dage,
Af Sult vi var saa svag,
Da størst var Nød og Smerte,
Vi skuede en Kyst,
Vi takked' Gud af Hjerte
Og af vor fulde Bryst.

Men ak, vor Skjæbne vilde,
Dengang vi kom iland,
En grusom Flok af Vilde,
Af Qvinde og af Mand;
De os nu monne fange
Og nu med grusom Haand,
Vi segned' for de Mange;
De bandt os nu med Baand.

Jeg kunde neppe sandse,
Thi nu jeg fik at see,
At under vilde Dandse,
De Kammerater tre
De dræbte og de spiste,
– Gud frels, hvad seet jeg har! –

Ved fæle Tegn de viste,
Mig hvad min Skjæbne var.

Dog lovet Herren være,
Der kom en Engelskmand,
Han seilede saa nære,
Og saae min Nød paa Land;
Et Skud de Vilde hørte
Og de afsted nu foer,
Capitainen venlig førte
Mig syg til sig ombord.

Til mange fjerne Lande,
I flere Aar jeg gik,
Et Savn jeg maatte sande,
Ei Brev fra Hjem jeg fik;
Jeg til de gyldne Miner,
Med Spade, Hakke, drog,
Og Intet Glæden ligner,
En stor Klump Guld jeg tog.

Nu var min Hu til Hjemmet,
Jeg kom og takked Gud;
Her er jeg ikke fremmed,
Saa tro jeg fandt min Brud!
Mit danske Flag jeg svinger
For Danmark og min Mø,
Min Skat herhid jeg bringer,
Her vil jeg leve, døe!

Beretningen om Svend Hansen er fra 1866, 13 år efter „Kolera-Aaret".

Farvel til Danmark.

Farvel, mit Fødeland, jeg byder.

Og:

Dansk Skarpskytte-Sang.

Kjøbenhavn.

Jul. Strandbergs Forlag.

Faaes i Boghandelen, Holmensgade Nr. 18.

Strandberg & Wennstrøms Bogtrykkeri,
Brogade Nr. 14, 1. Sal.

18. Farvel til Danmark

Farvel, mit Fødeland jeg byder,
Jeg reiser til en fremmed Havn,
Hør hist fra Skibet Klokken lyder,
Jeg føler alt i Hjertet Savn!
Farvel, I danske Bøgeskove,
Hvor Nattergale Triller slaae,
Farvel, Du friske, danske Vove,
Til Danmark min Længsel vil gaae;
Farvel, Du mit Fødeland,
Med den friske, grønne Strand,
Farvel, Du mit kjære, gamle Danmark,
Farvel, Du mit Fødeland.

Vel er jeg ung og mit Hjerte banker
Saa varmt og freidigt i mit Bryst,
Dog Veemod er i mine Tanker,
Thi jeg forlader Hjemmets Kyst;
Jeg forlader de kjære gamle Steder,
Hvor jeg kjender hver en Busk og Plet,
Som saae min Barndoms første Glæder,
At skilles gjør Hjertet ei let;
Jeg forlader den danske Jord,
Hvor min gamle Moder boer,
Reiser bort fra det kjære, gamle Danmark
Farvel da, mit Fødeland.

I gamle Danmark stod min Vugge,
Der lærte jeg min Moders Navn,
Der lød mine første Sukke,
Kom, Danmark, tag din Søn i Favn,
Jeg har hørt de danske Kanoner,
Jeg har hørt hvor Sværdene klang,
Jeg har hørt de jublende Toner,
Da Dansken for Friheden sang.
Naar Du atter kalder til Kamp,
Naar du tordner i Røg og i Damp,
Naar det gjælder det gamle, frie Danmark,
Da favner Du atter din Søn.

„Farvel mit Fødeland jeg byder" er tillagt Johan Rudolph Volck, den senere så kendte talsmand for dansk-amerikanerne i New York.

Hvorvidt visen er skrevet i 1863 eller 1866 er ikke helt klart, men som skillingstryksvise kendes den først fra sidstnævnte år.

Volck har selv fortalt, at han skrev visen i Landemærket i Kbh., og om dens popularitet er flg. blevet sagt: „Der er ingen Udvandrersang, der saadan er bleven sungen og har grebet Hjerterne som: „Farvel mit Fødeland jeg byder". Udvandrere sang den, Lirekasser spillede den Landet over og ved Skibenes Afgang, og Taarerne kom ved den i manges Øjne. Den blev et Led i Udvandringen".

Viſe om

Udvandrerſkibets Skjæbne

paa Veien til Amerika,

hvorledes man fra „paalidelig Kilde" har erfaret, at Paſſagererne først bleve tampede, derpaa levende ſlaaede og Sem ſlaaede igjennem Hovedet paa dem, og hvorledes Noden tilſidſt blev saa ſtor, at den Ene aad den Anden, saa at den Sidſte maatte æde ſig ſelv, hvorefter Skibet blev plyndret af de Vilde i New-York.

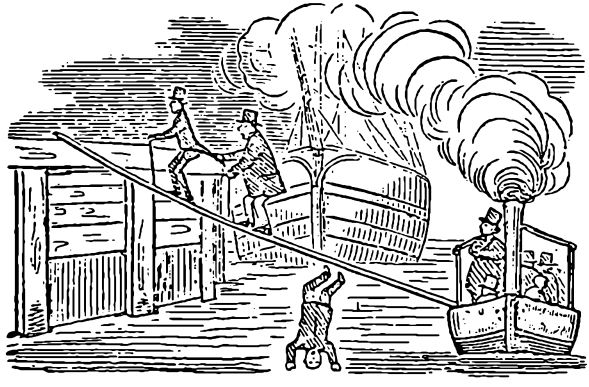

Omſtændelig beſkrevet efter Nygters ſædvanlige Paalidelighed.

Kjobenhavn.
Jul. Strandbergs Forlag.
ſaaes i Bog- og Papirhandelen Holmensgade 18, Stuen.

19. Udvandrerskibets Skjæbne

Mel.: En emanciperet Dame.

Udvandrerskibet gik herfra, til Middelhav det kom,
Men det er reent forskrækkeligt, hvad Rygtet mumler om,
Man siger, hele Klatten af Udvandrere blev solgt,
Det troer jeg ei, skjøndt det har megen Kummer os forvoldt.
Tænk, at skulle gaae som Slaver,
Til Tyrkiet hva behaver!
Leve der En og Hver
Af bare Grissetæer.

Men hvad der dog endnu er møiet værre det er det,
At de har lidt saa maveløst, og bleve født saa slet,
Saasnart som de kom udenfor Trekroner blev de sat
Paa Feberkost og allerede tidlig næste Nat
Fik de kun lidt Vand at drikke,
Viin og Snaps det fandtes ikke,
Næste Dag fik de Slag
Af Tampe for og bag.

Den tredie Dag blev alle Mand paa Dækket tampet op
Og de blev visiteret lige til den bare Krop,
Paa alle Penge, Guld- og Sølvtøi blev der lagt Beslag,
Og hvem der gjemte Noget – ja det blev en farlig Sag!
Strax et Søm igjennem Ho'det
Blev der slaaet, naar man troed'et
Noget glemt, det var slemt
Og Hvermand blev forstemt.

Den fjerde Dag blev tre Mand flaaet levende, o vee,
Der gik de om foruden Hud, det var en Ynk at see,
Og da nu Pladsen var lidt kneben, mangled der Logi,
Og ovenpaa hverandre blev de Fleste puttet i
Store Tønder li'som Sylte,
Mange laae omkring i Bylte,
Ingen fik meer en Drik,
Ja græsseligt det gik.

Den femte Dag stod alle Mand i Vand til Knæerne,
Den sjette Dag gik Vandet lige op til Ræerne,
Captainen aad kun Men'skekjød den hele, lange Vei,

Ja, det var ynkeligt at høre, hvor de Døde skreg.
Det blev næsten hver Dag værre,
Hungersnøden spilled Herre,
De aad Toug, med Forlov
Den Kost var noget grov.

Tilsidst tog alle Staklerne – ja tænk hvor det gaaer! –
Og aad hverandre hver en Kjæft med baade Hud og Haar,
Og da der Ingen var, som kunde æde vor Captain,
Saa aad han sig sgu selv – saa der var Ingenting iveien!
Skibet plyndrede de Vilde
I New York, ja det gik ilde!
Det blev snart tomt og bart
Og solgt – ja det er klart.

See Børn, nu har I selv erfart, at Folk blev ikke solgt,
Man siger rigt'nok, at en Auction er bleven holdt,
Een bød halvfemte Mark for en uskyldig Skrædersvend,
Men ellers bød der Ingen meer end fire Mark, min Ven!
Det var altfor Lidt for Stykket!
Skibet kosted' at faae bygget,
Saa De seer, der skal meer
End sligt – jo jo, jeg beer!

Forresten var det godt at Skibet ei til Stranden kom,
For der stod hundred tusind Vilde med en sulten Vom,
Og vilde spise dem til Frokost, I kan troe mit Ord,
At det var mere hjemligt dog at blive ædt ombord.
Sagen er i mine Øine
At det Hele er kun Løgne,
Alt er vel, hver en Sjæl
Befinder sig vist vel.

J. S.

BAGTALE.

For at modarbeide de mange usande Rygter, der cirkulere om Udvandrernes Skjæbne, vil der, efter Forlydende, om kort Tid blive forelagt Offentligheden paalidelige Beretninger desangaaende.

D. 31/7 1866 afgik skibet „Ottawa" fra Kbh. med retning mod New York efter først at have opsamlet flere passagerer i Gøteborg og Christiania. Hermed forsøgte „Det amerikanske Kompagni til Selveiendoms Erhvervelse for Udvandrere" at etablere en regelmæssig dampskibsforbindelse mellem Skandinavien og Amerika. Planerne var store og offentlighedens interesse ligeledes – bl.a. på baggrund af den stigende udvandring til den nye verden.

Realiteterne var helt anderledes: Selskabets påståede kapital og landområderne i Texas manglede, en stor del af de 400 passagerer var kommet med uden forudbetaling, selskabet blev erklæret konkurs og skibet solgt, og endelig indgik de fleste udvandrere mere eller mindre frivilligt en kontrakt med et jernbaneselskab med det formål at afbetale deres gæld for overfarten.

Forfatteren Julius Strandberg ironiserede over foretagendet, der af en uvildig observatør, Wilhelm Sommer, nok blev betegnet som skandaløst, men på den anden side havde denne bl.a. afvist rygter om dårlig behandling ombord på „Ottawa".

20. Efterretning fra en Mormon, som bor i Spanish Fort i Amerika

Mel.: Der gives i Verden Bekymring og Møje.

Nu vil jeg opskrive min Vandring fra Danmark,
den vil jeg udbrede til alle og enhver;
jeg er jo Mormon, det vil jeg bekende,
saa ved jo enhver, at vi rejser bort.
Hør nu, mine Venner, betragt mine Ord,
tag eder i Vare og bliv ej Mormon.

Fra New-York rejste vi med Banetoget,
tre Dage det vared', vi var med det,
saa kom vi til Hannibal, saa til St. Joseph,
derfra med et Dampskib til Florents vi kom;
det var godt to Døgn, vi her var til Søs,
vi havde det værre, end Fanden var løs.

Vi laa nu i Telte paa Florents Bakke
i ni og tredive Dage ialt,
da gik jeg nu om og besøgte de danske,
som bor der i Egnen og Omahaby;
der bor nu Jens Lausten, som er fra Rold,
han vil mig fraraade Rejsen til Mormon.

Jeg lod mig ej raade, jeg vilde til Zion;
vi rejste fra Florents, i Ørken vi kom,
vi vandre i Ørken i ni Uger seks Dage,
før vi kunde komme til Saltsøstad;
jeg blev saa forundret, da jeg nu den saa:
mon det skal være Zion, som da vi talt om?

Det syntes saa dødt, saa mit Haab er snart ude,
med Hensyn til Folket alt i denne Stad;
Thi jeg ser slet ingen Profeter i Staden,
og Kirkens Gaver er sikkert ophørt,
og jeg har slet ikke hørt der Klokkeklang,
det kunde man høre i Danmarks Land.

Da jeg kom til Utah, jeg lærte at kende,
at Synden er der lige saa meget som her,
for de vil saa gerne bedrage hverandre,
naar der gives Lejlighed, undser de dem ej;

og der øves ogsaa i Hoer og i Mord,
skal det være helligt alt paa denne Jord?

Ja, jeg vil nu raade I unge og gamle,
som nu er tilbage i Danmarks Land:
tag eder i Vare, som vakler i Troen,
og bliv ej Mormon, thi det er forkert,
men bliv ved den Lærdom, som I have lært;
I vist ej ta'er fejl, hvad som I har lært.

Da man skrev et Tusind og otte Hundred
og seks og tredsindstyve i alt,
da kom jeg til Utah for der at skuld' kende
min kristelige Lærdom og holde Guds Bud;
vi skuld' være hellig og følge Guds Ord,
men det jo forglemmes hos disse Mormoner.

Vi boer i den ringeste Egn i Dalen,
imellem de højeste Bjerge vi er,
og Byen den kaldes jo Spanish Fort,
som ligger i Syd for Saltsøstad;
den Dal, som vi bor i, er tyve Mile bred
og Længden paa den omtrent 80tyv.

Nu maa jeg ophøre og Pennen henlægge,
for jeg har ej Plads til mer paa Papir,
og det kan jer tjene, som agter at rejse,
I kan faa at vide, hvor møjsommeligt det er.
I være nu hilset i Danmarks Land,
jeg haaber, min Skrivels' skal komme paa Gang.

P. Hansens Bogtrykkeri, Aalborg.

En kendt visesanger og forfatter, Niels Sørensen, skrev visen, der blev populær i Vendsyssel.

Den skitserede baggrund var sandfærdig: I 1866 drog en gruppe på ialt 1.213 mormoner afsted mod Amerika, hvoraf 21 døde inden ankomsten til New York. Herefter øgedes vanskelighederne, især for en mindre gruppe på 197 personer. Koleraen hærgede, flere syge måtte efterlades hos fjendtlige befolkningsgrupper i f.eks. St. Joseph, Missouri, og 9 døde alene på Missouri-floden. Efter ankomsten til Nebraska var der ikke tid til hvil, og den sidste lange del af rejsen i oksetrukne vogne var præget af flere dødsfald. Dem der havde været længst undervejs havde forladt Kbh. d. 17/5 og ankom til Salt Lake City d. 22/10.

Amerikanſk Humbug.

Hvorledes en kjøbenhavnſk Fiſkerkone og hendes Mand reiſte bundfattige til Amerika, men ved en Humbug, ſom Enhver kan gjøre dem efter, i diſſe Dage ere hjemkomne med over 50,000 Rigsdaler.

Aa Peterſen, aa Peterſen, den var regnet ud.

☞ Enhver, ſom læſer denne ſandfærdige Viſe, anmodes om, ikke at tale om det til Hr. Peterſen, da vi have lovet at tie ſtille og ikke lade hans Bekjendte vide, hvorledes han bar ſig ad.

Kjøbenhavn.
Jul Strandbergs Forlag.
Faaes i Bog- og Papirhandelen, Holmensgade 18 i Stuen.

21. Amerikansk Humbug

Mel.: Aa Kragelund, aa Kragelund, er Du der med Fing'ren igjen (Brombella-Polka).

Hr. Petersen han sa'e en Dag:
Hør, Kone, det er en egen Sag
At gaae ved Stranden her som Træl,
Og hver Dag slæbe sig halvt ihjel.
Du tjener Intet paa din Fisk,
Og knapt til Suppe vi har en Visk,
Nu vil vi godt og rart det ha'e,
Vi stikker a' til Amerika.
Aa Petersen, aa Petersen,
Strax paa Timen Konen jo sa'e:
Ja Petersen, ja Petersen,
Lad os stikke a'!

Saa solgte de hver Trevl og Klud,
Og Resten satte de derpaa ud,
Og Dampen førte dem, hurra,
Ja lige lukt til Amerika,
Men da de nu var kommen der,
Saa var der lige saa slemt som her,
Og Konens Fisk, som her var bra',
Den smagte ei i Amerika.
Aa Petersen, aa Petersen,
Bare vi var hjemme igjen,
Aa Petersen, aa Petersen,
Jeg vil hjem, min Ven.

Saa sultede de nogen Tid,
Og ofte tigged de dem en Bid,
Tilsidst blev Petersen s'gu vred
Og sa'e: „Hør, Mutter, jeg veed Besked.
Jeg „Skjæbningen" vil byde Trods,
For nu vil vi forevise vos."
En stor Plakat han trykke lod,
Og Mutter læste jo, hvad der stod.
Aa Petersen, aa Petersen,
Den Idee var morderlig go',
Aa Petersen, aa Petersen,
Den vil gaae, jo jo.

Paa Hjørnerne han lod opslaae:
„TO SJELDNE MENNESKER KAN MAN FAAE
AT SKUE HER, DE BEGGE ER
FRA VERDENS ENDE OG HUN ISÆR
ER MAVELØS OG HENDES MAND
SAAVELSOM HUN ER FRA GAMMEL-STRAND,
ENTREE: 1 DOLLAR. VÆRSAAGOD,
TRÆD IND – DE FINDES I DENNE BOD."
Naa Petersen, naa Petersen,
Den var rigtig regnet, min Ven,
Naa Petersen, naa Petersen,
Hæng kun i med den!

Ind vældede nu snart paa Stand
Amerikanerne tykt som Sand,
De troede jo, at „Gammel-Strand"
Det var et nylig opdaget Land.
De saae paa hende, saae paa ham,
De følte – ja, det er snart en Skam! –
De vilde see og føle Alt,
Og Mutter sa'e: Ja de har betalt,
Aa Petersen, aa Petersen,
Det er dog et ypperligt Land,
Aa Petersen, aa Petersen,
Her er Mønt som Sand.

Og deres Sprog forstod man ei,
Naturligvis ei et Muk, o nei,
Dog hørte de en Herre blød,
Han sa'e: De spiser s'gu Men'skekjød.
Det hjalp paa Søgningen, thi det
Blev sagt, de havde en Sjouer ædt
Med baade Tøi og Haar og Skind,
Og Penge strømmede lystigt ind.
Aa Petersen, aa Petersen,
Tusind Dollars tjente vi snart,
Aa Petersen, aa Petersen,
Det gik i en Fart.

De drog fra Stad til Stad, og hvor
De kom var Søgningen ligestor;
Halvtredssindstyve tusind hed
Det sig, de havde fortjent derved.
Men i Kentucky blev den slem,
Der var en Dansk og han kjendte dem
Fra Gammel-Strand og strax han sa'e:
Hva Fa'en! Er Du i Amerika?
Naa Petersen, naa Petersen,
Er det Dig, din farlige Rod,
Naa Petersen, naa Petersen,
Nægt det ei, din Rod.

Saa blev de vilde Mennesker
Strax tamme, og vilde ei blive der.
Med Pengene de strax stak a'
Om Natten bort fra Amerika,
Til Kjøbenhavn de komne er
De lever af deres Midler her,
De har en Mængde Sølv og Guld,
Og Manden drikker sig hver Dag fuld.
Jo Petersen, jo Petersen,
De har regnet Brøkerne ud,
Jo Petersen, jo Petersen,
Den var regnet ud.

Julius Strandbergs dagbøger d. 4/1 1867: „Skrev i Aften en Sang oppe i mit Værelse om Amerikansk Humbug."

Marine-Artilleriſtens Ovaler.

Viſe om alle Caſernens og Marinelivets Behagelighed, Nyboders Vagt o. ſ. v.

Og:

Jydens Afſked fra Fædrelandet.

Kjobenhavn.
Jul Strandbergs Forlag.
Faaes i Bog- og Papirhandelen, Holmensgade 18 i Stuen.

22. Jydens Afsked fra Fædrelandet

Mel.: Vel mødt igjen, Kong Frederik ved Hæren.

Du Danmarks Land, hvor først jeg Lyset skued,
Hvor først jeg saae Guds Sol saa mild og klar,
For Dig i Kjærlighed mit Hjerte lued,
Saa tidt jeg følte at Din Søn jeg var.
Men Skjæbnen vil, jeg ei hos Dig skal blive,
Jeg iler did – til fjerne, fremmed Strand,
Men Danmark veed, imens jeg er ilive,
Jeg elsker Dig, mit skjønne Fædreland!

Af Danmark er en Deel, man Jylland kalder,
Der voxer Lyng paa nøgen Vesterkyst,
Her Hjeilen fløitende sin Mage kalder,
Mens Lærken synger høit af fulde Bryst,
Ja, ogsaa Blomster har den brune Hede,
Er den end trist, jeg nødig den forlod,
Men om en stakket Stund, vi Seil udbrede,
Jeg elsker Jylland, der min vugge stod.

Det Kanaans Land, der er i vore Dage,
Amerika, det ogsaa vinker mig,
Forjættelser om Lykke, Held mig drage,
Som Mange, maaskee ogsaa skuffes jeg,
Dog jeg kan vove, intet kan jeg miste.
Derfor Farvel, jeg rolig byde kan,
Lad skee hvad vil, jeg haaber til det Sidste,
Farvel, Farvel, mit skjønne Fædreland.

P. C.

Udgivet 1867.

HUMORISTISKE

SANGE.

№ 36. Amerikansk Humbug.

Første Samling.

№

1. En Runde i Tivoli.
2. Herr Mathiesens Eventyr paa en Casinomaskerade.
3. En Forlovelse i en Wiener-Quadrille.
4. En Provindsdames Besøg i Kjøbenhavn.
5. Maren Kokkepiges Qvaler.
6. En Tour paa Dyrehavsbakken, eller: Bil Du med i Skoven.
7. Herr Sørensen og hans Venner.
8. En Tour med Jernbanen til Skoven, Aabningsdagen 1863.
9. Jens og Jensine, der vilde ta' Livet a' dom a' Kjærlighed.
10. En emanciperet Dame.
11. Et Bondebryllup.
12. Min Elskedes Portrait.
13. Sørgelige Følger af en løs Skagl.
14. En Pebermøes Fataliteter.
15. En Sporvogns-Inclination.
16. Den er gruelig gal og den bliver maaskee værre.

Anden Samling.

№

17. Lille Morten, eller: Cancanen i Paris.
18. Landlig Uskyld og kjøbenhavnsk Erfaring.
19. Hvad vilde jeg paa den Galei.
20. Fru Sørensens Qvaler, eller tre Gange gift og dog aldrig en glad Time.
21. Hunden og Apothekeren.
22. Jens Lasens Gjenvordigheder.
23. Kjøbenhavner-Marsch.
24. En halv Time i den offentlige Politiret.
25. Den første Kjærlighed.
26. Tivolis Taprenstreg.
27. En Tour til Charlottenlund eller: Den er a' Kragelund.
28. Vi er Alle Mennesker.
29. Rodemester Søren Mules uheldige Frieri.
30. En dannet Tjenestepiges Betragtninger over: Nytten af Maglekildes Soda- og Selterserrand.
31. Naar Mængden bare troer det, Ja! derpaa kun beroer det.
32. En huusvild Familie.

Tredie Samling.

№

33. En halv Time i „Aftenstjernen", eller: Maren Kokkepiges uheldige Trippevals.
34. Den forkeerte Verden, eller: nye Tider, nye Skikke.
35. En kjøbenhavnsk Don Juan.

Priis: 4 Sk.

Kjøbenhavn.

Thr. C. Hornemans Forlag og Eiendom.

Store Kjøbmagergade Nr. 4.

Trykt hos J. D. Qvist & Comp.

23. Amerikansk Humbug

Jeg havde levet, ja lovligt flot,
Det var Sagen,
Bestandigt drevet og ikke blot
Hele Dagen.
Nei! Natten muntrede jeg især
Tit mit Sind op,
I Nummer tyve, de veed nok der
Hos Hr. Gin'rup.

Jeg skulde læse til Artium
Og studere,
Men helst i Phønixs Collegium
Jeg polkered,
Jeg dandsed' lystigt og gjorde Griin,
Gav Partiet,
Det sidste Sted blev, hvor jeg kom hen,
Slutteriet.

Min Onkel hjalp mig, De kjender vel
Brygger Mule?
Den pæne Mand klarede min Gjæld
Hver en Smule,
Men paa det Vilkaar, at jeg stak a'
Ganske roligt,
En lille Tour til Amerika
Snarest muligt.

Han sa'e, vi har her en vis Falent
Og Grosserer,
Der rendte bort, men nu har han tjent
Summer svære.
Den samme Dag han derover kom
Med Bagage,
Han tjente strax, før han saae sig om,
En Plantage.

Nu har han indkaldt hver Creditor,
Han er sjælden,
Og han har lovet paa Æresord
Klare Gjælden.

Han har bragt med sig en heel Portion
Creditiver;
I Banken faaer han en Million,
Blot han skriver.

Et Dampskib har han og hver Kahyt
Separatis,
Paa Edderdun kan Du hvile blødt,
Ja og gratis,
Du bli'er barberet ombord, reis med,
Sagde Onkel,
Din Udsigt her er, saavidt jeg veed,
Mørk og dunkel.

Jeg fulgte Raadet, og meldte mig
Paa Contoiret,
Og fik Billet til New York, men nei
Knapt De troer'et,
Hvor jeg blev proppet og det i Hast
Om den Lykke,
Jeg vilde gjøre, derpaa jeg fast
Kunde bygge.

Der blev mig lovet ti Tønder Land,
Saadan lød'et,
Og naar blot Jorden blev gjort istand
Rigtig gjød'et,
Gav kornet tusinde Fold igjen,
Naar man saaer'et;
Titusind Dollars Fortjenesten
Blev om Aaret.

Og Huse bygges af Arbeidsde-
Partementet,
Ja! med Altan, hvis man blot vil be'e
Og forlange 'et,
Aviser faaer man til Gjennemsyn
Næsten daglig,
I selve Urskoven sendt fra By'en,
Hvor behag'lig!

Jeg løste Passet, gik glad i Sind
Hjem og laa mig,
I skjønne Drømme jeg slumred ind,
Alt jeg saae mig
Tilbage vende som riig Nabob.
Men tilfældigt
Var Skibet gaaet før jeg stod op;
Hvor uheldigt!

Jeg stod paa Skibsbroen, jeg var gram,
Ja, som Fanden.
Men Lykken bedre dog var, min Skam,
End Forstanden.
Jeg hørte Chefen var kneben ud,
Tænk, hvor dreven,
Med hele Kassen, jeg takked' Gud,
Jeg var bleven.

Hans Creditorer skreg Vee og Vok,
Deres penge
De vente paa, ja, og de kan nok
Vente længe.
Til Cautionisten hans Venner sa'e,
Du var dum, Du!
Du burde vidst, fra Amerika
Kommer Humbug.

W. R.

Wilhelm Rantzaus version af „Amerikansk Humbug" er fra 1867.

Søren og Malle

eller

Reisen til Amerika.

24. Søren og Malle eller Reisen til Amerika

AFSKEDEN.

Mel.: Farvel mit Fødeland jeg byder.

Farvel min Kjæreste jeg byder,
Jeg reiser til Amerika;
Hør hist fra Skibet Klokken lyder,
– Farvel, farvel, jeg maa herfra!
Du kan tro, jeg skal Dig aldrig svige!
Du kan tro, dit Billed er hos mig!
Du kan tro, min egen kjære Pige,
Jeg elsker og tilbeder Dig;
Men, min Kjære, jeg maa dog herfra,
Ja, langt bort – til Amerika;
Jeg forlader det kjære gamle Danmark,
Gud veed naar jeg atter det seer!

Dog græd blot ei, min kjære Pige,
Snart kommer Søren hjem igjen;
Jeg kravler op ad Lykkens Stige,
Indtil jeg naaer det høi'ste Trin.
Du kan tro, mit Mod skal mig ei svige!
– Fru Fortuna bliver mig nok huld! –
Du kan tro, min egen søde Pige,
Jeg samler det blankeste Guld,
Og saa kommer jeg hjem igjen,
Som din egen rige Hjertensven,
Da vort Bryllup i kjære gamle Danmark
Skal feires med Rigdommens Glands.

OMBORD.

Matroserne.

Mel.: Raske Gut, tag vare paa din Skude.

Manne hiv! giv los! naa, spyt i Næven!
See I ei at Vinden hun er god!
– Stop en Halv! Hvad er det for en Flæben? –
Ih! det er jo Søren. – Naa, fat Mod!

Siig, hvorfor hænger Du med Ho'edet?
Naa, lille Søren, op med Modet;
Hio hop! kun lystig, unge Ven,
Saa kommer Du til Tøsen snart igjen, Hurra!

Søren.

Mel.: Naar mit Øie er lukt.

Kan I ikke forstaa,
At da jeg skilles maa
Fra min Malle og alle de Kjære,
Som jeg elske saa høit,
At det saa er vel drøit
Naar et Afskeds-Farvel det skal være?

Gode Venner, hvis jeg
Paa den usikkre Vei
Bukker under, da lov I mig Alle,
At hvis Nogen af Jer
Atter Danmark da seer,
At I bringer min Hilsen til Malle.

Matroserne.

Mel.: Har Du aldrig seet en Abolitionist.

Du har aldrig været i Amerika,
Hio hip hip hop ohei!
Du kan tro, Du slipper meget godt derfra,
Hio hip hip hop ohei!
Man graver og man graver til man faaer sin Pose fuld,
Saa reiser man til Hjemmet med det kjære blanke Guld;
Men skeer det, at Du maa
Til dine Fædre gaa,
Da – tro os – da skal Malle nok din Hilsen faa!

EFTER HJEMKOMSTEN.

Mel.: See jeg er gift med Helene.

Nu har jeg faaet lille Malle,
Faaet lille Malle, faaet lille Malle,

Som jeg har saa kjær, ja som jeg har saa kjær;
Hun er den Bedste af alle
Bedste af alle, Bedste af alle
De Pi-Piger her, af alle Piger her;
Hun trofast har elsket mig mens jeg var langt herfra,
Nu er jeg kommen tilbage,
Kommen tilbage, kommen tilbage
Fra Amerika,
Ja fra Amerika.

Kom nu, see paa dem alle,
See paa dem alle, see paa dem alle,
Mine Grunker her, paa mine Grunker her!
Kom nu, sødeste Malle,
Sødeste Malle, sødeste Malle,
Nok til os der er, ja nok til os der er!
Jeg fik jo derovre hele, hele Posen fuld!
Nu er jeg gift med min Malle,
Gift med min Malle, gift med min Malle,
Hun bedre er end Guld,
Hun bedre er end Guld!

Kjøbenhavn 1868.
Forlagt af samt trykt hos Behrends Enke, Aabenraa Nr. 3.

25. Afskedshilsen

til en elsket Moder og to smaa Søstre ved deres Afreise
fra Danmark til Amerika d. 13. Juni 1868,
fra en hengiven og bedrøvet Datter og Søster.

Der er et Land, dets Sted er høit mod Norden,
Der Du med Ømhed under Hjertet bar
En Qvindesjæl, som selv er Moder vorden,
Derfor Farvel Dig bringes af et Par,
Som stedse til det Sted med Længsel skuer,
Som Du forlader med de kjære Smaa,
For hist at finde, hvad Dit Hjerte huer,
Gid stedse Alt for Eder vel maa gaa.

Ei andet Minde jeg kan Eder skjænke,
Ei Guld og Sølv er i min Værge lagt,
Men Kjærlighed vil stedse Hjertet lænke
Til Den, som ved min Vugge har holdt Vagt.
Og stadig vil jeg vist de Dage mindes,
Da Moder mig omslynged i sin Favn;
Ak! aldrig meer for mig en Moder findes,
Kun En erstatte kan mig dette Savn.

Til denne Ene jeg derfor vil bede,
Jeg haaber, at han høre vil min Bøn;
Gid han herefter vil min Vandring lede
Og skjænke Dig en kjærlig Moders Løn,
Gid han den trange Vei for Dig vil slette,
Bortdrage fra Dig Næringssorg og Nød,
Dig skjænke Himlens Engle Vinger lette,
Naar Du bortdrages ved Dit Legems Død.

Ak, elskte Moder! det er tungt at tage
For stedse Afsked fra en Hjertenskjær,
Men vi vil haabe, at Gud det vil mage
Saaledes, at vi hisset kommer nær,
Og samles for den høie Konges Throne,
At dømmes efter hans det milde Bud,
Til Himmeriges Glæder Livsens Krone,
Og leve sammen Evigheden ud.

Farvel! Farvel! nu kjære, gode Moder;
Farvel! I Søstre to, som reiser bort;
Farvel! Farvel! nu kalde Klokkens Toner;
Farvel! dog Tanken vandrer med Jer fort,
Farvel! Farvel! gid I maa Lykken finde,
Farvel! o Moder! reis i Jesu Navn;
Farvel! Farvel! Gud Afskedssmerten lindrer;
Farvel! Gid Reisen vorde Jer til Gavn.

J. Thønnesen Lund.

Kjøbenhavn – Udgivet og forlagt af Madam Jørgensen.
Store Regnegade Nr. 12 i Stuen.

Viſe om

den utro Maren,

der havde lovet en Ungkarl ſin Troſkab men brød ſit Ord, ſaa at han nu er reiſt til Amerika.

Kjøbenhavn.
Jul. Strandbergs Forlag.
Faaes i Boghandelen, Holmensgade 18, i Stuen.
Trykt hos Ernſt Lund.

26. Den utro Maren

Mel.: Krillevillevibombom.

Om Maren nu jeg synge vil, krillevillevibombom,
Hun drevet har med mig sit Spil, krillevillevibombom,
Vi var forlovede et Aar, krillevillevibombom,
Men nu jeg ganske ensom gaar, krillevillevibombom.

Og hendes Fader Gaardmand er,
Det siges, det er ham især,
Som fører hendes Hjertes Valg,
Er hun for Penge da tilsalg?

Og Moderen ei god mig var,
Men husk, jeg er dog ingen Nar,
Et Aar er spildt men flere ei,
Jeg skal ei meer paa den Galei.

Thi Maren hun er lumsk og falsk,
Og hendes Hjerte er spedalsk,
Vel er hun kjøn i al sin Stads,
Men se, det Hele er Galads.

Thi naar den Stads hun vel faaer a',
Hvor bliver saa det Kjønne a',
Hun trende Kjærester har ha't,
Men tak for mig, – jeg si'er Godnat.

Bekjendt er Byen, hvor hun boer,
Og – Du kan stole paa mit Ord.
At hun med samt Familien
Er kjendt af alle der, min Ven.

Først havde hun en Kjæreste,
Men det rev ud med Spot og Spe,
Saa fik hun sig en anden Svend,
Men det blev sgu forbi igjen.

Saa kom da jeg – jeg elsked høit,
Men hun var ikke værd en Døit,
Hun blev mig utro, og saa tog
Hun ham, som forhen hun bedrog.

Men jeg kan Gudskelov gaa fri,
Lad saa den Anden hænge i,
Jeg har igjen Humeur, hurra,
Og reiser til Amerika.

Der kan jeg sagtens faae en Brud,
Som seer hel vel og kjærlig ud,
Her var jeg vel for fattig, ak,
Men Rigdoms-Kjærlighed, nei Tak!

Farvel nu, Maren og din Slægt,
Jeg byder Jer Farvel saa kjækt,
Thi er jeg end ei rig og prud,
Saa faaer jeg sagtens dog en Brud.

Ja er jeg ikke prud og rig,
Mit Hjerte dog er redelig,
Og ei for Lumskhed er jeg kjendt,
Og ikke Flere har tjent.

Og kommer jeg herhjem igjen
Saa tør jeg møde Den og Den,
Spind I kun Rænker som I vil,
Tilsidst jeg vinder dog mit Spil.

Hvor I er kjendt for Lumskhed, Svig
Og Løgn, der ved Enhver om mig,
At jeg er redelig, rejæl,
Derfor jeg siger Jer Farvel.

J. H.

Den 27/9 1869 udgav Julius Strandberg 3 viser, heriblandt „Vise om den utro Maren".

Vise fra

en Udvandrer til Hjemmet,

hvori han fortæller om den nye Verden, samt om de vilde Mænd, der aad Kapitainen, som havde ført Skibet til Amerika.

Og:

Udvandrerens Hjemvee.

Kjøbenhavn.

Jul. Strandbergs Forlag.
Faaes i Boghandelen, Holmensgade Nr. 18.
Trykt hos Ernst Lund.

27. Vise fra en Udvandrer til Hjemmet

Mel.: Krillevillevibombom.

Vi toge over salten Vand, krillevillevibombom,
Langt bort fra Hjem og Fødeland, krillevillevibombom,
Det gamle Danmark kom vi fra, krillevillevibombom,
Og Reisen gjaldt Amerika, krillevillevibombom.

Ombord var vi paa Feberkost,
Vi kjendte ikke Smør og Ost,
Vi savnede den danske Grød,
Thi, vi var sat paa Vand og Brød.

Skjøndt Tarmene de skreg paa Mad,
Var jeg dog ellers meget glad,
Thi – tænkte jeg – vi snart jo vil,
Den nye Verden komme til.

Kaptainen var en muggen Fyr,
Han ligned' ganske en Vampyr,
Med djævelsk Blik til mig han sa'e,
At Kosten skulde knappes a'.

Saa kom vi dog til Reisens Maal,
Vi øinede et vældigt Baal,
Men, da vi rigtig skulde see,
Saa var vi midt i Helvede.

Og nu først huskede jeg paa,
Den nye Verden for mig laae,
Og sorte Djævle rendte der,
Og splitternøgen var Enhver.

Saa ganske rolig var jeg ei,
Jeg derfor vilde skjule mig,
Men, djævelsk grinte vor Vampyr,
Han vilde gaae paa Eventyr.

Og fra mit Skjulested jeg saae,
Kaptainen blandt de Vilde staae,
De paa en Pæl ham hængte op,
Med Hoved ned og Fødder op.

Nu saae jeg hvor hans Blod det flød,
De vilde lave Bankekjød,
Hans Gump som ei var af de smaa,
Den lavede de Suppe paa.

P...n.

Udgivet ca. 1869.

Viſe om

den ſode Enke,

Madam Crilleſen,

ſom ſkrev i Aviſen om Ægteſkab, og hvorledes det ſlaſkede ſig med en deilig Formue og meget Andet.

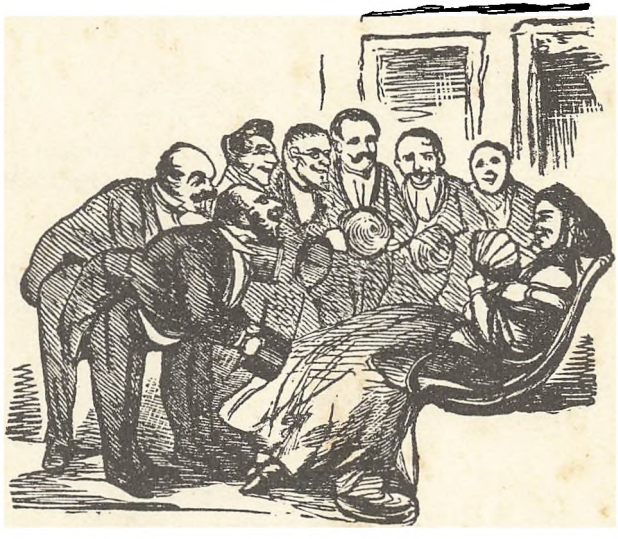

Og: **Den danſke Pige i Amerika.**

Kjøbenhavn.

Jul. Strandbergs Forlag.

Faaes i Boghandelen, Holmensgade 18.

Strandberg & Wennſtrøms Bogtrykkeri,
Bregade 14, 1. Sal

28. Den danske Pige i Amerika

Mel.: En dejlig ung Ridder i Lunden mon gaa.

Jeg vandrer ved Søen i stille Aftenstund,
Og hør til Fuglens Trille i sommergrønne Lund;
Jeg drømmer mig da hjemme i Danmarks Bøgeskov,
Og løfter højt min Stemme til Skaberens Lov.

O Danmark, O Danmark, jeg kommer til dig hen,
Her har jeg ingen Glæde, ej heller nogen Ven;
I Danmark stod min Vugge, i Danmark vil jeg dø,
I Danmark blev mig nedlagt det første Christenfrø.

Naar atter jeg skuer den hjemlige Kyst,
Naar atter jeg hører min Moders kjære Røst,
Den Stund vil jeg velsigne, thi da jeg skatte kan
Den skjønne Plet jeg kalder med fryd mit Fædreland.

O Danmark, du lille, du skjønne Land i Nord,
Jeg har dig kjær som Moder paa denne Verdens Jord,
Du lokker og du drager mig bort fra fremmed Land,
O Salighed paany at gjense den danske Strand.

(Forfattet af en ung Pige, der tjener i New-York).

Temaet om danske pigers hjemve efter udvandring genfindes i flere skillingsviser, og blandt disse var „Den danske Pige i Amerika" – udgivet i 1860'erne – den mest populære. Tekst og melodi i forening har bevirket, at den er genoptrykt utallige gange og har været kendt i hele Skandinavien.

Den
ſorte Mands Levnetsløb,

hvorledes han ſom Barn blev ſolgt ſom Slave, gjennemgik megen Nød og hvad han ſiden oplevede.

En tom Haand i et fremmed Land
Er et ſtort Hjertens Kors.

29. Den sorte Mands Levnetsløb

Mel.: Nattens dæmrende Taage.

Fra min Barndom saa fage
Glæden jeg kjendte ei,
Smukke barnlige Dage
Fandtes ei paa min Vei.
Solgt som en anden Vare
Blev jeg med Grusomhed;
Døiede Nød og Fare
Og havde sjelden Fred.

Glæder Eder, I Hvide,
Ei Eders Lod er haard,
Roligt fremad I skride,
Ak, men den Sortes Kaar
Ere kun sørgelige,
Mishandling, Sult og Nød!
Her er et Friheds Rige,
Hjemme kun Trang og Død.

Ene staar jeg som Fremmed
Her i det fjerne Land,
Naaer vist aldrig til Hjemmet,
Nei, som en fredløs Mand
Maa jeg i Verden vanke,
Borte fra Slægt og Ven!
Skjænk mig en Skjærv, en Tanke,
Da faaer jeg Trøst ved den.

DEN SORTE MAND JOHN BROWNS LEVNETSLØB.

Jeg JOHN BROWN er født i Distriktet Colorado i de amerikanske Sydstater. Jeg blev som Barn omtrent 5 Aar gammel solgt ved offentlig Auktion og blev derved skilt fra min Moder og øvrige Sødskende, som jeg senere ikke har seet.

I femten lange Aar arbeidede jeg som Slave hos den Herre, der havde kjøbt mig, jo ældre jeg blev desto strængere Arbeide og slettere Behandling fik jeg. Endelig saae jeg Leilighed til at flygte fra Trældommen; stedse udsat for Forfølgelse, maatte jeg for ei at blive opdaget skjule mig om Dagen i de tykke Skove og om Natten fortsætte min farlige Vandring uden at faae anden Spise end Rodfrugter og hvad jeg ellers kunde finde af Spiseligt, da jeg ingen Steder turde gaae ind. Jeg tilbragte paa den Maade flere Uger og naaede tilsidst udmattet og halvnøgen en Havn hvor der laae et engelsk Skib; jeg henvendte mig til Capitainen, en menneskekjærlig Mand, jeg forklarede ham min ulykkelige Stilling, han havde Medlidenhed med mig og tog mig ombord paa sit Skib. Der henlevede jeg 9 sorgløse Aar og nød en human Behandling, men Skjæbnen skulde atter forandre sig.

Skibet løb ud sidste Gang ladet med Kul, en voldsom Storm opstod og Skibet arbeidede sig snart saa læk at Besætningens ialt 16 Mand stadig maatte vedblive at pompe. Vi dreve saaledes omkring i flere Uger for Vind og Vove. Nød og Elendighed tiltog daglig, uagtet vort anstrengende Arbeide steg Vandet dog omtrent en Tomme i Timen. Vi saae kun den visse Død for Øie, endelig udmattede og fortabte bleve vi, efter hvad jeg har hørt, Alle frelste af et forbiseilende Skib. Jeg faldt i en haard Sygdom og laae i længere Tid i Bremen, hvor imidlertid det øvrige Mandskab havde forladt mig i dette Foraar.

Jeg fandt da Emploi hos dette reisende Selskab og er ret tilfreds med min nuværende Stilling, kun befrygter jeg atter at komme til at staae uden Erhverv; i dette Tilfælde vilde jeg bede gode Mennesker hjælpe mig med hvad de kunne undvære; da jeg ikke kjender Landets Sprog, har jeg faaet en venligsindet Mand til at nedskrive disse Linier efter min egen Fortælling, hvis Sandhed jeg til enhver Tid skal bevidne.

Allerærbødigst.
John Brown.

Kjøbenhavn.
Jul. Strandbergs Forlag.
Faaes i Bog- og Papirhandelen, Holmensgade 18, i stuen.
Trykt hos Ernst Lund.

Visen må tidsfæstes til 1868–69, og „John Brown" er et pseudonym. Den virkelige John Brown var negerforkæmper og modstander af slaveriet, men henrettedes allerede 1859.

H. C. Andersen skrev i et brev om John Brown: „... da han førtes til Retterstedet, vilde han ikke ledsages af nogen Præst, der havde holdt paa Slaveriet, men ønskede, at en sort Moder med sine Børn fulgte ham; en saadan trængte sig ogsaa frem mellem Soldaterne, velsignede ham, og han løftede et af hendes sorte Børn op og kyssede det. Min lille Historie „Ved det yderste Hav" læste han i sit Fængsel."

Kommen tilbage

i dette Aar

fra Mormonerne ved Saltsøen.

Laura Vissing, som for 15 Aar siden forlod Danmark og reiste tilligemed sin 53aarige gamle Fader og sin Broder til Bjerglandet Utah, hvor baade hun og Broderen nu ere velstaaende Folk. Efterat hun har besøgt sin Familie heri Landet og lagt en Krands paa sin Moders Grav, reiser hun igjen tilbage til sit Hjem i Nephi.

Forfattet af

Laura Vissing.

Trykt paa Laura Vissings Bekostning.

Pris 4 Skilling.

Kjøbenhavn.

Trykt hos Ernst Lund & Comp.

30. Kommen tilbage i dette Aar fra Mormonerne ved Saltsøen

Tone: Jeg vandred ved Søen en stille Aftenstund.

O, Danmark o, Danmark, du er mit Fødeland!
Nu femten Aar er svunden, fra sidst jeg saae din Strand.
Her stod min Moders Hytte
Ved Søens stille Bred;
Men, ak, nu er den flyttet!
O, er den brækket ned.

Og her er vor Have med LAURAS Blomsterbed.
Nu seer jeg ikke Rosen, som stod paa dette Sted.
Og Bænken den er flyttet
Hvor jeg og Rudolph sad
Saamangen Gang og lytted'
Til Nattergalens Qvad.

Jeg synes min Moder endnu i Døren staaer,
Og kalder høit paa Laura og paa min lille Bro'r.
O, ak, det er kun Minder
Fra Barnetidens Stund;
Thi hendes Grav jeg finder
Paa Kirkegaardens Grund.

I Nephi i Utah jeg og min Broder boer.
For ikke længe siden blev Fader lagt i Jord.
Han solgte her sin Hytte
Ved Danmarks Bøgestrand,
Og vi med ham da flytted
Til Wahsatsh Bjergland.

I Danmark der har jeg endnu Familie
Derfor jeg kom tilbage, blot for til dem at see,
Og jeg skal ikke dølge,
En Bøn jeg har til dem:
Om de med mig vil følge,
Til Zionsfolkets Hjem.

En Krands har jeg bragt hen til dette kjære Sted,
Paa denne Grav hvor Moder i Døden lagdes ned.
Farvel! Farvel! Til Alle,

Som havde Laura kjær.
Nu Skibets Klokke kalder!
Farvel! Vi sees ei meer!

Laura Vissing.

Udgivet i slutningen af 1860'erne.

31. Dansk Udvandrersang

Du Land, som har baaret min Vugge en Gang,
Som fostred mig ømt ved dit Bryst!
Og hvor jeg har lyttet til Bølgernes Sang,
Der næred mit Haab og min Lyst,
Du venlige Jord,
Hvor Bøgene gror,
Og jublende Sangere bor,
For sidste Gang ser jeg din skovkranste Strand.
Farvel nu, mit Fædreland.
Farvel, Farvel, Farvel,
O, mit Fædreland, Farvel!

Dog hvor kan jeg glemme paa fremmede Kyst,
O Danmark, din Skov og din Vang!
Og hvor kan jeg glemme den hjemlige Røst,
Der toner saa blødt som en Sang!
Men Modet er rankt,
Og her er saa trangt,
Bort maa jeg saa langt, ja saa langt!
Farvel da, I Sletter, hvor Leernes Klang
Sig blander med Lærkernes Sang.
Farvel, Farvel, Farvel,
O, mit Fædreland, Farvel!

Langt borte over Havet nu iler jeg frem,
Mit Haab flyver foran med Hast,
Dog ser jeg med taarefyldt Blik mod mit Hjem,
Ved det hænger Hjertet dog fast.
Du vaarmilde Vind,
Bring Hilsen derind,
Den hviler saa tungt paa mit Sind!
Farvel da, I danske, I smilende Øer,
Farvel, I gullokkede Møer!
Farvel, Farvel, Farvel,
O, mit Fædreland, Farvel!

Peter Hansen.

P. Hansens sang er skrevet senest 1870 og var meget kendt i Danmark. Blandt danske udvandrere i Amerika blev den også flittigt sunget og er som den eneste af denne bogs Amerikaviser medtaget i den populære „Grundtvigs Sangbog for det danske Folk i Amerika".

Skrækkelige Følger
af
brødefuld Kjærlighed.

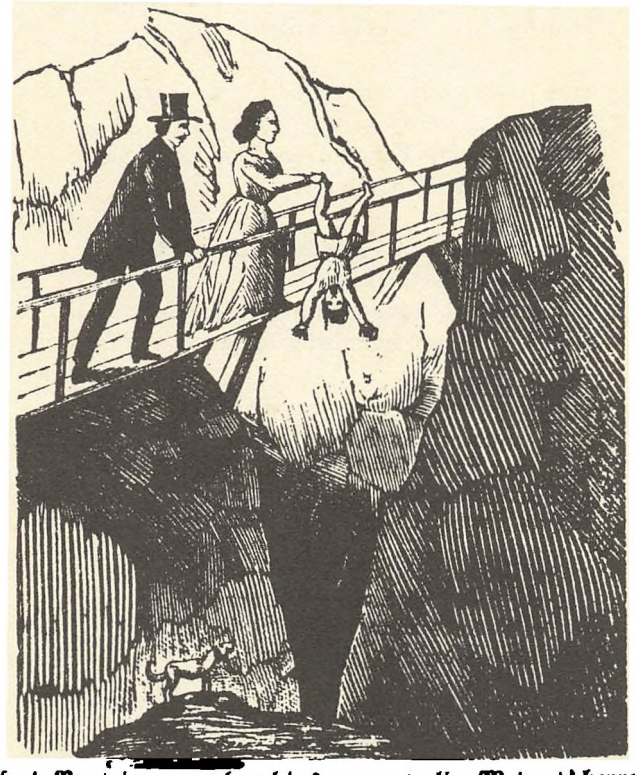

En ſand Beretning om, hvorledes en unaturlig Moder, Ulhenreven af brødefuld Kjærlighed, dræbte ſine Børn ved at ſtyrte dem ned i en dyb Grube, hvilken ſørgelige Begivenhed nylig er ſkeet Boſton i Amerika.

Med en Sang derover.

Kjøbenhavn 1871. — Trykt hos Behrends Enke, Gothersgade 81.

32. Skrækkelige Følger af brødefuld Kjærlighed

Mel.: Vi har sagt det saa tidt og Du veed det saa godt.

Paa et Lystslot i Boston der boede en Mand,
Han var ædel og kjærlig som Faa,
Og Ry om hans Godhed gik vide om Land,
Hør Alle hvordan det kan gaa.

Han havde en Hustru og haabfulde Smaa,
Der tidt var hans Glæde og Lyst;
Men Skæbnen i Favntag med Døden kan gaa,
Nu hviler i Jorden han tyst.

En Slægtning kom til deres frydfulde Hjem,
Han daared' den Hustrues Sind,
Sin Elskov til Manden hun bragte i Glem
Og kyssed' den Fremmedes Kind.

De mødtes om Natten, naar alt laa i Fred,
Der talte de Kjærligheds Ord,
Og skrækfulde Tanker i Sjælene sled,
At være kun Eet frækt de svoer.

De myrdede Manden og dræbte de Smaa,
I Gruben de kasted' dem ned;
Dog, Jesus han vaager for Ræv og for Raa
Han saae hvad uskyldigt de led.

En Hund viste hævnende hen til det Sted,
Hvor Udaaden den var fuldbragt.
De fik deres Straf, – disse Uhyrer gled
I den Grav, som de Andre har lagt!

De Begge blev grebne og Berry hængt op
Med Hovedet ned imod Jord,
Nu spredes hans usle, synd'fulde Krop
For Vinden fra Syd og til Nord!

MORAL.

O, Mandfolk! hav aldrig til Kvinderne Lyst,
Naar selv Du har Hustru og Hjem;
O, Kvinde! lad Een kun være din Trøst,
Saa kommer i Verden Du frem!

BERETNING.

Paa et prægtigt Lystslot nærved Staden Boston i Amerika, levede en rig, meget lykkelig Familie, bestaaende af Herren til Slottet med sin Hustru og trende Børn, en Dreng paa 5 Aar og tvende Piger paa 7 og 9 Aar. Familien levede lykkeligt med sine Børn og deres Hjem var en Himmel paa Jorden.

Da ankom en Dag en af deres nære Slægtninge, som ønskede at tilbringe nogle Dage ved deres lykkelige Familiearne. Han var en dygtig Jæger og da Herren i Huset ligeledes holdt af Jagt, saa blev Slægtningen særdeles venlig modtaget og man lovede sig mange nydelsesrige Dage.

Slægtningens navn var Berry.

Han var ung og livsglad, med et behageligt Ydre, og var i Besiddelse af den Egenskab at kunne vinde alle Fruentimmerhjerter, og saaledes var det intet Under, at han inden kort Tid opvakte en forfærdelig Lidenskab i Slotsfruens Hjerte. Overalt maatte han være ved hendes Side, og var han endelig fraværende nogle Timer, saa var hendes Hjerte nærved at briste af Sorg.

For at forslaa denne svære Smerte og forvinde sine lidenskabelige Følelser, lod hun Parkens Gange bestrø med Salt, spændte Tjenerne for en Slæde og lod dem trække sig, idet hun hvert Øieblik, naar de ikke kunne trække hurtigt nok, pidskede dem, saa Blodet sprang ud af deres Legeme og de dødstrætte segnede om paa Jorden. Hendes menneskekjærlige Mand, som tilsidst fik dette at vide, forestillede hende venligt, at hun skulde ophøre med dette forfærdelige Tyranni; men deraf følte den onde Kvinde sig forulempet, og da paa samme Tid Kjærligheden til hendes Mand aldeles var uddøet i hendes Hjerte, saa besluttede hun at hævne sig.

Imidlertid bar hun den smukke Slægtnings Billede i sit Hjerte og de mødtes hemmeligt flere Gange. Ved et saadant Møde bekla-

gede hun sig med forstilte Taarer over den grumme Behandling hun led af sin Mand, og de bleve enige om at dræbe baade ham og Børnene, for at Intet skulde staa i Veien for deres forbryderiske Kjærlighed.

Da Slotsherren derfor den næste Dag gik paa Jagt, lagde Berry og hans Elskerinde sig paa Lur i Skoven og Berry skjød ham saa gjennem Brystet med en Kugle. Den Myrdede havde medtaget en lille kjær Hund, og da det tro Dyr saae sin Herre falde, hylede den, saa det kunde høres langt borte. Morderen og hans Medskyldige vendte atter tilbage til Slottet, efter at Berry først havde gravet en Grav og kastet Liget deri. Da de kom til Slottet befalede hun Børnene at klæde sig paa til en Spadseretur. Hun førte dem kjærligt ud til en i Nærheden liggende Grube for at de skulle se denne og de gyste ved at se ned i den forfærdelige Afgrund. Den lille Hund var fulgt med dem.

„I have været ulydige Børn!" sagde pludselig den unaturlige Moder, „og derfor skulle I nu dø."

„Ak, kjære Moder," stammede de forfærdede Børn; „vi skulle aldrig mere gjøre Dig imod, skaan blot vort Liv."

Men hun hørte ikke deres Bønner og kastede dem efterhaanden ved Jægerens Hjælp, som nu kom til, ned i den forfærdelige Afgrund, hvorpaa Umenneskene skyndte sig tilbage til Slottet for at iværksætte deres Flugt. Hunden blev tilbage og tudede sørgende over Afgrunden. En Dags Tid efter kom en Politistyrke der forbi, Hundens Færd vakte deres Forbauselse og en ung Mand lod sig heise ned i Gruben, hvorfra kort efter Børnenes lemlæstede Lig bragtes op. Kun den Ældste levede endnu og da hun blev nogenlunde vel, gav en fuldstændig Forklaring over Moderens og hendes Elskers Udaad. De vare endnu ikke flygtede, da Politiet kom til Slottet, og efter flere Dages Fængsling bekjendte de Begge deres Udaad. Berry blev dømt til at hænges med Benene opad og Hovedet nedad. Den unaturlige Moder fik Tugthusstraf paa Livstid.

Den

danſke Pige,

eller:

Jens, der vilde reiſe til Amerika.

Kjøbenhavn 1871.
Forlagt af, ſamt trykt hos Behrends Enke, Gothersgade 81.

33. Den danske Pige eller: Jens, der vilde reise til Amerika

Mel.: Den danske Pige i Amerika.

O, Jens dog, o, Jens dog, o reis ei fra mig hen,
Nei bliv dog hos din Pige, min egen kjære Ven!
I Danmark vil jeg leve, i Danmark vil jeg dø! –
Jens bliv dog hos din Pige, bliv hos din danske Mø.

Nei, Danmark er fattig, og jeg vil Rigdom ha'e,
Jeg reiser bort fra Danmark og til Amerika.
Du kan jo med mig drage og der mig blive huld,
Der skal jeg Dig omgive med Silke og med Guld.

Jeg elsker ei Penge, men Danmark har jeg kjær,
Ja, jeg vil gjerne trælle, naar Du vil blive her.
O, Jens bliv hos din Pige, bliv hos din danske Brud,
Lad os arbeide fælles, velsigne vil os Gud.

Skal jeg da evig trælle i Fattigdom med Dig?
Nei, langt bort vil jeg drage, thi jeg vil være rig,
Ja, jeg vil Guldet grave nu i Amerika,
Farvel, Farvel min Pige! – jeg Rigdom kun vil ha'e.

Og Jens han snøred' Randslen, hans Afsked var kun kort,
Endnu engang: Farvel! og saa jeg drager bort.
Men han kom ikke langt, thi en Taare gled der ned
Fra Pigens blege Kinder – den tolked' Kjærlighed.

Vor Jens han blev rørt, nu han kunde ei modstaa,
Han kasted' Randslen bort – Nei, jeg vil ei fra Dig gaa,
Thi mere værd end Rigdom, ja mere værd end Guld,
Det er den danske Pige, naar hun sin Ven er huld.

Og Jens faldt paa Knæ for sin egen lille Brud,
Han greb hendes Hænder: Nei, jeg drager ikke ud,
Nei, jeg vil blive hjemme i Danmarks skjønne Land,
Jeg her vil for Dig blive en god og stræbsom Mand.

Han arbeided' flittigt, han troligt holdt sit Ord,
Han saaede og gravede i den danske Jord.
Han samled' ikke Guld, men ved Danmarks skjønne Strand,
Der har de nu en Gaard og en halv Snes Tønder Land.

Visen blev ikke alene udgivet i Danmark, men også i Norge og Sverige.

Mormonernes Ypperſtepræſt
Brigham Young
og
hans 16 Koner.

Hvorledes de ere, og om de ſkammelige Amerikanere, ſom vilde arreſtere Manden og alle Konerne for Uſædelighed oſv.

Med Portræt af Brigham og hans 16 Nusfebeen.

34. Mormonernes Ypperstepræst Brigham Young og hans 16 Koner

Mel.: La' vær' aa' grin.

Jeg er Mormon, det veed I nok,
Og har derfor en yndig Flok
Af Koner, – sexten troer jeg nok,
Det er min faste Stok.
Men man kan jo ikke altid holde sig til Hjemmet, og derfor har jeg naturligviis lidt udenom; da en Mand altid bør have 2 Kjærester for hver Kone, saa har jeg 32 Kjærester, 64 Veninder og 96 Bekjendte.
:/: La' vær' aa' grin, la' vær' aa' grin, :/:
For I kan saamæn' tro, at min Familie er fin.

Med alle disse søde Smaa
Jeg maa jo at spadsere gaa,
De siger: Young, min søde Dreng,
Du maa ha' os paa Slæng.
De kan tro, det løber svært op, naar jeg kommer ind i en Pavillon, og siger: „Opvarter, en Kognak og – Tju Ballade!" „Chokolade!" siger han. „Ja vel, sexten Kopper og for et Par Dollar Wienerbrød!" for der betaler man altid med Dollar.
:/: La' vær' aa' grin :/: osv.

Men naar vi skal en Skovtur ha',
Saa er den gruelig gal – hu ha,
For saa skal Børnene jo med,
Ja, sikken Relighed.
Med hver Kone har jeg saadan ongefær 3–4 Børn, og nogle har faaet Fiirlinger – Folk siger, at jeg ikke er Fa'er til dem Allesammen, det er blot noget Snak, – jeg har 72 Børn, alle mine, og naar vi kjøre i Skoven leier jeg 7 Omnibusser, det er saadan en lille Familietur, – naar Veninderne og min Kones Venner er med, saa bruger vi sexten Omnibusser, og der maa alligevel hænge Nogle bagpaa.
:/: La' vær' aa' grin, la' vær' aa' grin :/: osv.

Det værste ved det Kvindepak,
Er, at de er jaloux, jo Tak,
Og det kan tidt af Elskov hænds
At de vil slaaes og skjænds.

Jeg skal sige Dem, Enhver af dem alle Sexten troer jo, at jeg holder mest af hende og blot har de Andre for et Syns Skyld, og saa gaaer det: „Young, du gamle Dreng, jeg synes, du kyssede Maren Svipsok imorges!" „Du gamle Skarn," siger en Anden „du var jo inde i Lotte Sødbergs Sovekammer imorges!" Saa siger en Tredie: „Naa, du gamle Sveder, du har ordentlig badet dig igaar i Selskab med „Klaphornet"." Saa siger en Fjerde: „See, alle dine andre Tingester kan du klæde som Grevinder, og mig vil du nægte den yndige Atlaskes Kjole, som Kræmmeren vil sælge for 126 Dollars."
:/: La' vær' aa' grin, la' vær' aa' grin :/: osv.

Min Menighed betale maa
Det Hele, kan De nok forstaae,
Men i mit store Slæng kan jeg
Ei stundom hitte Vei.
Der kommer forleden et haabefuldt rødhaaret ungt Menneske op til mig og vil laane 20 Dollar. „Hvem er De?" – „Jeg er Deres 14de Kones Søsters Mands Brodersøns Sønnesøn!" „Godmorgen, Sønnesøn," tænkte jeg, „det kan Pokker finde Rede i – den halve Verden er jo paa den Maade min Familie."
:/: La' vær' aa' grin, la' vær' aa' grin :/: osv.

Det er mig nu til megen Gavn,
At jeg har givet Hver sit Navn
Og Nummer efter Alfabet,
Det har De maaskee seet.
Og skulde De ikke kjende mine Koners Navne, skal De faae dem her: Nr. 1) Sidse med Øiet. 2) Klaphornet. 3) Lotte Sødberg. 4) Maren Svipsok. 5) Stine Misøie. 6) Den skjæve Ligvogn. 7) Fjolle Agathe. 8) Kartoffel Trine. 9) Karen med Ligtornen. 10) Grethe Skrup. 11) Gine Peberbøsse. 12) Jane Vrikkenberg. 13) Sjokkedorthe. 14) Konditor Else. 15) Line Skjær. 16) Rokke Margrethe. Hvad mener De saa; jeg siger blot
:/: La' vær' aa' grin, la' vær' aa' grin :/: osv.

Nu vil Amerikanerne
Forjage os fra Fanerne,
De siger, vi skal nøi's med En
Ad Gangen, – den var reen.
Een Kone – Vorherre bevares! – Nei, maa jeg be'e om mine 16 Koner og Veninder og Bekjendte. De vil arrestere os, men derfor stikker vi Allesammen af til Mexiko – De kan tro Mexikanerne vil

sætte store Øine op, naar jeg kommer med hele Familien! – Der vil blive Hævelse i Bolledeigen, som man siger. Men jeg skal strax holde en Tale til Mexikanerne, og deri skal det hedde:
:/: La' vær' aa' grin, la' vær' aa' grin :/:
For De kan saamæn tro, at min Familie er fiin.

J. S.

Kjøbenhavn.
Jul. Strandbergs Forlag.
Faaes i Boghandelen, Holmensgade 18.
Strandberg & Wennstrøms Bogtrykkeri.

D. 23/12 1871 noterede Julius Strandberg i sin dagbog: „Skrev en Sang om de 16 Koner og Brigham Young" og d. 29/12: „Den nye Sang om de 16 Koner gaaer godt."

Ny Sang for Dannebrog

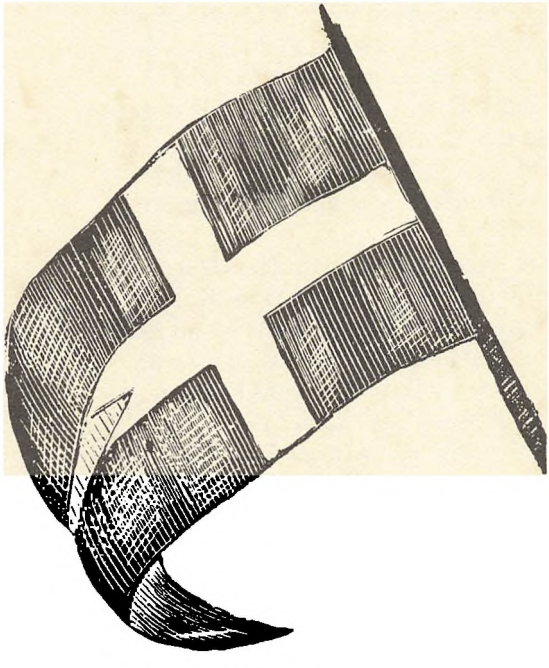

ſamt

Den veſterjydſke Udvandrers Farvel

til

Hjemmet, Fædrelandet og de danſke Piger.

Forfattede af Ungkarl **Poul Chriſtenſen,**
Gunderup, Aarre Sogn.

35. Den vesterjydske Udvandrers Farvel

Mel.: En lille Plet, som Øiet knap opdager,
eller: Dig, elskte Frankrig, mit Farvel jeg byder.

Fra Hjemmets Stavn, fra Vesterjyllands Hede,
Jeg reiser bort til Vestens fjerne Strand,
For der at søge Lykke, Guld og Glæde,
Derfor forlader jeg mit Fødeland.
I sidste Kvæld, da jeg i Hjemmet dvæler,
Da skrive vil jeg denne lille Sang,
Min Reise ud af Landet jeg fortæller
Nu Vennerne, som mindes mig engang.

Her levede jeg før i Barndoms Dage,
Jeg lytted tidt til Hedelærkens Kvad,
Og saae, hvor Fuglen kaldte ad sin Mage,
Som hist i Skjul af brune Lyngtop sad.
Nu Vinterstormen hyler over Jorden,
Og lille Sangfugl taus er flygtet bort,
Nu lyder hult Nordsøens Bølgers Torden,
Som Fuglen flyer nu jeg fra Heden sort.

Atlanterhavets mørke, vilde Bølger,
Jeg nu paa svage Planke trodse maa,
Vel mangen Yngling de i Dybet dølger,
Som her en Ende brat paa Livet saae.
Men end frisk Mod! Jeg freidig fremad iler,
Med Tro til Gud jeg trodser vrede Sø,
Og for mig klar end Haabets Stjerne smiler,
Da sidste Gang jeg hilser Danmarks Ø.

Min sidste Hilsen, nu I danske Piger,
Jeg sende vil til Eder Alle hen,
Farvel, Farvel, jeg nu til Afsked siger,
Jeg ønsker det, – jeg er en Ungersvend,
Glæd Eder vel i Livets skjønne Dage,
Lad Sorgen ei forbittre Ungdoms Aar!
Den Tid, som svandt, den kommer ei tilbage,
Derfor pluk Glædens Blomst før den forgaaer.

End elsker jeg mit Fødeland til Døden,
Skjøndt under Fanen jeg ei kæmpet har;

Jeg som dets Søn vil ile hid i Nøden,
Mig er dets Ære hellig, dyrebar.
Tilgiv, o Danmark, da din Søn, som leder
Om Lykken hist ved Vestens fjerne Kyst,
Dit minde altid dog hans Hjerte freder,
For Dig end banker høit det i hans Bryst.

Beklemt mit Hjerte slaaer i Afskedsstunden,
Da jeg Farvel skal byde Venner kjær,
Og Hjemmet, hvor mit Liv til nu er svunden,
Vemodig jeg Farvel Dig byder her.
O Fædreland, Du lille Plet i Norden,
Gid jeg engang maa slumre ved dit Bryst,
Naar jeg saa vidt omvandret har paa Jorden,
Saa lad hos Dig mig nyde Hvilens Lyst.

Poul Christensen.

Kjøbenhavn. – Udgivet og forlagt af Mad. Jørgensen,
Store Regnegade Nr. 12 i Stuen.

Forfatteren, der var yngste gårdmandssøn fra Ribe-egnen, udvandrede til Amerika i slutningen af 1860'erne og skrev samtidig „Den vesterjydske Udvandrers Farvel".

Jens, der reiſte til Amerika,

men kunde ikke holde det ud af Hjemve og Længſel efter ſin danſke Pige, og hvorledes han kom hjem til Danmark og blev lykkelig med hende.

Mel.: Jeg vandrer ved Søen i ſtille Aftenſtund.

Og: **Violen.**

Kjobenhavn.

Jul. Strandbergs Forlag og Tryk.

Faaes i Boghandelen, Holmensgade 18.

36. Jens, der reiste til Amerika

Mel.: Jeg vandrer ved Søen i stille Aftenstund.

Jeg vandred saa ene i mangen Aftenstund
Derude i det Fjerne og græd af Hjertens Grund,
Amerika mig vinked, og fra mit Fædreland
Jeg reiste og drog hen til den fremmede Strand.

Men vel var der mange og skjønne Piger smaa,
Dog Ingen som min trofaste danske Mø jeg saae,
Og vel var der Havet og Søerne de blaa,
Men ikke skjønne, som jeg i Danmark dem saae.

Og vel var der Blomster og Skoven saa skjøn,
Men ingen som Dannemarks Bøgeskov saa grøn,
Og vel var der Mængde af venlige Folk,
Men Sproget, nei der er det danske min Tolk.

Og Guldet jeg hented, jeg slæbte og jeg stred,
Men aldrig jeg følte mig lykkelig derved,
Og Solen mig kjeded og Natten var saa sort,
Jeg længtes og længtes at komme snarlig bort.

Da saae jeg i Drømme min Kjæreste saa huld:
I Øiet bæved Taaren, hun sad saa længselsfuld,
Og hendes Kind var blegnet, hun vinked til mig hen:
O, kom dog atter hjem til den Elskede, min Ven.

Hvis ei snart du kommer hjem til dit Fædreland,
Da finder du din Elskede nær ved Gravens Rand,
Jeg sagde: Kom herover, da bliver du min Brud,
Jeg fører dig til Kirken og bliver din for Gud.

Hun svared: Nei aldrig fra Danmark gaar min Vei,
Det er en fattig Moder, men hun os svigter ei,
Hun har os altid skjærmet, hun giver Ly og Brød,
I Danmark vil jeg blive bestandig til min Død.

Og ussel er den Søn, som forlade kan den Jord,
Som fostred ham fra Spæd, hvor hans Kjære alle boer.
Begjærlig er hans Attraa, hvi nøies han ei her,
Behold dit Guld og bliv der, hvis ei jeg er dig kjær.

Da vaagned jeg og Taarerne i mit Øie stod,
Da følte jeg, at jeg havde gjort mit Land imod.
Skal Mandens Kraft ei vies hans Fædreland og Mø?
Jo sikkert – jeg vil hjem og i Danmark vil jeg dø.

Saa steg jeg i Skibet, jeg samlede mit Guld,
Jeg seiled til Danmark og til min Mø saa huld,
For Altret snart vi stode, jeg fik min danske Mø,
I Danmark vil jeg leve, i Danmark vil jeg dø.

Den populære sang, der også blev kaldt „Guldgraverens Hjemkomst", er lavet af Strandberg d. 31/3 1872.

37. Op Brødre, see Lyset nu skinner i Vest

Mel.: Snart dages det Brødre, det lysner i Øst.

Op Brødre, see Lyset nu skinner i Vest,
Og spreder sin Straale mod Nord,
Indbyder saa venlig Enhver til som Gjæst,
At kvæges ved Frihedens Bord,
Og nyde de Frugter, os her ei tilflød,
Mens haardt man maa tjæne sit Brød.

Nu Foraaret atter det smiler saa skjønt,
Og lokker til Frihedens Land,
Thi Arbeidet der, bliver passende lønt,
Lyksalig der bliver hver Mand,
Som følger Moralen og Dyden som bød
Ham ærlig at tjene sit Brød.

Vort Liv skrider ofte saa kummerlig hen,
Tidt Mismod opfylder vort Bryst,
Thi Arbeidets Frugt kommer svagt kun igjen,
Det svækker saa ofte vor Lyst,
Thi, drager os Længslen mod Hytten saa sød,
Hvor let man kan tjene sit Brød.

O! Vestens det skjønne, saa frugtbare Land,
Hvor Friheden blomstrer saa skjøn
Til dig vil jeg komme, saa snart som jeg kan,
Og boe hos din fribaarne Søn,
Der Haanden ei bindes, Enhver i dit Skjød
Kan tjene med Lethed sit Brød.

Der kvæles ei Gaven, som Mennesket bær,
Nei, Alle kan virke saa frit,
Derfor er du Land os saa inderlig kjær,
Derfor finder Foden din Sti,
Derfor har du Tiltrækningskraft i Dit Skjød,
Derfor gier du rigeligt Brød.

Saa ofte man fordum mon føle det Savn,
At komme dit Grændseskjel nær,
Man sang jo saa tidt om din fremmede Havn,
Ei tænktes det Umagen værd

At grunde den Tanke, at finde dit Skjød,
Hvor Arbeidet rigt giver Brød.

Men Tiden os viser, hvad da man ei saae,
At hurtigt man gjæster din Kyst,
Med Jernhest og Rørskib din Grændse vi naae,
Snart mættes vor Udvandres Lyst,
Thi vil vi nu snart finde Vei til dit Skjød,
Du Land, som saa rigt giver Brød.

Vi synger om Dig, Du elskede Land,
Sødt Længslen opfylder vort Bryst.
Lad Tonerne bringe Dig hen til din Strand,
Fortælle Dig lidt om vor Lyst.
At finde din Arne, at boe i dit Skjød,
Du Land, som saa rigt giver Brød.

Vi flokkes om Skibet med Glæde og Lyst,
Vi haabe at bringes til Dig,
Vi finde vel Vei til din fremmede Kyst,
Du Land, som paa Velstand er riig,
Dog aldrig jeg glemmer det Sted, jeg blev fød,
Skjøndt haardt her man fortjener sit Brød.

Paa Atlanterhavet, den skummende Sti,
Vi skride med længselsfuldt Bryst,
De hjemlige Kyster vi seile forbi,
Snart naae vi det fjerne Lands Kyst,
Hvor man i det rige, saa fyldige Skjød,
Med lethed kan tjene sit Brød.

Mit elskede Danmark jeg glemmer dog ei,
Nei aldrig jeg glemme Dig kan,
Din Villie er god, men din Evne dog ei
Mit Arbeide ei lønner som Mand;
Farvel da, o Danmark, en Røst i mig lød,
Hist vil jeg nu tjene mit Brød.

Udgivet og forlagt af J. F. Barndt.

Denne pendant til U. P. Overbyes „Snart dages det Brødre" er fra ca. 1872.

Udvandrerens Afſkedsſang

og et Farvel til hans Forældre og Søſter, da han reiſte til Amerika.

Af

Hans Frederik Jonas Hanſen.

Og:

Snart jeg mit Farvel ſkal bringe.

Kjøbenhavn.

Jul. Strandbergs Forlag og Tryk.

Faas i Boghandelen, Holmensgade 18.

38. Udvandrerens Afskedssang

Mel.: I Juras skjønne Dale
eller: Vift stolt paa Codans Bølge.

Vor Afskedsstund er kommen
At vi skal skilles ad,
Thi Tiden den er omme,
Jeg reise skal herfra.

Nu skal jeg ud at vandre
I vide Verden om,
Og Jer og flere Andre,
Jeg række skal min Haand.

Farvel, min kjære Fader;
Nu reiser jeg fra dig,
Nu skal jeg dig forlade
Og det er visselig.

Nu ser du mig ej mere
Paa denne syndige Jord;
Men til Guds Faders Ære
og af hans Naade stor.

Saa lad os da bestræbe
At leve skikkelig,
Saa skal vi se hverandre
Hos Gud i Himmerig.

Naar vi herfra skal vandre;
Og lægges ned i Jord,
Da skal vi se hverandre
I høie Himmelkor.

Farvel min ømme Moder,
Du sørger vist for mig,
Du gaar som Lyn og Torden
Det havde slaaet dig.

Du skal slet ikke græde;
Thi Gud han er med mig,
Naar jeg ham derom beder
Af Hjertet inderlig.

Han vil dig ogsaa glæde,
Naar jeg er reist fra dig.
Jeg ham derom vil bede
At han vil trøste dig.

Det skal jeg aldrig glemme,
At bede til Gud for dig.
Og aldrig skal jeg glemme
Hvad du formaner mig.

At bede for hverandre,
Og vandre redelig,
Da skal vi se hverandre
Hos Gud i Himmerig.

Og saa vil jeg mig vende
Til dig, min Søster kjær,
Før Sangen den har Ende,
Som jeg har skrevet her.

Vi skal ei sammen leve,
Men vi skal skilles ad,
Derfor er Sangen skreven
Men dog, saa er jeg glad.

Vi har en Fader i Himmelen
Hos ham vi samles skal,
Med Fader og med Moder
Og det gjør Hjertet glad.

Og saa vil jeg dig sige,
Et kjærligt nu Farvel
Og saa din lille Pige,
Farvel, Farvel, Farvel!

Hans Frederik Jonas Hansen,
Det er mit Døbenavn;
Og gamle Kirke Flinderup,
Det er min Fødestavn.

Anders Hansen hedder min Fader
Og boer paa Flinderup Mark,
Og nu jeg ham forlader,
Og reiser langt herfra.

Nu vil jeg Sangen ende;
Og Pennen lægge ned.
Derpaa I nu kan kjende,
I har min Kjærlighed.

Skillingstrykket udkom ca. 1873.

En ung Piges Farvel

til Danmark, hendes Familie og Venner, da hun ſkal rejſe til Amerika og møde ſin elſkede Ven. Samt et Par Vers til Paſtor Rindom.

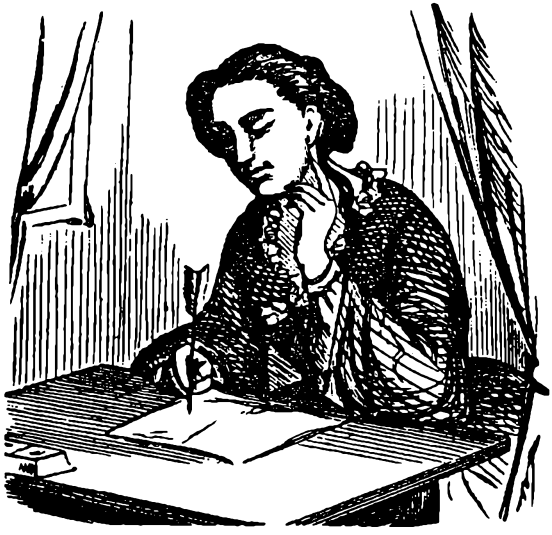

Og:

Op, Matroſer.

Kjøbenhavn.

Jul. Strandbergs Forlag og Tryk.

Faas i Boghandelen, Gammelholmsgade 18.

39. En ung Piges Farvel

Mel.: Den Sømand er saa lidet estimeret
eller: Hvor Sejleren paa lette Bølge gynger.

Snart fra mit Fædreland jeg bort skal drage
Med Fryd at sluttes i min Kjæres Favn,
Da faaer jeg først min Hjertefred tilbage,
Naar han vil møde mig i fremmed Havn.

Vel er der skjønt paa Danmarks grønne Slette,
Vel elsker jeg det lille danske Land,
Dog Danmarks Skjønhed ej mit Savn kan lette,
En Længsel drager mig mod sydlig Strand.

Jeg vandrer heller til en øde Slette,
End blive i mit elskte Fødeland,
Thi Danmark ej min Brudekrands skal flette,
Min Brudgom kalder mig til fjerne Strand.

Han fjerned sig fra Danmarks grønne Skove,
Og rejste kjækt fra Danmarks friske Strand,
Han sejled over Søens blanke Vove
Med mandigt Mod at pløje fremmed Land.

Jeg Danmarks Kvinde vil ham glad erstatte,
Naar Herren os vil skjænke Gjensyns Stund,
Men jeg er fattig, ejer ingen Skatte,
Min Medgift kan kun blive Troskabs Pund.

Men vid, den danske Kvinde har et Hjerte,
Hvori der rummes Mer end Leg og Spil,
Med Danmarks Søn hun deler Fryd og Smerte,
Med Elskov hun hans Fremtid smykke vil.

Og Dem, som kjender mine Barndoms Dage,
Som kjender mine fordums tunge Aar,
Jeg mindes vil den Stund, jeg har tilbage,
Om Gud mig skjænker bedre Fremtids Kaar.

Ja naar til Slutning Sjælen min sig vender
Fra Jorden hist til Højheds Region,
Min sidste Tanke jeg til dem hensender,
Vi mødes hist blandt Aanders Million.

Vi vist hos ham, som ser i Hjertets Gjemme,
Skal samles hist hinsides Gravens Bred,
Hvor ingen Synd og verdslig Færd har hjemme,
Hvor Sorg er endt, hvor der er idel Fred.

O Sjælesørger, som vist tidt med Smerte
Formaner der, hvor Ordet høres ej,
Det Ord, De saaede, Rod slog i mit Hjerte,
Og ledte mig fra Vildfarts brede Vej.

O, bed for mig til Herren i det Høje,
At han vil staa mig bi i Jordens Dal,
At han vil standse Taaren i mit Øje
Og ej forskyde mig fra Himlens Sal.

Farvel nu Alle, Skibet snart mig bærer,
Og Skjæbnen vinker mig til fremmed Kyst,
Hvad der mig venter, veed kun Himlens Herre,
Der skuer Tanken i mit unge Bryst.

Vemodig ser jeg over Verdenshavet,
Naar sidste Gang jeg skimter Danmarks Strand,
Dog Danmarks Minde er hos mig bevaret,
Lev vel nu, Venner, i det danske Land.

Farvel fra Danmark, lev nu vel, du lille
Og fattige, men skjønne Land i Nord,
Mit Modersmaal, de danske Toner milde,
Jeg mindes vil, hvor jeg i Verden bor.

Johanne Jakobine Svendsen.

„En ung Piges Farvel" er bl.a. dediceret til pastor Axel Rindom ved Johannes Kirke i Kbh., og den blev udgivet ca. 1873.

Guldgraverens Farvel.

Og: **Hjemvee.**

Kjøbenhavn.
Faaes hos E. O. Jordan, Ny Adelgade 14
(Hjørnet af Grønnegade).
Trykt hos Ernſt Lund.

40. Guldgraverens Farvel

Bekjendt Melodi.

Skibet ligger, venter paa mig,
Skvulpende gynger hver Bølge;
Skal jeg betræde den farlige Vei,
Skal jeg min Attraa da følge?
Skal jeg da Seileren følge glad,
Skal jeg mit Danmark forglemme? –
Ak! det dog smerter, at skille os ad,
Naar man har al sin Lykke herhjemme.

Fattig jeg er, Guldet er Magt,
Bringer os Høihed og Ære,
Føder straalende, glimrende Pragt,
Der er saa herlig at bære.
Lad mig da gaa, mægtig og fri
Vender jeg atter tilbage;
Sorgfulde Timer skal være forbi,
Jeg vil ende hver Suk og hver Klage.

Ingen sørger – ak jo, der En,
En, som mig elsker af Hjerte,
En, som dog er mig min kjæreste Ven,
En, som vil sygne af Smerte.
Elskede Pige, yndige Brud,
Hvi kan jeg ei Dig forglemme;
Hvor jeg end færdes i Jorderig ud,
Dog Dig vil jeg mindes herhjemme.

Moder saa kjær, glem ei din Søn,
Dæmp dine bævende Sukke;
Guldet, jeg finder, jeg giver som Løn,
Du har jo pleiet min Vugge;
Moder saa kjær, det brændende Kys
Blusser end paa mine Kinder,
Og selv i Stormens vældige Gys
Det glimter blandt deilige Minder.

Siig, skal jeg gaa, ak! skal jeg afsted,
Kan jeg ei leve herhjemme?
Kan jeg undvære den salige Fred

I HENDES bedaarende Stemme.
Siig, skal jeg gaa fra Danmark, mit Hjem,
Med Marker og duftende Sletter?
Hvi trænger Du Dig dog i Tankerne frem
– O, jeg føler det, alt jeg det gjætter.

Skibet ligger, Seilene slaa
Klapprede rundtomkring Masten;
Roligt Matroserne virksomme gaa,
Stuvet med Gods alt er Lasten.
Alt hvad jeg har er brunget ombord,
Alt – kun jeg selv er tilbage,
Alt – jeg kun siger et eneste Ord,
Og man med sig mig gjerne vil tage.

Nei, atter nei! Min deilige Brud,
Du er min Rigdom hernede.
Moder, bed ikke længer til Gud,
Du er min kjæreste Glæde.
Skibet ligger, venter paa mig;
Lad det da seile – herhjemme
Findes den eneste Rigdom, som jeg
Aldrig – kan aldrig forglemme!

„Guldgraverens Farvel", der er udgivet ca. 1873, har en variant med samme titel skrevet af Wilhelm Rantzau. Rantzaus version blev i øvrigt ret udbredt i Danmark (1. linje „Klokken lyder, Skibet vil gaa").

Mormonpigens Klage.

Tilligemed en nøiagtig og ſandfærdig Beretning om en rig Gaardmandsdatter fra Fyn, der for kort Tid ſiden blev forlokket af Mormonerne, ſaa at hun drog med disſe til Utah, efterat have ofret ſtore Pengeſummer til Præſterne; ſamt om, hvorledes hun blev tvungen til at ægte en Mand, der alt havde ſyv Koner i Forveien, og om, hvorledes hun efter utallige Prøvelſer vendte fattig tilbage til ſit Hjem.

Faaes hos E. O. Jordan, Ny Adelgade 14
(Hjørnet af Grønnegade).

41. Mormonpigens Klage

Mel.: O Danmark, o Danmark.

Hvor er jeg dog ene, og hvor er jeg forladt,
Jeg finder ingen Hvile ved Dagen eller Nat,
De søde Barndomsminder, de dukke stedse frem
Og tale ømt om Danmark, mit elskte, fjerne Hjem.

Jeg mindes de Skove og Søens stille Bred,
Og Markens rige Grøde og Engens søde Fred;
Jeg hører grant de Fugle imellem Buske smaa,
Det synes, som jeg hører de Nattergale slaa.

Jeg seer hisset Hjemmet, i Mindets Taage svøbt,
Og hisset der staar Kirken, hvor dengang jeg blev døbt;
Jeg hører mine Kjære, jeg kjender deres Røst,
Men ak! de hvile ikke som før ved dette Bryst.

Om Natten, naar Alle de slumre fjern og nær,
Da vandrer jeg i Tankerne blandt de grønne Træer,
Da drømmer jeg mig hjemme, da har mit Hjerte Fred,
Da er det som en Engel har ledet mine Fjed.

Da vandrer jeg atter paa samme kjære Plet,
Da er min Fod saa hurtig, den føler sig ei træt;
Da kan jeg atter smile til Alting, hvad jeg seer, –
Men her, hvor jeg har hjemme, jeg smiler aldrig meer.

O, vidste I, Kjære, den Kval jeg har igjen,
Naar Drømmens Aander flyve til andre Sjæle hen,
O, kunde I det fatte, o, kunde I forstaa,
Hvor tungt det er alene langt fra sit Hjem at gaa.

Forlokket, bedraget, jeg fulgte hid med dem,
Som kalde sig Profeter og Zion Himlens Hjem;
Ak, Ulven har ei Hjerte, som de, der lokked' mig,
Og førte mig fra Dydens og Pligtens sande Vei.

Nu sidder jeg bange i Sorgens mørke Nat,
Jeg har ei nogen Ven, ak, jeg ikkun er forladt;
Kun Gud i Himmerige mig frelse kan igjen,
Endnu jeg veed, Han ene er de Forladtes Ven.

Og Ham vil jeg bede om Kraft og Haab og Mod,
Og om at lægge Styrke i min den svage Fod;
Thi, ak, jeg maa tilbage hist til min Føde-Ø –
Her kan jeg ikke leve, her kan jeg ikke dø!

BERETNING.

For kort Tid siden kom Mormonernes Udsendinge til en Bondeby paa Fyn, hvor de overtalte en rig Gaardmandsdatter til at skjænke dem sit jordiske Gods og drage med dem til Saltsøen, hvor Alverdens Herlighed ventede hende. Hun hørte deres løgnagtige Forsikringer, hævede sine Penge i Fyns Sparekasse, og flygtede en Nat med Bedragerne, der førte hende tilligemed andre Ulykkelige til Amerika, hvor de efter en frygtelig Marsch gjennem uhyre Ørkener endelig ankom til Saltsøstaden. Den smukke Pige blev snart bemærket af en Præst, der iforveien havde syv Hustruer, og uagtet hun afskyede ham i høieste Grad, maatte hun dog lade sig vie til ham. Hun maatte nu tilligemed de andre Hustruer arbeide i Marken fra Morgen til Aften, thi Præsten bestilte ikke Andet end drikke Brændevin og sove, og meget ofte blev hun Gjenstand for hans raa Mishandlinger, naar hun udmattet styrtede til Jorden. Flere Gange forsøgte hun at flygte, men blev greben og straffet paa det Haardeste, – og hvor skulde hun ogsaa flygte hen i et Land, der var omgiven af Sandørkener. Da var det, at hun fik Øiet op for Mormonernes Løgn og Bedrag, og hun længtes da saa inderligt efter at gjensee sit lille Danmark, at hun vovede det sidste og lykkelige Flugtforsøg. En Nat forlod hun sin Tyrans Hus og ilede bort fra den uhyggelige By. Gud var med hende. Nogle Mormoner, der ligeledes afskyede deres fordums Lærere, toge hende med sig, og omsider gjensaae hun, fattig, ussel og syg, sit Barndomshjem, for at dø kort efter, men med Hjertet vendt mod den sande Tro, og takkende Gud, som dog ikke havde forladt hende.

Udgivet 1873.

Ny Viſe om

Uhrmageren
der ſolgte ſin Kone

i Hjerring paa det Vilkaar, at han ſkulde have en Snedkers Kone i Bytte, men, hvordan hans egen Kone ſtak af til Amerika med Snedkeren og Uhrmageren fik Lampersg, da han kom til Snedkerkonen.

Nylig paſſeret.

Med Beretning.

42. Uhrmageren der solgte sin Kone

Mel.: Mit Navn er Rasmus Taa,
eller: Snedkersvendens Vise.

I Hjørring boede nys
I Fred og Ro et Ægtepar, –
Der blev et farligt Hys,
Og veed I, hvad det Hele var?
Tænk Jer nu blot, det var saamænd,
Atter en farlig Snedkersvend,
Der har Spilopper gjort igjen,
Sagen – nu skal I høre den.

Han kom til Hjørring By
Alt med sin Kone skikkelig,
Og søgte Brød og Ly,
Men blev nu øjeblikkelig
Ganske forelsket – den er ren! –
Uhrmagerkonens kjønne Ven
Gjorde ham gal, han var ej sen,
Til hende ind i Hast han tren.

Bekjendtskab snart blev gjort,
Uhrmageren var meget fin,
Han sa'e: „Det er ej Stort,
Ta'er du min Kone, ta'er jeg din."
Det blev de hurtig enig om,
Uhrmagerkonen var saa from,
Hun sa'e: „Min kjære Snedker, kom,
Vi To skal ha'e en Hejdelom."

Og snart stak de nu a',
Den Snedker og han nye Viv,
Bort til Amerika,
Uhrma'rens Børn for Tidsfordriv
Tog de med dem, og det gik godt,
Uhrmageren han lo saa smaat,
Tænkte som saa: Nu har jeg faat
Nok end en Kone, det er flot.

Til Snedkerkonen hen
Han trippede, han trippede,

Og sa'e: „Min søde Ven!"
Men Snedkerkonen vrippede:
„Hvad vil I her, I gamle Nar,
Veed I da ej, en Mand jeg har,
Vel er han rejst, men snart jeg ta'er
Over til ham, den Sag er klar."

Uhrmageren han stod
Forundret der og lyttede,
Han sa'e: „Min Kone god,
Vi byttede, vi byttede!
Det er en ganske ren Akkord,
Han med min Kone rejste bort,
Og gav mig Dem, – ja det er haardt,
Men – lad os elske Livet bort.

Og nu er De jo Min!"
Saa vilde han blot kysse lidt,
Men Snedkerkonen fin,
Hun satte ham gesvindt i Trit:
„Vil Han nu bare rubbe sig,
Inte staa her og gnubbe sig,
Tag hvem Han vil, kun inte mig,
Sikken en gammel Hanerej!"

Der stod den stakkels Mand:
„Nu har jeg ingen Kone mer,
Men det kan ej gaa an,
Jeg blev nu pudset, som jeg ser.
Jeg har slet Ingen, Snedkren To,
Pinedød, han skal ej faa Ro,
Jeg stikker til Amerika,
Der skal jeg Snedkerraden ta'e."

Saa pakked han sit Tøj
Og tog Billet, nu er han væk,
Det var et slemt Halløj,
Tænk Dem nu Snedkerkonens Skræk.

Nu sidder hun alene her,
Siden skal jeg fortælle Jer,
Hvordan det gaar de Andre der,
Saadanne Ting skal man la' vær'!

Jes Jessen.

BERETNING.

Til Hjørring kom for et Aarstid siden en Snedker og bosatte sig med sin Kone, og Familien gjorde snart Bekjendtskab med en Uhrmager, der ligeledes var gift og havde to Børn. Det varede ikke længe, før det gik op for Snedkeren, at han syntes bedre om Uhrmagerens 40-aarige Kone, end om sin egen. Samtidig fandt Uhrmageren Behag i Snedkerkonen, og de to Ægtemænd aabnede deres Hjerter for hinanden, og bleve Efterhaanden enige om en Byttehandel. Da Snedkeren muligvis har tvivlet om sin Kones Tilbøjelighed til at indgaa paa en saadan Handel, bleve de øvrige tre Deltagere enige om, at Snedkeren skulde rejse til Amerika, og erklære sin Kone, at hun kunde følge ham.

I Begyndelsen af April Maaned dette Aar afrejste Snedkeren virkelig til Amerika med Uhrmagerens Kone og hendes to Børn. Uhrmageren henvendte sig nu til Snedkerkonen med sit Kjærligheds-Andragende, men hun vilde aldeles ikke vide Noget af ham, og bortviste ham paa en meget energisk Maade. Nu blev Uhrmageren greben af Samvittighedsnag og fortrød Handelen, thi medens Snedkeren nu paa en Maade har to Koner, har Uhrmageren slet ingen. Han besluttede ogsaa at rejse til Amerika for at gjenfinde sin Kone, solgte sit Tøj og afrejste den 17de April samme Vej som de Andre. Nu er det dog et Spørgsmål, om det først afrejste Par er villigt til at gjøre Sagen om igjen.

Kjøbenhavn.
Jul. Strandbergs Forlag og Tryk.
Faas i Boghandelen, Holmensgade 18.

„Jes Jessen" er et pseudonym for Julius Strandberg, der skrev visen d. 21/4 1874.

Pigen fra Stevns,

ſom rejſte til Amerika,

forladt af ſin Ven, og af Hjemvee kom tilbage,
men nu igjen drager bort.

Og:

Hvor Sejleren paa lette Bolger gynger.

Kjobenhavn.
Jul. Strandbergs Forlag og Tryk.
Faas i Boghandelen, Gammelholmsgade 18.

43. Pigen fra Stevns, som reiste til Amerika

Mel.: Jeg vanker ved Søen i stille Aftenstund.

Nu vil jeg fremføre min Skjæbne saa tung,
Jeg skriver det op, mens jeg endnu er ung,
Hvis I det vil høre, da spot ikke mig,
Thi Skjæbnen den rammer jo Fattig som Rig.

Min Sorrig begyndte i blomstrende Vaar,
Jeg monne vel være omtrent sexten Aar,
Da fik jeg en Ven, som jeg elsked saa ømt,
Vi følte en Fryd, hvorom aldrig var drømt.

Jeg vandrede med ham saamangen Aftenstund,
Mens Maanens Straaler blinked paa Kløverengens Bund,
O, hvor jeg mig da fryded, o, hvor jeg da var glad,
Jeg tænkte aldrig hverken paa Kummer eller Had.

Men se kun, hvor Tiden sig snart forandre kan,
Ret som jeg mest var lykkelig, kom der Sorg heran,
Saa stod jeg da saa ene, saa stod jeg da forladt,
Jeg havde ikke mere min elskte Ven, min Skat.

Jeg vidste ikke mere hvordan det sig var hændt,
Thi ud af Sorrig var nu mit Hjerte saa bespændt,
Men Gud han er almægtig, han tager Hver i Favn,
Og trøster sorgfuldt Hjerte og fører det i Havn.

Imens jeg nu tænkte, hvorledes og hvordan,
Da faldt det mig i Sinde at rejse bort fra Land,
At glemme ham, som forhen gav mig sit Hjertens Ord,
Jeg kunde jo ret aldrigen vinde ham paa Jord.

Dengang han nu hørte, jeg vilde rejse bort,
Han sagde: Min Pige, min søde Sjæl, hvor haardt!
Det var jo ej min Mening mod dig at øve Svig,
Thi ud af ganske Hjerte jeg endnu elsker dig.

Han sagde: Min Pige, naar du nu borte er,
Da maa du ikke glemme at skrive til mig her.
En Hilsen jeg modtager saa gjerne jo fra dig,
Og naar du skriver, skal du igjen faa Svar fra mig.

Jeg svared: Ja, Kjære, det vil jeg visselig,
Men saa maa du mig love, at du vil svare mig;
Han sagde: Ja, min Pige, saa sandt jeg lever, vil
Jeg svare paa din Hilsen, naar den er sendt hertil.

Med Taarer i Øjet jeg Afsked tog nu her
Med hannem, som jeg havde saa inderligen kjær,
Og Løftet om hans Troskab saa dybt begravet var
Udi mit Hjerte, Himlen den var mig nu saa klar.

Ombord da paa Skibet jeg derpaa monne gaa,
Og Klokkerne de ringed og Skibet sejled saa,
Saa drog vi bort fra Danmarks de dejlige Øer,
Og kom hen til Amerika med en heldig Bør.

Det Første, jeg gjorde, dengang jeg kom i Land,
Det var at sende Hilsen til Hjemmet strax paastand,
Henover Bølgens Brusen til Danmarks grønne Kyst,
Til Vennen min den kjære, den skulde bringe Trøst.

Ni Uger henrandt da i Længselen saa stor,
Min ømme Hilsen blev ei besvaret med et Ord;
To Breve eller flere hjemsendte jeg paa Stand,
Men ikke han mig svared, det siger jeg forsand.

Nu vandred jeg ene saa mangen Stund derpaa,
Og Taarerne de væded' hvert Fjed, jeg monne gaa.
Men Gud, han er alvidende, han det ene saae,
Derfor var det vel og, at han lod mig Lindring faae.

Thi han har mig skjænket en Elsker, ja en Mand,
En trofast og oprigtig, det mener jeg forsand,
Han vil mig vistnok elske i Livet og i Død,
Skjøndt ofte her saa mangt et utidigt Ord der lød.

Ja, mangt et ondt Ord er der talet her forsand,
Fordi jeg kom igjen her til gamle Danmarks Land,
Men det maa I betænke, at Synd I tale der,
Thi Hjemvee drog mig hertil, det ene Grunden er.

Og nu vil jeg kun bede: Tal ikke Ondt i By,
Thi jeg staaer rejsefærdig og drager bort paany,
Og jeg vil Eder bede, I dømme ikke mig,
Thi Gud alene dømmer, og han mig taler fri.

Saasandt som jeg er ærlig, saa hjælpe mig nu Gud,
At jeg maa altid ærlig gaa Vejen lige ud.
Saa haaber jeg tilsidst at jeg udi Himlens Sal
Med mine Fædre engang i Glæde samles skal.

ANNA PEDERSEN,
i Avnøje By paa Stevns i Sjælland.
1874.

Iflg. oplysninger i bogen „Selma Nielsens Viser" er forfatterangivelsen fiktiv.

Ole Peersens og hans Kone Dorthes

Rejse til Mormonerne

og deres Ophold der.

Vise med Monolog mellem Versene.

Af

Bernhard Rolle.

Kjøbenhavn.

Jul. Strandbergs Forlag og Tryk.

Faas i Boghandelen, Holmensgade 13.

44. Ole Peersens og hans Kone Dorthes Rejse til Mormonerne og deres Ophold der

Mel.: Lotte ist todt.
Eller: Det er dog forskrækkeligt, hvad Folk kan hitte paa.

En Dav jæ tel vor Moer sa'e:
„Hør, veed du hva', min Kjære,
Vi tel Maamonerne vel ta'e,
Faa der æ godt at være,
Dær lever man ve Gosestei,
Som fyldt æ mæ Pæsselle,
Aa dær behøver du aa jei
Sletsintet at bestelle,
Aa dær, aa dær, ja tænk dei bare tel,
Hver Mand mo holde li'semanne Kouner, som han vel.

Strax begønte Dorthe jo at tee sie helt opsternassi' aa desformedelst a jæ faatalte hinner, hva' jæ havde sport hos en Maamonpræst, at jæ motte holde ti Madammer deroppe, hves jai vilde ded, stak hun i aa tue, som hun va pisket, mæn saa da jæ sau hinner at Fruintømmerne deroppe har de saa godt som Daven her æ lang aa Natten mæ, at di aldri bestelle andet end aa spække dom mæ alle slags Stei aa drekke godt gammelt Øl aa saa lægge dem i Sengen aa sto aap igjæn, saa slo Sennet sei i henner.

Saa førte Dampen vos fra Bøi,
Aa u po salten Vaave,
Mæn dær blev Dorthe møiet søi,
Hun kunde ikke saave!
Hun laa saa lang som Daven var
Aa trilled' om po Dækket,
Hun sae, at hinners Lemmer var,
Som om di rent vo brækket;
Men I ka tro, at Ole sto sin Stok,
Faa jæ ska' si'e vos jæ har engang vorn tesøes som Kok.

Ja, jæ troede da aa Dorthe va kripært, saa daalig va hun; Doktoren fyldte vest en heel Spand fuld Meksin i hinner, mæn da vi først kom te Ammerrika, feilte hun ikke de Betterste. Saa kjørte vi mæ en Røi-Kupæ lie te Maamonerne. Men jøsses! Sikke dou en fæl Grobian vi kom nær hos, da vi kom dær; han havde et Bælte om Maven, hvor dær stak fire Bøsser i. Folk sae, han var en Profæt,

men jæ troer da a den blakkede Ko, som jæ solgte før jæ reiste, kunde bædre spo end ham, faa naar hun vendte Bagbenene imo Vindhjørnet, saa veste jæ grangivelig, vi fek Regn.

Nu skulle jæ aa Dorthe bo
I en forfalden Hytte,
Aa saa vo dær Madammer to,
Som osse derind flytted',
Nu havde jæ mæi Kouner tre,
Gu fri mæi arme Stakkel,
Thi Dorthe ble saa gromme vred,
Hun gjore et Spetakkel,
Hun skræi aa raabte, saa det var en Gru,
Hun vilde apselut ha'e smidt di to Madammer ud!

Jæ synes da ælles, naar Andre kunde holde Kouner i Snesevis, saa kunde jæ da nok hae Lov aa holde tre, men for at føie Dorthe, motte jæ kaste di to uenfor, aa nøies mæ mit eiet gamle Rivjærn.

Profæten har sei vist en Skok
A bare aange Kouner,
A Børn han har, det tror jæ nok
En fire Melliouner!
Aa hvær en Pjes paa femten Aar
Han holder sin Madamme,
I bare Pjalter klæt di gaar,
Jæ sier, di mo dom skamme.
Aa hvær et Kvindfolk, som vel være peen,
Hun gaar, den Slæmme hente mei, omkring mæ bare Ben.

Jæ motte no slie deroppe som en Mulæsel, aa sekke en Levemoe vi fek. Jæ kunde ikke faa mei en hal Pæl, om jæ vilde gie en Speisig faa ham, aa saa fek vi aldri anned end Kantøfler aa saa nouet Flæsk, som va saa salt, at vi motte drekke en Spand fuld Vand bagetter vi hade spist ham; Folk saa da osse u dæroppe, som dær va tæsket Langhalm mæ dom i otte Dave.

Derfor en Dav igjen jæ sa'e
Til Dorthe: „Hør, min Pie,
Vi vel igjæn til Danmark ta'e,
Faa hær ska' Pokker bli'e.
Hær maa jæ slie som en Hæst,
Aa kan knap Fø'en have,

Nei saa i Danmark æ dær bæst,
Dær faar man Grø aa Kave."
Aa Dorthe blev saa gla, den gamle Tøs,
Hun tov mæ lie om min Hals aa gav mæ saa et Køs!

Da vi tou hjæm igjæn var de dov en morderli Storm, vi havde nær fløiet aap i Luften Allesammen; Dorte va lie ve aa blie smidt u i Vandet te en Valfesk; hun tabte tre Gange sit Vær, mæn fek dov fat iet igjen. – Nu har jæ osse forsoren nouen Tier aa tae fra Danmark igjæn.

Denne beretning på et tilsigtet jysk sprog er udgivet ca. 1874.

Trofast Kjærlighed,

eller

den fattige Pige, der drog bort fra sin Kjæreste, blev rig og kom hjem efter ti Aar og giftede sin fattige Ven.

Og: Jeg stod i Lethraborgs skjønne Have.

Kjøbenhavn.
Jul. Strandbergs Forlag og Trykk.
Faas i Boghandelen, Holmensgade 18.

45. Trofast Kjærlighed

Mel.: Den Sømand er saa lidet estimeret
eller: Hvor Sejleren paa lette Bølge gynger.

I Sjælland levede engang to Unge,
De elskede hinanden huldt og tro,
Men de var fattige, de Tider tunge,
Og det berøvede dem deres Ro.

De kunde ikke naa at faa hinanden,
Da blev han sløv og Flasken blev hans Trøst,
Men Pigen hun bevarede Forstanden,
Hun rejste bort til fjerne, fjerne Kyst.

Og Ingen vidste, hvorhen hun var dragen,
Hun skrev ej Brev, og sendte intet Bud,
Og alle fandt, at det var klart som Dagen,
At hun i Bølgens Dyb var styrtet ud.

Men hendes Kærest bar sin stille Kummer,
Han saa ej mere til de Piger smaa,
Naar Hjertet Savn og bitre Sorger rummer,
Da kan de glade det ej let forstaa.

Han sank alt mer, tilsidst gik han som Tigger,
Skjøndt end han var en rask og kraftig Mand,
Og Hver og En i Byen var saa sikker
Paa, at han havde mistet sin Forstand.

Men Pigen i Amerika gik stille
I Pladsen hos en bundrig Enkemand,
Tidt saae han Pigens bitre Taare trille,
For ham, der gik i hendes Fædreland.

Den Gamle var vel firsindstyve Vintre,
Han sagde: Jeg forstaar din Sorg saa vel,
Jeg himler snart, men først vil jeg dog lindre
Din Sorg ifald du vil dit eget Vel.

Gift dig med mig, og naar jeg dør, da skænker
Jeg dig mit Gods, hvis du mig pleje vil,
Du frelser dig af Fattigdommens Lænker,
Og siden faar du ham, din Hu staar til.

Og Pigen græd, da de for Altret traadte,
Men hun var god imod den gamle Mand,
To Aar derpaa i Gravens Skød han maatte,
Hun stod som Enke og i fornem Stand.

Da drog hun hjem til Sjællands grønne Slette,
Hun søgte ham, sin Ungdoms Kærlighed,
Han var den første og han var den Rette,
Skøndt han var sunken dybt i Kummer ned.

Ti Aar var svundne – næsten ingen kendte
Den raske Kvinde, da hun kom til Land;
Men da hun sig imod hans Hytte vendte,
Da græd hun som et lille Barn paastand.

Hun sagde: „Vel jeg ser din arme Stilling,
Men elsker du mig endnu tro som før,
Da følg med mig, vi dele vil hver Skilling,
Og du er Herre indenfor min Dør!

Naar du vil love mig med ærlig Stræben,
At tæmme Lastens Stemme i dit Sind,
Saa svar mig Ja med Hjertet og med Læben;"
Da kyssed han ærbødig hendes Kind.

Snart stod han ført i nye, gode Klæder,
Og endnu kraftig og i Manddoms Aar,
Han fulgte hende til de fjerne Steder,
Blev hendes Mand og modtog hendes Gaard.

Men først i tvende Aar han stod paa Prøve,
Han holdt sig godt, hans Last kom ej igen,
Nu er han Herre, kan sin Gerning øve
Og leve sammen med sin elskte Ven!

To skønne Børn ved deres Side vandre,
Gud skænke saa Enhver sin Hjertes Ven,
At vi maa leve glade med hverandre
Indtil fra Livet vi maa vandre hen.

Julius Strandbergs vise er senest fra 1875.

Kjærlighed i Fængſlet

eller

Fangens Flugt.

Viſe om en bortført Pige, hvis Kjæreſte uſkyldig blev fængs-let, men rømte fra Arreſten, frelſte ſin Brud og dræbte hendes Bortfører, og nu bor med ſin Brud i Amerika, hvorfra denne Viſe er hjemſendt.

Og: **Champagne Charles.**

Kjøbenhavn.
Jul. Strandbergs Forlag og Tryk.
Faas i Boghandelen, Holmensgade 18.

46. Kjærlighed i Fængslet eller Fangens Flugt

Mel.: Amanda sad med en Krands i Haaret.

I Skovens Mørke en Yngling sidder,
Han hører ikke paa Fuglens Kvidder;
Han glædes ikke ved Blomstens Duft,
Han jubler ej mod den klare Luft.

Nej, dybt i Krattet, bag Tjørnebuske,
Han ensom sidder, hør Ræven luske,
Og skræmmes op af dens lette Fjed,
Og synker atter i Kummer ned.

Det er en Fange, som brød sit Fængsel,
Han kunde ikke modstaae sin Længsel,
At smage Frihedens søde Drik,
Og listig han af sin Lænke gik.

Nu sad han ene, mens Bær han plukked,
Han spejded sky, mens han stille sukked:
„Hvor længe mon jeg endnu gaar fri,
Maaske i Aften er det forbi.

Jeg elsked Mary, og hendes Hjerte
Var mit, og bedre hun ej begjærte,
End gjennem Livet at følge mig;
Men Lykkens Engel os fulgte ej.

Thi Herremanden han saae min Lillie,
Og hvisked: „Om du gjør mig til Villie,
Da vinker Rigdom og Lykke dig,
Følg med, følg med mig paa Ærens Vej."

Hun svared: „Aldrig vil ham jeg svige,
Som glad har kaldt mig sin elskte Pige;
Vel er han fattig som jeg, men brav,
Ham vil jeg elske indtil min Grav."

Men han var snedig, da Aftenstunden
Sit Stjernetelt bygged over Lunden,
Da vented Mary sin ringe Svend,
Med lette Fjed iled' jeg derhen.

Men dybt i Krattet, bag Egens Stamme,
Der lured Greven, og i det Samme
Som jeg fik Øje paa Mary, da
Just slæbte Greven min Brud derfra.

Hans Svende hjalp ham, til Hest de flygte,
Men Stjernen er kun en fattig Lygte;
Jeg fulgte vel, men hvert Spor forsvandt,
Da skimted' Ulykkens Dyb jeg grant.

Ind i hans Have en Aften silde
Jeg listed, – ham vilde jeg ej ilde;
Jeg vilde frelse min kjære Brud,
Og føre hende fra Slottet ud.

Men Greven vaaged, straks hørtes Raabet:
„En Tyv, en Morder!" da flygted Haabet,
Jeg stred og slog, men jeg ene stod,
I Fængslet førte mig kun mit Mod.

Min Dommer råbte: „Bekjend din Brøde,
Bekjend, bekjend, thi du dog skal bøde!"
I fire Uger hver Dag han skreg,
Den femte Uge løb jeg min Vej.

Nu jages jeg som et Dyr i Skoven,
Paa Mark og Eng, nedenfor og oven;
Seks Dage har jeg nu dvælet her,
Og levet ene af Skovens Bær.

Nu er jeg svag, snart min Kraft hensvinder,
Jeg skjælver, blege er mine Kinder,
I Aften lister jeg mig derhen;
Lad ske hvad vil – jeg maa se min Ven!

Men før jeg atter mig lader fange
Og døjer Fængselets Nat den lange,
Skal jeg og Greven i samme Stund
Gaa bort fra Jorden til Dødens Lund."

Saa sukked' Fangen mens nær ham lytted
Hans Fjender, men Busken ham beskytted;
Da Natten frembrød saa ravnesort,
Han sneg forsigtig fra Skoven bort.

Og naaede Slottet, med Marys Fængsel,
Hvor Pigen tæredes hen af Længsel
End ej Forføreren Sejer fik;
Derind så lydløs den Fange gik.

Fra Slottet lyste lidt efter Flammen,
Mens Fangen flygted med Mary sammen
Paa Grevens bedste og dyre Hest,
Bort foer de Flygtende som en Blæst.

Mens Grevens Legeme laa i Gangen,
Et Lig – han vilde paagribe Fangen,
Da lyned' Staalet, – saa blev der tyst,
Men Dolken sad i den Greves Bryst.

Hist paa Amerikas vide Steppe,
Hvor Græsset breder sit grønne Tæppe,
Der bor en Jæger i Fred med Lyst,
Der hviler Fangen ved Marys Bryst.

J. S.

Skrevet af Strandberg d. 4/10 1876.

Den eneſte rigtige og paalidelige

Beretning og Viſe

om

Mormonprofeten Brigham Young.

Brigham Young med ſine Yndlingskoner. (Efter et Fotografi.)

Priis 5 Øre.

Kjøbenhavn.
Trykt hos C. Schoubo, Ravnsborggade 21.
1877.

47. Mormonprofeten Brigham Young

Mel.: Julia Hopsasa!

Nu er han død, det gamle Svin,
Der været har saa tidt til Grin,
Fordi han holdt saameget a'
At *gifte sig* – Trallalala!
:/: Julia Julia Julia Julia Hopsasa :/:

Hvergang han saae en Pigelil,
Hans gamle Hjerte var paa Spil,
Og 60 Gange streng
Han hopped op i Brudeseng!
:/: Julia Julia Julia :/:

Hans første Kone hun var styg,
Hans anden var saa deilig tyk,
Den Tredie havde Øine blaa,
Den Fjerde havde Pukkel paa –
:/: Julia Julia Julia :/:

Den Femte havde søde Been,
Den Sjette led saa fælt af Steen,
Den Syvende hun holdt svært a'
At kysse Fatter – Trallalala!
:/: Julia Julia Julia :/:

Den Ottende hun var sgu gjæv,
Den Niende var Pokkers skjæv,
Den Tiende hun sprækked' Tydsk,
Den Elvte elskede paa Jydsk.
:/: Julia Julia Julia :/:

Se saadan var de alle Treds,
Herr Brigham levede saa tilfreds,
Hver Kvinde i hans Smag sgu faldt,
Selv om hun puklet var og halt.
:/: Julia Julia Julia :/:

Og Kvinderne de elsked' ham,
Thi det at blive hans Madam
Var Veien jo til Paradis –

Der throner nu den gamle Gris.
:/: Julia Julia Julia :/:

Af Børn der var en vældig Flok,
(600 Stykker var der nok),
De mistet har – o Skjæbne tung!
Den søde Fatter Brigham Young.
:/: Julia Julia Julia :/:

Omkring hans Grav Madammerne
Nu staar med alle Ammerne,
Hver evig Sjæl er grusom vaad –
Det kommer af den megen Graad!
:/: Julia Julia Julia :/:

Han reises skal et Monument,
Det har den pæne Mand fortjent,
Foroven skal anbringes smuk
Og ret symbolsk – en *Gedebuk!*
:/: Julia Julia Julia Hopsasa :/:

BERETNING.

Mormonernes Konge eller Profet, Brigham Young, er afgaaet ved Døden i en Alder af 75 Aar.

Som bekjendt gaar den mormonske Lære ud paa, at det er Gud velbehageligt, at Manden tager saamange Koner, som han kan forsyne med det Nødvendige. Brigham Young, der var rig nok dertil, var gift med ikke mindre end 60 Kvinder.

Disse stakkels Væsener troede, at naar de bleve „beseglede" af ham vilde de være vis på at komme i Paradis, hvorfra de ellers vilde være udelukkede, og for at opnaa denne Salighed forlod flere af dem deres Mænd eller deres Forældre og hengav sig til ham.

Den nordamerikanske Regering har flere Gange villet skride ind imod Mormonernes Uvæsen, men Brigham Young har stedse med stor Kløgt afvendt Faren. For et Par Aar siden blev han per-

sonlig belagt med Arrest, som sigtet for adskillige grove Forbrydelser, deriblandt endog Mord, men kom snart på fri Fod og giftede sig samme Dag med tre rige Madammer.

Antallet paa hans Børn var forbavsende høit, der gik ikke en Uge uden at han nød Faderglæderne. Han efterlader sig 41 Pattebørn.

En kammerjomfru hos Brigham Youngs yndlingshustru har bekræftet, at profeten havde ca. 70 hustruer, hvoraf vel 22 var „virkelige Koner, det vil sige Koner, som levede i hans Hus og spiste ved hans Bord." Børnenes antal var 96.

Pios Flugt.

Pio ſtak a'

og tog Geleſſ med ſig,

men lod Arbejderne blive tilbage tilligemed
flere Bexler.

En ny Viſe af
Anders Bakkeløſe, Arbejdsmand

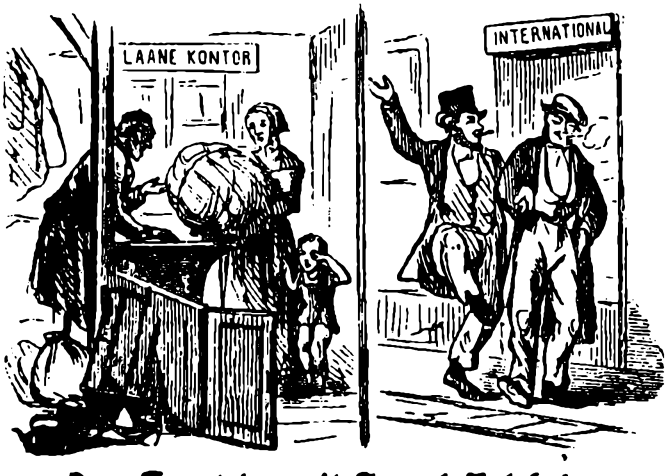

Og: **Snart ſeg mit Farvel ſkal bringe.**

Kjøbenhavn.
Jul. Strandbergs Forlag og Tryk.
Faas i Boghandelen, Holmensgade 18.

48. Pios Flugt

Mel.: Julia, Julia, hopsasa.

I har vel sagtens Alle hørt,
At Pio og saa Geleff saa tørt
Stak a' fra Sjoselisterne
Og reddede Pengekisterne.
Julia, de stak a'
Begge To til Amerika,
Julia, de stak a' til Amerika.

Her var nok ikke rigtig godt,
For Arbeidsfolkene var det smaat,
De kunde bruge Sølvet sæl,
Saa vendte Hr. Pio dem straks sin Hæl!
Julia, de stak a' osv.

Geschæften den gik gru'lig skidt,
Og Ingen vilde gi' mer Kredit;
Den stakkels Kreditor han staar
Med Veksler og river sig i sit Haar.
Julia, de stak a' osv.

Thi Pio ræsonnerede
Som saa: „Vi er daglig generede
Af Gjæld – mit Sølvtøj vil jeg s'gu ha',
Men Vekslerne dem kan de Andre ta'."
Julia, de stak a' osv.

Og alle de Fagforeninger
Og Socialismens Forgreninger,
De vil ha' Rede paa Pengene,
For nu er de selv noget trængende.
Julia, de stak a' osv.

Og da den stakkels Brix de har
Forsørget for flere Aar saagar,
Saa er vi kun To om Byttet, ja,
Den Spekulation den er meget bra.
Julia, de stak a' osv.

„Maalet er fuldt", han sidst udbrød,
Nu gaar jeg paa Arbejde, Liv og Død,
„En barket Haand" kunde ellers let
Slaa Skyggen istykker paa min Kasket.
Julia, de stak a' osv.

For Arbejdsklassen den er nu vred,
Den fatter slet inte min Kjærlighed.
Den tror, det er Løgn, hvad jeg opspandt,
Baade Kansas og Fanen, – ja det er sandt!
Julia, de stak a' osv.

Jeg talte saa smukt om Død og Brød,
Jeg selv holder mest dog af Lammekjød.
Den megen Løgn faldt for mit Bryst,
Nu stikker jeg a' for det lysner i Øst.
Julia, de stak a' osv.

Men hvem der vil følge os videre
Skal faa det saa meget solidere,
Vi aabner Butiken derovre igjen,
Værsartig, træd ind, det er grulig Spænd!
Julia, de stak a' osv.

Vi siger vort Fædreland Farvel,
Der lønnes det ikke at gjøre Spræl;
Med Fortjenesten der var vi utilfreds,
Vi aabner Forretningen andetsteds.
Julia, de stak a' osv.

BERETNING.

„Stormester" Pio, Manden af det store Ord, den MEGET LOVENDE mand, der levede som en Greve af at lære Arbejderne hvorledes de skulde være misfornøjede med deres Tilværelse, Pio denne ærlige Mand er forsvunden tilligemed Geleff, og

har efterladt Arbejderne den Arv, han undte dem, nemlig en stor Overflødighed af Pengemangel og Gjæld. Ingen anede, at denne „brave, nidkjære" Forkjæmper for Menigmands Interesser skulde ende paa den Maade, at han – maaske af en Fejltagelse – skulde komme til at tage adskillige Tusinde kroner med, som strengt taget ikke vare hans, men de fattige Arbejderes. I Lørdags forsvandt han; der siges, at han tog en Dame med sig; Geleff tog sin Kone med; det Hele gik mageløst hemmeligt; en vis Baronesse skal især meget beklage „Stormesterens" Bortrejse; alle hans gyldne Løfter til Arbejderne har han efterladt sig; endvidere har han efterladt Brix i et langvarigt Fængsel. – Nu kjøber han naturligvis hele Kansas, til Arbejderne, – det er en Selvfølge! – Det er godt, for hvem der vil tro det! – Lykke paa Rejsen. Pio drukner neppe, ifald man skal tro Ordsproget.

I Strandbergs dagbøger læses d. 25/3 1877: „Socialistførerne Pio og Geleff ere pludselig deserterede til Amerika".

D. 26/3: „Skrev i Formiddag en Vise om Pios Flugt, og fik den ud i Aften Kl. 6. Solgte strax et Par Hundrede, og senere endnu flere" samt

d. 28/3: „Visen om Pios Flugt vedbliver at gaae godt."

Pioviserne gengav i høj grad rygter i forbindelse med socialisternes udvandring, mens der blev set stort på det virkelige hændelsesforløb og baggrunden herfor.

Detailleret Beretning
om
Pios og Geleffs
Afreiſe

efter albeles paalidelige Kilder, med Sang og 4 Billeder.

Eftertryk forbydes.

Indhold: Iſte Billede: i Centraltrykkeriet. 2det Billede: Toldboden. 3die Billede: Valomſ: til de Vilde. — Sang og Beretning.

Kjøbenhavn 1877.
Carl Allers Tem.

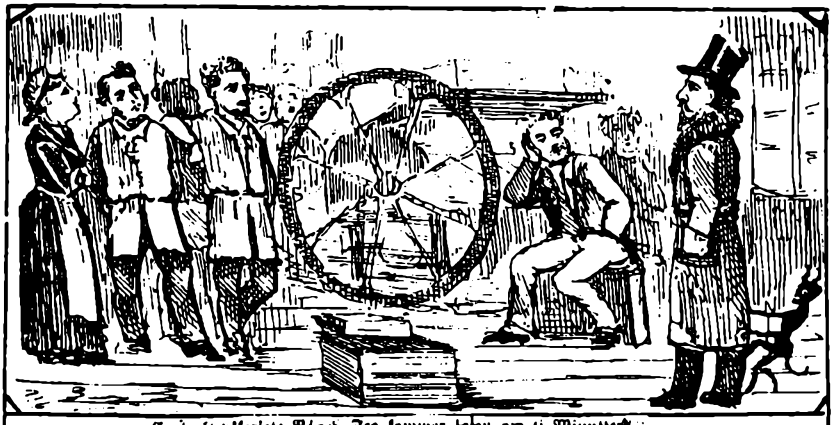

Centralirykteriet: Bio: „Jeg kommer igjen om ti Minutter".

Bio og Geleff stikke af.

Ankomsten: De Vilde modtage dem hjertelig Atlanterhavet med socialistiske Haandtryk.

49. Detailleret Beretning om Pios og Geleffs Afreise

Mel.: Manden og Konen satte sig ned.

Geleff og Pio satte sig ned;
Talte om Eet og Andet:
„Hør, dette Hersens bliver ei ved,
Hvem der var over Vandet!
Bliver vi her nu er det fatalt,
Regnskabet bliver lynende galt,
Hu ha, for mig og Dig siger jeg,
Vi er To varme Fyre!"

Pio han tog sin Stormine paa,
Gik stolt til Trykkeriet,
Der saae han alle Sætterne staa
Prøved' saa Snyderiet.
„Jeg har ingen Penge hos mig lige nu,
Vent blot ti Minutter!" sa'e han saa snu;
Hu ha for dem, som bare kom hjem
Med „Sløiberg" fra Demokraten.

Pio og Geleff gik deres Vei,
Vistnok paa Hosesokker,
Men Baronessen ærgrede sig,
Graa blev da hendes Lokker;
Sex tusind Kroner de vare væk,
Folk sa'e at hun daaned af Skræk!
Hu ha for den, som gjerne gav hen,
Alting for Louis Pio.

Geleffs og Pios Afreise her
Dannemark maa begræde;
Men I kan troe, de Vilde vil der,
Juble vist høit af Glæde;
Saadanne Førere trængte de til,
Saa kan de stjæle Alt hvad de vil!
Hu hej for dem, nu fandt de hjem
Til Sjæle, som var beslægtet.

BERETNING.

Fredagen den 23de Marts om Aftenen stod en Gruppe Arbeidere i „Centraltrykkeriet", ventende paa deres surt fortjente Arbeidsløn. De vare utaalmodige, thi sidst paa Ugen er Mutter sjelden glad, naar Fatter ikke skaffer Skillinger i rette Tid. Endelig kom „Stormesteren", og efter at have hørt deres Andragende om Penge, nikkede han naadig og sagde: „Nu skal I strax faae, jeg gaaer et Ærinde, men kommer igjen om ti Minutter." Arbeiderne ventede taalmodigt; der gik ti Minutter, tyve Minutter, en halv Time – ingen „Stormester". Arbeiderne knurrede, men Troen paa Louis Pio vaklede ikke; En og Anden tænkte maaskee nok paa, at Børnene vare sultne; men Pio holdt ikke af Høirøstethed, og de tav. Endelig blev det for seent, de gik knurrende hjem.

Næste Morgen var Louis Pio forsvunden – og „Socialdemokraten"s Kasse tom!!! Betalingen for sidste Uge var opkrævet, der var ikke en Øre til Folkeløn!!!

Efter Forlydende skal han have laant 6000 Kroner af Baronesse Lillienkrantz, med hvem han stod i meget venskabelig Forbindelse; da hun, der havde stolet trygt paa ham, hørte om Afreisen, og at hun derved havde mistet Alt, hvad hun eiede og havde, styrtede hun besvimet om paa Gulvet. Og hvormange er det gaaet som hende?!

Povl Geleff og hans Kone havde fulgt Pios mandige Exempel og listet sig væk i al Stilhed. En Forbigaaende, der saae, at Pladsen foran det engelske Dampskib var afspærret med Touge, spurgte om Grunden og fik til Svar, at et Par meget høitstaaende Herrer, der ønskede at reise incognito, vare gaaede ombord. Desværre fik man først næste Morgen at vide, hvem disse Herrer havde været. Matroserne havde kun givet den Oplysning, at deres Reisetasker havde været meget tunge! Nærmere Oplysninger skal søges og ville blive bekjendtgjorte i Nr. 2 af denne Beretning, der vil udkomme om nogle Dage.

Nr. 2

af

den traurige og detaillerede Beretning om Pios og Gertrud's sorte Forsvinden

gaaer ligesom sin Forgjænger paa den augenemme Melodi: „Manden og Konen satte sig ned".

Med 4 Billeder.

Kjøbenhavn 1877.

Carl Allers Trykk.

Stormesteren paa Pladejagt

før og efter Opdagelsen.
(Scenen foregaar paa Kontoret i Gatersgade.)

Fingringene hente Vaaben og Penge

50. Nr. 2 af den traurige og detaillerede Beretning om Pios og Geleffs forte Forsvinden

Mel.: Manden og Konen satte sig ned.

PIO og GELEFF de ere væk,
Det kan nu Ingen nægte,
Hør nu om al den Rædsel og Skræk,
Den kan I troe er ægte!
De har stukket Plader baade hist og her,
Løjet og bedraget Alle og Enhver!
Hu hej for dem, kommer de hjem,
Bli'er Halsen drejet af dem!

Rejsen den var nu engang bestemt,
Nu skulde Pungen fyldes,
Pio han veed nu ganske bestemt
Steder hvor han vil hyldes!
Ned i hver en Kjælder gik de saaminsæl:
„Vi har skaffet Kunder Dig til mangen Pæ'l
Kassen er tom, vis os nu om,
Du, som Socialist er ægte!"

Heldigvis reddet de ikke stort,
Pengene er saa rare.
„Vistnok saa ved vi, hvad Du har gjort,
Men man maa immer spare."
Saa en stakkels Kone narred de min Tro,
Stjæler hendes Kroner, Fred og Nattero.
De tog afsted, men de tog med
Alt, selv Harald Brix's Pistoler.

Kassen blev tømt til ringeste Hvid,
Folk er som de er gale,
Fanden skal ta'e dem kommer de hid,
En af dem høres tale.
Saadan en rædsom rovbegjærlig Rad,
Tænk! For tredive Kroner dejlig Middagsmad,
Det har han nydt lumskelig og snydt,
Værten for hans sure Penge.

Nu kan han jo i Lynchlovens Land
Prøve Agitationen,
Pio han spiller nok selv sin Mand,
Geleff har Hjælp af Konen.
I kan tro det kniber saamæn ikke stort,
„Beverding" med Ildvand den har Hansen gjort
En Pot til hver, Glæden er svær,
Leve højt for Hædersmanden.

BERETNING.

Han er rejst, det er slaaet fast; – og nu lyder Klagesangen fra alle Sider. Hvad har han ikke udført i Retning af Plader!! Det er bedst at meddele det i Afsnit, saa bliver det klarest.

1) Afrejsen bestemmes, og skjøndt der er Penge nok, er der aldrig formange; altsaa – ud paa Pladejagt! Fra Høker til Værtshusholder. Partiet trænger til Penge! – Heldigvis vilde Værterne ikke, saa at den Plade revnede.

2) En stakkels Kone, der virkelig havde opført sig pænt mod dem, bedrages for 200 Kroner!! „Krummer ere ogsaa Brød", mener Stormesteren, og stikker Pengene i Lommen. Først redder han dog Harald Brix's Pistoler, som denne havde arvet efter sine gamle Forældre, og som han satte stor Pris paa. Man kan tænke sig Brix's Forbauselse, da han i sit Fængsel hører om, at hans Pistoler have fulgt hans Penge. – Hvem ved, maaske Retfærdigheden engang sker Fyldest, ved at den brødebetyngede Mand vender en af Harald Brix's Pistoler mod sit sorte, syndefulde Hjerte!!!

3) I Socialisternes Kasse levner de ikke en Hvid, de maa jo optræde med Glands derovre. De ere jo ogsaa rejste i Dameselskab, saa maa man baade være ved godt Huld og gode Klæ'er, som Vedkommende saa rigtig mente, da han stak Restauratøren og Skrædderen en Plade til Afsked!!!

Hony soit, qui mal y pense.

NB. Slutning følger i Nr. 3, som er under Trykken.

Nr. 5.

Drømmebilleder fra Amerika

Fortsættelse af Pioviserne.

Motto:
Maalet er fuldt!

Carl Allers Tryk.

Kjobenhavn 1877.

51. Nr. 3. Drømmebilleder fra Amerika

Mel.: Erindrer Du, det var i Kongens Have.

Erindrer Du, Geleff, de skjønne Dage,
Som engang hjemme vi i Danmark nød;
Vi leved' fedt ved vor Martyrer-Klage,
Da Arbeidssveden skaffed' os vort Brød;
Men vel at mærke, vor var ikke Sveden,
I Strømmevis den fra de Tosser flød,
:/: De trælled' strængt for os at bygge Reden,
Nu længes vi, nu da vi er i Nød. :/:

Siig, husker Du, de mange rare Penge,
Vi putted' til os, ak, hvor er de nu,
Vi lod de Tosseho'der hjemme trænge,
Og trænge selv nu, saa det er en Gru;
At leve kummerligt her som Skjærsliber,
Det er en væmmelig Stormestertour;
:/: Men ville hjem vi vende, naar det kniber,
Saa kan det hænde sig, at vi fik Fur. :/:

Saa klage de, paa aaben Mark de hvile,
Martyrerkronen blev Skjærsliberhat.
Da seer de pludselig hen mod dem ile
En rædsom Løve fra det tætte Krat.
Og han, som vilde slaaes paa Barikaden,
Indtil Partiets Fane veied' stolt,
:/: Ja, ved det Syn, saa flygted' vistnok Raden,
Det kan nok hænde sig, han Stand ei holdt. :/:

Men Ingen flygter bort fra Skjæbnens Veie,
Og Skjæbnen førte dem til Vildmænds Bo.
I hines Vom blev deres sidste Leie,
Nu fik da deres Martyrsjæle Ro.
Men de har sat dem her et varigt Minde,
En Skampæl, alle Lignende til Skræk,
:/: Thi en Bedrager han vil altid finde,
at hele hans Bedragerløn er væk. :/:

—

Chor af de overmættede Indianere:
Ak! Du kjære Piomand, Alles ist væk, væk, væk osv.

Vi have vist vor Helt, den bortrømte Stormester, i de mest forskjellige Skikkelser, om det vel end ikke er lykkedes os at gjøre ham saa sort i Arbeidernes Øine, som han selv har gjort sig; men Straffen vil ikke udeblive. Uret vil faae sin Løn; de røvede Penge ville kun føre ham til Fordærvelsens Rand. Der er ikke Lykke ved stjaalet Gods; gjennem Farer og Kampe vil Skjæbnen ende med at spænde Tyrannen i Aag for Skjærslibervognen, og da han ikke mere kan klippe Arbeiderne, maa han lade sig nøie med at hvæsse Andres Saxe. Skjæbnen vil gaae videre i sin Hævn; den vil lade dem forfølge af de vilde Dyr, opæde af vilde Mennesker – –, og hvorfor skulle ikke ogsaa de, der ere Skyld i at Saamange sulte, – hvorfor skulle de ikke ogsaa bidrage til at Nogle blive mættede. Skade, at der ingen af dem var synderlig fede! Stormesteren bliver bestemt en seig Mundfuld!

Skulde denne Beretning, imod Forventning, vise sig at være feilagtig i Eet og Andet, skal Nr. 4 af denne lærerige Beretning raade fuldstændig Bod derpaa.

Flugten til Amerika

eller

Ho'derne er' pæk!

Motto:

Naar det tulber meſt, ſaa render
Altid Folk fra deres Penner!

Pris: 10 Øre.

I Kommiſſion, Møntergade 4.

52. Flugten til Amerika eller Ho'derne er' væk!

Mel.: Kätschen hun stak a'.

Det var dog et mærkværdigt Træf:
:/: Pio han stak a' :/:
Med samt den lille Poul Geleff
Tog han til Amerika.
Saasnart de fik Gebyhrene
Saa reiste s'gu Martyrerne.
Ra da Thing, ra da Thing,
Ra da Thing, da da!
:/: Pio han stak a' :/:
Ra da Thing, ra da Thing,
Ra da Thing, da da!
Over til Amerika!

Nu hver en Fagforening si'er:
:/: Pio han stak a' :/:
Gud veed, hvornær vor Ende bli'er
Pio, han stak a' huh hah!
Han reiste væk for fulde Seil
Og viste os sit Agterspeil.
Ra da Thing, ra da Thing,
Ra da Thing, da da!
:/: Pio han stak a' :/:
Ra da Thing, ra da Thing,
Ra da Thing, da da!
Nu er Louis væk herfra!

Hvor skal vi faa en Fører fra?
:/: Pio han stak a' :/:
Vor Sag ham svært paa Hjertet la'
Han er stukket a', huh hah!
Vi tidt paa Nørrefællede
Dog Virak i ham hældede
Ra da Thing, ra da Thing,
Ra da Thing, da da!
:/: Pio han stak a' :/:
Ra da Thing, ra da Thing,
Ra da Thing, da da!
Jo vi takker, den er bra' –

Hver Petroløse sie'r med Graad:
:/: Pio han stak a' :/:
Af Taarerne hver Kind er vaad,
Han er stukket a', huh hah!
Vi glemme aldrig, det er klart,
Hans Ørneblik og Knebelsbart
Ra da Thing, ra da Thing,
Ra da Thing, da da!
:/: Pio han stak a' :/:
Ra da Thing, ra da Thing,
Ra da Thing, da da!
Han var saamænd sød, jøs ja!

Og Kreditorerne de sae':
:/: Pio han stak a' :/:
Hvor skal vi nu faa Mønten fra?
Han er stukket a', huh hah!
Ja selv den stakkels Harald Brix
Si'er oppe i sin „Portemonix"
Ra da Thing, ra da Thing,
Ra da Thing, da da!
:/: Pio han stak a' :/:
Ra da Thing, ra da Thing,
Ra da Thing, da da!
Bare jeg ku' med ham ta'!

Ja det var sgu en bitter Skaal,
:/: Pio han stak a' :/:
I Kansas skal han plante Kaal
Den er saamænd bra', huh hah!
Vor Hilsen her, den glæder ham,
Hvis ei de Vilde æder ham –
Ra da Thing, ra da Thing,
Ra da Thing, da da!
:/: Pio han stak a' :/:
Ra da Thing, ra da Thing,
Ra da Thing, da da!
Det var saamænd meget bra'!

Nyt fra Chikago!

Louis Pio kommer!

Vise og Beretning.

Pris 5 Øre.

☞ Eftertryk forbydes.

Kjøbenhavn.

Trykt hos C. Schoubo, Ravnsborggade 21.

1877.

53. Nyt fra Chikago! Louis Pio kommer!

Mel.: Og Tingelingeling for Massa.

Har Du det hørt,
At Pio han er rørt
Af Hjemvees bittre Kval?
O, den er gruelig gal!
Og Tingelingeling for Pio!
Og Tingelingeling for Pio!
Og Tingelingeling,
Og ellers Ingenting.

Han kommer snart,
Han har det ikke rart –
Han raaber: „Ak og Ve,
Mit Danmark vil jeg see!"
Og Tingelingeling for Pio!
o.s.v. o.s.v.

Hans Kone vil
Han tage med hertil,
Og deres lille Noer,
Der nu er blevet stor –
Og Tingelingeling for Pio!
o.s.v. o.s.v.

Saa han igjen
Vil være Folkets Ven,
Og rigtig, li'esom sidst,
En ægte Socialist!
Og Tingelingeling for Pio!
o.s.v. o.s.v.

Og aldrig meer
Herfra han retireer;
I Danmark vil han ha'e
Sin Gravhøi – Faldera!
Og Tingelingeling for Pio!
Og Tingelingeling for Pio!
Og Tingelingeling,
Og ellers Ingenting!

BERETNING.

Vi se os idag istand til at bringe en opsigtsvækkende Nyhed:

LOUIS PIO KOMMER TILBAGE!

Han har selv skrevet dette i et Brev til en Meningsfælle i Jylland. Umuligheden af at bane sig nogen Vei i Amerika, hvor der er tusind Hænder om Alting, Længslen efter Hjemmet og Trangen til atter at komme i politisk Virksomhed herhjemme har drevet ham til at tage denne Beslutning. Dog er det ikke hans Mening at ville komme til Kjøbenhavn, men derimod nedsætte sig i Jylland, formentlig Aarhus, og der stille sig i Spidsen for et jydsk Arbeiderparti. Organisationen skal være en ganske anden end den nuværende, som ikke kan Andet end afføde Vrøvl.

Pios Nedsættelse i Aarhus som Arbeiderfører vil give Anledning til ganske interessante Iagttagelser. Som bekjendt er det i Aarhus, at Lars Bjørnbak virker og denne Herre vil naturligvis ikke med Ro se paa, at Louis Pio falder ham i Næringen ved at blive Fører for Demokraterne derovre. Pio vil naturligvis stifte et Blad og da dette ogsaa kommer til at konkurrere med Bjørnbaks „Amtstidende" vil det ikke vare længe før B. og P. ligger i Haarene paa hinanden. At dette vil ske er ganske naturligt, da Bjørnbak holder med Gaardmændene, hvorimod Pio støtter sig til Husmændene. For Høirepartiet vil det være en sand Gevinst, at Pio nedsætter sig i Aarhus, da dette ubetinget vil fremkalde en Spaltning i Venstres Leir derovre og rimeligvis bringe Arbeiderne over til hin Side.

I Forbindelse med Meddelelsen om, at Pio kommer, seer vi os istand til at oplyse, at det er en Feiltagelse, naar det er sagt om ham, at han havde kjøbt sig en Villa i Chikago. Han har kun for Sommeren leiet et lille Havehus lidt udenfor Chikago, da hans Barn skal have Landluft.

Afreisen fra Amerika har maaske allerede fundet Sted.

Louis Pio

er kommen tilbage

til Danmark d. 4de Oktober.

Og vi er Alleſammen ſaa forſtrækkelig glade.

Portræt af Louis Pio.

Og: **Hjem til Danmark.**

Kjøbenhavn.

Chriſtianshavns Bogtrykkeri.

54. Louis Pio er kommen tilbage til Danmark d. 4de Oktober

Mel.: Paa'en, paa'en igjen.

Nu er der Liv i Tøjet, min Ven,
LOUIS PIO ER KOMMEN IGJEN!
Tiden er sløj, den var inte bra'
Ovre der i Amerika.
Nu vil der blive smæk i Vællingen,
Nu vil der blive Slag i Kjællingen,
Paa'en, paa'en, paa'en igjen,
Pio er kommen, min fine Ven!

De er nu saa dumme, hva' beha'?
Ovre der i Amerika,
De vilde slets inte skjønne paa,
Saadan en dejlig Mand at faa.
Der var slet ingen Strejkekasser,
Pittsburg-Historien ej mere passer,
Hjem til Danmark igjen,
Raabte Pio, vor tynde Ven.

Tonen derovre er slet ikke peen,
De er saa slemme til at hænge En,
Naar man gjør Vrøvl og vil være Martyr,
Saa at Historien er temmelig dyr,
Alt ses igjennem den praktiske Prisme,
Det lønner sig dolig med Socialisme,
Nej, nej, i Danmark, min Ven,
Der maa vi bedre paa'en igjen.

De var saa dumme, at lade som om
De slet inte mærked, at Pio kom,
Der var slet Ingen, som vilde skænds
Med Pio og Tiden gik bort imens.
De vilde slet inte gaa i Tøjet
Og prygles paa Slotspladsen – det var for møjet
Ære at lønne saa dygtige Mænd,
Sa'e de, og Pio stak a' igjen.

Hver vil ha'e Sit derovre, de Kræ,
De vil ikke dele, de dumme Fæ!

Deling probere de paa saa tidt,
Men det gaar for det Meste skidt.
Storborgere vil de Alle være,
Hvad her er en Skam, det er der en Ære.
Nej, nej, i Danmark, min Ven,
Der maa vi bedre paa'en igjen.

Altsaa velkommen, du store Mand,
For her er sgu dog det gyldneste Land,
„Maalet er fuldt" og den barkede Haand
Det er et Leer for den skabende Aand.
Bryd dig blot ikke om Storborger-Summen,
Der er Plads til Flere endnu i Brummen.
Paa'en, paa'en, paa'en igjen,
Velkommen da Pio, vor ærlige Ven!

Julius Strandberg skrev „Pio er kommen tilbage" d. 5/10 1877, samtidig med at bl.a. Social-Demokraten utvetydigt afviste forlydendet: „Louis Pio skulde, efter et Rygte der i Gaar meddeltes af flere herværende Blade, i Forgaars være vendt tilbage hertil fra Amerika. Iflg. „Berl. Tid." af i Aftes maa Rygtet, som det maatte formodes, anses for ugrundet."

En ganske ny Sang

fra

Amerika.

Eftertryk forbydes.

Herning.
Trykt i Herning Bogtrykkeri
ved P. J. Rasmussen.

55. En ganske ny Sang fra Amerika

Mel.: En Aften saa stille.

I fra mit kjære Fædreland og hid jeg fulgte dig,
Dybt savnet af Forældre, som nu begræde mig,
Tungt er for mig den Tanke: i mine Ungdomsaar
Stor Sorg jeg dem forvoldte, som var mod mig saa god.

Ei nitten Aar tilfulde i Verden levet har,
Da jeg til Altret førtes og var i Hjærtet glad,
Af ham den kjære Elskede, som jeg omtaler her,
Jeg er nu den forladte, men evig har dig kjær.

Den femtende af Juli, da sidste Sommer svandt,
Da du fra mig mon drage, i Synden Lyst du fandt,
Tillige med det Barn jeg ved dig til Verden bar,
Jeg ulykkelige Moder seer Løn hvad jeg har.

Men taalmodig vil jeg lide og drikke denne Skaal,
Kun Gud mig Lindring giver og jeg opnaaer det Maal,
At jeg med dig maa samles udi en Glæde stor,
Som jeg og du min Elskede blev nægtet her paa Jord.

Thi mine Formaninger du agtet ei min Ven,
Men Lykken for dig smilte i hvor du end drog hen,
Hos dine Venner tænkte du at finde Glæden skjøn,
Med Savnens Suk jeg beder dig søg kun din Gud i Løn.

I Ulykkens mørke Dvale du har mig styrtet ned,
Det maa jeg her beklage udi min Ensomhed,
Saa ofte udi Taarer jeg æder nu mit Brød,
Og af mit Hjærte beder jeg du ei maa lide Nød.

Som Synder selv jeg vandrer i denne Verdens Ørk,
Men dog er du jo Kilden til vores Skjæbne mørk,
Hvorledes vi har handlet imod hverandre her,
Kun jeg og du alene og ingen anden veed.

Lad kun en ringe Tanke i det Hjærte Plads nu faa,
At du mig engang havde kjær, men det forglemt du har,
I grønne Skov og Dale fra dit Hjærte Stemmer lød,
Forsikring om din Kjærlighed saa ofte du mig bød.

I fra din Kone sendes du endnu et ømt Farvel
For sidste Gang i Livet og lev da altid vel,
Og Hilsen fra din lille Søn, som her nu hos mig staaer,
Tænk August, at du efterlod os i de trange Kaar.

Gustave Olesen.

Udgivet ca. 1877.

En ſplinterny Viſe
om
hvorledes Herrerne dikke til mig.

Samt:
Noget om Amerika.

Udgivet af den blinde Smed **Hans Chriſtenſen** af Odenſe.
Trykt hos Carl Tiedje i Odenſe.

56. Noget om Amerika

Mel.: O Elskte, hvor kunde Du glemme mig.

Den Pige, som har redt min Seng
Er i Amerika,
:/: Hun har nu faaet sig en Dreng,
Som kalder mig Papa. :/:

Min Skræder er en daglig Gjæst
I Nord-Amerika,
:/: Skjøndt Rykker hader jeg som Pest
Fra jeg drog hjemme fra. :/:

Skomageren banker paa min Dør
I Nord-Amerika,
:/: Han si'er, at der hver Skyldner bør
Al Gjælden sidde a'. :/:

Og Vadskekonen hun er bøs
I Nord-Amerika,
:/: Hun tror vel Mønten sidder løs
I Nord-Amerika. :/:

De tykke Værtshuskjællinger
I Nord-Amerika
:/: Har ranet mine Skillinger,
Jeg derfor maa derfra. :/:

Ja, vi har Socialister her
I Nord-Amerika,
:/: Og det af bedre Sort, end der,
Hvor jeg er kommen fra. :/:

Men veed I, hvad er skeet igaar,
En slem Begivenhed,
:/: En Gris der faldt og brak sit Laar
I Nord-Amerika. :/:

Ja, Socialistens Frydesang
I Nord-Amerika,
:/: Den er nu kommen godt i Gang,
Da Pio stak herfra. :/:

Udgivet ca. 1877.

Tyrkepigens haarde Skjæbne

eller

Maa jeg helſt be'e om en danſk Gut til Mand!

Dg: Hjem igjen til Danmark.

Kjøbenhavn.

Jul. Strandbergs Forlag og Tryk.

Faas i Boghandelen, Holmensgade 18.

57. Hjem igjen til Danmark

Vi vil hjem igjen til Danmark,
Til vort kjære Kjøbenhavn!
Vi trives ej i Amerika,
Vort Hjerte føler Savn.
Hvor er de grønne Bøgeskove?
Hvor er Øresundets Vove?
Hvor er Dyrehaven? Svar mig, du!
Til Danmark staar vor Hu.
Ja, hjem igjen, langt over salten Sø,
Til Sjællands Kyster, til den danske Ø.
I Danmark leve vi vil og dø.
Marsch, Marsch, Marsch,
Til Danmark vi drage.

Vi vil hjem igjen til Danmark,
Til det røde, hvide Flag!
Vi trives ej i Amerika,
Nej, hjem til Venners Lag.
Hvor er vel „Kisten", „Boulevarden"?
Vi vil hjem og ud paa Farten.
Hvor er „Fuglen", „Kjæden"? Svar mig, du.
Til Danmark maa vi nu.
Ja, hjem til Danmark, hjem til Vesterbro,
Til Tivoli og saa til Figaro.
Til Valhal, ja til Skandsen Nummer 2,
Marsch, Marsch, Marsch,
Til Vesterbrogade.

Vi vil hjem igjen til Danmark,
Til vor kjære Piges Favn.
For veed du hvad, i Amerika
Er ikke Glædens Havn.
Hvor er vel „Stjernen", „Schweitzerhallen",
Og Charlottenlund med „Stalden",
Hvor „Thalia", „Klossen"? Svar mig, du?
Til Danmark staar vor Hu.

Ja, hjem igjen, – hejs gamle Dannebrog,
Det er vort Flag, med det i Strid vi drog,
Og kjækt for Drot og Land og Mø vi slog.
Marsch, Marsch, Marsch,
Til Danmark vi drage.

Visen, der blev udgivet senest 1877, omtaler de københavnske forlystelsesrestaurationer og dansesteder – fra de relativt pæne steder som „Boulevarden", „Thalia", dansesalonerne „Figaro" og „Phønix" (kaldet „Fuglen"), sangerindepavillonerne „Valhal", „Schweizerpavillonen" (= „Schweizerhallen") og „Tivolis Pavillon" (= „Kisten") til de mere tarvelige øl- og danseknejper „Kjæden", „Aftenstjernen" (= „Stjernen") samt „Colossæum" (kaldet „Klossen").

Sang

af

en danſk Koloniſt.

Førſte Udgave

af

F. Hanſen.

Kjøbenhavn.
Trykt hos Valentin & Lund.

58. Sang af en dansk Kolonist

Mel.: Jeg saa i Øster jeg saa i Vester.

Et Alvorsord jeg dig her forklarer,
Til Gavn for dig og for dine Smaa,
:/: Og vil Du høre, hvad jeg begjærer,
Snart kan Du fjærnt fra Nøden staa. :/:

Det er din Pligt, du det Land bør kjende,
Hvori du lever med dine Smaa,
:/: Og hvis du blot vil dig til os henvende,
Du skal Oplysninger til det faa. :/:

Jeg har for Øie, hvad du skal døie,
Hvis du vil trodse dit Fødeland;
:/: Det er begrændset, hvorpaa du pløie
Og rask Udstykningen foregaa. :/:

Du dig maa minde, som Tiden svinde,
At Folkemængden tiltager saa,
:/: Imedens Landet det har en Grændse
Og ei som Folket formerer sig. :/:

Jeg er nu ikke blandt dem som raaber:
Vi har jo Føde til den hele Flok,
:/: Nei jeg er rolig hen blandt dem som spørger:
Kan hver en Villig faa Arbeid' nok? :/:

Har du blot Arbeid' og tjener Penge,
Saa frygt dig ikke for Hungersnød,
:/: Men se hvor Skibene vil Bølgen flenge
Og bringe dig det begjærte Brød. :/:

Erfaring har vi saa klart fra Norge,
Som mangler Føde til sine Folk;
:/: Men se hvor Damperen kan Bølgen pløie
Og Nøden fjærne fra det norske Folk. :/:

„Den danske Kolonisationsforening" virkede 1879–80, og viserne var et led i propagandavirksomheden. De blev alle udgivet 1879, mens håbet om realiseringen af planerne stadig var til stede. Året efter gik foreningen af forskellige grunde i opløsning.

En Koloniſts Betragtninger

over

de daarlige Tider.

Anden Udgave

af

F. Hanſen.

Kjøbenhavn.
Trykt hos Valentin Lund
1879.

59. En Kolonists Betragtninger over de daarlige Tider

Mel.: Tempo di Marcia „Marsch".

:/: De daarlige Tider trodse, belé enhver, som de see, :/:
Det er fordi at I slumre og sukke,
Slet ikke tænke paa Forholdene,
Derfor saa har I saa smukt nu at bukke,
Selv om at Nøden Jer Bolig vil see.

:/: I vandre i Mørke, tilfreds I var, ved Troen I har, :/:
Og I lad høre den yndige Tale:
Glimrende Tider vil snart bryde frem;
Men disse Ord maa I ligge i Dvale,
Fremtidens Udsigt har Sorgen i Hjem.

:/: Nu hen til om I vil Hjerte, Tanke bruge I skal see, :/:
At selv om Danmark har rigelig med Føde,
Til mange flere end her monne gaa,
Mangler I Arbeid', ei I jer fryde,
O! Proletarer, hvad tænker I paa.

:/: Jeg prøver at spørge: kan I forstaa, hvordan det vil gaa? :/:
Sæt nu, at Danmark det manglede Føde,
Men her var Arbeide i Overflod,
Da vilde Glæden sig hurtig jo sprede,
Damperen lette vor Armod og Nød.

:/: Hvad skal vi da gjøre, for at vi kan føde vore Smaa, :/:
Vi maa ta'e hen, hvor at Arbeidet findes;
Thi det kan ikke til os føres hen.
Jorden I uden Betaling kan finde,
Naar i Foreningen I vil gaa ind.

:/: Men førend I drager herfra og hen hvor Arbeidet er, :/:
Før vil I se de smaa Gutter i Pjalter,
Før vil I sammen med dem lide Nød,
Før vil I haane enhver som fortalte,
Hvad her i Danmark os Fremtiden bød.

Sang

af

danske Koloniſter

med Opfordring til Enhver

om at ſlutte ſig til den danſke Koloniſationsforening, der paa Grund af Arbejdsløsheden og Folkemængdens ſtore tiltagen agter med Regjeringens Underſtøttelſe at anlægge en Kolonі i en af de fjernere Verdensdele

De ſom ønſke at deeltage i den paatænkte Kolonі eller blive Medlem af ovenanførte Forening bedes mundtlig eller ſkriftlig at henvende ſig paa Foreningens Kontor Pederhvidtfeldtſtræde 12 i Stuen.

Udgivet af N. Jenſen.

Kjøbenhavn.
Trykt hos Valentin & Lund.

60. Sang af danske Kolonister med Opfordring til Enhver

Mel.: Menuetten af Elverhøj
eller: Vi Sømænd gjør ej mange Ord.

At Danmark er et yndigt Land
Er ofte sagt og skrevet,
Dets Mark og Eng, dets Skov og Vang
Er rigt til Fryd for Livet.
Men om det end er nok saa rigt
I alt hvad det besidder,
Naturens Lov ej bøjer sig
For Mængdens Individer.

Det er et Land med frugtbar Jord;
Dets Bredde og dets Længde
Tiltager meget lidt hvert Aar,
Men Folk ta'er til i Mængde,
Og ret som Tiden svinder hen,
Saa overfyldes Pletten,
Derfor I brave Frihedsmænd,
Gaa med i Kamp for Sletten.

Hvad skal vi da, o, Proletar,
Mod Nøden her udrette,
Naturens Love svarer klart,
Drag bort til fremmed Slette,
Hvor Millioner Tønder Land
Os venter med sin Grøde,
Og vil Du arbejd' som en Mand,
Skal Du ej mangle Føde.

Men hvor skal vi da komme hen
Til fjerne, gode Sletter,
Som smiler venlig til os frem
Og vil vor Byrde lette,
Vi mangle Penge, raaber I,
Men lad os derom tale,
Thi Staten næppe vægrer sig
Med Hjælp af Kapitaler.

Vi samler hver en Proletar
Af dem som os vil høre,
Og dermed strax vi dem forklar'
Hvad meer der er at gjøre,
Vi ordner os med Fred og Ro,
Ansøgning vi indgiver,
Os Staten sikkert hjælper, naar
Vi vil gaa frem med Iver.

Andragende vi ville gi'e
Rigsdagen snart i Hænde,
Om Hjælp henover Bølgerne,
Til Fattige som trænge.
Vi søger da i fremmed Land
Om Sikring for vor Hygge,
Og melder at vi sende kan
En Skare af Nybyg're.

Vi fordrer ikke meer end hvad
Retfærdighed kan være,
Og Statens Arbejd' det er da
Det første vi begjære.
Anlæg af Veje, Stier, Broer
Hen over Mark og Slette.
Vi haaber Staten os betror
Det Arbejd' at udrette.

Men det er ikke nok, jeg troer.
Om vi end Arbejd' gives
Ved at anlægge Veje, Broer
Til selve Kolonien,
Nej, der maa garanteres os
Et Laan om vi skal trænge,
Indtil at Høsten sikrer os
Selvstændighedens Fremme.

Og naar vi os har sikret saa,
For Modgang som kan møde,
Vi drager over Bølgen blaa,
Opdyrker Land for Føde.
Thi det er der at vi vil bo
Og der vi ville bygge,
Ja, det er der hvor vi vil saa
I Haab om Fremtids Lykke.

Af. F. Hansen.

I lighed med socialisterne 2 år tidligere krævede „Den danske Kolonisationsforening" i 1879 statsstøtte til fremme af udvandringen – men også denne gang blev resultatet et afslag.

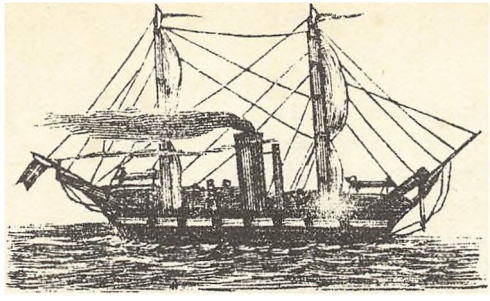

Koloniſt-Sang.

Motto:

Jeg virker for en vigtig Sag.
Læg mærke til min Viſe,
Den Intet har, og hvo i Dag
Har rigelig at ſpiſe.

N. Jenſen.

Den danſke Koloniſationsforenings Formaal er at anlægge en danſk Koloni i en af de fjærne Verdensdele. For derved at aabne de beſiddelsesløſe og mindre Bemidlede Adgang til ſelvſtændig Arbejde og Erhverv.

Nærmere Oplysning faaes i Udvandrings-Tidende.

Udgivet af **N. Jenſen.**

Kjøbenhavn.
Trykt hos Valentin & Sund.

61. Kolonist-Sang

Mel.: Vi Sømænd gjør ej mange Ord
eller: Minuetten af Elverhøj.

Op danske Mænd med Haab og Lyst,
Naturens Herre kalder,
Drag trøstig med til fjerne Kyst
Hvor Du i kraftig Alder
Ved Stræbsomhed en sikker Havn
I Tiden har for Øje,
Her seer Du tidt kun Nød og Savn
For al Din Flid og Møje.

Lad os dog ikke længer gaa
Og vore Kræfter spilde,
For bedre Tid at vente paa
Indtil det er forsilde,
Mens Millioner frugtbar Land
Henligger ganske øde,
Ved flittig Haand Du danske Mand
Det vil Dit Liv forsøde.

Kan du ej Arbejd' faa, som Mand
Du kan Dig ej ernære,
Saa rejs da hen til dette Land
Som venter paa en Herre,
Jeg glad vil gjøre mit dertil
At Du kan faa et Stykke
Derved jeg vist befordrer vil
Det hele Samfunds Lykke.

De Lande som man Aar for Aar
Møjsommelig opdager,
De ligger kun og venter paa
At raske Hænder tager
Dem i besiddelse og man
Vil finde mange Skatte,
Som godt fuldkommeligen kan
Et Dannemark erstatte.

Husk paa min Ven at hvert et Land
Som nu henligger øde,
Er skabt at Du som Trækfugl kan
Opsøge der din Føde,
Der Skaberen sin milde Haand
Mod Mennesket udrækker,
Naar vore bedste Samfundsbaand
I Hjemmet stundom knækker.

Den Tale kan ej holde Stand
At mangen en vil sige,
Der bedre aldrig findes kan,
End her i Danmarks Rige,
Man bør ej altid stole paa
De vise gode Fædre,
Som siger at man ingensteds
I Verden faar det bedre.

Den Mand som hjemme bag sin Disk
Og i en yndig Stue,
Har Overflod af Vin og Fisk
En smuk og kjælen Frue,
Samt her sig føler veltilfreds
Han bør ej herfra tage
Men den som føler Kald dertil
Skal bort fra Hjemmet drage.

Ja Du som med vemodig Sind
Fra Hus til Hus maa løbe,
At byde fal dit gode Skind
Og ingen det vil kjøbe
Du snart Beslutning tage maa
Om Du herfra vil drage,
Før Konen med de kjære Smaa
Dig holde vil tilbage.

Se Brylluppet er alt beredt
Men Dem som har lidt Penge,
Almindelig ej agte det
Men fast ved Hjemmet hænge,
De budne var det ikke værd
Gaa ud paa alfar Veje,
Det lyder og indbyd Enhver
Af dem som intet eje.

N. Jensen.

Ny Vise.

Reisen til Amerika

med „Thingvalla“

den 19de August 1879.

Faaes hos **J. A. Larsen.** Lille Kongensgade 39.

62. Reisen til Amerika med „Thingvalla“ den 19de August 1879

Mel.: Nej, min ædle Herre.

Langt borte jeg nu drager
Fra mit kjære, gamle Hjem,
Tidt Tankerne tilbage
Dog flyver til dem.
Til alle dem derhjemme,
Som staa mit Hjerte nær,
Hvem aldrig jeg skal glemme
Men stedse have kjær.

Vi drog fra Hjemmets Egne
Til ukjendte Strand,
Og snart vi os nu nærme
Til det fremmede Land,
Hvad Tiden os vil skikke
Der, Sorrig eller Fred
Det kjender vi jo ikke,
Det Gud alene ved.

Da jeg nu ved, I kjære,
Som derhjemme monne gaa,
Vil længselsfulde være
Efter en Hilsen at faa
Fra eders egen Dagmar,
Jeg mig og skynde vil
Nu Eder at fortælle
Hvordan Rejsen gik hertil.

Ombord i Thingvalla
Bestemte Dag vi gik
Paa Dækket stod vi alle
Og Afskedshilsen fik
Fra danske Mænd og Kvinder
Paa den hjemlige Strand,
Og snart vi os befinder
Langt borte fra Land.

To andre unge Piger
Paa Skibet her jeg fandt,
Og fælles Maal og Skjæbne
Da snart os sammenbandt,
Vi delte fælleds Leje
Og hjemme fandt os snart
Da til Hygge og til Pleje
For os blev intet spart.

I Styrmandens Værelse
Snart hyggeligt vi sad,
Og der jeg ogsaa sidder
Og skriver dette Blad,
Han Venlighed os viste,
Og hvor vi monne se,
Opmærksomhed os vistes
Af Officererne.

Til Afveksling vel imellem
Vi lidt daarlige blev,
Men snart vi det mon glemme
For Skjemt og munter Leg,
Naar Musiken den tonede,
Og Glassene klang,
Da glemte vi vor Sygdom
Og stemte i med Sang.

Nu er vi snart ved Maalet,
God Rejse Gud os gav,
Som vi vel kunde ønske
Paa det vildene Hav.
Næst ham vor Tak vi bringer
De Sømænd god og kjæk,
Som Dag og Nat har vaaget
For os paa Skibets Dæk.

Han som paa kjærlig Vinge
Os førte her i Havn,
Vil ogsaa hjem mig bringe
Igjen i Moders Favn.
Da haaber jeg at Fuglen,
Mig bar til fremmed Kyst,
Tilbage vil mig bære
Til Hjemmet med Lyst.

Dagmar Amalie Erichsen,
Thingvalla, den 4de September 1879.

Visen dokumenterer, at skibet „Thingvalla" i hvert fald påbegyndte emigrantbefordringen august 1879.

O Suſanne,

græd dog ej for mig!

Jeg gaar til Kalifornien og graver Guld til dig.

Ny Viſe om den ſøde Suſannes Lykke.

Og:

Snart jeg mit Farvel ſkal bringe.

Kjøbenhavn.
Jul. Strandbergs Forlag og Tryk.
Faas i Boghandelen, Holmensgade 18.

63. O Susanne

Bekjendt engelsk Melodi.

Jeg er født ved Gammel Englands Kyst,
Hvor de stolte Skuder gaar,
Og en Sømandsgut var al min Lyst,
Fra jeg kun var sytten Aar.
Men den første Gang han gik ombord,
Kyssed han mig øm og huld,
Og han sagde venlig disse Ord:
„Du er al mit Hjertes Guld.
O Susanne, græd ikke for din Ven,
Men bliv mig altid huld og tro
Til jeg kommer hjem igjen."

Paa de lange Rejser drog han bort,
Jeg sad ensom og forladt,
Og naar Vejret det var rigtig haardt,
Laa jeg vaagen mangen Nat.
Men naar Taaren bitrest randt paa Kind,
Kom min Sømand hjem i Havn,
Og saa sang han med fornøjet Sind,
Mens han trykked mig i Favn:
„O Susanne, græd ikke for din Ven,
Jeg har heldig pløjet Bølgens Ryg,
Og her har du mig igjen."

Og saa talte vi saa mangt et Ord,
Vi forglemte Storm og Blæst,
Men en Dag han sa'e: „Min Snut jeg tror
Vi behøver snart en Præst.
Jeg maa ta'e en Tørn paa to Aars Tid,
Men er Lykken med din Ven,
Kommer jeg med Rigdom glad herhid,
Og vi gaar til Præsten hen.
O Susanne, græd dog ej for mig,
Jeg gaar til Kalifornien
Og graver Guld til dig."

I et lille Hus ved Kysten bor
Vi som kjærligt Ægtepar;
Han kom hjem igjen, han har holdt Ord,
Fire raske Børn vi har.
Han gaar ikke mer paa Rejser, nej,
Men naar Stormen brøler vild,
Han til Barmen kjærlig trykker mig,
Og saa siger han saa mild:
„O Susanne, mit Alt, min Fryd og Lyst,
Der er ej Mand saa glad som jeg
Paa hele Englands Kyst."

Stephen Fosters berømte sang „Oh! Susanna" blev i 1880 frit oversat til to lidt forskellige danske versioner. Den mest kendte var Strandbergs version fra d. 15/3.

Strandbergs årsopgørelser i dagbøgerne er vidnesbyrd om oversættelsens usædvanlige gennemslagskraft, således læses for 1880: „Viserne have i Aar været solgt i betydeligt større Antal end de forrige Aar... Især er der af „O Susanne" solgt Masser" og for 1881: „Iblandt disse har især udmærket sig „O Susanne", der naaede til over 50.000 Expl."

Viſe om

Den fattige Piges Kjærlighed til den rige Karl,

hvorledes hun af hans Forældre blev ſendt bort med Udvandrerſkibet „Thingvalla", og hvorledes deres Gjenvordigheder endtes.

Beſkrevet i et Brev, ſom Pigen har ſendt hjem fra Amerika.

Og: **Højt fra Toppen nu Blodflaget vajer.**

Kjøbenhavn.
Jul. Strandbergs Forlag og Tryk.
Faas i Boghandelen, Holmensgade 18.

64. Den fattige Piges Kjærlighed til den rige Karl

Mel.: Den Sømand er saa lidet estimeret.

Jeg blev sendt bort fra Fædreland og Venner,
Fordi jeg var saa fattig og saa ung,
Men Herren, som vor Skjæbnes Veje kjender,
Han bragte Glæden paa min Vej saa tung.

Den rige Gaardmandssøn han vilde tage
Mig til sin Viv, men jeg for ringe var;
Han elsked mig; vi mødtes alle Dage,
Og glad sin Elskov han for mig frembar.

Jeg var ham huld, thi han var god og kjærlig,
Men hans Forældre plagede ham tidt;
De sa'e: „Hvad nytter det, at hun er ærlig,
Hun er for ringe og hun har for lidt."

Saa skilte de os ad; han maatte drage
Hen til en anden By – de valgte saa
En Brud til ham: den skulde han nu tage,
Hun havde Rigdom og det var saa rart.

Mig plaged de imedens tidlig, silde:
„Du har forrykket Sindet paa vor Søn,
Hvis ej du var, han Lykke have vilde,
Du faar ham ej, rejs bort, det er vor Bøn.

Derovre i Amerika er Lykke,
Vælg der en Mand, vær ej vor Søn imod,
To tusind Kroner faar du for at bygge
Dit Hjem derovre; han er dig for god.

Her er et Brev, se selv, han nænner ikke,
At sige dig, en Anden har hans Hu;
Rejs bort, kom ikke mere for hans Blikke,
Og vi betaler Rejsen, – hører du?"

Da græd jeg bittert; ej jeg vilde være
Min Ven i Vejen, stille drog jeg bort;
Jeg frygted ej, jeg drog jo bort med Ære,
Men skjøndt jeg havde Penge, var det haardt.

De mente, at naar først jeg var af Landet,
Saa skulde Peter glemme mig i Hast,
Dog de tog fejl, der skete noget Andet,
Og ej saa let vor Elskovslykke brast.

Da Peter hørte, at han ikke maatte
Faa mig, til hvem hans hele Hjerte stod.
Da blev han vred: „Ej for Alverdens Slotte
Jeg ægter Andre," sagde han med Mod.

Og stille laved han sig til at drage
Fra Fædreland, af Brud og Alt forskudt,
Vel nødig lod han mig staa her tilbage,
Dog – jeg var ham jo af hans Slægt forbudt.

I Kjøbenhavn laa Skibet, og min Taare
Randt bittert, den Gang jeg steg der ombord,
Jeg sørged, o jeg sørgede saa saare,
Med Ingen, Ingen talte jeg et Ord.

Saa letted Skibet, vi stod ud ad Sundet,
Ved Helsingør paa Dækket gik jeg frem,
Thi hidtil sad jeg stille som jeg blunded,
Nu fik jeg Øje paa – ja gjæt paa hvem?

Der stod min Peter rolig ved min Side,
Hans klare Øjepar saae ind i mit!
Jeg troede, at jeg drømte, maa I vide,
Og stammed: „Dette gaar dog vist for vidt."

Han nærmed sig og sagde glad og stille:
„Men Ane dog, hvorledes kom du her?
Alene til Amerika jeg vilde,
Og træffer nu ombord min Hjertenskjær!"

Og længe, længe saae vi paa hinanden,
Han greb min Haand, og jeg fortalte Alt,
Saa lo han mildt og kyssed mig paa Panden,
Og sagde: „Dette her er ej saa galt."

„Du drog for min Skyld, jeg for din fra Landet,
Men Herren samlede os her igjen,
Du ser jo, det kan ikke være Andet,
Vi to ej skilles kan, min Hjerteven!"

Her i Amerika vi Bryllup fejred,
Vi leve lykkelig og glade her,
De Gamle tabte, Kjærligheden sejred,
Held Hver, som faar sin egen Hjertenskjær.

Ane Pedersdatter

Igen et produkt forlagt og skrevet af Strandberg, denne gang d. 12/4 1880.

Dampſkibet „Narragansets“ Brand

i Juni 1880, hvorved over 50 Mennesker omkom, dels i Luerne, dels i Vandet.

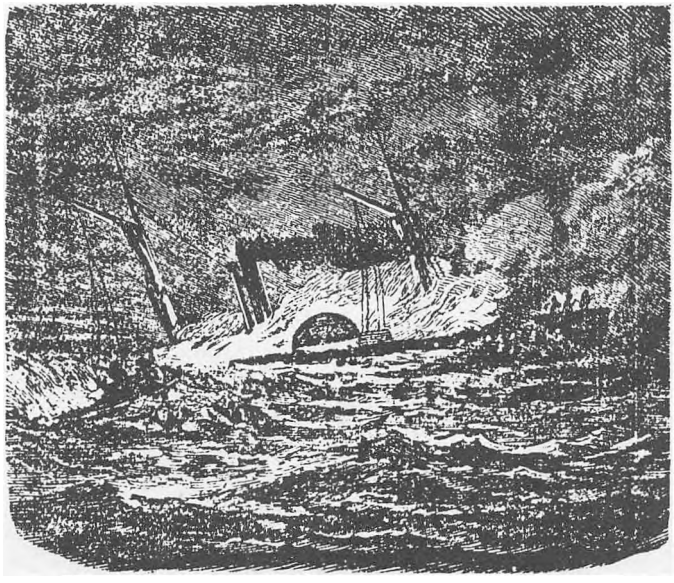

Med Beretning.

Kjøbenhavn.
Jul. Strandbergs Forlag og Trykk.
Faas i Boghandelen, Holmensgade 18.

65. Dampskibet „Narragansets" Brand

Mel.: Den Sømand er saa lidet estimeret.

I Nattens Stilhed, i den tætte Taage,
Lød Varselsraabet paa det vilde Hav,
Kaptainerne forsømte jo at vaage,
Et Sammenstød beredte Manges Grav.

Og mens Forfærdelsen Alt gjennembæved,
Mens op fra Lejet rejste sig hver Mand,
Strax fra det ene Skib sig Raabet hæved:
„Vi er fortabte – Skibet er i Brand!"

Da steg Fortvivlelsen, og Angestskriget
Lød ud i Natten fra det store Vrag,
Og Maager kredsed tavse over Liget,
Da Solens klare Lys forkyndte Dag.

I Havet styrted Mange sig i Baade,
De sank og Bølgen luktes over dem,
Paa Skibet Flammerne omkring sig aade,
Og drev de rædde Folk mod Døden frem.

Den stakkels Bedstemoder med de trende
Smaa Børnebørn, fast trykket i sin Favn
Sprang ud, hun druknede og de med hende,
En Mand skød sig; han faldt i Skibets Stavn.

Rødt lyste Flammerne hen over Havet
I Nattens Mørke som et rædsomt Baal,
Foruden dem, der hurtig var begravet,
Stod Mange frem mod Redningen som Maal.

Der flød de om paa Bøjer og paa Planker,
Halvtredssindstyve Mennesker omkom,
Til deres Slægt nu Sorgens Budskab vanker,
Fra Mange aldrig mere Bud der kom.

Tilsidst kom Hjælp for dem, der var tilbage,
Men Vanvid havde grebet Flere alt,
De bleve reddede, men deres Dage
Formørkes nu af Sorgens Sky-Gestalt.

Ve over dem, der sendte Skib i Fare
Foruden rigtig Redningstøj ombord.
Hvordan mon de for Herren vil sig klare,
Naar en Gang de skal høre Dommens Ord.

BERETNING.

Det var Kl. 12 en Nat i Juni Maaned, under en stærk Taage, at Dampskibene „Narraganset" og „Stonington" løb med fuld kraft imod hinanden i Nærheden af Floden Konnektikuts Munding i Amerika. „Narraganset" havde kort iforvejen forladt New-York, og det vides ikke med Sikkerhed, hvor mange Passagerer det havde ombord, men afgjort er det, at over 50 Mennesker mistede Livet dels i Flammerne og dels ved Drukning, thi der opkom strax Ildløs i „Narraganset".

Da Sammenstødet skete, befandt de fleste af Passagererne sig i Kahytterne eller i Sengene; alle Lysene slukkedes paa begge Skibene, og i det pludselige Mørke opstod der en skrækkelig Forvirring. De Passagerer, der styrtede op paa Dækket, bleve af Officererne befalede at gaa ned igjen, da der Intet var i Vejen. I flere af Kahytterne bleve Dørene ved Sammenstødet saa stærkt sammenpressede, at Passagererne neppe kunde komme ud gjennem Vinduerne; Mange kunde ikke komme ud og maatte i Ilden lide skrækkelige Kvaler inden de udaandede. Paa det brændende Skib løb de halvnøgne Passagerer i vild Forvirring omkring i Flammerne, og Ilden fik ny Næring derved, at Gasbeholderen pludselig explouderede. Man forsøgte at gaa i Redningsbaadene, der kæmpedes vildt om at komme til, men Baadene vare i Uorden, Redningsbøjerne kunde heller ikke bruges. Der blev kastet en Del Planker, Tømmer o.dsl. i Vandet, og Passagererne styrtede sig i Masse overbord for at klamre sig dertil, indtil Baadene fra „Stonington" kunde komme til Hjælp.

En Mand, der var bleven afsindig af Skræk, tog en Pistol op af Lommen, satte den for Panden og faldt med knust Hjerneskal til Jorden. En gammel Bedstemoder sprang overbord med sine 3 Børnebørn i Favnen, og de forsvandt Alle i Bølgerne. Mange af Passagererne bleve afsindige, medens de stode paa det brændende

og synkende Skib og ventede Hjælp, og fra Skibet fyredes uafbrudt Nødskud, der afløstes af Passagerernes ynkelige Hjælperaab baade fra Vandet og fra Skibet. En Dame, Mrs. Purdy, svømmede omkring paa en Redningsbøje, og blev stødt tilbage fra alle de Baade og Flaader, hvortil hun kom. Hun blev efter en Times Ophold i Vandet opfisket af en Baad.

Tilsidst begyndte Passagererne paa „Stonington" at ile de Ulykkelige til Hjælp, og nu ankom Dampskibet „City of New-York", hvis Mandskab var mere humant end de andre to sammenstødte Skibes, og blev paa Ulykkesstedet til Kl. 3 Morgen, – det var dets Baade, der optoge de Fleste, som bleve reddede.

Ved Forhørene er det konstateret, at de to Kapitainer have vist en forfærdelig Uefterrettelighed, og at saavel Signal- som Redningsapparater vare fuldstændig i Uorden. De ere satte under Tiltale.

Ulykken indtraf d. 11/6 1880, og ca. 50 ud af 350 ombordværende mistede livet undervejs fra New York til Boston.

Vi gaar
til Lindenau!

Humoriſtiſk Sang fra „Thalia“.

Og: Snart drager Skibet bort herfra.

(Synges i „Thalia“ og Tivolis Pavillon.)

Kjøbenhavn.
Jul. Strandbergs Forlag og Tryk.
Faas i Boghandelen, Holmensgade 19.

66. Snart stævner Skibet bort herfra

Mel. af Fr. Jørgensen.

Snart stævner Skibet bort herfra
Mod fjerne, fjerne Kyst;
Jeg drager til Amerika
Med Vemod i mit Bryst.
Til ubekjendte Sletter gaar
Min Vej, men Danmarks Strand
::Uslettelig i Mindet staar,
Farvel, mit Fædreland!::

Din blanke Sø, din Bøgelund
Og dine Markers Guld
Jeg mindes vil saa mangen Stund
I Sindet længselsfuld.
Jeg leged hos min Moder glad
Tidt ved din grønne Strand;
::For dig saa mangen Gang jeg bad:
Gud, skærm vort Fædreland!::

Dog jeg maa bort, min Elskte gaar
Derude ensom hen,
Naar til Amerika jeg naaer,
Da mødes vi igjen.
Og træffer jeg min kjære Ven,
Og bliver han min Mand,
::Vi følges – jeg vil hjem igjen
Til dig, mit Fædreland!::

Lad Stjerneflaget vaje hist,
Vort eget er dog bedst,
Og i et fremmed Land tilsidst
Er man dog kun en Gjæst.
Er her ej Himlen høj og stor,
Og brav den danske Mand!
::Det bedste Sted af Alt, jeg tror,
Er dog vort Fædreland!::

Jul. Strandberg.

Strandbergs dagbøger d. 19/11 1880: „Fik Visen „Vi gaar til Lindenau!" ud, sammen med „Snart stævner Skibet bort herfra." Sidstnævnte udvandrersang blev hurtigt populær og sunget i forskellige forlystelsesetablissementer, heriblandt „Thalia" og „Tivolis Pavillon", almindeligvis kaldet „Kisten".

Et Farvel

til Danmark ſamt Slægt og Venner fra ſamtlige Emigranter fra Møen ved deres Afreiſe til Amerika.

Af

— c. H. —

(Enhver, ſom kjøber denne Sang, bidrager derved en lille Skjærv til at ſtøtte en Familie, hvis Kaar ere trange.)

67. Et Farvel til Danmark samt Slægt og Venner

Mel.: Der er et Land, dets Sted er høit mod Norden.

Farvel o Danmark, elskte Foster-Moder;
Farvel hver Frænde og hver trofast Ven;
Farvel Forældre kjær, og Søster, Broder,
Til fjærne Land vi agter nu os hen.
Hav Tak for hvert et Gode, vi mon nyde
Den Tid vi leved i vort Fædreland.
Ei uden Taarer vi Farvel kan byde,
Og aldrig glemmer vi vort Fødeland.

Vi bede vil, at Gud vil med os være
Og os beskjærme paa det vilde Hav,
Naar Stormen vildt i Seil og Toug regjere
Og Bølgen truer med sin vaade Grav.
Maaske vi aldrig mere sees herneden,
Mens vi skal vandre her paa Jorderig;
O Gud, lad det da ske i Evigheden,
Bønhør os, lad det ske i Himmerig!

Vi ei til Rigdom vil vort Hjærte binde,
Den sande Lykke deri ei bestaar;
Vi ønsker kun, vi dagligt Brød maa finde,
Indtil vi hisset en Gang Maalet naar.
I Herre-Borg ei altid findes Glæde,
Det har Erfaring os saa ofte lært.
Skjænk os et nøisomt Sind, derom vi bede,
Da falder Livet aldrig os saa svært.

Hvis Lykkens Sol Gud til os lader smile,
Lær os at bruge dine Gaver vel,
Lad ørkesløs os derfor aldrig hvile,
At det skal blive Snarer for vor Sjæl.
Lad os vort Pund i Jorden ei nedgrave
Men aagre, at det Renter bære kan;
Lad os betænke, at det er en Gave,
Som aldrig, aldrig vi betale kan.

I Jesu Navn saa skal vor Afsked være,
Klart vaier for os Haabets grønne Flag,
Det Frelser-Navn, det skal den Tilflugt være,
Hvortil vi søge vil paa Nødens Dag.
Vi veed, der intet Sted kan Roser plukkes,
Hvor ei der gives skarpe Torne med.
Kun gjennem Trængsler Naadens Dør oplukkes
For Jesu Skyld af idel Kjærlighed.

Farvel i Jesu Navn da Venner kjære,
Vi paa et Gjensyn tror og haaber fast;
Den Tro, det Haab mod Livets Storm skal være
Det Nødens Anker, som der aldrig brast.
O lad os stedse bede med hverandre
Og tro paa Gud, da naar vi Maalet vist,
Om end vi skal i Verden adskilt vandre,
Vi skal dog atter samles glade hist.

Velsign o Gud vor gamle Foster-Moder
Med samt sit Folk, saalænge Verden staar;
Udaf dit Skjød skjænk Frugtbarhedens Goder,
At hver en stræbsom Mand han Brødet faar.
Did vil vor Tanke vistnok ofte ile,
Naar fjærnt herfra vi os befinde maa.
Gid Held og Fred maa over Danmark hvile!
Nu et trefold Hurra som Segl herpaa!

Møens Folkeblads Trykkeri.

Udgivet ca. 1880.

Viſe om

Manden,

der ſultede i 40 Dage

og levede kun af en Sjat Vand og lidt Luftſteg.

Omſtændelig beſkreven og iagttagen af Dr. Bielſraß.

Med Beretning.

Kjøbenhavn.

Jul. Strandbergs Forlag og Tryk.

Faas i Boghandelen, Holmensgade 18.

68. Manden, der sultede i 40 Dage

Mel.: Julia, Julia hopsasa.

Derovre i Amerika,
Der var den fornylig ganske bra',
Der er en Doktor, hilledød,
Han lever af bare Hungersnød.
God Morgen, mine blanke Støvler! Han hedder Doktor Tanner, og paatog sig at leve i 40 Dage og Nætter af Luftsteg og Pumpenheimer. Naar man betalte en billig Entre, kunde man faa Lov at se, hvordan han sad og spægede sig.
::Julia, Tak skal De ha'e,
Det kan gaa i Amerika.::

Saa satte han sig stille hen
I Buret, og sultede flink, min Ven,
De andre Dokt're passed' paa,
At Intet han hemmelig skulde faa.
Han fik ikke en eneste Bøf i 40 Dage; ikke en Snaps eller en Sjat Bajer! Kun det klare Vand og saa den mindre friske Luft i New-York.
::Julia, Tak skal De ha'e,
Den Beværtning var inte bra'.::

Først led han lidt af Svækkelse,
Saa letted' han sig og fik Brækkelse,
Det var en ren Opvækkelse,
De Andre til vældig Forskrækkelse!
Inte forknyt, Peter, sa'e han, og skældte de andre Doktore ud, men siden drak de Forlig i Kommunevand, og skjøndt Folk hemmelig sendte ham de yndigste Spegepølseskiver i lukkede Breve, og fine Kognakker i Blomsterbægere, saa sa'e Vogterne altid: Inte maa røre, lille Tanner! Gjør du det, saa har du tabt Væddemaalet.
::Julia, ha ha ha,
Tanner han holdt sig godt, aa ja!::

Han svandt i Vægten, den var ren,
Og blev til det bare Skind og Ben,
Men rolig tyred han kun Vand,
Desserten var Is, det kan nok gaa an!
Han paastod, at han blev stærkere og stærkere af Kuren, og til-

sidst kunde han heller ikke gaa for bare Kræfter. Men han holdt ud. „Jeg synes, jeg faar Appetit," sa'e han, og saa gik han hen ved det aabne Vindue og gabede; strax havde han slugt Luftstegen og sang:
::Julia, hva' beha',
Nu er jeg ganske mæt, hurra!::

De Andre stod med Draaberne
Og passede paa, ja men Taaberne
De tabte Væddemaalet klart,
Og Tanner han sa'e: det er ganske rart!
Det kunde han ogsaa nok sige, thi han tjente svært med Guldtøj, og han beviste Verden, at vi kunne undvære al den dejlige Mad og Drikkelse, naar blot vi kan faa en Sjat Vand. Jeg synes nu iligevel-ler, at det er en meget dolig Beværtning, og jeg tror ikke, at jeg just i de første Dage vil vænne mig af med at spise.
::Julia, Tak ska' De ha'!
Jeg vil dog helst ha' min Ma-ma!::

Se nu er Væddemaalet endt,
Og Tanner kan nok være det bekjendt,
Det bli'er Besparelse for hver,
Naar denne Metode vedtagen er.
Jeg har nu selv begyndt at vænne mig af med at spise for lidt, thi nu maa Alt blive billigt; og hvor skal nu alle Spekhøkere og Urte-kræmmere og Slagtere og Bagere klare dem? – Der er Ingen, der vil kjøbe deres Sager! Hvad skal de leve af? Naa, det er sandt de behøver jo heller ikke Noget at leve af, naar de blot har Vand. Ja mine Ærede, som sagt, lad blot være med at spise – desto mere bliver der til mig. Blot nu ikke Vandet bliver dyrt!
::Julia, ja Hurra!
Jeg siger: Tak for Mad ska' De ha'!::

EFTERSKRIFT.

Det kan ellers blive rart: om Morgenen siger man ikke til Pigen: Gaa hen til Bageren; nej man siger: Stine, gaa ned ved Vandposten og hent Morgenkaffen. Og i Beværtningen hedder det: Opvarter, 4 Vander med dobbelt Isvæge. Pøj forresten! Opvarter giv mig en Kognak!

BERETNING.

Over hele Verden har det vakt Opmærksomhed, at Dr. Tanner i New-York paatog sig at leve i 40 Dage uden anden Næring end Vand, og at han i de første Dage af August virkelig blev færdig med denne skrækkelige Sultekur. Det er hans Mening, at Mennesket kan leve af Vand alene, og Ideen til sin Paastand fik han ved en Disput om Christi Faste i Ørkenen i 40 Dage, som han paastod var rigtig overfor en anden Kollegas Paastand om det Modsatte.

Sultekuren foretoges i det medicinske Kollegium, og der var Hjælp ved Haanden, dersom Doktoren skulde trænge dertil. Her fastede han i Overværelse af en Mængde Tilskuere, der betalte 25 Cent i Entre for at sidde og se paa, at han led. Dog var Mængden adskilt ved et Jerngitter fra Doktor Tanner.

Flere Læger holdt stadig Vagt, Intet maatte leveres Patienten førend de havde efterset, at der Intet var som kunde tjene til Ernæring eller Styrkning. Enhver Avis, enhver Blomst undersøgtes. En Mavepumpe holdtes i Beredskab for at pumpe ham læns i Fald noget skulde være nydt.

Hver Morgen fik han sin Frokost, der bestod af en Mundfuld frisk Luft ved det aabne Vindue, samt et Glas Vand. Saa blev han undersøgt, og kjørte derefter en Tur. I den første Tid faldt han forfærdelig af i Vægtfylde, og hans Kræfter svandt; saa tog han til igjen, opkastede af og til Slim, tog vaade Tørklæder om Hovedet for at indsuge saa meget Fugtighed som mulig, men var af og til meget gnaven og hidsig og udskældte Doktorerne paa det Kraftigste.

Flere Gange troede man at han var død, men naar man saa ilede til, gjorde han Nar af Lægerne.

Tilsidst blev han kun Skind og Ben, og et Slag paa ham lød hult som paa en Tromme. Ogsaa blev han mindre i Højde. Hans Ansigt var fortrukket af de voldsomme Lidelser, han kunde neppe staa paa Benene, han opkastede Slim og Galde, men vedblev stadig at paastaa, at han befandt sig vel, og ikke var sulten.

Nu har han overstaaet Turen, han er bleven en rig Mand, faar et lønnende Embede, som er lovet ham osv., og i Stedet for at spise forsigtigt, fortærer han nu store Portioner Bøf, Melon, Steg, og drikker Vin, uden at det generer ham.

Dr. Tanners eksperiment fandt sted 1880.

Viſe om

Jens med Guldklumpen,

hvorledes Husmandsſønnen blev en holden Mand ved et rent Tilfælde, og kom hjem og giftede en fattig Pige, ſkjøndt den rige Gaardmandsenke nu nok vilde give ham ſin Datter.

Og: **Kom igjen, elſkte Ven.**
(Pigen ved Søen).

Kjøbenhavn.
Jul. Strandbergs Forlag og Tryk.
Faas i Boghandelen, Holmensgade 18.

69. Jens med Guldklumpen

Mel.: O Susanne.

Det var Jens, der var en fattig Gut,
Og han elskede en Tøs,
Det var Gaardmandskonens rige Snut,
Men de svarte ham saa bøs:
„Vil du rubbe dig, du Stodder-Jens,
Det er inte Steg for dig;
Gaa og skaf en Pose Sølv, – imens
Vil jeg vente lidt paa dig!"
Den var værre, men Jens han rubbed a'
Og den næste Dag var han paa Vejen til Amerika.

Ud til Minerne han kom i Fart,
Hvor de vaskede og grov,
Men han mangled Penge, det er klart,
Der var knapt til Husbehov,
Men en Dag gik han fra Kipperne,
Hvor han leved paa Kredit,
Og gik traurig ud blandt Klipperne
For at se Terrainet lidt.
I en Revne der glimtede en Sten,
Naar I nu vil vente, skal I høre, hvad det var for en.

Med en Hammer hugged han en Stump
Af det pæne Stykke Muld,
Tænk Jer, saa var det en vældig Klump
Af det rene skjære Guld.
Med den lille Stump betalte han
Hvad han skyldte, og saa stak
Han igjen hjem til sit Fædreland,
Med den store Klump, jo Tak.
Væk fra Klumpen! sa'e han til Alle dem,
Som ved Guldet vilde røre, da han kom til Minen hjem.

Først gav han et Gilde, saa afsted,
Første Plads tog han saa fin,
Og da saa han kom til Danmarks Bred,
Tænkte han: „Nu gjør jeg Grin!"
I sit Arbejdstøj han atter gik
Hen til Gaardsmandspigen, Jøss'!
Men han saae nu strax ved første Blik,
At hun var ham lige bøs.
Da sit Tørklæd' han derpaa lukked op,
Ja, saa gav det strax et vældigt Sæt i Gaardmandskonens Krop.

Og da Pigen saae det røde Guld,
Og den Rigdom og den Stads,
Ja saa græd hun hele Sengen fuld,
Og der blev et farligt Mas.
„Kjære Jens, det var jo kun Plaser,
Jeg har altid elsket dig!"
Men han sa'e: „Nej, den gaar inte mer,
Du er altfor fin for mig!"
Og han gifted en fattig Tøs i Mag,
Og fik Gaard og hedder „Jens med Klumpen" denne Dag i Dag.

J. S.

Forfattet af Strandberg d. 11/5 1881.

Nu gaar'en igjen! Nu gaar'en igjen!

Den evig glade

Balladevise

med Lidt om

Sangerinden der ſtak a' med Pianiſten,

Lidt om

Konen der ſlugte Kjøbekontrakten,

og Lidt om

Mordattentatet paa Præſidenten,

med Mere, ſom er baade til at le og græde over.

Skrevet i „Kotzenhjem"

af den gamle Færtnant.

Og:

De beſkedne Ønſker.

Kjøbenhavn.
Faaes i Holmensgade 33, ved Larregade.
Trykt hos Th. Nielſen.

70. Mordattentatet paa Præsidenten

Mel. Peter Skjøt osv.

Telegrafen rædsomt melder
Atter om et Attentat,
Præsidenten nu det gælder,
Ho'det for en mægtig Stat.
Sørgeligt det er, ak ja!
I det fri Amerika.

Han skal just en Tur med „Banen"
Da en fæl, forsoren Krop,
Som i Slethed var i Vanen
Søgte Præsidenten op,
Med Gevær han paa ham skød,
Han faldt om og laa som død.

Gjerningsmanden strax blev greben,
Det var en forstyrret Rad,
Som var kjendt for voldsomt „Leben",
Og for sit skamløse Had.
Tænk blot, for en Bagatel,
Skulde Garfield slaas ihjel.

Død endnu han er dog ikke,
Men man frygter det forsand,
Morderen faar vist en Strikke,
Han fortjente den paa Stand.
Sikket Røre, sikken Strid,
Det er en „bevajet" Tid.

„Tordenskyen", som skillingstrykkets forside refererer til, var et berygtet logihus for søfolk, beliggende på Christianshavn. På huset var der en plade, der forestillede en sky, som udslyngede lyn til alle sider.

Attentatet mod Garfield fandt sted d. 2/7 1881 – kun et par måneder efter at denne var tiltrådt som præsident.

Attentatmanden Guiteau, der blev hængt efter Garfields død d. 19/9, ville dels hævne præsident Grants udelukkelse fra andet genvalg og dels tabet af sine egne udsigter til et embede.

En dansk Pige, der blev solgt

til en Neger for 12,000 Kr. af sin danske Kæreste, der lokkede hende til Amerika. Hun er senere kommen hertil.

Eftertryk forbydes.

Kobenhavn.
Forlagsboghandelen, Vingaardstræde 18.

71. En Dansk Pige, der blev solgt

Mel.: Hjalmar og Hulda.

I Jylland der leved en Pige saa ung,
Hun elskede trofast sin Ven.
Da meldte sig afskedens Time saa tung,
Han drog til Amerika hen.
Med Sorg i sit Sind gik alene hun hjemme,
Hun kunde slet ikke den elskede glemme.
Hun tænkte paa ham kun ved Dag og ved Nat,
Hun længtes, hun følte sig altid forladt.

Da kom der et Brev fra Amerika hid,
Det var fra den bortrejste Ven;
Han skrev: „Kære Pige, vær hilset og vid,
At nu kan du komme herhen.
Her blomstrer os Glæden, her smiler vor Lykke,
Her ville vi sammen i Kærlighed bygge;
Her sender jeg Penge, kom snart, hvis du kan,
Jeg venter den Dag, da du kommer i Land."

Den fattige Pige hun lo og hun græd,
Farvel bød hun Venner og Slægt;
Snart damped hun glad til det fjærne afsted,
Og trodsede Farerne kækt.
Saa traf hun den elskte, straks førte han hende
Hen til et Hotel; det var Fryd uden Ende;
Snart gik han dog ene i Byen en Stund,
Og sagde Farvel med en smilende Mund.

Kort efter kom Kæresten atter saa fro
Tilbage til Pigen paa Stand,
Han var ikke ene, han fulgtes af to,
To Negre af sorteste Vand.
Han talte til Pigen: „Jeg kan dig ej tage,
Og du ej til Danmark kan komme tilbage;
Af disse to sorte du vælger en Mand,
Saaledes er Skikken nu i dette Land."

Den Pige hun græd da saa bitterlig, men
Den ene af Negrene tog
Sit Tørklæd' og traadte deltagende hen

Og Pigen til Barmen han drog,
Og aftørred' Taaren og trøstede hende,
Hun vidste ej, hvordan hun skulde sig vende,
Da valgte hun ham, der var kærlig og god,
Den grusomme Ven hende derpaa forlod.

Med Negeren blev hun nu gift; han var rig,
Hun fødte ham siden et Barn,
Der næsten var hvidt, ja og Moderen lig,
Men Kæresten han var et Skarn;
Thi Negeren sagde sin Kone om Sagen:
„Din Ven var jo ond, det er klart nok som Dagen,
Thi vid, han dig solgte til mig paa sin Vej,
Tolv tusind Kroner jeg gav ham for dig."

Den sorte var kærlig mod Barn og mod Viv,
Og rig og dertil meget god,
Saa endte fornylig en Sygdom hans Liv,
Med Rigdom hans Enke nu stod.
Saa drog hun tilbage til Danmark og vendte
Sit Fjed mod den By, som fra lille hun kendte.
Til Hjørring hun kom – i en By tæt derved
Hun kom til en Gaard, ret et hyggeligt Sted.

Da Gaardmandens Kone nu venlig modtog
Den fremmede Dame, saa blev
Hun der lidt med Barnet, før atter hun drog
Afsted, men hvem mon der beskrev
Den store Forundring, da endelig Manden
Kom ind – og de tvende nu kendte hinanden:
Hun skued sin grumme bedragerske Ven,
Og Gaardmanden kendte sin Kærest igen.

For tolvtusind havde han købt sig en Gaard,
Og giftet en Pige med Mønt;
Hel vaklende bleg og forfærdet han staar,
Med Modet blev det nu hel tyndt.
Da sagde den fremmede: „Lumpent du handled
Den Dag, da du mig til Slavinde forvandled,
Men nu er jeg rig og din Straf skal du faa,
Fra Gaarden skal atter maaske du nu gaa.

Dit Guld trænger jeg ellers slet ikke til,
Men Retten skal sige sit Ord,
Og taber du nu i det retlige Spil,
Skal Blodpengen vel blive stor;
Den giver jeg hen til de fattige Sjæle
Paa Egnen!" – Nu venter han Dommen den fæle,
Saa' lønner sig ilde kun Falskhed og Svig,
Han bliver nu fattig, hans Kæreste rig.

BERETNING.

Om denne mærkelige Sag meddelte til „Vends. Tid." en Brevskriver, at en Karl for nogle Aar siden rejste til Amerika og sendte kort Tid efter en Billet til sin Kæreste i Hjørringegnen. Hun rejste da til Amerika, hvor hun traf ham, og han førte hende til et Hotel, hvorefter han forlod hende og vendte efter flere Timers Forløb tilbage med to Negere. Han meddelte nu Pigen, at han ikke kunde gifte hende, men at hun maatte vælge sig en af Negrene, da hun skulde giftes med en af dem. Hun græd bitterlig, og den ene af de Sorte viste sig meget deltagende, aftørrede hendes Taarer, og førte hende bort med sig, hvorefter de blev gifte, og hun blev ved ham Moder til et næsten hvidt Barn. Negeren var en meget rig Mand, og da hans Kone kunde begynde at forstaa Engelsk, meddelte han hende, at han havde købt hende af den danske Karl for 12.000 Kr. Karlen var derefter rejst til Danmark igen, havde købt sig en Gaard og giftet sig med en rig Gaardmandsdatter; han bor nu i en By i Nærheden af Hjørring. Ingen vidste paa hvilken Maade han var kommen til de mange Penge, og hans Kæreste nænnede ikke at skrive hjem om hans Handlemaade. Nu er imidlertid hendes Mand død og hun og Barnet har arvet al Rigdommen; hun er med den Lille kommet til Jylland og har taget Bolig i Aalborg. Hun skal nu, ifølge nævnte Blad, have i Sinde at søge sin gamle Kæreste ved Retten til at tilbagebetale de 12.000 Kroner, som hendes Mand maatte give for hende, ikke for at beholde Pengene selv, men for at anbringe dem i en Bank, at de kan anvendes i veldædigt Øjemed.

Strandbergs vise fra d. 30/11 1881 var en af årets schlagere, og den var i mange år meget sunget specielt i Jylland og på Fyn.

Indsendere af visen til Dansk Folkemindesamling har ment at kunne udpege f.eks. en søn af den solgte pige eller gården, som den falske kæreste købte for 12.000 kr.

3 smukke Sange.

1. **Pilgrims-Sang.**

Vi er paa vor Vej til Liv og Salighed.

2. **En Zionsældstes Tanker.**

Blæs sagte, I Storme fra iskolde Nord.

3. **Venner, kom, lad os synge en Sang.**

Udgivet af H. P. Hansen.

Odense.

Carl Tiedje's Bogtrykkeri.

1881.

72. En Zionsældstes Tanker

Mel.: Flow gently sweet Afton.

Blæs sagte, I Storme fra iskolde Nord,
Og gjør ingen Skade, hvor Israel boer;
Naar vrede I far' over Bjergenes Rand,
Blæs sagte i Utah, de Helliges Land.
Du strenge Kong Vinter, saa kold og saa lang,
Du iskronet Snedrift, som Vejen gjør trang,
Naar stolt I regjere med Magt fjern og nær,
Vær venlig i Utah, min' Kjære er der.

Du Fjende med Fattigdom, Smerte og Nød,
Stands ej ved min Bolig! Du Sygdom og Død
Gaa hurtig forbi og kom aldrig til dem,
Som jeg har forladt i mit elskede Hjem.
Men, salige Glæde og himmelske Fryd,
Tag med Eder Sundhed og far gjennem Sky
Til Hjemmet og spred i min Bolig den Fred,
Som Sjælen opliver, om Sorg Intet veed.

Du trøstende Engel, saa mægtig og stærk,
Naar tro Du fortsætter Dit Saligheds Værk
Blandt prøvede Sjæle, o, hvil Dig i Ro
En Stund, hvor min' Kjære saa ensomt nu bo.
Byd Frygt, Tvivl og Sorg at bortfly fra mit Hjem,
Tør Taaren, som Tanken om mig kalder frem,
Og tal om den Tid, da den vandrende Ven
Skal trykke til Hjertet de Kjære igjen.

Denne oversættelse er foretaget af Andrew Jenson – den kendte dansk-amerikaner – der virkede for mormonerne som udsending i Skandinavien igennem flere år. Originalvisen „Flow gently, sweet Afton" skrev Robert Burns i 1789.

Præſten, der narrede Konen.

Hvorledes en Mand ſendte Penge hjem fra Amerika for at Konen kunde komme til ham, men Præſten udgav Konen for død, og hvad der videre hændte.

Og: **Den lyſe Dag er alt forbi.**

Kjøbenhavn.

Jul. Straadbergs Forlag.

Faas i Boghandelen. Vingaardſtræde Nr. 18. Stuen.

Trykt hos Bernh. Wennſtrøm.

73. Præsten, der narrede Konen

Mel.: Der gives i Verden Bekymring og Møje.

Paa Øen, som fraadende Bølger omgiver
Der boede en Mand med sin kjærlige Viv,
De vare kun Husfolk, men kjækt og med Iver
De stræbte med Ungdommens glødende Liv,
Dog fattige var de, og fattige blev,
En Dag fra Amerika Manden fik Brev.

Snart stævned han did paa den vildene Bølge,
Tog Afsked med Viv og med yndige Børn,
Han sagde: „Snart skulle I Alle mig følge,
Jeg skal være flittig og først ta' min Tørn;"
Saa drog han afsted, Lykken føjed ham let,
Han sled og han slæbte og blev ikke træt.

Snart tjente han Penge, en Gaard han sig bygged,
Nu længtes han efter sin Viv og de Smaa,
Tre Aar var der gaaet; nu var han betrygget,
Da Penge og Brev lod til Danmark han gaa.
Til Sikkerhed sendte til Præsten han dem,
Og skrev: „Send de Kjære herhid til mit Hjem."

Der gik vel et Aar, og han vented paa Svaret,
Da fik han fra Præsten en Morgen et Brev,
Hvori det ham tydeligt nok blev forklaret,
Og Præsten til Slutning ham værdig tilskrev:
„Der var ikke nok, du maa sende dem mer,
De første er anvendt til Opholdet her."

Strax sendte han to tusind Kroner til Præsten,
Og skrev: „Lad dem komme, jeg venter saa svart!"
Og atter et Aar uden Svar gik der næsten,
Da kom der igjen nok et Budskab saa klart.
Der stod blot at læse, da Brevet han brød:
„Din hele Familie af Smitte er død."

Af Sorg blev han greben – til Alt fik han Lede,
Et Aar efter rejste til Danmark han hjem,
At se, hvor dem Gravsted man monne berede,
Og plante ved Graven en Rose for dem.

Ved Aften han lander, ser ind i sit Hus,
Hvad ser han – han tumler som om i en Rus.

Der sad jo hans Kone og Børnene kjære,
Vemodig hun ensom sit Strikketøj bandt;
Hvordan det hang sammen, det vilde han lære,
Og snart en Forklædning han passende fandt.
Den næste Dags Aften som Fremmed han traad
Ukjendt ind i Hytten, af Regnen hel vaad.

De kjendte ham ikke – de monne ham bænke,
Ukjendt han da leged med Børnene smaa,
Til Konen han sagde: „Du er vel en Enke!"
Da svared hun: „Ja, det kan vel du forstaa;
Langt borte til Amerika rejste min Mand,
Den Stakkel, han omkom i fremmede Land."

„Hvoraf veed du det?" spurgte Manden nu atter,
Hun svared: „Jo, det har vor Præst mig fortalt."
Han sagde: „Din Mand er nu død, men, min Datter,
Vi maa bære Sorgen taalmodig i Alt.
Saa fik han da til hans Begravelse vel
To Hundrede Daler – Fred være hans Sjæl."

„Og vil du ej giftes igjen?" Manden spørger.
„Nej aldrig, dertil var han mig altfor kjær.
Ved Arbejd jeg trolig os Alle forsørger,
Og mødes med ham, naar Guds Villie det er!"
Med Glæde i Hjertet og taarefyldt Blik
Da Manden frem uden Forklædningen gik.

Da kjendte hun ham – o hvor Glæden kan smerte,
Hun næsten besvimede tæt ved sin Ven,
Saa knugede hun ham saa tæt til sit Hjerte,
Og sagde: „Du maa aldrig rejse igjen."
Da svared han: „Jo, i Amerika staar
Vort Hjem, vi skal bo i vor dejlige Gaard.

Nu følges vi Alle!" Og Børnene dandsed

Af Glæde for Fader, og kyssed ham tidt,
Jo, der var en Jubel, saa neppe de sandsed,
Men Præsten var gaaet i Texten for vidt.
Han maatte betale Alt hvad han bedrog,
Og glædes, at ej man fra Kaldet ham jog.

Saa skænked de bort til en ærlig Familie
Det Hus, hvor de havde al Uretten lidt,
Saa fulgtes de ad med en redelig Villie,
Tog Afsked med Danmark vemodig og blidt.
Og nu i Amerika leve de fro
Og Lykken er dragen ind til deres Bo.

Der findes flere varianter over samme tema som Strandbergs udg. fra 1882. I en af disse (1. linje „Bort fra Fædreneland") er slutningen alt andet end lykkelig: Manden i Amerika gifter sig påny efter at have fået den falske efterretning fra præsten om konens død hjemme i Danmark, og præsten undgår ikke sin straf, men sættes „ind i skumle Arrest".

Viſe om

Dampſkibet „Geyſer“

af Kjøbenhavn,

det nye Udvandrerſkib mellem Kjøbenhavn og New-York.

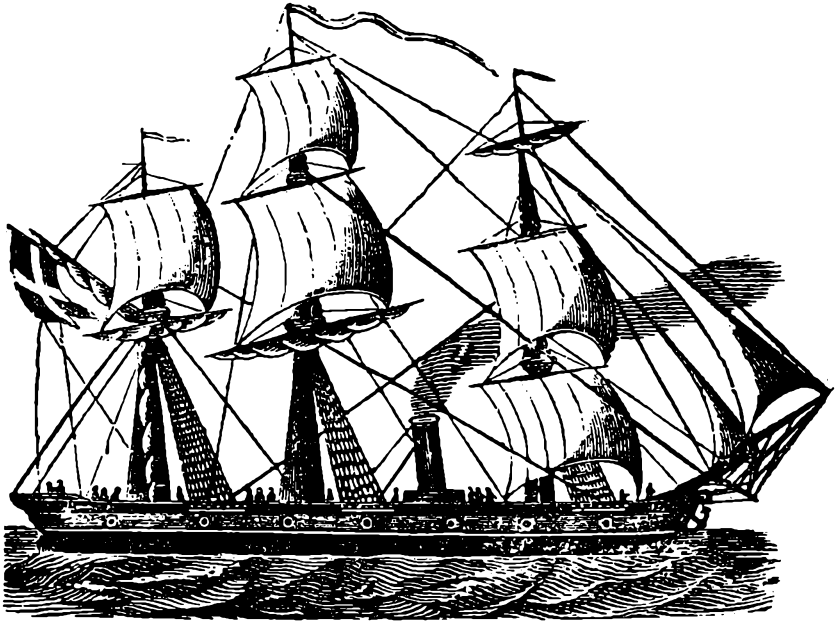

Og: **Farvel mit Fødeland jeg byder.**

Kjøbenhavn.

I Kommiſſion hos Jul. Strandberg.

Trykt hos Bernh. Wennſtrøm.

74. Dampskibet „Geyser“

Mel.: Paa Søen naar den skummer vred.

Se hist det stolte smukke Skib,
Som ud paa Havet rejser,
Hvor nydelig det klæder sig,
Og hvor dets Rigning knejser,
Om Skibets Navn du vide vil,
Da kalder man det „Geyser“,
Og Island stammer Navnet fra,
Hvor Kilden højt sig rejser.

Nu stævner vi jo bort herfra
Imod det fjerne Vesten,
Paa Rejsen til Amerika
Alt med Udvandrergjæsten,
Som ønsker nu sin Fremtids Vel
Udi det fjerne Vesten,
Først Norge vi anløbe maa,
Og tage med os Resten.

Sin første Rejse har det gjort,
Og har udstaaet sin Prøve,
I Vagten gjør hun tretten Knob,
Ja ganske godt hun løber.
Og fyrer man lidt mere paa,
Til fjorten kan hun komme,
Naar Sejlene vi sætte til,
Og Vinden den vil rumme.

Derfor jeg raade vil Enhver,
Som agter sig paa Rejser
Fra Hjemmet til Amerika,
Da tag med Skibet „Geyser“.
Der er man ganske sikker paa,
At Vejen frem man kommer,
Naar Herren han er med ombord
Om Vinter som om Sommer.

En Skaal jeg tømme vil for Hver,
Som her med Skibet farer,
Først for Kaptain og Officer,
Som have at befale;
Gid vi maa have Lykken med,
Som fare over Havet,
Hvor alt saa mangen brav Sømand
Jo forhen blev begravet.

Til Slutning jeg nu ønske vil,
Thingvallaselskabet til Ære,
At det maa have Lykken med
Og bygge endnu flere
Af disse smukke Skibe, som
I Danmark hjemme høre;
Gid Lykken følge maa Enhver,
Som disse Skibe føre.

„Geiser" indsattes på rutefarten mellem den gamle og den nye verden d. 10/1 1882, og på skibets første rejse var der 101 danske ombord, der blev suppleret med nordmænd i Kristianssand.

Nr. 17.

Farvel

til De, der rejſe til Amerika,

og

Farvel fra De, der rejſe.

København.
Forlagt af H. C. Andersen.
Kattesundet 14.
Chr. Eltongs Bogtrykkeri.

75. Farvel til De, der rejse til Amerika

Mel.: Hvor herligt er mit Fødeland.

I raske Svende, Kvinder, Mænd,
Som drage bort fra Danmarks Rige,
Jeg Eder et Farvel vil sige,
Da jeg ej trækker med i samme Spænd.
Gid I maa more Jer paa Havet,
Med Haab og Mod og Fryd begavet,
::Og glade naa Amerika,
Velmødt af Landmænd med Hurra.::

Brug Kræfterne, som Gud Jer gav,
Og brug dem der vort Land til Ære,
Men mindes kønt Forladte, Kære,
Som maaske aldrig se Atlanterhav.
Tryk Svenske, Norske glad i Haanden,
Et Folk vi er i Sprog og Aanden;
::Vi stamme Alle fra en Slægt,
Hvor Sværd og Tale havde Vægt.::

Staa fast i ædel Sammenhold,
Og hjælp hverandre, naar det kniber,
Dans ikke efter falske Piber,
Men gaa imellem til et nordisk Sold.
Hvis I kan hitte Sølvet, Guldet,
Grav det da op med Kraft fra Muldet
::I store Mængder, men pas paa,
Hvis I vil Norden atter naa.::

Glem aldrig Danmarks skønne Kyst,
Dets smukke Skove, Marker, Enge,
Dets Fortid med dets kække Drenge,
Som Æren reddede med Liv og Lyst.
Og Danmarks Stolthed, Nordens Kvinder,
Af dem vi end et Afkom finder,
::Som rejse for at lægge Grund
For Samfundsbygning ny og sund.::

Ved os Kulturen trives skal,
Vi kende Sagerne herhjemme,
Det maa I heller aldrig glemme,
Som hører til et oplyst Folketal.
At dyrke Jorden er vor Hæder,
Den skaber Velstand, Kraft, Glæder,
::Og hist er Brug for Kraft og Kløgt.
Hvor Agerbrug ej er forsøgt.::

Rigt er vort Land, det ved vi nok,
Men Fattigdom kan mange vente.
Kun faa kan anden Rigdom hente,
End Slid og saa en talrig Børneflok.
Det samme kan vel ventes hisset,
Derom er man dog ej forvisset,
::Derfor I glade gaa herfra.
Med jublende og kjækt Hurra.::

Lev vel blandt den Befolkning stor,
Som samlet er fra alle Riger,
Farvel, I Mænd og Koner, Piger,
Og Børn og Svende fra vort kjære Nord.
Den skønne Jord, som blev vor Moder,
Og som fortryller Livets Goder,
::Den skænke Eder Fryd og Fred,
I Venskab, kærlig Enighed.::

Og hver min Ven, som følger med,
Dig ønsker jeg, at Herren følger
Med Naade over Havets Bølger,
At fro Du naar dit Maal det fjerne Sted.
Gid Du maa Kursen rigtig styre
Med Rejsefæller, raske Fyre,
::At Herren, som er naaderig,
Vil frede dem og Skib og Dig.::

Skillingstrykket må dateres til 1882.

76. Afskedssang fra Danmark den 14de November 1883

Farvel Du Moder, Danmark,
Nu reiser jeg fra Dig,
Og siger Dig saa mange Tak,
Fordi Du fostred mig.
Du blev for knap i Kosten
Imod din Arbeidsstok,
Men dine lærde Sønner
Du giver meer end nok.

Nu trækker vi som Fugle
Fra Dig til fremmed' Land
Alt over Verdenshavets
Store brede Vand.
Her kan vi finde Brødet,
Naar vi vil bruge Flid;
Vi takke maa Kolumbus,
Som viste Veien did.

Dog elsker vi Dig, Danmark,
Med dine Piger smaa,
Og vilde nødig bytte
Med Vestens Prærie-Land;
Men naar det gjælder Brødet,
Er det saa strengt et Bud,
At vi som Skovens Fugle
Strax maa af Reden ud.

Paa en af dine Bakker
Min Vugge stod engang,
Der vandred' jeg som Barn
Og nynned' mangen Sang,
Der har jeg samlet Stene,
Der har jeg samlet Bær,
Ei nogen Plet paa Jorden
Kan blive mig saa kjær.

Og da jeg skulde reise
Fra Fædreland og Hjem,
Da faldt der nogle Taarer

Og Hjertet fik et Klem,
Jeg tænkte paa min Fader,
Jeg tænkte paa min Moder,
Jeg veed jo at de sørged',
At jeg fra dem vil gaae.

Saa kom da jeg og Flere
Til Hovedstaden hen,
Da var jeg tung om Hjertet,
Thi jeg var uden Hjem.
Der traf jeg Emigranter,
Ja store som og smaa,
Som skulde blidt mig følge
Alt over Bølgen blaa.

Saa blev der stiftet Venskab,
Vi blev af samme Stand,
Og skulde gjøre Følge
Til Vestens fjerne Land.
Vi bad da Allesammen,
Vor Herre følge med,
Og gik ombord i Damp'ren,
Som stod ved Byens Rand.

Kaptainen stod ved Roret,
Maskinen kom i Gang,
Vi svingede med Hatten
Til dem, som stod paa Land,
Farvel med Danmarks Strande,
Farvel med Danmarks Skær,
Nu tænker jeg vel aldrig
Jeg kommer mere her.

Jeg stod med Hjertets Vemod
Paa Skibets Dæk og saae
Mit kjære gamle Danmark
Forsvinde i det Blaa;
Og jeg kan ogsaa tilstaae,
Mit Hjerte gik i Brand,

Da jeg seer Danmark dukke
Alt i den hvide Strand.

Jeg tænkte paa min Fader,
Jeg tænkte paa min Moder,
Jeg tænkte paa min Søster,
Jeg tænkte paa min Broder,
Som nu er der tilbage
Paa Danmarks skjønne Jord;
Det kunde dog sig hænde,
At jeg engang dem saae.

Og skulde det sig hænde
Udi min Levetid,
At jeg kom der tilbage,
Saa gaaer jeg lige did;
Der er mit Hjerte hjemme,
Der saae jeg Solen først,
Jeg kan det ikke glemme
For Længsel i mit Bryst.

KARL JENSEN,
Nord-Amerika.

C. V. Petersens Bogtrykkeri, Nestved.

Sangen var kendt i hele Skandinavien, dog i mindre grad i Danmark end f.eks. i Norge.

Den ſidſte nye Viſe om

de to kjøbenhavnſke Murſvende

der ſolgte deres Koner

for 2000 Kroner til en Mormonpræſt, ſom rejſte til Utah med dem.

Og: **To Drosler ſad paa Bøgekviſt.**

77. De to kjøbenhavnske Mursvende der solgte deres Koner

Mel.: Vedbæk-Skodsborg-Kjøbenhavn (Da jeg i Vuggen laa).

De har vel hørt den ny
Affære i vor By,
Om Murerne, der fik
Forløsning paa en Prik
Fra deres Ægteskab,
Og ler ad deres Tab,
Jo, De kan rigt'nok tro,
At den er go'.
De skændtes stadigvæk med Konerne,
Som vilde rejse til Mormonerne,
Og gaa paa Bullevard med Jonerne,
Og synge Salmetonerne.

Og længe var der Slag
Hos dem omtrent hver Dag,
For Murerne de sa'e:
Det kan vi inte ha'.
I Danmark er her rart,
Det er jo soleklart,
Og hvorfor skal vi saa
Paa Rejse gaa?
Her er vi kjendt med Pavillonerne,
Vi kjender Rumlen og Ballonerne,
Og her er Liv nok i Patronerne,
Hvad skal vi hos Mormonerne?

Men Konerne de græd,
De vilde helst afsted;
De vilde med en Præst,
En rigtig dreven Gjæst;
Han prækede og sang
For Murerne saa lang
Som hele Dagen var,
Jo den var rar!
Han præked Død og Dom for Murerne,
Og sa'e: Vend om! ja men Filurerne,
De kjendte bedre Værthusturene
Paa dem bed ikke Kurene.

Men som en Dag de sad,
Den Ene hvisked glad:
Hør, Petersen, nu har
Jeg faaet Sagen klar.
Lad Kæl'ngerne kun gaa,
Vi kan dog ikke faa
Dem til at blive mer,
Som du nok ser.
Mormonen slæber af med Hjerterne,
Nu vel, lad os fordele Smerterne,
Naar han blot vil betale Konerne,
Saa lad dem faa Mormonerne.

Og Konerne fik Høvl,
Der vanked daglig Vrøvl,
Tilsidst sa'e Mændene:
Vil I for Skændene
Nu være ganske fri,
Saa skal I hænge i
Med Præsten – han af Guld
Har Pungen fuld.
I er os nu saa rædsom dyrebar,
Og naar de udenlandske Fyre har
Passion for vores Koner, saa kan de
Vel sagtens kjøbe Eder fri.

Og Præsten han gik paa,
Han sa'e: Lad mig kun faa
De rare Koner, naa,
En Handel kan vi slaa.
Og Mændene fik hver
Et Tusind ongefær
Saa fik Mormonerne
Sgu Konerne.
Og Murerne til Skibet fulgte dem,
Og sa'e: Nu er der Fred i vores Hjem,
Og nu skal Mønten slukke Sorg og Savn,
Hurra! Vi bli'r i Kjøbenhavn.

Kjøbenhavn.
Jul. Strandbergs Forlag.
Faas i Boghandelen, Vingaardsstræde Nr. 18, Stuen.

Julius Strandbergs dagbøger d. 3/7 1884: „Skrev en ny Vise om de to Mursvende, der solgte deres Koner til en Mormonpræst."

Sang

om Fyrbøderen

paa „Thingvalla“,

og om hans Selvmord, der formentes begrundet i Mishandling fra hans Forefattes Side.

Den afdøde Fyrbøder i Arreſt.

Med Beretning.

Kjøbenhavn.

Trykt hos Bernh. Wennſtrøm.

78. Sang om Fyrbøderen paa „Thingvalla"

Mel.: Guds Himmel var saa mørk og graa.

Paa Oceanets mørke Blaa
Om Frihed synges tidt,
Tidt er den Vej dog tung at gaa,
Og Glæden dæmpes lidt.
I Damperens det hede Dyb,
Hvor haardt Maskinen gaar,
Er Mennesket kun som et Kryb,
Og kun til Ringhed naar.

Fyrbøderne maa trælle haardt,
I Hede, Røg og Glød,
Og de kan ikke let gaa bort,
Undtagen da ved Død.
Paa „Thingvalla" de holdes strængt,
Med Skældsord og Arrest,
En af dem fandt man nylig hængt,
Han havde faaet sin Rest.

Maskinemesterne, saa lød
Da Rygtet, dræbte ham;
Dog rette Aarsag til hans Død,
Var Vrede, Spot og Skam.
Han var forbitret over at
Man skaaned ham saa lidt
Dernede dybt i Skibets Nat,
Nu har vi Følgen set.

Med Skruenøglen slog man ej
Ham blodig, som blev sagt;
Han selv har valgt sig Dødens Vej,
Han selv har sig ombragt.
Men strængt han havde det ombord,
Thi syg og svag han var,
Dog troede man jo ej hans Ord,
Det ham i Hjertet skar.

Lidt mere Mildhed var dog bedst,
Maskinemester vel,
Ej Skældsord eller haard Arrest

Er altid just til Held.
Vi er dog alle Mennesker
Og tjene for vort Brød,
Og Turen komme kan til Jer
For hvad I her forbrød.

Forhør er holdt og Dommeren
Har givet Alle fri,
Den Ene gik i Døden hen,
Dermed er Alt forbi.
Men Folket dømmer ofte med,
Hvor Loven ikke kan;
Det si'er: Han led dog vist Fortræd,
Den arme stakkels Mand.

Han vilde springe overbord,
Og standsedes deri,
Men derpaa lød de haarde Ord:
Du slipper ikke fri.
I sin Arrest i Mulm og Nat,
Fortvivlet sad han der;
Da røved han sig Livet brat,
Mon det ej rører Jer.

BERETNING.

Som bekjendt af Bladene har den ene af „Thingvallas" Fyrbødere aflived sig ved Hængning i det mindre hyggelige Badekammer, hvori man holdt ham arresteret nede i Skibet, efter at man først med Magt havde forhindret ham i at aflive sig ved Drukning. Han udtalte da, at de skulde blot lade ham springe overbord, der var dog ikke andet for ham. Han blev da af Maskinmestrene sat ind i Arrest i et Badekammer, om hvis Hyggelighed der foreligger forskjellige Beretninger; der blev han indelukket, og man saae den ene Maskinemester gaa derind med en Skruenøgle i Haanden. Da Fyrbøderen senere fandtes hængt, udbredte det Rygte sig og fandt Vej herhjem, at den Afdøde, der var noget blodig og

forreven, var bleven dræbt. Folk samlede sig ved „Thingvallas" Ankomst for at straffe de formentlige Mordere. Disse, nemlig 1ste og 2den Maskinmester, bleve forhørte af en Kriminalretsassessor, men de bleve derpaa frigivne, og Erklæringen lyder paa, at der ikke foreligger Grund til at antage noget Mord.

Imidlertid – strengt maa Stakkelen have havt det, thi da han erklærede sig syg og Lægen paastod, at han intet fejlede – hvilket maaske dog undertiden kan være vanskeligt for en Læge at afgjøre, naar indvendig Svaghed er tilstede – blev han tvungen til at arbejde og efter sigende behandlet strengt, bl.a. med en enkelt „lille" Kindhest, og derpaa indelukket i Arresten. Man hænger sig ikke aldeles uden Grund, og der kunde dog være Anledning til at overveje, om der ikke kunde indføres et humanere Regimente ombord i vore Udvandrerskibe, der gaa saa lange Ture uden at se Land.

Formodentlig er Sagen ikke heller endt dermed.

Som Strandberg ganske rigtigt skrev d. 22/8 1885, endte sagen ikke dermed. Aviserne og især Politiken fortsatte med at bore – frifindelsen af de anklagede blev karakteriseret som uretfærdig, og stormfulde møder blandt selskabet „Thingvalla"s fyrbødere, der truede med en boykot, refereredes.

Viſe og Beretning

om

Fyrbøder Eksteds Mishandling ombord paa „Thingvalla".

Med Fyrbøder Thomſens Forklaring.

Kjøbenhavn.
Rud. Foltmars Tryk.
Faas i Holmensgade 33, ved Løvegade.

79. Fyrbøder Eksteds Mishandling ombord paa „Thingvalla“

Mel.: Den Sømand er saa lidet estimeret.

Saa Meget tales om i disse Dage
Om Smedene de „27“ faar,
Om Valdemar som faar en elsket Mage,
Og om „Thingvalla“ som laa til igaar.

Paa Reisen Skibet gjorde herfra Landet,
Saa skammelig en Daad forøved blev,
En Mand som passed Fyret – ikke Andet –
Var Gjenstand for Brutales Voldsomhed.

Af Helbred var han svag, det maa bekjendes,
Den stærke Varme holdt han ikke ud,
Det var forkert paa saadan Tur at sendes,
Men Manden stoled paa, han nok holdt ud.

Man pinte ham, gav ikke nøisom Føde,
Og som et Dyr blev spærret i et Bur,
For Næveslag og Vold han maatte bløde,
Tilsidst blev Livet ham saa bitter-sur.

Han vilde styrte sig i Havets Bølger,
Men ak, han skulde lide endnu mer,
Thi som hans Skygge Plageaander følger,
Og hindrer ham, saa dette ikke skeer.

Tilsidst han spærres i et Badekammer,
Foruden Lys, foruden Stol og Bord,
Hvor han er ene med sin Nød og Jammer,
Saa ledes Tanken saare let paa Mord.

Hans arme Liv var jo en idel Plage,
En Boldt for Voldsmænds skammelige Lyst,
Han ønskede at ende sine Dage,
Og dulme Smerten i sit arme Bryst.

Man fandt ham død – nu endt var al hans Pine,
„Et Selvmord!" lød det nu paa Skibets Dæk,
Hans Kamp var endt – han stred for sig og sine –
Nu var den „jammerlige Sømand" væk!

Og hermed slutter jeg min ringe Vise,
Mon ogsaa den Historie er Slut?
Ja, det vil Tid og Retfærd sikkert vise,
For den er værre jo, end russisk Knut.

BERETNING.

Om Fyrbøderens Behandling afgiver hans Kammerat, Fyrbøder Thomsen, følgende Forklaring: Eksted var min Fyrkammerat; jeg veed, at han altid har gjort, hvad han kunde, men han kunde slet ikke taale Varmen. Han blev lige fra den første Dag han kom ombord mishandlet. Jeg mindes saaledes en Dag, da E. og jeg som sædvanlig fyrede sammen, at vi ikke holdt Dampen, paa Grund af, at han aldeles ikke kunde arbeide, men var fuldstændig afkræftet. 1ste Mester kom og sagde til E. at det var bare Dovenskab. Hertil svarede E.: „Jeg kan ikke holde det ud længer, Mester!" Og i det samme faldt han om under Trappen.

1ste Mester tog da og overøste ham med Søvand fra Hoved til Fod, endskjøndt E. var meget svedig. Efter at have gjort dette, fik han E. over i bagbords Side af Fyrpladsen, og der slog han ham 2 a 3 stærke Slag i Ansigtet, hvorpaa E. førtes op og blev indsat i Badekamret. Da var Kl. mellem 6 og 8 om Aftenen, og ligesaa vaad og syg E. var, maatte han sidde inde i Kamret indtil næste Dags Middag Kl. halv To, uden at faa hverken Spise eller Drikke. Da han saa var kommen ud, blev han strax sat til Arbeide fra Kl. 3 til 8 om Aftenen. Saaledes maatte han stadig i sin Fritid „læmpe Kul" (omlæsse) som Straf, og det var derfor intet Under, at han tilsidst ikke kunde udholde at være mere. Hele Tiden blev han plaget paa alle mulige Maader.

Den Dag han hængte sig, d. 22de, var jeg som sædvanlig paa Vagt med ham. Vi kom paa denne Kl. 4 om Morgenen, men E. var

meget udmattet og daarlig efter den udstandne Extrastraf og fordi han ingen Hvile fik. Kl. halv Fem gik han op ad Trappen og raabte ned til mig i en fortvivlet Tone: „Farvel, Kammerat, nu gaar jeg overbord; hils min Svoger i Kjøbenhavn!" – Jeg raabte: „Sikke noget Snak; kom Du bare ned, vi To skal nok klare den!" – Han løb alligevel op og jeg turde ikke følge efter, jeg skulde passe min Plads, men raabte til 4de Mester, at han skulde springe op efter E. 4de Mester løb ogsaa strax op, men da havde Skibets Bager allerede grebet E. og holdt ham fast. Han fandt dog senere Leilighed til at hænge sig.

E. var gift og havde 4 Børn.

En Begivenhed fra de seneste Dage.

Vise og Beretning

om

et Familiedrama i Kjøbenhavn.

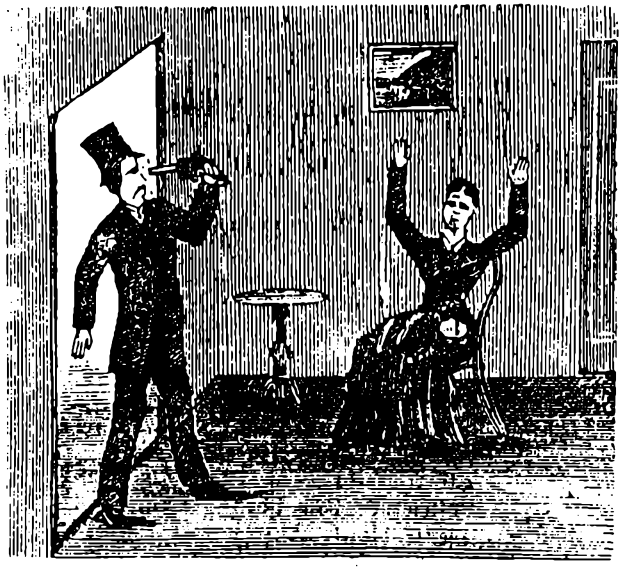

Et nygift Ægtepar mister ved et Uheld deres Formue, Manden søger sig en ny Stilling hinsides Atlanterhavet, den unge Kone bliver tilbage og afventer gunstige Efterretninger fra hendes Mand; hun faar en Kontorplads hos en større Forretningsdrivende, bliver forført af ham, faar et Barn, og da Manden lykkelig vender tilbage, seer han med Sorg hvad der er skeet, og begaar Selvmord.

80. Et Familiedrama i Kjøbenhavn

Mel.: Lille Egern sad.

Tvende Sjæle, tro,
Sad i trange Bo,
Deres Ungdomstid
Var ei lys og blid!
Næringssorg de fik,
Deres Stumper gik,
Sorg og Alvor laa i deres Blik.

Manden tænkte da:
I Amerika
Kan man Lykken naa,
Og et Hjem sig faa!
„Jeg vil offre Liv
For min elskte Viv,
Dette bløde, bøielige Siv."

Med et freidigt Mod,
Ung og kjæk og god,
Stævned han herfra
Til Amerika!
Lykken var ham huld,
Tjente blanke Guld,
Hjertet banked saa forventningsfuld.

Manden hasted frem
Til sit kjære Hjem!
Til sin Viv saa skjøn,
Som nu sad i Løn,
Nu var Alt jo godt,
Hvad der før var graat,
Var nu solbelyst og himmelblaat.

Han sit Hjem nu saae,
Og han banked paa,
Døren op nu gik,
O, men hvilket Blik!
Sky hun fra ham saae,
Thi paa Skjødet laa
Der et Barn med skjønne Øine blaa.

Han forstod nu Alt,
Lykke, Dyd var kvalt,
I hans Hjertes Rum
Blev nu Glæden stum –
Ak, han søgte Død,
Sig for Panden skød,
Kun et Suk, et svagt fra Struben lød.

BERETNING.

Et Familiedrama er i de seneste Dage foregaaet her i Byen. En ung Mand, hvis Formuesforhold var meget smaa som Følge af tilstødte Uheld, afreiste for omtrent 2 Aar siden til Amerika for at bane sig en ny Stilling; han lod sin unge, smukke Kone blive tilbage her i Byen, medens han søgte sin Lykke i det fjerne Vesten. Uheldigvis maatte Konen søge Beskæftigelse for at kunne ernære sig, hun kom til en større Forretningsmand, denne benyttede sig af hendes forladte Stilling, forførte hende og fik et Barn. Nu vender han hjem, Lykken har været med, og de kan se Fremtiden imøde med gladere Udsigter end forhen; da erfarer han det Passerede, Sorg og Fortvivlelse faar ham til at glemme Alt! – En Kugle for Panden, er nu hans Tanke; kun i Døden kan Hjertet finde Fred. Han hviler nu i Jordens Skjød.

Kjøbenhavn. Rud. Foltmars Forlag og Tryk.
Holmensgade 33.

Visen blev udsendt 1885 – i øvrigt samtidig med at en del viser og aviser omstændeligt beskrev de relativt mange selvmordsforsøg, der fandt sted i Kbh.

Gamle Onkel!

Hvorledes den Onkel ved Stranden blev kasseret, da den amerikanske Onkel kom hjem med Sølvtøjet, saa vi reddede Guldtøjet.

10.000 Kroner vi
Leveret fik, og De
Maa tro, at Mutter grød og Afmagt faldt hun i.

Og: **Du er rig, du er dejlig, o Syd.**

Eftertryk forbydes.

Kjøbenhavn.

Jul. Strandbergs Forlagsboghandel.

Vingaardstræde Nr. 18, Stuen.

Trykt hos Bernh. Mennstrøm.

81. Gamle Onkel!

Mel.: Gamle Tante.

Alt fra jeg lille var,
Og endnu Kjole bar,
Da jeg som sølle Glut
End patted paa min Sut,
Jeg hørte Moder tidt
Sa'e: „Nu gaar det for vidt,
Vi bruge altfor meget og vi har kun lidt."
Men Fatter sa'e, naar den var dunkel:
„Vi gaar til Onkel, vi gaar til Onkel!"
Hans Blik blev lyst som en Karfunkel,
De kan tro, den var go', Fa'er tog den med Ro.
Sit Uhr fra Mo'ers Komode han tog: „Det sætter vi!"
Hun sa'e: „Dit Tosseho'ede, maa vi blot være fri!
Du fejler, hvis du troede, du saadan ku' ham gie
Det nye Uhr, min Gode, nej, du er vist fri!"
Og de skjændtes svært, hu ha!
Ja, men Enden blev endda,
::Tralala Tralala::
Fa'er gik paa med Dødsforagt
Og sat Uhret uforsagt.
Tralala Tralala osv.

Men da jeg saa blev stor,
Jeg styred selv mit Ror,
Med Kone og med Børn
Jeg tog saamangen Tørn,
Og naar den var lidt sløj
Og Lønnen ej var høj,
Saa kan De tro, den kneb og den var ofte drøj.
Til Onkel gik jeg selv „ved Stranden",
Thi ingen anden
End han var Manden,
Og da vi først fik Blod paa Tanden,
Laante vi nok saa fri, en som kaldtes ti.
Men saa en Onkel til mig kom fra Amerika,
Han havde Penge tjent sig derovre – det var bra' –
Nu kom han her tilbage som Pengemand, Hurra,
Og det blev bedre Dage, tidt han Mønt os ga'e,
Naar der mangled, sa'e han flot:

„Kom kun her, naar det er smaat."
::Tralala Tralala::
Han gav Greven, den er klar,
Ofte han os hjulpet har.
Tralala Tralala osv.

Ak, Onkel døde snart,
Men tænk Dem blot, hvor rart,
Han skjænkede os Alt,
Og det var ej saa galt,
10.000 Kroner vi
Leveret fik, og De
Kan tænke, Mutter græd og Afmagt faldt hun i,
Men nu vor Onkel ære
Vi højt, min Kjære,
Og Sorg vi nære.
Til Onkel, ham „ved Stranden" bære
Uhr ej vi, han er fri, den Tid er forbi.
Nu sætter vi ej mere hos ham, den Sag er klar;
Imens vi mangled Penge, var han jo meget rar,
Nu lever vi paa Mønten, ja den er aabenbar,
Hvad skal man vel ved Stranden, naar man Penge har?
Ja, naar blot en gammel dansk,
Onkel paa amerikansk
::Tralala Tralala,::
Vil forstrække, sparker man
Helst til ham ved Gammelstrand.
Tralala Tralala osv.

Falo.

Julius Strandbergs søn, Olaf, skrev „Gamle Onkel" d. 12/1 1887 som en pendant til en tidligere vise, kaldet „Gamle Tante".

En dansk Piges sørgelige Skæbne

82. En dansk Piges sørgelige Skæbne

Mel.: Den Sømand er saa lidet estimeret.

Den unge Sømand drog til fjerne Lande,
At søge Lykken, som han ej fandt her,
Han efterlod her ved de danske Strande,
En Pige, som var ham af Hjertet kjær.

Han sagde: „Bliv mig tro, du kjære Pige,
Og følger Heldet mig, da tro mit Ord,
Da skal jeg ej min danske Kjærest svige,
Thi kjærlig Troskab i mit Hjerte bor."

Paa Afskedsdagen randt den bitre Taare,
Hos deres Slægtninge den fejret blev.
Ham fulgte Lykken, som Kaptain ad Aare,
Han førte Dampskib, og tilsidst han skrev:

„Til San Francisko kan du trygt dig vende,
Der venter jeg dig, rejs saa snart du kan;
Mit Skib er „Maagen", let du vil det kjende,
Nu er jeg glad og bliver snart din Mand."

Hun rejste strax, man ak, hvor Herrens Veje
Dog føre os paa underlige Sti;
Mens hun paa Havet foer med Fryd i Eje,
Var hendes hele Lykke alt forbi.

Thi netop da fik hendes Ven at skue
En fremmed Pige, som hans Hjerte vandt;
For hende stod hans Hjerte nu i Lue,
Hans Troskab mod den danske Mø forsvandt.

Tre Uger før hans Pige skulde komme,
Blev han forlovet med en anden Brud,
Hans Venner skændte for hans Løfter tomme:
„Den danske Pige er din Brud for Gud!"

Saa kom hun da med Glæde i sit Hjerte,
Sin Troskab nu hun lønnet skulde se,
Dog ak, hun mærked snart med bitter Smerte,
At hun var rejst derhen til Spot og Spe.

Kaptainen, hendes Kjærest, førte hende
Med Latter for den nye Dames Blik,
Og sagde: „Se, her kan du klart erkjende
Hvad Brud jeg forhen i min Hjemstavn fik."

Den anden haant lo ad den danske Kvinde,
Som fattig, fremmed for de Tvende stod,
Hun saae den stolte, smukke Elskerinde,
Hun tav og den Troløse hun forlod.

Forladt og ene hen i Nattens Mørke
Med Graad hun vanked i den store By,
Da misted hun af Sorg sin Sjælestyrke,
Fortvivlet hun til Selvmord monne ty.

Alt over hende Bølgerne sig lukked,
To Herrer redded hende dog tilsidst,
Men ak, da var Forstandens Lys alt slukket,
Hun var sig ikke længere bevidst.

I Hospitalet Vennen gik til hende
To Maaneder derefter, hun blev glad,
De spiste sammen, og han kunde kjende,
At hun var bedre før de skiltes ad.

Dog kom han ikke mere, og hun vented
I Aarvis blandt de Syge, men tilsidst
Blev helbredt hun af danske Kvinder hentet
Til Frihed fra den tunge Skæbne trist.

Dog aldrig ret hun fik sin Sorg forvundet,
Og kort derefter blev hun syg igjen.
Men nylig har sin Sorg hun nu forvundet,
Hun drog til Lysets bedre Egne hen.

De Danske lod den Arme smukt begrave,
I St. Francisko hviler hun i Fred,
En fattig dansk Mand gav den største Gave,
Skjøndt selv han maatte mangle haardt derved.

En smuk Buket af Tusindfryd blev skænket,
Den fulgte hende, lagt paa hendes Bryst,

Hun for sin Troskab er hos Herren bænket,
Mon den troløse Ven naaer Fredens Kyst?

EN DANSK PIGES SØRGELIGE SKÆBNE I AMERIKA.

I Marts 1887 blev den danske Kvinde, hvorom her er Tale, jordet paa Napa Sindssygeanstalt ved St. Francisko i Amerika.

Hun var endnu kun ung, men havde havt en meget sørgelig Skæbne, hvorom følgende Meddelelse er sendt hertil: For 10 Aar siden, rejste en dansk Mand til Amerika for at søge Lykken. Han havde, før han rejste, forlovet sig med en ung, smuk, livsglad Pige, og det var hans Mening at gifte hende, saasnart det gik ham godt. De vekslede hele Tiden kjærlige Breve sammen. I San Francisko blev han Kaptajn paa en Kystdamper og skrev da hjem, at den danske Pige straks skulde komme derover. Det var i Sommeren 1883, og han viste sine Venner Breve fra Danmark, hvori man omtalte hans Kjæreste paa den smukkeste Maade.

Men samtidig opdagede man, at han, netop 3 Uger før hendes Ankomst, havde forelsket sig i en ung amerikansk Dame, med hvem han nu besluttede at gifte sig.

Den Dag, den danske Pige skulde komme, gik han ud og modtog hende, men førte hende hen i en Familie, hvortil han senere hentede sin Elskerinde, for at hun kunde betragte den i Klæder og Manerer fremmede Pige. Den danske Kjæreste mærkede snart, hvorledes det stod til; hun flygtede ud i den store fremmede By, fortvivlede og vilde drukne sig, men reddedes af 2 Herrer. Hun var dog nu sindsforvirret, og blev bragt til Sindssygehospitalet.

Nogle Maaneder efter besøgte Kaptajnen hende. Hun blev glad, og de spiste sammen; men dermed var det forbi. Han skænkede hende vel 10 Dollars til Ekstraforplejning, men sendte hende derefter hendes Klæder, som han havde i Forvaring.

1885 var hun helbredet, og nogle danske Damer skaffede hende en Plads som Tjenestepige. Her traf en dansk Mand hende; hun havde det haardt, og hun viste ham, at hendes Arme vare bedækkede med Bid af Utøj. Allerede et Par Dage efter blev hun syg igjen, og to Aar efter Indlæggelsen døde hun af Kræft.

De Danske begravede hende smukt. En ung dansk Mand, der havde kjendt hende hjemmefra i hendes lykkelige Hjem, gav 20 Dollars, de sidste han ejede, samt en lille Buket Tusindfryd, der blev lagt paa hendes Bryst, og fulgte hende i Graven.

Forlagsboghandelen, Vingaardsstræde Nr. 18.

Strandbergs dagbøger d. 22/5 1887: „Skrev en Vise om Pigen fra Francisco!"

Udvandrerſkibet „Geiſer" ſunket

i Atlanterhavet d. 14. Auguſt Kl. 4 efter et Sammenſtød med Thingvalla. 79 Paſſagerer og 26 Matroſer druknede.

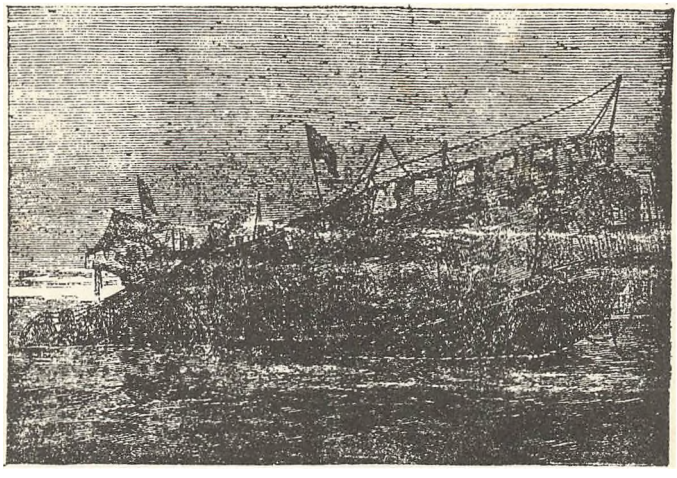

Samt: **Beretning om Ulykken.**

Kjøbenhavn.

Jul. Strandbergs Forlagsboghandel.
Vingaardſtræde Nr. 18, Stuen.

Trykt hos Bernh. Wennſtrøm.

83. Udvandrerskibet „Gejser“ sunket

Mel.: Guds Himmel var saa mørk og graa.

Mørkt fra Atlanterhavet lød
De rædselsfulde Ord
Om vore Skibes Sammenstød,
Og herhid Budet foer.
Desværre er det altfor sandt,
Kun et Skib reddet blev,
Men Gejser redningsløst forsvandt,
Dets sidste Dag man skrev.

Det var den 14de August,
Midt i det store Hav,
De store Skibe mødtes just,
Det blev saa manges Grav.
Halvfjerds og 9 var de, som gik
Af Passagerer ned,
Og sex og tyve Sømænd fik
Om deres Død Besked.

Forfærdelige Øjeblik,
Hvor Ingen aned ondt,
Tilbunds det stolte „Gejser“ gik,
Som foer om Verden rundt.
„Thingvalla“ synkefærdigt drev,
Men Skibet „Wieland“ tog
Dets Passagerer op, de blev
Til Landet frelste dog.

Og ingen, ingen Redning var
For dem, der sank i Hav,
Kun Aftenstjernen skinner klart
Paa deres vaade Grav.
De Kjære, som nu vented dem
I Glæde og i Fred;
De sidde i det stille Hjem,
I Sorgen sænket ned.

Kaptajnen paa det sunkne Vrag
Fandt ikke Døden brat,
Men trofast stod han sidste Dag,

Før Skibet blev forladt
Blødt har nu Havet dækket til
De Offre, som det vandt,
Men længe, længe mindes vil
Det Skib, som nu forsvandt.

Farvel, I mange, som gik bort
Fra Livets Storm og Strid,
Dødsstunden vared jo kun kort,
Men nu til evig Tid
I bygge kan paa Lysets Kyst,
Mens Efterladte staa
Med Sorgens Braad i deres Bryst,
Men Gjensyn vil I faa.

BERETNING OM ULYKKEN.

Den 14. Aug. 1888 om Morgenen Kl. 4 stødte i haardt Vejr med Regn de to danske Udvandrer-Dampere „Thingvalla" og „Gejser" sammen ud for Sable Island, 3 Dages Rejse fra New-York. Paa „Thingvalla" opdagede Styrmanden „Gejser", der synes at have havt fejle Lanterner oppe, og inden der kunde blive Tid til at forhindre det, var Ulykken sket. „Gejser" sank 5 Minutter efter, og der omkom 79 Passagerer og 26 af Besætningen. Mange maa være bleven knust ved Sammenstødet Midtskibs, og en Del maa være druknet i deres Køjer. „Gejser" var paa Vejen hjemad. Redningsbaadene dreve bort eller knustes, og var Damperen „Wieland" ikke kommen til og havde opdaget „Thingvalla"s Nødssignal, vilde Ulykken være bleven endnu forfærdeligere. „Wieland" optog de Ulykkelige, som endnu kunde reddes, fra „Gejser" (der var 14 Passagerer og 17 af Skibets Besætning), samt „Thingvalla"s 455 Passagerer, som den i god Behold bragte til New-York, medens „Thingvalla", hvis hele Forstavn var borte, maatte bakke ind til Halifax, c. 300 Sømil fra Ulykkesstedet, efter at have kastet 50 Tons af sin Ladning overbord, og naaede synkefærdig dertil. En Kone i Kjøbenhavn mistede sin Mand og sin Søn, og paa Skibet druknede en dansk Mand med Kone og Barn; de øvriges Navne

ere meddelte andetsteds. Begge Skibene vare assurerede, saa at Rhederiet (det forenede Dampskibsselskab) ikke lider Tabet, men de mange danske, svenske og norske Familier, der have Slægtning at beklage, have her modtaget et tungt Budskab. I Kjøbenhavn vakte Ulykken usædvanlig Deltagelse, og naar de sørgelige Omstændigheder blive nærmere bekjendte, skal dette blive meddelt. Blandt de Reddede var Kaptain Møller fra „Gejser".

Skibskatastrofen omtales naturligvis også af Strandberg, bl.a. d. 17/8 1888: „Damperen „Geyser" Udvandrerskibet er gaaet under med mange Mennesker, og jeg maatte skrive en Vise derom... Vi fik meget travlt med den nye Vise og solgte fra Kl. 4 2000 Expl. Jeg skrev endnu en..." og d. 24/8: „Geyserviserne gaa meget godt endnu til Provinserne".

En del usikkerhed råder stadig med hensyn til ulykkens præcise omfang, men denne vises opgivelser synes at være de mest korrekte: 105 personer omkom mod kun 31 reddede.

Udvandrerſkibet Geiſers Undergang

den 14. Auguſt, hvorved omkom c. 120 Mennesker.

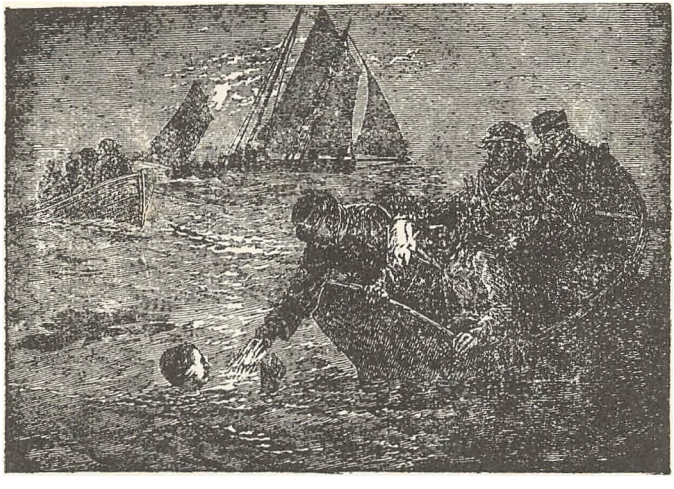

Med Tillæg, og de Reddedes Navne.

Eftertryk forbydes.

Kjøbenhavn.

Jul. Strandbergs Forlagsboghandel.
Vingaardſtræde Nr. 18, Stuen.

Trykt hos Bernh. Wenstrøm.

84. Udvandrerskibet Gejsers Undergang

Mel.: Amanda sad med en Krans i Haaret.

Det smukke Skib over Bølgen stævned,
Med Stolthed vi det jo „Gejser" nævned,
Til Danmark hid fra Amerika
Det drog, og Kursen var god og bra'.

Men ved Newfoundland det blev indhentet
Brat af en Skæbne, som ingen vented,
„Thingvalla" sejled imod det skrapt,
I fem Minutter var alting tabt.

I Bølgens Dyb „Gejser" blev begravet,
Dets flinke Sømænd de sank i Havet,
Og Passagerernes Hob man saae
I Bølgens Favn, de i Vaande laa.

Men reddet blev, hvem der reddes kunde,
Og ikke alle de gik til Grunde,
Men tre og tredve gik ganske fri,
Dem Skæbnens Engel gik mild forbi.

Til Hjemmet vilde de alle vende,
En Del af Danske veed man vi kjende,
Og nogle Svenske og Norske var
Ombord da Ulykken paa dem bar.

Herhjemme vented vi dem med Glæde,
Nu maa saa mangen en Slægtning græde,
Thi aldrig skuer de mere dem,
Som sank i Døden, før de kom hjem.

Stor var den Rædsel, som blev herhjemme,
Og Taarer randt og med sorgfuld Stemme,
Udbrød en Moder i stille Bøn:
„O, skaf mig atter min kjære Søn!"

En Ægtemage ved Søen stirrer,
Og hendes Tanke sig sort forvirrer,
Hun raaber: „Kom dog, min elskte Mand,
Jeg venter dig ved den danske Strand!"

At tvende Skibe, og begge Danske
Skal saa hinanden fordærve ganske,
Det er en Sorg, – dog nu er det sket,
Ulykkens Rædsel vi have set.

Men dem som sank i den kolde Bølge
Dem vil vor Tanke til Himlen følge,
Vi vide, en Gang skal Ven hos Ven
I Himlen samles saa glad igjen.

Strandberg var forfatteren, jvnf. kommentaren til foregående vise.

De Forliſtes Farvel ved „Geiſers“ Undergang.

Med Navnene paa de omkomne dan.ſke Pasſagere.

Af et Øienvidne.

Mel.: Du Land, ſom har baaret min Vugge engang.

Viſe og Beretning.

Kjøbenhavn. Rud. Foltmars Tryk.
Faas i Pileſtræde 7, 1. Sal, Bogtrykkeriet.

85. De Forlistes Farvel ved „Geisers“ Undergang

Mel.: Du Land, som har baaret min Vugge engang.

Du Hav, som os vugger i Bølgernes Skum,
Som er os saa inderlig kjær,
Siig, hvor kan Du være saa haard og saa grum,
At røve, hvad for os har Værd;
Siig, hvor kan Du røve det Barn som er lagt
Ved Moderens kjærlige Barm,
Som hun under Smerter til Livet har bragt,
Og vriste det fra hendes Arm.
O Hav, o Hav! Ak, Du er saa Mangens Grav.

Vi stævnede hid til vor Fædrenestrand,
At gjense hin deilige Plet,
Som stedse med Stolthed vi kalde: Vort Land!
Hvor Sindet var muntert og let;
Ja, her vi os glæded i Bøgenes Ly,
Vi sprang henad grønklædte Vang,
Mens Maanen den titted saa venlig bag Sky,
Vi sang og i Dandsen os svang.
O Hav, o Hav! Ak, Du er saa Mangens Grav.

En Længsel og Hjemve os drog fra det Sted,
Som tog os saa gæstfri i Favn;
Vi fandt ikke Hvile, vi fandt ikke Fred,
Før vi var i hjemlige Havn.
O, Himmel! Ulykken den fulgte vor Vei,
Den ændsed ei Hjerternes Røst,
Og mangen en Kind blev gusten og bleg,
Da Bølgen faldt tungt paa hans Bryst.
O Hav, o Hav! Ak, Du er saa Mangens Grav.

Med Rædsel vi skued den grusomme Død,
Da Havet det slugte vor Baad,
O, hvem kan beskrive den Jammer og Nød,
Og Kvinders og Børnenes Graad.
„Farvel, kjære Børn! Farvel, kjære Viv!
Jeg øiner ei Frelse og Haab,
Jeg kan ikke bjerge mit skrøb'lige Liv,
Ak, Ingen kan høre mit Raab!
Farvel, farvel! Mit kjæreste Hjem, farvel!“

„Farvel, o farvel! O, hjælpe mig Gud!"
Saa lød der saa sagte en Røst;
„I Danmark der venter mig kjærlig en Brud,
Ak, aldrig jeg favner Dit Bryst!" –
„Farvel, o farvel! Ak, aldrig jeg seer
Min Moder, min Søster saa kjær!
Farvel, o farvel! Vi sees ikke meer!
Thi Døden jeg seer alt saa nær!
Farvel, farvel! Mit Fædreneland, farvel!"

Og Havet det bruste og hvirvlede vildt,
„Farvel!" lød fra mangen en Mund,
Al Kæmpen for Livet var frugtløs og spildt,
Da „Geiser" sank ned paa dets Bund.
Men her i vort Hjem med Sorgen i Sind,
Her sidder saa mangen Forladt,
Og stønner mens Taaren den rinder ad Kind:
„Farvel, o min dyreste Skat!"
„Farvel, farvel! O min kjæreste Ven, farvel!"

Viſe og Beretning

om

Thingvallaſelſkabets Skib

„Geiſers" ſorge-lige Forlis

den 14de Auguſt Kl. 4 Morgen

ved Newfoundland, hvor 105 Mennesker omkom og kun 31 bleve frelſte.

Med de Reddedes Navne.

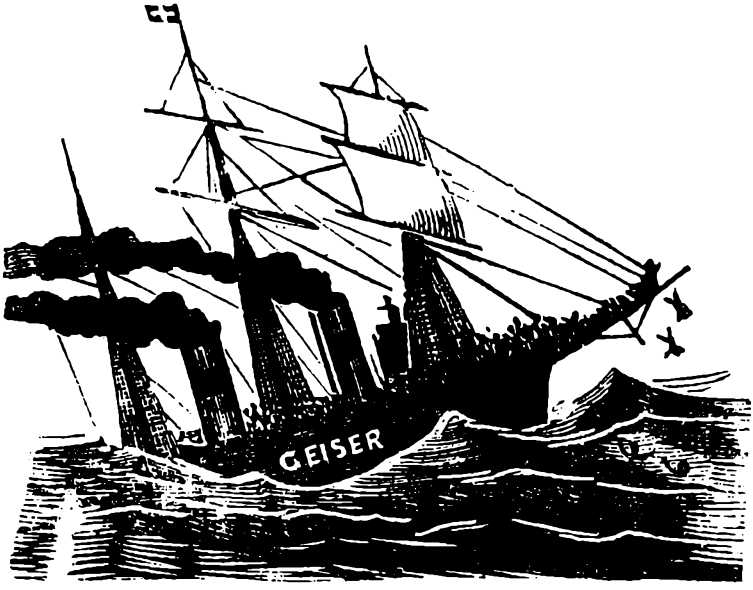

Kiøbenhavn. Rud. Kattmars Trkk.
Faas i Pileſtr. Nr 7, 1. Sal, Vognmyllerier.

86. „Geisers" sørgelige Forlis

Mel.: Der er saa stille i vor Gaard.

Saa sørgeligt et Budskab lød,
Om tvende Skibes Sammenstød;
Om Undergang paa fjerne Hav,
Hvor mangen Landsmand fandt sin Grav.

Det er desværre altfor sandt.
Vort stolte „Geiser" her forsvandt;
Og mangt et Øie lukket blev,
Da 14. August vi skrev.

Det var en skæbnesvanger Stund,
Da „Geiser" sank paa Havets Bund,
Saamangen misted Ven og Viv,
Og mangen Yngling daadfuldt Liv.

Og Havets Bølger slugte Hver,
Hvis Liv var dyrebart og kjær,
Og var de end vor Fremtids Drøm,
De gled dog ud i Havets Strøm.

Ak, ingen Redning var dem nær,
Et Bytte kun for Havets Skær,
En haabløs Kamp, en stakket Strid,
Forgæves var al deres Id.

Tænk, hundrede og fem fandt Død
I havets dunkle, vaade Skjød;
Kun en og tredive redded sig,
De andre gik tilbunds som Lig.

„Thingvalla" heiste Nødflag op,
Det vined blev fra Mastens Top,
Og „Wieland" indsaa Faren stor,
Og tog de Mange flinkt ombord.

I mangt et Hjem er Sorg traadt ind
Og Taaren rinder ned ad Kind,
Hvor før var Glæde, Ro og Fred,
Er nu et Sorgens Arnested.

Farvel I Brave, som gik bort,
Dødskampen vared dog saa kort,
Vi mindes Jer om Tid end gaar,
Bag Dødens Nat vi skuer Vaar.

Minde-Sang

fra det ſtolte Dampſkib

Geiſers Undergang

i Atlanterhavet d. 14 Auguſt 1888.

Mel: Hulda og Hjalmar.

Pris 10 Øre.

Trykt i det Milo'ſte Bogtrykkeri, Odenſe.

87. Minde-Sang fra det stolte Dampskib Geisers Undergang

Fra Atlanterhavet der hørtes en Røst
Om Dampskibet „Geisers" Forlis
Til Sorg og Bekymring i mangen Ens Bryst
For Slægtning, som Døden blev vis.
Fra Fader og Moder, fra Søster og Broder,
Fra Slægtning og Venner,
Saa mangen Mand kjender,
Uddrog fra sit elskede Fædreneland
For hjemad at vende som velstillet Mand.

Fra New-Yorker-Havnen den Damper saa stolt,
Den „Geiser" gav Afgangssignal;
Ens Hjerte var varmt og en Andens var koldt,
Til Fædreneland vi nu skal.
Ved Dannemarks Havne
At Elskte omfavne,
Farvel nu, Du Vesten,
Vi lander i Østen!
Saa vajede Tørklæder hvide ombord,
Vi damped afsted imod Østen og Nord.

Med fuld Kraft vi sejled i Dage tre,
Og Alle var glade i Sind;
Men Himmelen smilte til Afgrunden ned,
Da Alle var slumrede ind.
„Thingvalla" forkyndte
Den „Geiser" skal synke
I Dødninges Have
For der at begrave
Kaptajn, Passagerer og Mandskab ombord,
Saa lander de hverken i Øst eller Nord.

Fuldendt var nu Maalet, et frygteligt Vrag
Forkyndte nu Døden for vis.
Den Morgen i August, den fjortende Dag,
Vor „Geiser" med Mandskab blev hilst.
„Kaptajn ud af Køjen"
– „Hvad er der i Veien!"
Ulykkelig Raaben

Om Hjælp ned fra oven
Og hjertelig skjærende, ynkelig Skrig;
Man hørte af Alle: „nu er vi forbi!"

Det stolte og pragtfulde Skib nu tilbunds
Afsted i en lynende Fart,
Med Børn og med Kvinder, med Mand og med Mus,
Snart Alting var klappet og klart;
Dog Himmelen vilde,
At Alle ej skulde
Fortabt fra de Kjære
For evig at være;
Med Møje og Nød en og tredive kom
Ombord paa „Thingvalla" og frelstes fra Død.

Dog Rædsel for Døden ej endnu var forbi,
Da Skibet „Thingvalla" var Vrag;
Men lykkeligvis kom saa „Wieland" forbi
Og frelste os Alle fra Hav.
Tak Fader for Nøden
Og Frelse for Døden!
O Farvel I Venner
Hvis Dødskamp vi kjender!
Farvel, kjære Søster og Broder, som sank
I Havet, hvor Bølgen nu spejler sig blank!

Min Kjærestes Død
ombord i „Gejser".

Udgivet af en dansk Pige, som ventede sin Kjæreste hjem, hvor de skulde have havt Bryllup i September.

Og: **Maria, græd ej mer for mig.**

Eftertryk forbudes.

Kjøbenhavn.
Jul. Strandbergs Forlagsboghandel.
Vingaardstræde Nr. 18, Stuen.

88. Min Kjærestes Død ombord i „Gejser“

Mel.: Der er saa stille i vor Gaard.

Til Danmark tryg han bød Farvel
Og sagde: „Dersom jeg faar Held,
Da vender jeg tilbage her
Og gifter dig, min Hjertenskjær.“

Fem Somre er det siden da,
Jeg sukked: Drag ej bort herfra!
Min Sorg var stor, min Taare randt,
Da Skibet for mit Blik forsvandt.

Han var mig tro, han kæmped haardt,
Og sagde: „Snart til Hjemmet bort
Jeg maa begive mig igjen,
Jeg ventes af min kære Ven.

Forladt hun staar i Danmarks Lund,
Og længes efter Gensyns Stund,
Hun har slet ingen uden mig,
Kun hende, hende elsker jeg.“

Saa virked han med Mod i Bryst,
Var stræbsom, sparede med Lyst,
Og skrev i ott' og Firs til mig:
„Sidst i August er jeg hos dig.

Og trænge skal vi ikke mer',
Jeg Penge har og tjener fler,
Og nær ved Skovens milde Sus,
Der bygger vi et lille Hus.

Der skal vi hjælpes flittig ad,
Og hvile os ved Aften glad,
Og gaa i Danmarks Bøgelund,
Med Længsel venter jeg den Stund.“

Jeg blev saa lykkelig i Sind,
Saa Glædestaaren randt paa Kind,
Jeg elsked ham saa inderlig,
Nu var jeg for al Kummer fri.

Saa kom en Dag igjen et Brev,
Hvori min Kjærest til mig skrev:
„Ser du, jeg er en Mand af Ord,
Paa „Gejser" skal jeg nu ombord.

Jeg skue skal mit Fædreland,
Du venter mig ved Danmarks Strand;
O Lykke, naar jeg atter ser
Min Ven for ej at skilles mer."

Den syttende August da lød
Der Rygter om et Sammenstød
Af „Gejser" og „Thingvalla", men
Jeg slog saa let det Rygte hen.

Dog Sorgen kom som sorten Sky
Og spredtes over Land og By,
Der gik fem tunge Dage hen,
Jeg hørte intet om min Ven.

Den sjette Dag fik jeg Besked;
Han sank i mørke Bølge ned,
Hans Gods, hans Penge var fulgt med,
Farvel, min Ven, min Kærlighed.

Ak, graadigt er det vilde Hav,
Nu har jeg ej en Gang hans Grav,
Kan ej vemodigt plante der
En Blomst for ham, min Hjærtenskjær.

Nu gaar jeg her saa stille om,
Og tænker: Mon han dog omkom?
Mon ej en Dag han træder ind
Ad Døren med et Smil paa Kind?

Ak nej, jeg veed jo altfor vist,
Jeg ensom staar, han landed hist,
Hvor en Gang vi hinanden ser,
Og aldrig, aldrig skilles mer.

Marie Hansen,
født i Frendrup.

Det var Strandberg og ikke Marie Hansen, der skrev visen d. 25/9 1888.

Paa Gaarden nær ved Skanderborg.

eller

Trofaſt i Liv og Død.

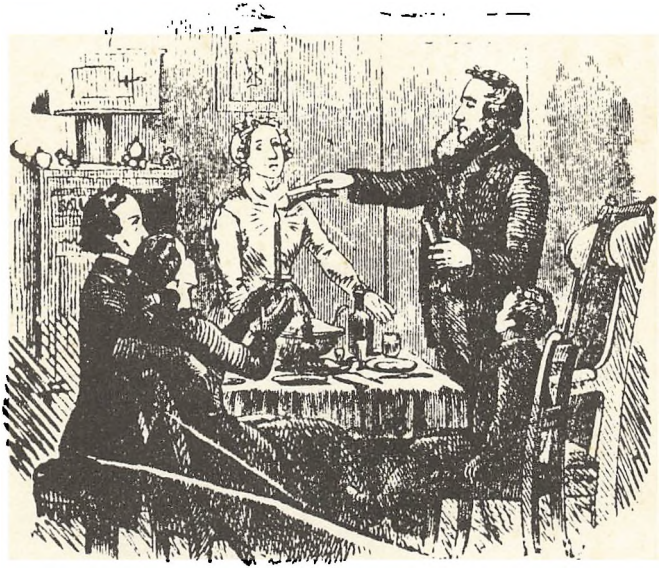

Paa Gaarden nær ved Skanderborg,
I Bondebyen er der Sorg.

Og: **Spinn, spinn! spinn, dotter min!**

Eftertryk forbydes.

København.
Forlagsboghandelen, Vingaardſtræde 18.

89. Paa Gaarden nær ved Skanderborg eller Trofast i Liv og Død

Mel.: Der er saa stille i vor Gaard,
eller: To Drosler sad paa Bøgekvist.

Paa Gaarden nær ved Skanderborg,
I Bondebyen er der Sorg;
Den unge, smukke Datter ser
Man ikke der paa Gaarden mer.

Og hendes Fader sorgfuld staar
Med Graad paa Kind og graanet Haar.
Hans Datters Smil paa Rosenkind
Opmuntrer ikke mer hans Sind.

Hun havde kaaret sig en Ven,
Som til Amerika drog hen,
Thi Faderen ham ynded ej,
Og derfor rejste han sin Vej.

Dog deres unge Hjerter var
Ej skilte, skøndt de stille bar
Skilsmissens lange, tunge Aar,
Tidt kom der Brevpost til den Gaard.

Hver Gang den fjerne Brudgom skrev,
Fik Pigen hemmelig sit Brev,
Saa var hun lykkelig igen
Og svarede den kære Ven.

Om Fremtidsdrømme skrev de glad,
Om Danmarks Skov og Bøgens Blad;
Thi Ungdoms Haab og grønne Vaar
Om Hjerteglæde altid spaar.

Saa gik en Tid, da kom der Brev,
Dog læste hun ej, hvad han skrev,
Den strænge Fader Brevet fik,
Og Vreden mørknede hans Blik.

Til Datteren han traadte hen,
Og sagde: „Her kom Brev igen
Fra ham, du ved, – du ser det her:
Jeg lider ej, du har ham kær."

Saa brændte han de dyre Ord,
En Gysen gennem Pigen foer,
Da Brevets sidste Rest forsvandt,
Mens Taaren skjult paa Kinden randt.

Hun tav dog stille, – Julens Fest
Gik frem, og mangen venlig Gæst
Til Gaarden kom og Tiden gik
Som det ved Juletid er Skik.

Paa Pigen mærkede man ej,
At Tanken var paa Sorgens Vej,
Stilfærdig venlig med hun sang,
Naar Julekvadet kom i Gang.

Saa drog de fremmede afsted,
Da Jul var endt, og hun gik med
Til Gaardens gamle Grænseskæl
Og bød enhver tilsidst Farvel.

Paa Gaarden blev der nu saa tyst,
Mens Maanen gled fra Skov til Kyst,
Men næste Dag ved Morgenbrud
Kom Pigen ej fra Kamret ud.

Den lille Stue var nu tom,
Ej mere glad fra den hun kom;
Men paa Komoden laa hvert Brev,
Som Kæresten til hende skrev.

Og tæt ved Siden af der laa
En Seddel, og da man den saae,
Saa stod der: „Søge I, da led
I Mergelgraven tæt herved."

Saa søgte de og fandt den Mø,
Saa ung af Sorg hun maatte dø.
Hun kunde ikke faa sin Ven,
Derfor gik hun i Døden hen.

Det blege Aasyn lo end ømt,
Som havde hun om Vennen drømt,
Han venter, venter paa sin Brud,
Men møder hende først hos Gud.

Paa Gaarden nær ved Skanderborg,
I Bondebyen er der Sorg,
Den unge smukke Datter ser
Man ikke der paa Gaarden mer.

„Jeg skrev i Aften en Vise til Butiken: „Trofast i Liv og Død", grundet paa Sandhed" – hedder det d. 10/1 1889 med Strandbergs egne ord.

I en variant af den populære vise signalerer titlen endog det påståede sande islæt: „Paa Stiilinggaard nær Skanderborg". Sammesteds omtales visen som „en gammel Bondevise, der handler om hvad ulykkelig Kjærlighed kan føre til, naar Sorgen Overhaand tager."

Viſe og Beretning
om
Udvandrerſkibet
„Danmarks“ ſørge-lige Undergang
i Atlanterhavet d. 3 April 1889.

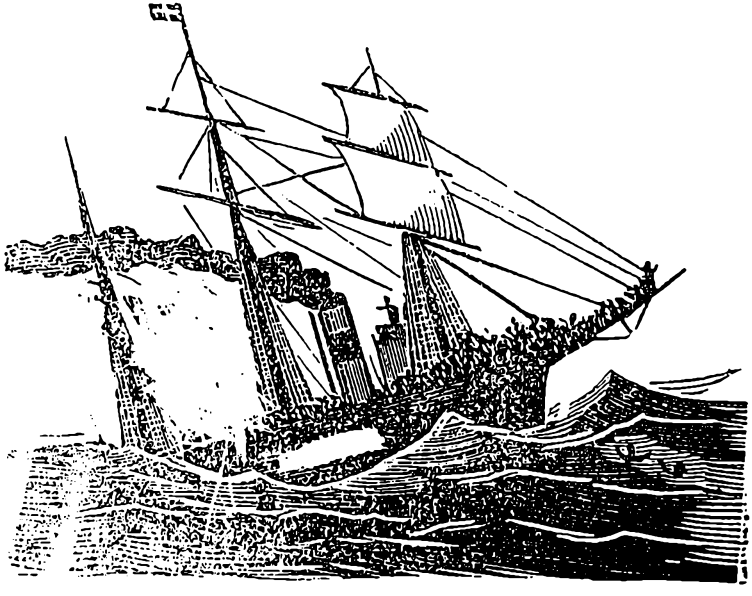

Med de nyeſte Oplysninger.

Kjøbenhavn. Rud. Foltmars Forlag og Tryk.
Faas i Pileſtræde 7, 1. Sal, Bogtrykkeriet.

90. „Danmarks" sørgelige Undergang

Mel.: Der er saa stille i vor Gaard.

Ak, det er nu desværre vist,
At „Danmark" er totalt forlist!
Thi Seilere med fremmed Flag
Har fundet „Danmark" som et Vrag.

I Marts det stævned' ud i Sø –
Ak, Ingen tænkte paa at dø –
Thi Haab og Glæde var ombord,
Et kjært „Farvel" til Ven og Bro'er.

De Fleste var i Ungdoms Aar,
Som søgte sig lidt bedre Kaar,
Som søgte i det fjerne Vest,
At finde Lykken allerbedst.

Men det er saadan gaaet tidt,
At Folk er draget milevidt,
For ret at finde Lykkens Skød,
Og fandt saa kun den sikkre Død.

Men Mod og Kraft og Villien stærk,
Har ofte gjort et Underværk,
Og Mænd i Ungdoms fagre Aar
Med let et Sind til Kampen gaar.

De var paa Vei til Vestens Land,
Og saae endnu kun Luft og Vand,
Mens Havet rulled' imod Dæk
Gled „Danmark" frem saa fri og kæk.

Men ak, Ulykken kom saa brat,
En Storm brød frem i dunkle Nat,
Og „Danmark" som gled stolt og rank,
I Havets dybe Kløfter sank.

O, rædsomt! Hvilken Kval og Nød!
SYV HUNDREDE i Havets Skød –
Af Mænd og Kvinder, Børn saa smaa,
Som endnu ved en Moder laa.

Ak, der er nu kun ringe Haab,
De reddet er fra Havets Daab;
Thi ingen Seiler, Ingen veed
Om disse HUNDREDER Besked.

Nu staar saa mangen En forladt –
O Herre, skænk dem Trøstens Skat!
Ja, giv dem Fred i deres Sorg,
Send Naaden fra Din Kongeborg.

BERETNING.

Atter har „Thingvallaselskabet" mistet et af sine Skibe, „Danmark" kaldet, der gik som Udvandrerskib til Amerika. Det afseilede fra Kjøbenhavn den 20de Marts med ca. 500 Passagerer, kom til Norge og fik 200 Passagerer ombord, og afseilede den 25de f.M., uden at naa Bestemmelsesstedet. Et engelsk Skib „City of Chester" passerede paa Hjemveien et Vrag drivende, uden Redningsbaade og uden Folk, og ved nærmere Undersøgelse viste det sig at være „Danmark", der laa med Vand over Dækket og kun Master og Skorsten ragende iveiret. Da der ikke var noget for Skibet at gjøre, fortsatte det Kursen, da det formodes, at Mandskab og Passagerer vare optagne af et forbiseilende Skib. Ulykken maa være sket d. 3die April, da en stærk Storm gik over Atlanterhavet, og under denne har „Danmark" faaet en Læk som har nødsaget Kaptainen til at sætte Baadene ud; men om disse har kunnet klare sig til Skib er kommen er meget usikkert. De Skibe, som har samme Rute, ere forlængst komne i Havn, saa endnu veed man ikke noget om Besætningens eller Passagerernes Skæbne. Men som Tiden gaar uden mindste Efterretning fra de Forliste, er der kun ringe Haab om disses Redning.

Hvor rædsomt at tænke paa! – Saa mange Hundreder af Mennesker som et Offer for Havet, tabte for Familie og Slægtninge og Venner! –

Denne vise er den tidligste og følgelig også den mest upræcise vedr. „Danmark"s forlis. Modsat er en af Strandbergs viser (92) relativt nøjagtig i forhold til det virkelige hændelsesforløb.

Viſe og Beretning
om
„Danmarks"
Undergang og de Mange Frelſe
i Atlanterhavet d. 4 April 1889.

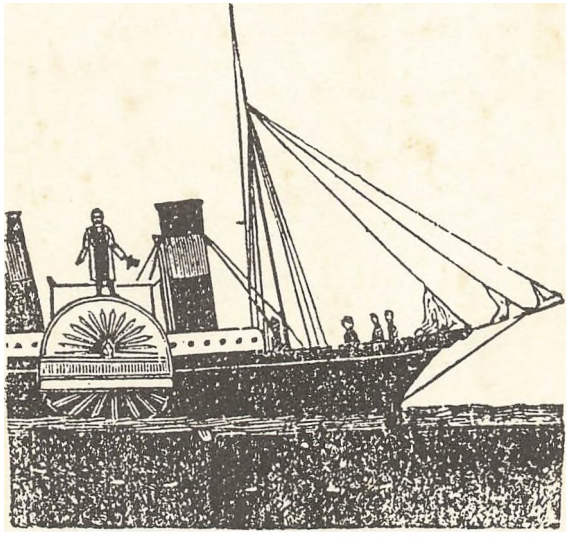

Med de nyeſte Oplysninger.

Kjøbenhavn. Rud. Faltmars Forlag og Tryk.
Faas i Pileſtræde 7, 1. Sal, Bogtrykkeriet.

91. „Danmarks" Undergang og de manges Frelse

Mel.: Lille Egern sad.

Telegrafens Bud
Har bragt Glæden ud!
Hvad man ønsked helst:
DE ER ALLE FRELST!
Skæbnen var dem god,
Og Kaptainens Mod
Gjorde at de Faren vel bestod.

Nu er Glæden stor,
Jubel høit i Kor!
De, der var forladt,
Atter faar sin Skat.
Lykken fandt dog frem
Til de hundred' Hjem,
Deres Liv dog Herren spared' dem.

Hist paa Havets Bund,
Langt fra Øresund,
Ligger „Danmark" Vrag
Uden Kjendingsflag!
Takkel, Tov og Dæk
Snart er skylled' væk;
Gudskelov vi slap dog med lidt Skræk.

Ja, i rette Tid
Kom dog Hjælpen hid,
For en Mand med Mod
Faren strax forstod;
Og paa Mandens Ord
Tog man strax ombord
Mænd og Kvinder, selv det mindste Noer.

Han saae Skibets Nød,
Mange Sjæles Død,
Og han ændsed' ei
Bølgens barske Leg;
Han var Sømand brav,
Trodsed' Storm og Hav,
Frelste Alle fra den sikkre Grav.

Lov og Tak og Pris
For at det Forlis
Endte ei med Død
Midt i Havets Skød;
Nu kan Bro'er og Ven
Atter sees igjen,
Og af Hjerte takke „Frelseren".

D. 13. april genlød meldingen om det forladte „Danmark" i Kbh., og først d. 22. april ankom budskabet „Alle er reddede!" – dog med undtagelse af 1. maskinmesteren.

Sang om

Udvandrerſkibet „Danmarks“ Undergang

i Atlanterhavet den 4de April 1889.

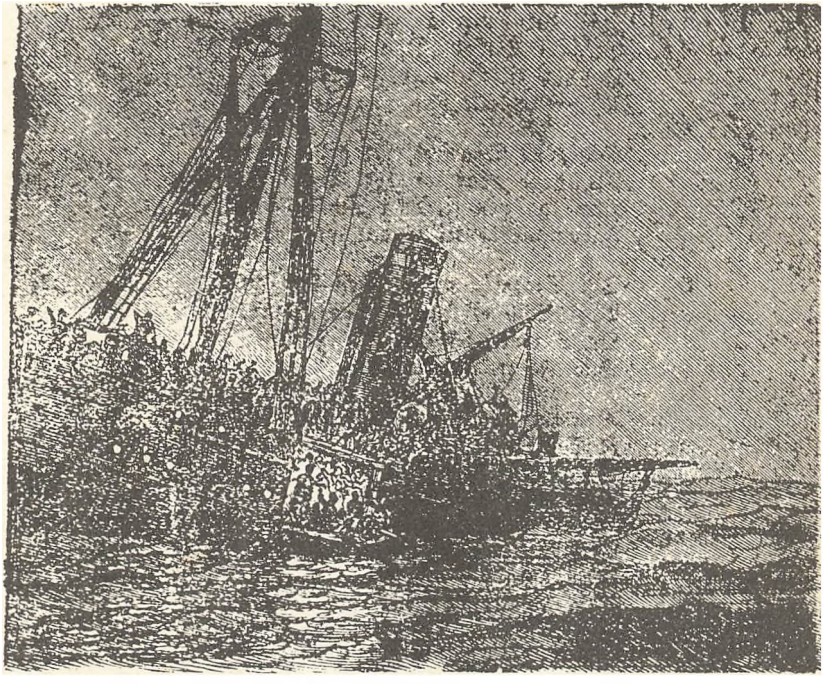

Med fuldſtændig Beretning om Forliſet og Redningen.

Af en Paſſager.

Eftertryk forbydes.

Kjøbenhavn.

Forlagsboghandelen, Vingaardſtræde Nr. 18.

Trykt hos Bernh. Wennſtrøm.

92. Udvandrerskibet „Danmarks“ Undergang

Mel.: Der er saa stille i vor Gaard.

I Kjøbenhavn saa glad i Sind
Steg vi i Skibet „Danmark“ ind,
Og bød til Vennerne Farvel,
De ønsked alle Fryd og Held.

De første Dage heldigt gik,
Alt loved godt for vort Bestik,
Men saa den fjerde i April,
Forvandledes til Graad vort Smil.

Thi Stormen af Sydvest kom an,
Vort Skib ej kunde holde Stand,
Og Skrueakslen gik itu,
Saa Faren stod for Døren nu.

Den rev sig løs og slog med Magt
I Skibets Bund, snart var det bragt
Saa vidt, at Vandet strømmed ind,
Vi udsat laa for Vand og Vind.

Den første Maskinist man fandt
Som død, han hurtig Freden vandt,
Men gyselig han kom afsted,
Hvordan endnu ret Ingen veed.

Snart fyldte Vandet Skibet brat,
Der laa vi i den mørke Nat,
Og Stormen hven og Vandet steg,
Det var saa sørgelig en Leg.

Nu gryed Dagen smaat i Øst,
Og Haabet fyldte Alles Bryst,
Men ak, alene laa vi end,
Hvor skulde vi os vende hen?

Vi øjned kun en Grav saa vaad,
Hvad hjalp det, at hvert Bræt og Baad
Blev holdt parat? – I slig en Sø
Var Haabet kun, ret snart at dø.

Da henad Middag, medens Graad
Og Rædsel gjorde Kinden vaad,
Saae i det Fjerne vi et Skib,
Nu gryede vort Haab om Liv.

Det var „Missouri", Alt var vel,
Dets raske Fører var Murrell,
En Mand med ægte Mod i Bryst,
En Sømand, saa det var en Lyst.

Han kasted Alting overbord
Af Ladningen, og snart vi foer
Som frelste over Havets Spejl
Med ham for Damp og friske Sejl.

Han førte os paa Bølgens Ryg
Og bragte os i Havnen tryg,
Tak være Gud, Tak være han,
Murrell, den brave Søens Mand.

BERETNING

Da „Danmark" forlod Kristianssand havde det 665 Passagerer og 69 Mand. Vejret var tykt med Modvind, der den 4de April blev til en Sydveststorm. Om Eftermiddagen Kl. 3 hørtes pludselig i Skibets Agterdel en dump og stærk Larm, og Skibet vaklede som en Beruset. Passagererne bleve meget forskrækkede, og løb mellem hverandre for at faa Aarsagen dertil at vide, men nogen egentlig Fortvivlelse blev der ikke, da Officererne beroligede Folk med, at der ikke var nogen øjeblikkelig Fare.

Det viste sig, at Skibets Skrueaxel var brækket itu, og den løsrevne Stump slog med saa stor Magt mod Skibet, at der blev Læk og Vandet strømmede ind. Pumpning hjalp ikke, Skibet begyndte at synke.

Natten faldt nu paa og Stillingen var skrækkelig, thi hvor længe kunde Skibet holde sig, da Agterdelen hvert Øjeblik sank dybere, Stormen tog til, og Bølgerne strømmede over Dækket.

Paa Mellemdækket forude var samlet en stor Mængde Mennesker, Mænd, Kvinder og Børn, som bad og sang. Baadene gjordes

klare til at forlade Skibet, men i de kæmpemæssige Bølger saae nok Enhver, at en Tur i Baad vilde være den visse Død.

Da Dagen gryede, mindskedes Stormen, men Søen vedblev at være oprørt. Der var ingen Sejler eller Damper at øjne, men lidt over Middag saas en sort Røgstribe i Horisonten, og det viste sig snart, at det var et Skib, der havde forstaaet „Danmarks" Nødsignaler og styrede hen til det.

Det var Dampskibet „Missouri", hvis Kaptajn Murrell straks erklærede sig beredt til at tage de Skibbrudne ombord; men han maatte først kaste hele sin Ladning overbord, for 10.000 Kroner i Værdi, og imedens blev „Danmark" bugseret af „Missouri". Dagen efter maatte man dog lade det gaa sin Skæbne i Møde, og alle bleve ført over til „Missouri" uden et eneste Uheld, skøndt det igen var Storm og høj Sø. Murrell styrede til Azorerne som nærmeste Sted, og alle bleve reddede, efter at Murrell og hans Mandskab havde vist den største Menneskekærlighed og Venlighed mod sine uventede Medrejsende. Fra Azorerne ere Passagererne senere befordrede til Amerika.

Første Maskinist i „Danmark" fandtes om Morgenen efter at Skruen var bristet død i Maskinrummet; hans Hoved var knust, og det har ikke været muligt at faa at vide, hvorledes det er gaaet til, og hvilken Sammenhæng der er mellem dette Dødsfald og Skibets Forlis.

Strandbergs dagbøger d. 22/4 1889: „Fik Sang ud om „Danmark"'s Forlis" og d. 23/4: „Af Visen om „Danmark" har vi solgt 1000 fra i Gaar."

Sang om

Udvandrerſkibet

Daumarks Forlis

i Atlanterhavet

d. 4. April 1889.

Med Beretning.

Alle Paſſagerer og Mandſkab reddede!!

Eftertryk forbydes.

Kjøbenhavn.

Forlagsboghandelen, Vingaardſtræde Nr. 18.

Trykt hos Bernh. Wennikrem.

93. Udvandrerskibet Danmarks Forlis

Mel.: Guds Himmel var saa mørk og graa.

Omtumlet paa det store Hav
Flød Vraget, som man saae, –
Fandt Passagererne en Grav
I Bølgen mørk og blaa?
Hvad der var sket, man vidste ej,
Thi Vraget tumled bort,
Henslængt paa Søens vaade Vej,
Man saae det kun saa kort.

Dog læste man saa kendt et Navn,
Thi „Danmark" stod derpaa,
Som Skib det aldrig naar en Havn,
Men maa som Vrag forgaa.
Og Tusinder med ængstet Sind
Paa Danmarks Sletter gaa,
Og Taaren randt saa strid paa Kind,
Man kan ej Vished faa.

Var det Udvandrerskibet da,
Som stolt fra Kjøbenhavn
Gik nylig til Amerika
Med Slægt og Ven i Favn?
Nu veed man det desværre, ja,
Det kan ej skjules mer;
Det „Danmark" som gik stolt herfra,
Gaar ej paa Rejser mer.

Men dem, der færdedes ombord,
Dem fulgte Herren med,
De reddedes og frelste foer
Til fjerne Kyst afsted.
Thi Skibet fik sin sidste Rest,
Men Folk ombord nu staa
Og prise Gud til Paaskefest,
Og Glæde mon vi faa.

En engelsk Damper optog dem,
Da Haabet snart var slukt,
Den stævned rask paa Havet frem,
Ind i den sikre Bugt.
Højt hæve vi i Tak til Gud
I Dag vor fælles Røst,
Han fried os af Kviden ud,
Gød Glæden i vort Bryst.

SOFUS JENSEN,
som havde en Broder ombord.

Strandberg d. 26/4 1889: „Jeg skrev en ny Vise om Danmarks Forlis, da der er Efterspørgsel om flere. Imidlertid gaa saadan Øjebliksviser ikke mere som forhen... Fik Nr. 2 ud om „Danmark“.“

94. En Sang fra Amerika

Mel.: Jesus, din søde Forening at smage.

Ud over Havets de rullende Bølger,
Bort fra mit elskede Fædrelands Strand,
Drog jeg mod Vesten, dog Mindet mig følger,
Hvor jeg end færdes i fremmede Land,
Mindet om Hjemmet, hvor Fader og Moder
Plejede mig udi Barndommens Aar,
Der, hvor jeg leged med Søstre og Broder,
Der, hvor jeg voxte i Ungdommens Vaar.

Hvor før jeg sysled i Mark og i Lade,
Der nu i Drømme jeg færdes saa tidt,
Da – nu som før – ser jeg Lammene glade
Springe omkring og jeg plejer dem blidt.
Ude som inde, endnu jeg er hjemme,
Alt staar det tegnet med klareste Træk,
Og det bevares i lønligste Gjemme,
Rummet og Tiden ej det slider væk.

Elskede Hjem, du har fredet og hygget,
Plejet og baaret min Længsel saa tro;
Mens jeg var svag, over mig har du skygget
For at jeg rodfast og sundt kunde gro.
Lunt under Græsset har Lærken sin Rede,
Jublende flagrer den højt imod Sky,
Foraarsbebuder for Livet hernede,
Lovsangen toner hver Morgen paany.

Fader og Moder! I kunne ej følge,
Tak for Velsignelsen I sendte med,
Da jeg paa Livets den rullende Bølge
Krydsede frem mod den modsatte Bred.
Endnu jeg ligger paa Farten herneden
Kanske der er et langt Stykke frem,
Førend jeg Maalet har naaet med Freden,
Som kun erholdes i Himmerigs Hjem.

Mangen en Taare vist randt over Sønnen,
Som det vel syntes ej ret kom til Ro.
Tak! Thi jeg tror, at I tog mig i Bønnen,

Bad mig til Jesus i hjertelig Tro.
O, kjære Moder! jeg mindes tilbage,
Da jeg først lærte Guds Menigheds Bøn,
„Fader vor", yndig i Barndommens Dage,
Herligste Gave fra Moder til Søn.

Hvor det end gik paa de vildsomme Veje,
Aldrig dog Maalet af Syne mig svandt;
Saligste Haab ret i Hjertet at eje:
Ordet af Herren er evigt og sandt.
Aanden mig kaldte til Budskab at bringe
Ud til de mange, som Hjemmet forlod,
Budskab om ham, som gik fattig og ringe,
Som gik i Døden, men atter opstod.

Aarene skifte og Klokkerne ringer,
Klangen fra Kirken, der hjemme er lydt,
Tiden den iler paa pilsnare Vinger,
Hvad vil det Aar nu os bringe for Nyt?
Sex Gange ti er forlængst lagt til Side,
Hvor mange Blade har Bogen vel fri? –
Om paa det næste lad Øjnene glide,
Moder, der staar jo: syv Gange ti.

Klokkerne ringer og kalder til Kirke,
Kalder til Andagt og Hvile og Bøn,
Maatte Guds Aand gjennem Hjerterne virke
Kjærlighed ret til Guds enbaarne Søn!
Da, ja til Lykke! o Fader og Moder,
Herren almægtig har Eder ved Haand,
Sammen i Bøn gaa til Jesus, vor Broder,
Tempel i Hjertet da bygger Guds Aand.

P. Jensen.

Lemvig Bogtrykkeri.

Sangen er udgivet ca. 1890.

Viſe om

Guldkuren,

og hvorledes de ſtærkeſte Drankere, der før hver tog en Dameſnaps paa en Pot, nu blive helbredede af den amerikanſke Sprøjtedoktor, enten de vil eller ei

Eftertryk forbydes.

København.

Forlagsboghandelen, Vingaardſtræde Nr. 18.

Trykt hos Bernh. Bennſtrøm.

95. Guldkuren

Mel.: Kejseren af Kinesiens Land.

Dannemark er et tørstigt Land,
Derfor saa drikker alle Mand,
Nogle de drikker med Forstand,
Andre som Svin man kun regne kan,
Men nu bli'r der for det sat en Stopper,
Brændevinsflaskerne a' vi propper,
Hvem som forhen sig drak sprøjtefuld,
De skal nu sprøjtes fuld – men med Guld.

Nys fra Amerika kom en Mand,
Doktor i Medicin var han,
Ligesaa saare han saae vor Nød,
Svor han, han vilde saa Pinedød
Hjælpe os, og det alene for Æren:
Skaf mig seks Mand, som blød er i Pæren,
Mænd, som kan ta' en Pot eller to,
Saa skal I bare se Løjer, jo jo.

Ud paa den gamle Almindelighed
Var der straks seks Mand, som var bered,
Skeptisk de grinte til Doktoren hen,
Syntes, det Hele var Sjov og Spænd,
Og da han sa'e, de skulde blot drikke,
Alt, hvad de kunde bag Vesten stikke,
Og da han selv la' Brændevin til,
Blev de af Glæde som ellevild.

Og saa begyndte den sjeldne Kur,
Hvortil vi Mage aldrig skuer,
De seks Patienter de aad og drak,
Saa de af Velvære næsten sprak.
Saadanne gik de første Dage,
Brændevinen blev ved dem at smage,
De seks Mand de grinte og Doktoren lo,
Det var en mageløs Kur, kan De tro.

Saa var det netop den ot'ne Dag,
Alle seks sadde i muntert Lag,
De havde nylig faaet et Sprøjt,

Men det ændsed de ikke en Døjt;
Det var en Fryd at se dem saa raske,
Legende hver med sin Brændevinsflaske,
Da – paa en Gang En af dem fly'er
Hen i en Krog og skræk'lig spyer.

„Ha, hvad er desse?" de Andre skreg,
Mens de sprang op, om Næserne bleg,
Men det vared ej længe, før
De maatte selv med trist Humør
Op igen med de vaade Varer,
Høbergs de dejlige Draaber klare
Rundt omkring i Krogene laa,
Mens de selv forbavsede staa.

Saaledes endte da denne Kur
Med at Drikkeriet er svært paa Retur,
Derfor vi takke kan Doktoren,
Der til Held for os kom herhen.
Jeg ser i Aanden den Tid, der vil komme,
Da selv om vi Mønten har i vor Lomme,
Hvem tror De saa køber Snapse for den,
Naar vi skal op med det Hele igen.

Sagen har dog en Hage, og den
Er ikke rar for de Brændevinsmænd,
Men jeg raader Enhver af den Stand
Til at begynde med Sodavand,
For De skal se, kan ej Folk faa Andet,
Ta'r de tiltakke med Sodavandet.
Om de saa ta'r dem et ordentligt Hip,
Faar de dog aldrig af Sodavand Pip.

Tre amerikanere forsøgte i 1892 at udrydde det danske drikkeonde ved hjælp af „Guldkuren". Ved behandlingen anvendtes injektioner, hvoraf en af bestanddelene var guld.

Visen her er vidnesbyrd om forsøgets heldige start, men snart vendte bille-

det. Cavling skrev senere herom: „Det var Holmes [fremtrædende dansk-amerikaner], der for nogle Aar siden, i Forening med en halv snes Sangvinikere i Jamestown, anlagde den meget omtalte Guldkuranstalt i København. At der tabtes en Formue paa dette Foretagende, bedrøvede ikke Danskerne i Jamestown saa meget, som det bedrøvede dem, at Guldkuren viste sig at være afmægtig over for det danske Drikkeonde."

Den unge Somands haarde Skæbne,

da han vilde reiſe fra Amerika hjem til ſin Kæreſte, og lod ſig forhyre med det tyſke Skib „Paul Iſenberg", og hvor ſfrækkeligt det gik ham hos Tyſkerne.

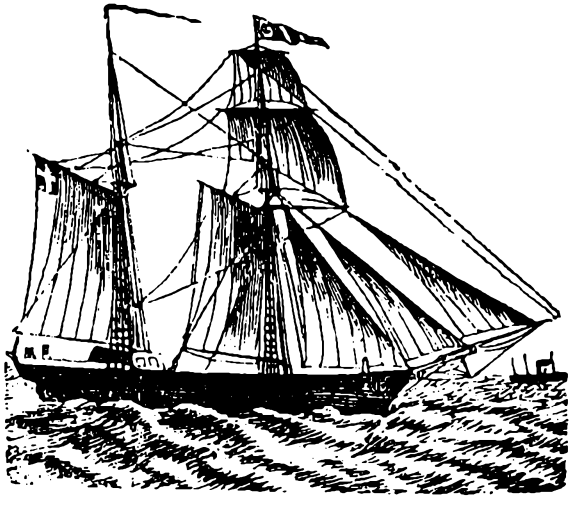

Med fuldſtændig Beretning om den ſørgelige Begivenhed.

Eftertryk forbydes.

København.
Forlagsboghandelen, Vingaardſtræde Nr. 18.
Trykt hos Bernh. Wennſtrøm.

96. Den unge Sømands haarde Skæbne

Mel.: Den Sømand er saa lidet estimeret.

Den unge Sømand drog fra Norges Fjelde,
At prøve Lykken ved den fjerne Kyst,
Ak haardt han maatte denne Tur undgælde,
Og Skæbnen prøved ham i rædsom Dyst.

Da i Amerika han havde faret
Og vilde atter drage til sit Hjem
Med hvad ved Slid og Slæb han havde sparet,
Da kom Ulykkens Stund som Uvejr frem.

Derhjemme havde han sin gamle Moder,
En Søster og en elsket Hjertens Ven,
Til dem han vilde og saa til sin Broder,
Han længtes for at skue dem igen.

Derhjemme vilde han sin Kærest tage
Til Ægteviv og stræbe som en Mand
At virke kækt for Hjemmet og sin Mage,
Og blive i det elskte Fædreland.

Han med et Bremerskib sig lod forhyre,
„Paul Isenberg", vi veed, var Skibets Navn,
Fra San Francisco skulde de da styre,
Kækt saae vor Nordmand over Skibets Stavn.

Til London skulde de, derfra han vilde
Til Norge hjem – der kom han aldrig til,
Det tyske Skarn vor Nordmand dræbte ilde,
Saaledes leger med os Skæbnens Spil.

Kaptajn og Styrmand puffed ham og sloge
Ham, hvor han stod og hvor hen end han gik,
De haded ham, med Grumhed de ham toge,
Tvertimod Folkeret og Fædres Skik.

De bandt tilsidst et Reb ham omkring Livet
Og hejsed ham i Skibets Master op,
Der hængte han en Dag, saa blev ham givet,
Lidt Frist for sin forpinte stakkels Krop.

Men da ej Føde straks han kunde døje,
Saa hejste de ham atter op i Mast,
Hel nøgen som man ligger i sin Køje,
Det var for haardt, derfor hans Hjerte brast.

De tog ham ned, de sparked til den Døde,
Hans Øje hængte ned paa blege Kind,
De prygled Liget, og til Fiskeføde
I Havet sparked de det arme Skind.

Kaptajn og Styrmand værst imod ham handled,
Dog Straf de faa, de begge fængsled blev,
I London staa til Slaver de forvandled,
I Tugthus faar de Løn for hvad de drev.

Men hjemme venter nu Matrosens Kære,
I Arendal der gaar hans Hjerteven,
Hun fatter ej, hvordan det dog kan være,
At Karl ej skynder sig til hende hen.

Hun stirrer ud i Morgenstundens Taage,
Hans Moder sukker for sin Søn saa brav,
De veed end ikke, at den tavse Maage
Sig svinger over deres Kæres Grav.

EN NORSK SØMANDS SØRGELIGE SKÆBNE.

Den 28-aarige norske Sømand Karl Petersen fra Arendal blev i San Francisko forhyret med Bremerskibet, Barken „Paul Isenberg", Capt. Bight, for at sejle til London. Han var fuldbefaren og en dygtig Matros, men Kaptajnen og Styrmanden synes fra Begyndelsen at have havt et uforklarligt Had til ham, og han blev sat til det haardeste Strafarbejde, skældt ud for Dovenkrop og jaget og puffet allevegne. Hverken han eller nogen af de øvrige Matroser vovede at kny, thi de tyske Herrer vare voldsomme og strænge. Men tilsidst ytrede dog Karl Petersen en Dag til sine Kammerater, at det var ham umuligt at holde denne Behandling

ud længer, og at han nu ikke længer vilde overanstrænge sig med de urimelige Arbejder, hvordan det saa gik. Det var ved Jul 1893.

Denne Ytring kom for Kaptajnens og Styrmandens Øren, og nu begyndte Befalingsmændene, især første Styrmand, at give deres tyske Brutalitet Luft. Den stakkels Matros blev slæbt hen til Stormasten, og om Livet paa ham bandt de en Line, der gennem en Blok løb gennem Mesanopstaget. Derpaa hejsede man ham i nøgen Tilstand, kun iført Skjorte, i Vejret og lod ham hænge til Aften. Man tog ham nu ned og vilde, trods den af Behandlingen svækkede Appetit, tvinge ham til at spise. Han kunde ikke, og saa hejste de ham op igen. Tilsidst slap han ned fra sin farlige og smertefulde Stilling, men de kastede sig over ham, surrede ham endnu strammere end første Gang og nu hejsede de ham op i en Stilling, saa Hoved, Arme og Ben hængte ned ad, medens Kroppen holdtes oppe af Rebene, der gnavede sig ind i Kødet paa ham. Klokken 11 om Aftenen saae man til det stivfrosne Menneske, og tog ham nu ned i livløs Tilstand. Styrmanden troede, han blot var besvimet og gav Legemet et stærkt Spark med sin jernbeslaaede Støvlehæl, men da Karl Petersen ikke rørte sig, blev han undersøgt. Ansigtet var mørkeblaat, Tungen hang ud af Munden, det ene Øje hængte ned paa Kinden. De lagde ham nu til Side og næste Morgen blev Liget kastet overbord. De øvrige Matroser saae til, fortvivlede og med Taarer i Øjnene, men de turde Intet foretage, da det saa var blevet udlagt som Mytteri.

Ved Scilly-Øerne fik Barken Lods ombord, og han underrettede Øvrigheden om Sagen. I samme Øjeblik som Skibet ankom til London, kom to Opdagere ombord, og arresterede Kaptajnen og første Styrmand. De kom for Retten, hvor de vilde besmykke deres Opførsel med, at Karl Petersen havde været stridig og doven, men Dommeren lod dem forstaa, at han ikke agtede at tage paa dem med Fløjelshandsker. De bleve behandlede som Forbrydere og Styrmanden kommer til at spadsere i Tugthuset for en lang Aarrække, medens Kaptajnen vel slipper lidt heldigere.

Strandberg skrev visen d. 12/6 1894, og hændelsen bekræftes af samtidige aviser. Også lignende viser med gruopvækkende indhold, f.eks. „George Seman" eller „Thekla"-visen, var i hovedtræk baseret på samtidige kilder.

Sang

om

Jens Peter og Trine

97. Sang om Jens Peter og Trine

Jens Peder og Trine, to Fattigmands Børn,
De tjente i selvsamme Gaard,
Der hjalp de hinanden med mangen en Tørn,
Thi Arbejdet stundom var haard.

Fra Barndommen havde hinanden de kjendt
Og sammen i Skole de gik,
Om Sommeren havde de begge to tjent,
Ej megen Lærdom de fik.

De blev konfirmeret og Tjeneste fik
Som sagt saa i selvsamme Gaard,
Og Tiden henruller og Aarene gik
Og vexled med Vinter og Vaar.

Omsider saa Jens skulde være Soldat
Og ligge i fremmede By,
Da Tiden sig nærmed, hver eneste Nat
Græd Trine til Morgengry.

Da Dagen den kom, at han skulde afsted,
Saa fulgte ham Trine paa Vej,
Smaafuglene kvidred og Vejen hengled,
De tvende de mærked det ej.

Omsider Jens Peder han standsed sin Gang
Og satte ved Vejen sig ned,
Han saa op mod Himlen, hvor Fuglene sang,
Han jubled om Kjærlighed.

„Hør, Trine", han sagde saa kjærlig og mild,
Og vendte mod hende sit Blik,
„Naar Tjensten er ovre, jeg ved hvad jeg gjør,
Just nylig den Tanke jeg fik:

Saa rejser jeg bort til Amerikas Land
Og tjener det rødeste Guld,
Naar saa jeg er bleven velhavende Mand,
Jeg henter Dig Pige huld".

Men Trine hun rødmed som Rosen i Vaar,
Og Taarerne triller paa Kind:
„Min Jens, naar saa langt herfra Du vil gaa,
Saa bliver jeg sorgfuld i Sind".

Men Jens hende trøster: „Et Aar eller to,
Hvis Lykken vil være mig huld,
Saa faar jeg saa meget, jeg kan sætte Bo,
Thi der man let vinder Guld."

Saa rejste sig Jens og bød Trine Farvel,
Og drog saa til fremmede By,
Men Trine hun sørged fra Morgen til Kvæld
Og Bønnen steg tidt mod Sky.

Omsider paa Tjenesten Jens Ende fik
Og kom til sin Hjemstavn igjen.
Han vilde, før han til Amerika gik,
Gjense sin elskede Ven.

To Maaneder efter saa drog han afsted
Fra Danmark, som han havde kjær.
I Trine der dæmred en Anelse sort,
Som mer' over hende fik Magt.

„Ak, aldrig," hun klaged til Himmelen tidt,
Mens ene i Kamret hun var,
„Jeg gjenser ham mere, ej noget Skridt
Vi mer' med hinanden ta'er."

Saa gik da to Aar, og en Dag kom et Brev
Fra Jens i Amerikas Land,
Til Trine var Brevet, i dette han skrev:
„Jeg er en velhavende Mand.

Paa Tirsdag med „Gejser" jeg herfra vil gaa,
At hente Dig, elskede Ven,
I Danmark der vort Bryllup skal staa,
Og atter vi følges herhen."

Og Solen den skinned, da han gik ombord,
Smaabølgerne brusede let,

Og Skibet det lystred velsignet sit Ror,
Mod Hjemlandet gik det da ret.

Den næste Dags Aften en Byge trak op
Og Bølgerne bruste mod Sky,
Og Skibet sig hæved paa Bølgernes Top,
I Kahytten man søgte Ly.

Om Natten vækkedes man af en Larm,
Det lød som et Dommedags Brag,
Og rundt om der raabtes: „O, Herre, forbarm,
Vist aldrig vi mer skuer Dag!"

Paa Dækket man skyndte sig hastelig op
Og saa der med Rædsel i Blod,
At „Gejser"ens Side var helt revet op,
„Thingvalla" var stødt imod.

I Bølgerne sank de i selvsamme Nu,
Og Alle i Havet nedfaldt,
Paa Havfladen var der stor Rædsel og Gru,
For Livet at kæmpe det gjaldt.

Jens Peder han svømmed saalænge paa Hav,
Tilsidst der hans Kræfter forlod,
Saa sank han i Bølgernes iskolde Grav,
Og Sjælen hans Legem forlod.

Da Trine erfared hans Skjæbne saa tung,
Hun stønned i trøstesløs Graad:
„O, havde endda vi delt Fattigmands Kaar,
For Brødet var vel blevet Raad."

Nu gaar hun i Gaarden, saa sorgfuld i Sind,
Thi Sorgen i Hjertet har Bo,
Og Sorgen har blegnet den rødmende Kind,
Og aldrig hun mere faar Ro.

E. O. Jordans Eftfl., København.

Det tidligst fundne skillingstryk er udgivet ca. 1896, men visen er muligvis skrevet tidligere med dens klare hentydning til „Geiser"s forlis 1888.

Guldgraveren
i Klondyke,
og hans Rejſe der over med Skibet
„Madam Pompadur".

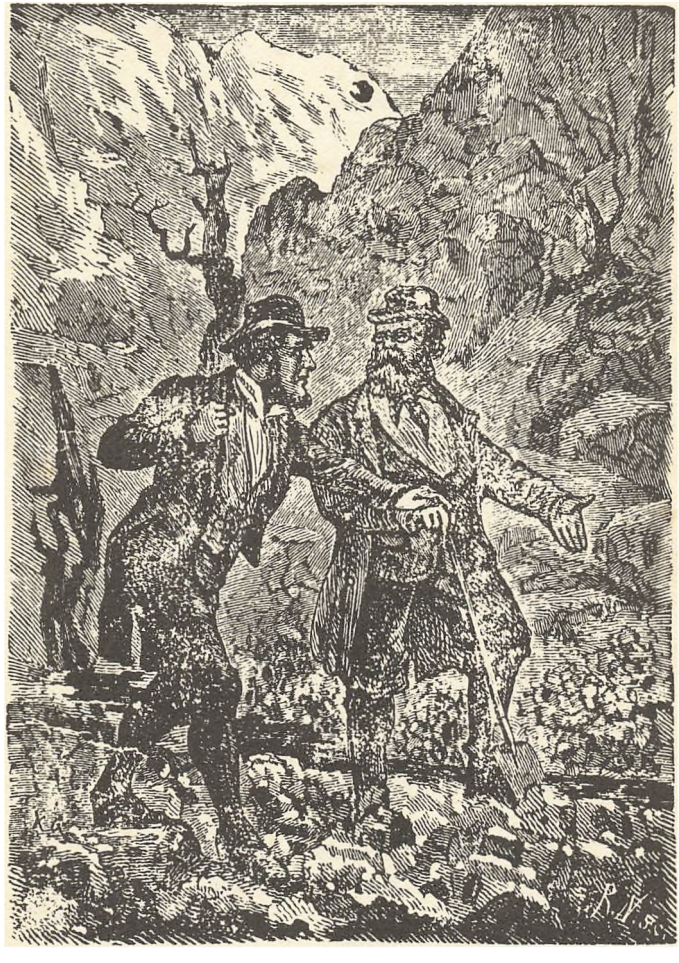

Og: Flyv, Fugl, flyv.

98. Guldgraveren i Klondyke

Mel.: Madam Pompadur.

Guldets Magt kan drage!
Lykkelige Dage
Kan den gøgle frem,
Trylle os bort fra vort venlige Hjem,
Ud til Klondyk' iled
Vi, mens Haabet smiled,
Og det gode Skib, som os førte
Det kaldtes „Madam Pompadur."
I Tanken saae vi Troner,
Bød Kejser og Konger til Gæst,
Vi ødsled Millioner
Til Elskov, Pragt og til Fest.
Hjemmet vi forsage,
Til Klondyk' vi drage,
Og sende vor Hilsen tilbage
Med Skibet „Madam Pompadur".

Kolde mørke Nætter,
Øde triste Sletter,
Is, Hunger og Tørst
Mødte vi alle i Guldlandet først.
Slagsmaal, Mord og Rænker,
Alt i Kuldens Lænker,
Det var Guldet, vi høsted derude,
Og stadig den lurende Død.
Og naar vi Lykken prøved
Og vasked lidt Guld i vor Spand,
Blev det om Natten røvet,
Og Teltet stukket i Brand.
Ak, vi vil tilbage,
Guldet vi forsage,
O, kunde til Hjemmet vi drage
Igen med „Madam Pompadur".

Skal vi aldrig vende
Hjem og Glæden kende,
Danmarks Moderfavn
Vilde være den yndigste Havn,
Pigen hjemme venter,

Tror, vi Skatten henter,
Ak, af Hjemve og Armod vi tæres,
Vist aldrig vi skue vort Hjem.
I Danmarks Bøgeskove,
Ved Sundets grønne Bred,
Der var det Lyst at sove
En Sommerdag i Fred.
Klondyk' vi forsage,
Kunde vi blot drage,
O Fædreland, atter tilbage
Til dig, med „Madam Pompadur"!

Kjøbenhavn.
Trykt hos Bernh. Wennstrøm.

Omkring århundredskiftet strømmede folk fra hele verdenen til Klondyke, Alaska i håb om at finde guld, og Strandberg skrev denne sang d. 6/9 1899.

Snart efter fik han imidlertid problemer med ophavsretten til den: „Her var fra Olfert Jespersen [musiker og komponist] en Herre, som vilde indlede Sag mod mig for „Guldgraveren i Klondyke". Jeg tilskrev O. F. et Brev for at klargøre ham, at min Sang ikke var Plagiat."

Skriv til Mo'er.

En rørende, ſmuk Sang om hvorledes den gamle Mo'r, gennem mange Aar ventede Brev fra ſin Søn i Amerika, og hvorledes hun endelig fik et, før hun lukkede ſine Øjne.

Paa Melodi: **Solvertraadene.**

Og: **Den ſidſte Viol.**

København.
Forlagsboghandelen, Vingaardſtræde 18.

99. Skriv til Mo'er

Mel.: Sølvertraadene.

I den lille, stille Stue,
Sidder Moder saa forladt,
Uge venter hun paa Uge,
For at høre fra sin Skat;
Du, som færdes langt derude,
Borte fra dit Hjemlands Jord,
Paa den gamle, stolte Skude:
Husk at skrive hjem til Mo'r.

Før han sa'e Farvel derhjemme
Til sin lille, kære Mo'r,
Lovede han ej at glemme
Tit at sende et Par Ord.
Hvergang der er no'en ved Døren,
Iler hun til den og tror,
Der er Brev med Bud fra Søren,
Som har skrevet hjem til Mo'r.

Ak, men Ugerne, og Dage
Blev til Aar, dog gamle Mo'r
Vented trofast uden Klage,
Skønt hun føler Sorgen stor.
Der kom ofte Længselsstunder,
Hvor hun sagde disse Ord,
Mens hun tog sin lille Blunder:
Husk at skrive hjem til Mo'r.

Hjertet det var ved at briste,
Længslen den var dyb og stor,
FØRST DA HUN LAA PAA DET SIDSTE,
Kom der Brev med kære Ord.
Glad hun læste det og sukked:
„Alt skal lykkes, naar man tror".
Døden hendes Øjne lukked;
DER VAR KOMMET BREV TIL MO'R.

Sentimentaliteten er udpræget, men har sin baggrund i virkeligheden: De mange betydningsfulde breve, der fragtedes over Atlanten, kom nemlig oftest fra personer, der havde klaret sig godt i det fremmede – mens de øvrige udvandrere ikke sjældent helt undlod at skrive hjem.

Visen er fra århundredskiftet.

Den
amerikanſke Flagſang

(Stars and stripes for ever).

Og:

Dreyfus' Børns Klageſang.

Eftertryk forbydes.

København.
Bernh. Wennſtrøms Bogtrykkeri.

100. Den amerikanske Flagsang

Mel. af Sousa.

Vi fejre vor Frihed hver Dag,
Med Stjerner og Striber i Flag
Stolt vajer det Verden omkring,
Og hilses rundt paa Jordens Ring.
Amerika, stolt er din Søn,
Han Frihedens Drue har krystet,
Og Hjertet ham svulmer i Brystet,
Og fjærne Stammer tidt for Stjerneflaget rysted.

Hvor end vi i Verden blev sat,
Vi hilste vort Flag som vor Skat,
Dets Stjerner og Striber i Havn
Straks viser os en Broders Favn.
Det fødtes i Frihedens Gry,
Dets Daab var Kanonernes Bulder,
Det førte os Skulder ved Skulder
Til Sejr og staar saalænge Havets Bølger ruller.

Vort Stjerne besaaede Flag
Skal vaje trods Ufred og Brag,
Og samle dets Sønner til Strid,
Hvis Krigens Bølger ruller hid.
Og Washingtons Navn skal bestaa,
Og sprede vort Ry over Lande,
Men alle Nationer skal sande
At vi ved Stjerneflaget staar med oprejst Pande.

Vort Flag, du er ungt, du er rigt,
Du er som det skønneste Digt,
Melodisk dit Smæld fra hver Mast
Forkynder at vort Land staar fast.
Amerikas Søn han er kæk,
Naar Stjernerne over ham skinner,
Vi elske vort Land og dets Kvinder,
Og Stjerneflaget staar imedens Sekler svinder.

„Stars and Stripes for ever" er både komponeret og skrevet af John Philip Sousa. Selve teksten blev udgivet 1898, og 3 år efter, d. 27/12 1901, blev sangen oversat af Strandberg.

Olof og Emma

og

De to Drosler.

101. Oluf og Emma

Mel.: Alfred ser sin Chef i Nød.

For fem Aar siden rejste jeg til Amerika,
Farvel jeg bød til Alle, før jeg drog hjemmefra,
Farvel jeg bød til Hjemmet og til min kjære Ven:
O vær mig tro, min Pige, indtil vi ses igjen.

Hun venlig til mig talte og sagde disse Ord:
Jeg skal Dig aldrig svige paa denne Verdens Jord.
Ak hør, min kjære Oluf, vær ej utro mod mig,
Mit Hjerte det skal briste, før jeg skal svige Dig.

Saa drog jeg bort fra Danmark, til fremmed Land jeg kom,
Og lykken den var med mig, ihvor jeg rejste om;
Jeg skrev hjem til min Pige, hun skrev til mig igjen:
O kjære, kjære Oluf, forglem mig ej, min Ven.

Vi vexlede nu Breve udi en fire Aar,
Jeg savned dog min Pige, min Længsel den blev stor,
Jeg tog da den Beslutning at rejse hjem igjen,
Og mente nu med Glæde at omfavne min Ven.

Da jeg var rejsefærdig og skulde gaa ombord,
Jeg mødte to Bekjendte fra Danmarks Land i Nord,
Jeg spurgte dem, hvorledes det hjemme monne gaa,
Jeg mente om to Maaneder paa Danmarks Grund at staa.

Rejs ej til Danmark mere, saa talte de til mig,
Din Kjærest har en Anden, hun haver svigtet Dig,
Bliv Du kun her tilbage, Du ej vil Hjemmet naa,
Førend hun Haand i Haand med den Anden Brud vil staa.

Men han ej blev tilbage, han drog nu hjem paa Stand,
Det var en Aften sildig, han stod i Danmarks Land;
Se Stjernerne de funkled' paa Himmelen saa klar,
Da Oluf han paa Vejen til Hjemmet monne gaa.

Han naaede dog ej Hjemmet, thi paa sin Aftenvej
Der mødte han en Pige; paa selvsamme Vej
Han saa nu her sin Emma, han kunde ej modstaa,
Han stak sin Kniv i Hjertet og faldt til Jorden saa.

Da rørtes hendes Hjerte og strax hun nu udbrød:
O kjære, kjære Oluf, med Dig saa vil jeg dø,
Hun stirrede fortvivlet, hun segned' død til Jord,
Tilgiv mig kjære Oluf var hendes sidste Ord.

Rasmus Christensen.

A. Jensens graph. Etabl., Aarhus.

Udgivet senest 1902.

Viſen om lille Peter Jenſen

eller

en Terſobolles Endeligt

der kom til verden uden faber og moder og omſiider til Amerika efter allehaande omſtiftelſer til melodien Peter Skøtt i barndomsalder er glædelig ubi enden alligevel.

Klinger vel til Hakkebrædt og Basbaryton.

Trykt i dette aar.

København.
Bernh. Wennſtrøms Bogtrykkeri.

102. Visen om lille Peter Jensen

Jeg vil synge Jer en vise,
venner, lytter – oh – til den.
Peter Jensen vil jeg prise
som var født i Lersøen,
men som rejste væk herfra
over til Amerika.

Man paa lille Peters Fader
senere var ikke vis,
tidligt mo'ren ham forlader,
det var nemlig Karen Spids
som løb bort med Ferdinand
i et altfor let gevandt.

Ak, da Peter kom blandt slemme
andre kammerater, som
hugged mangen krone hjemme,
som i slik de satte om,
han det lærte med gevalt
selv af vennen, Carl Ewald.

Politiet Peter tager,
der kun tænkte: fy for fa'en,
men da fik han vin og kager
og 10 Øre til om da'n.
Dette resultat var sjov
af Albertis pryglelov.

Derpaa sat af Goos at regne
ud, hvad Goos sku' ha' betalt,
det ham mored allevegne,
at der skulde regnes galt.
Der i Peter laa bestemt
vist en statsrevisor gemt.

Han paa den tid sig vil gifte
kirkeligt naturligvis
thi man længes mod at stifte
sig familieparadis
tænkte ej, at børn, selv ét,
være kan mod Højesteret.

Hvorfra at han fik moneter
denne sag var ikke klar
for hans venner; selv da Peter
ogsaa ansat blevet var
udi „det forenede",
stod de som forstenede.

Højere han monne stige,
som det højeste, man kan
blive udi dette rige,
vælges han til rigsdagsmand,
da der plads var ledig i
Randerskresen, tredie.

Tit som rigsdagsmand til Kiel han
gratis rejser, Bjerre lig,
udad kun er lutter smil han,
hjemad er han pirrelig.
Og en dag mod kaptain Brock-
mayer hæver han sin stok.

Men da dette hører Hage,
som trafikminister er,
Peter maa billetten tage,
skønt han skriftligt sig besvær',
over til Amerika
hvor man frit har lov at sla'.

Peter Jensen nu mormon er
og med glæde tit en tørn
tager sig med sine koner
eller sine nitten børn
fjærnt fra gamle Dannevang.
Hermed ender denne Sang.

ALEKSANDER SIVERTSEN
skrivelærer
Regnegade 6 stuen.

Visen, der er udgivet under pseudonym, er udgivet ca. 1902.

Fiſkermanden.

En ſmuk Viſe om hvorledes et fattigt Fiſkerpar, ſom havde miſtet deres Søn paa Havet, var nær ved ogſaa at miſte deres Datter, netop ſom hun efter 8 Aars Forløb vendte hjem, men hvorledes Faderen ved et mærkeligt Tilfælde reddede hende ud af Havet.

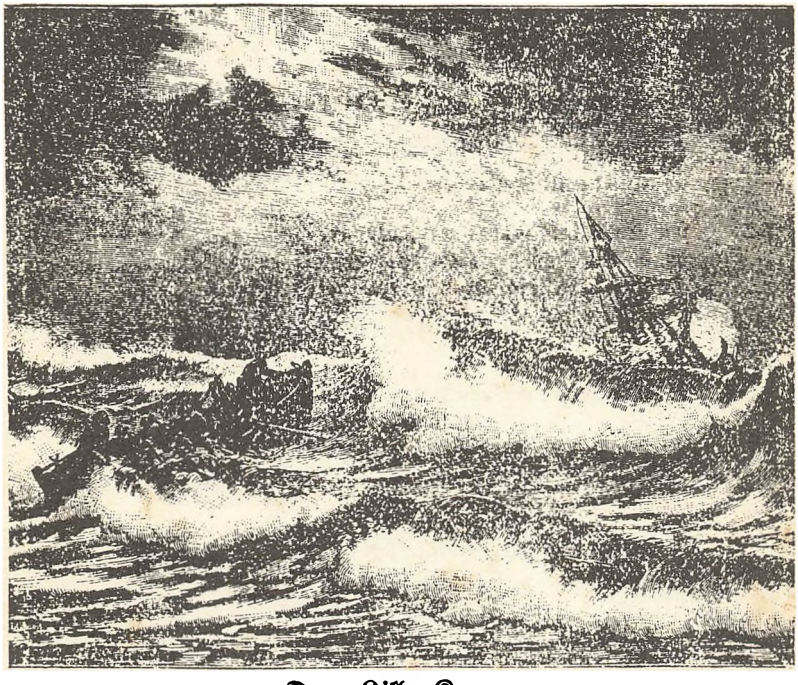

Og: **Lille Karen.**

Eftertryk forbydes.

København.
Bernh. Wennſtrøms Bogtrykkeri.

103. Fiskermanden

Mel.: Den gamle Fiskermand
eller: To Piger de gange dem ned til en Strand.

I Jylland ude bag Klittens Sand,
Der boede et Fiskerpar.
::Den fattige Fangst han bragte i Land,
Deres eneste Udkomme var.::

Og Sorg og Nød banked' tidt paa Dør,
Saa hyppig Krybben var tom.
::Helt tungt og mørkt var deres Humør,
Ej Glæde til Huse kom.::

En Søn tog Havet en Julenat,
Som Lig han fandtes paa Strand.
::Ham elsked højt de, han var deres Skat,
Ej Tabet de glemme kan.::

Han var saa trofast og kær en Søn,
Som hjalp dem trolig og brav,
::Det syntes dem var ham saa daarlig en Løn,
At hans Død blev det farlige Hav.::

Og Anna – Datteren – blev sendt fra
Sit Hjem, – knap voksen hun var.
::At tjene hist i Amerika,
Langt borte fra Moder og Fa'er.::

Hun skrev én Gang, men i 8 Aar
Forældrene fik ej Brev,
::Ved ej, om de hende tilbage faar,
Ej hvordan hendes Skæbne blev.::

Det var en sildig Vinterkvæld,
Og netop Dagen før Jul;
::Da rejste Havet sig i sin Vælde,
Og Stormen den klang saa hul.::

Igennem Larmen et Nødskrig lød,
Signaler saa man fra Land,
::Straks vidste man, hvad det Skud betød,
Og ved Baaden var klar alle Mand.::

Og Fisk'ren styred paa Havet ud,
Saa hushøjt Bølgerne gaar.
::Et Dampskib strander – nu hjælpe dem Gud –
Og Nødraab til Øret naar.::

De brave Mænd trodse Søens Magt,
Og sætte Livet paa Spil;
::Mod Døden kæmper de uforsagt
Snart strækker ej Kræfterne til.::

Da kastes Skibet paa Revlen ind,
Og Jernet søndres i Hast,
::Saa bleg var mangen Sømands Kind
For mangen én Livstraaden brast.::

En Kvindes Skrig gennem Larmen naar,
Den Fisker hører sit Navn, –
::„Min Datter", raaber han, „Havet ej faar",
Hun maa rives ud af dets Favn.::

Det lykkes – fem bjerged man ombord
Og styred sikkert mod Strand;
::Den Glæde kan ej beskrives med Ord,
Da hun favner sin Moder i Land.::

Og hendes Mand ogsaa reddet var,
En Guldgraver var han saa rig,
::Nu Lykken kom til det Fiskerpar.
Og snart blev nu Nøden forbi.::

Hvad Havet bragte af Sorg og Nød,
Det bragte af Glæde igen.
::Saa veksler Livet, det bær i sit Skød
Baade Sorgen og Glæden frem.::

Udgivet ca. 1903.

Sang om

Udvandrerſkibet „Norges" Forlis.

Den 28. Juni 1904.

Omtrent 600 Paſſagerer omkomne, kun 148 reddede.

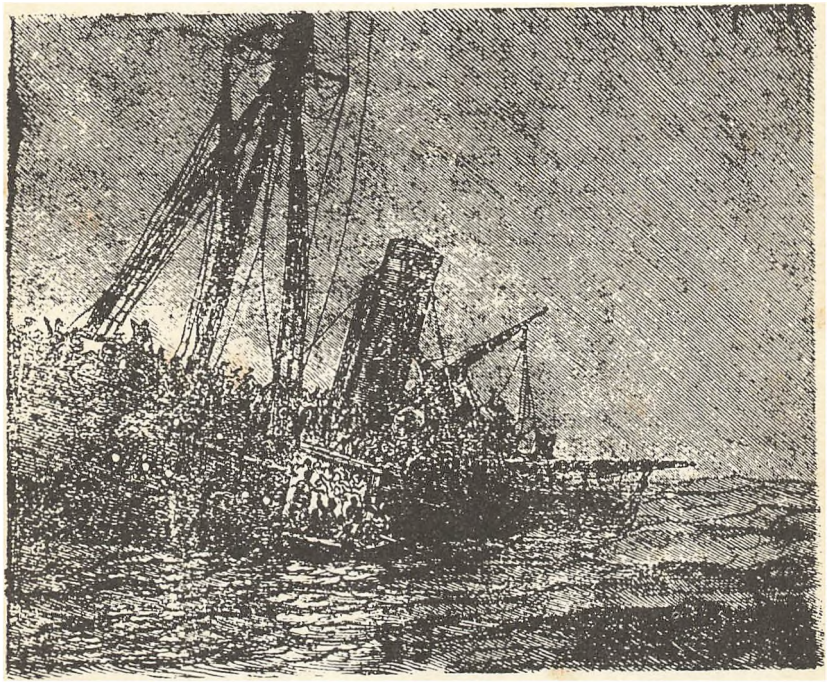

Med Beretning.

Eftertryk forbydes.

104. Udvandrerskibet „Norges" Forlis

Mel.: Jeg elsker den gamle, den vaklende Rønne.

Et frygteligt Budskab til Landet er naaet,
Og Sorgen nu gæster saa mangen et Hjem,
I Angest og Uro, saa mange har gaaet,
Og ventet de Kære var vel naaet frem.

Med „Norge" vel ottehundred' stævned',
Med haabefuldt Sind mod Amerika did,
At skabe en Levevej, den de ej evned
At skabe dem her, trods Arbejd og Flid.

Thi Skibet det stranded og snart var det ude,
Kaptajn og Besætning, og hver Passager
Blev knust og forsvandt med den stolte Skude,
Saamangen gik bort, som vi havde saa kær.

De faa, som den grusomme Død har undgaaet
Blev ført af en Trawler til Grimsby da hen,
Fra dem er det Ulykkes-Budskab hidnaaet,
Med Gru ventes snart en Beretning igen.

Da bragtes os Rædselens Budskab, at Havet
Har lukket sig over dem, de er ej mer,
Og kun syvogtyve ej der blev begravet,
Men redded sig op mellem Klipper og Skær.

Nu sidder de mange saa sorgfuld og triste,
Som nys med de bortdragne Afskeden tog,
De tænkte ej paa, det Farvel var det sidste,
Ej at de med Døden i Følge uddrog.

To Baade man satte i Vandet, blev knuste,
To andre med Børn og Kvinder naaed ind;
Mens Stormen den hyled og Bølgerne bruste,
Tog Døden sin Høst, bleg blev mangen en Kind.

BERETNING.

En frygtelig Katastrofe har ramt det i Forvejen af Ulykker haardt hjemsøgte „Forenede Dampskibsselskab". En af dets store Udvandrerdampere er strandet paa Klippen Rockall den 28. Juni 1904 i Taage, Regn og Storm. Kun c. 148 af de 723, der var ombord, blev reddede og landsatte i Grimsby.

Øjenvidner beretter, at „Norge" i Tykning var kommen ud af Kurs og strandede paa „Rockall". Skibet gled straks igen af Grunden, men havde da faaet saa stor Lækage, at det sank i Løbet af 20 Minutter.

Det var hjerteskærende Scener, han nu fra den Redningsbaad, hvori han befandt sig, blev Vidne til. Igennem Stormen hørtes fortvivlede Raab og Skrig om Hjælp, og Trawleren, der optog Redningsbaaden, blev standset i sin Fart af Ligene, der flød rundt i Vandskorpen.

2 Baade, som blev sat ud, knustes, medens andre klarede sig og optoges. Kaptajn Gundel blev paa Kommandobroen til Skibet sank. Han reddedes ved et Vidunder.

Ombord var 81 Danske, hvoraf hidtil vides reddede ca. 29.

De øvrige Passagerer var: Russere, Svenskere, Finner og Nordmænd.

Dampskibet „Norge" var 3318 Tons og havde en Besætning af 50-60 Mand, hvoraf kun nogle blev reddet.

En Del af Besætningen ofrede Livet ved at forsøge at redde saamange som mulig.

Kyndige Søfolk mener, at Grunden til Forliset er Kompas-Misvisninger fremkaldte ved Jordrystelser, som samtidig fandt Sted. Kaptajn Gundel er haardt saaret.

En større Ulykke er aldrig forhen hændet i dansk Skibsfart, og ingen dansk Ulykke har kostet saamange Menneskeliv.

Det Forenede Dampskibsselskab har udsendt Skib til Eftersøgning ved Ulykkesstedet, det samme er sket fra britisk Side med to Dampere.

Den sidst indkomne Baad med 19 ombord drev i flere Døgn rundt, indtil de aldeles forkomne naaede Thorshavn.

København,
Forlagsboghandelen, Vingaardsstræde 18.
Jul. Strandbergs Bogtrykkeri.

Først om morgenen d. 4. juli indløb et telegram til Kbh. om forliset, og samme dag noterede Olaf Strandberg i sin dagbog: „Om morgenen Kl. 10 telefoneredes Ulykken ud og jeg skrev strax og telefonerede en Sang ind. Den udkom Kl. 12 1/4 da kun Berlingske og Politiken havde Nyheden."

Angivelser om „Norge"s passagertal og ofrene er upræcise og forskellige i alle viserne. Antagelig var der 627 omkomne blandt de 795 ombordværende.

Det danske Udvandrerskib

„Norges"

Undergang.

Skibet stødte imod Rockall-Klippen og sank efter 20 Minutters Forløb.

Mellem 5 og 600 Mennesker omkom.

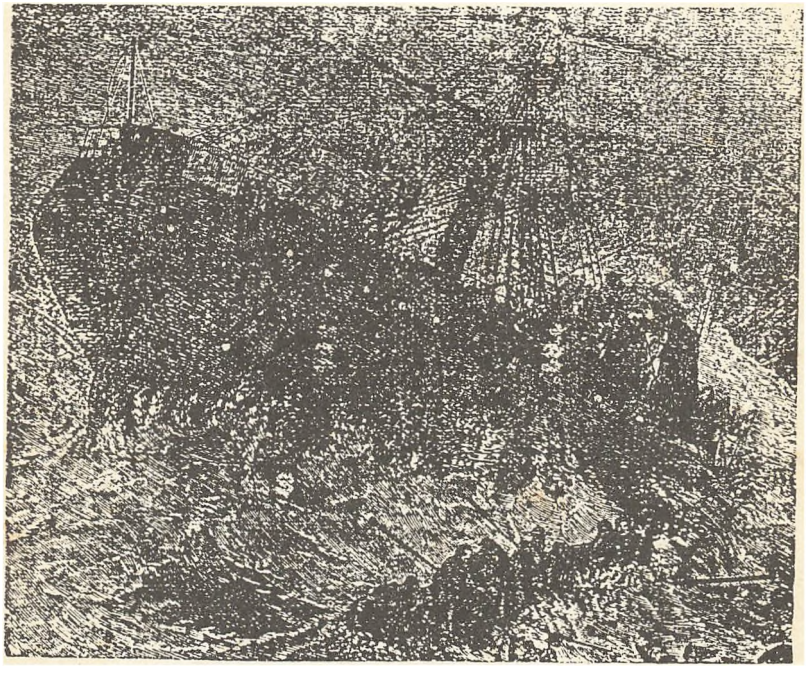

Med Beretning.

105. „Norges" Undergang

Mel.: Amanda sad med en Krans i Haaret.

Naar Søens Mand kækt staar paa sin Skude
Og aner: Snart er vor Livstraad ude,
Og Tanker sender mod Hjemmets Kyst,
Og Hjertet højt banker i hans Bryst –

Naar Havet bistert sin Manke ryster,
Og kastes voldsomt mod Landets Kyster,
Naar Bølgen hvirvles i Skum og Fraad –
Da redes mangen en Grav saa vaad.

Men pligttro bliver han stød paa Skuden
Trods Bølgens Rasen og Stormens Tuden;
„Først Passagererne!" er hans Ord,
„Før jeg i Baaden vil gaa ombord!"

I Regn og Taage ved Rockall-Revet
Er Skibet „Norge" med Hast inddrevet.
Snart strømmed Vandet i Skibet ind,
Og snart var blegnet saa mangen Kind.

Kaptajnen vilde ej Pligten vige;
Han var en Søgut maa alle sige,
Han trodsed Faren – enhver det saa –
Hans Mod er prøvet, man sige maa.

Panik opstod nu, og Hvin og Skrigen
Lød over havet, mens Bølgens Stigen
I Skibets Rum banede sig Vej,
Og slugte alt i sin kaade Leg.

Og mer end fem Hundred drog i Døden;
Hos deres Kære nu Sorg og Nøden
Har fæstet Bo, aldrig skuer mer
De den, de havde i Livet kær.

Kun faa blev reddet, først sent forglemmer
De denne Rejse, og deres Stemmer –
Som raabte til dem om Hjælp i Nød,
Men fandt i Bølgerne deres Død.

I Efterladte, som for bestandig,
Farvel dem sagde, som Døden fandt i
Den kolde Bølge, I ses igen
I Himlens Sale med Eders Ven.

A. Pedersen.

Kjøbenhavn.
Forlagsboghandelen, Vingaardsstræde 18.
Jul. Strandbergs Bogtrykkeri.

Olaf Strandberg d. 5/7: „Udmærket Viseforretning: Skrev en ny Vise om Ulykken."

Den nyeste Sang

om

Amerikadamperen

NORGE$^{S}_{=}$

Undergang

ved Rockall Klippen d. 28. Juni 1904.

hvorved

ca. 600 Mennesker omkom.

Pris 15 Øre.

Med nyeste sandfærdig Beretning.

Udgivet af „Bornholms Kiosk“

(Indehaver L. C. Jensen, Clitténg).
Tværstræde 12, Rønne. Telefon Nr. 74.

Offentlig Foredrag samt Eftertryk af Sangene forbydes.
(Lov af 19. Decbr. 1902).

Gornitzka's Bogtrykkeri, Nexø.

106. Norges Undergang

Mel.: Der stod en bænk i Haven,
eller: Dernede i Dalen o.s.v.

Hist ude paa Havet der sejlede et Skib,
fra Danmarks Kyster drog det en Juni Sommerdag,
::saa mangen Mand og Fader, med Børn og Ægteviv
drog bort med Haab i Sinde, saa lykkelig og glad.::

Fem Dage var gaaet og alt var „vel om Bord"
i Nattens Mulm og Mørke, sig „Norge" styre lod
::og alle sov saa roligt, Kaptajnen stod ved Roer
da – endnu ingen aned' sin Skæbnes tunge Lod.::

Men Glæden jo aldrig blier ved at løbe fort
med et – stod Skibet stille, ved Rockall Klippens Skrænt,
::„De dødes Ø" den kaldes, saa skummel og saa sort,
til Navnet godt den svarer, det mangen har bekendt.::

Nu blev der en Jammer og Graad og Klageskrig
de sørgeligste Scener, som ej beskrives kan,
::og hvert et Ansigts Udtryk, det viste tydelig
at ingen turde haabe, paa at faa Fod i Land.::

Straks Mandskabet Baadene hurtigt gjorde klar
først to blev sat i Vandet, men Gru og – ak og vé,
::sig mange Passagerer, lod styrte ned og var
paa Grund af Mængden, de, som først Himlens Port fik se.::

Dernæst blev der firet, tre fire Baade ned
og siges maa det, at Kaptajnen var en ærbar Mand:
::„Først Kvinderne og Børn," var hans Ord – han saa de led
hans stærke Røst blev hørt fra Kommandobroens Rand.::

I Dødsangst og længselsfuld Forventning alle Mand,
da bad til Gud om Redning, alt under Graad og Kval,
::af Føde var der intet, kun lidt Beskøjt og Vand,
og Faren lumsk dem fulgte, en stor og mægtig Hval.::

Omsider, da saaes der en Damper dukke frem
i Horisonten, det var et engelsk Trawler Skib,
::da hejsedes et Nødsflag, gjort fast med Reb og Rem,
nu takkede man Gud, frelst var snart nu deres Liv.::

Da Trawleren kom, tog den alle Mand om Bord,
derfra et grusomt Syn var man Vidne til at se,
::langs hen ad Skibets Sider, fra Stævn og saa til Roer,
laa Lig i Snesevis, – Gud, at det dog skulde ske.::

Ja Dampskibet „Norge" som nu paa Havets Bund,
blev ført af „Kaptajn Gundel", en ægte Sømandsgut,
::han ufortrødent blev paa sin Post til sidste Stund,
gik Døden kækt i Møde med samt sit Skib til Slut.::

Og ikke en eneste Sjæl paa denne Jord,
sig kunde tænke Redning for Kaptajnen mulig var,
::men ved et Guds Mirakel, og stærke Svømmetag,
en Baad han lyk'lig naa'de, som gennem Søen skar.::

Herhjemme i Danmark begrædes denne Dag,
det var den ott'ogtyvende Juni, dette Aar,
::i 1904, – – ej glemmes denne Dag,
den største Katastrofe, alt under Danmarks Flag.::

Clitténg,
Rønne.

BERETNING.

Atter er en meget alvorlig Ulykke overgaaet et af vore, af Ulykken stærkt hjemsøgte Dampskibsselskabers Udvandrerbaade.

I Følge et hertil indløbet Telegram er „Det forenede Dampskibsselskab"s Amerikabaad „Norge" strandet ved Rockall. Skibet førtes paa denne Rejse af den bekendte, dygtige Kaptajn Gundel.

„Norge" var paa Rejsen herfra til Amerika og medførte cirka 800 Passagerer, hvoraf kun 167 Passagerer er blevne reddede, og sikkert ikke flere.

Efter et ankommet Telegram, oplyses følgende:

Skibet „Norge" stødte, tidlig om Morgenen d. 28. Juni, paa en

Klippe nærved Øen Rockall. Man søgte straks atter at komme ud paa dybt Vand, hvilket ogsaa lykkedes.

Desværre begyndte „Norge" straks at synke. Der blev nu øjeblikkelig gjort klar ved Baadene. Alle Baadene blev firet ned, men 2 af dem knustes straks paa Grund af den stærke Søgang, og kun 4 af Baadene lykkedes det at komme bort med de deri reddede Passagerer.

Besætningen ofrede Livet ved at forsøge at redde saa mange som mulig. Een af disse fortæller om Redningsforsøget:

Det var hjærteskærende Scener, han nu fra den Redningsbaad, hvori han befandt sig, blev Vidne til. Igennem Stormen hørtes fortvivlede Raab og Skrig om Hjælp, og Trawleren, der optog Redningsbaaden, blev standset i sin Fart af Ligene, der flød rundt i Vandskorpen.

Kaptajn Gundel fra København, en af „Det forenedes" mest paalidelige Skibsførere stod paa Kommandobroen og gik til Bunds med sit Skib.

Alligevel er han igen kommet oven Vande, og blev da alle hans Kræfter vare udtømte optaget af den sidste Baad der var.

Det skal kun herved tilføjes, at da han forsøgte at komme op i Baaden, slog man efter ham med Aarerne, men med lynsnar Hurtighed, og med Udtømmelse af sine sidste Kræfter svang han sig op i Baaden, som derefter drev om paa det oprørte Hav i fulde 7 Døgn.

Pianofortearbejderens Hjemkomst fra

Amerika,

hvor han havde levet i større Forhold og elsket mange Piger, men dog fandt sin danske Pige bedst.

Melodi: I lille Kongensgade.

Eftertryk forbydes.

107. Pianofortearbejderens Hjemkomst fra Amerika

Ud af Kupéen sender
jeg Blikket. Er her noget løs?
aa ja, aa ja, aa ja, aa Singsalia!
Go'maaren kære Venner!
Go'da' Agnete, Da' min Tøs!
aa ja, aa ja, aa ja, aa Singsalia!
Er d' ikke Sviger-Méren, som mit Øje skuer der?
– Jeg syn's du bli'r lidt svær –
og Svigerfader her!
Skal hilse dig fra Præsidenten, 'n Sludder tidt jeg fik,
naar paa sit „hvide Hus" i Washington han gik.

Han sad med stor Familie,
alene 18 Pigebørn,
aa ja, osv.
Han sled med bedste Vilje,
at faa dem gift, den gamle Ørn.
aa ja, osv.
I det hele har man større Forhold der, end her hos os;
man producerer los.
Jeg bo'de hos Mrs. Maas
paa 37te Sal i en Skyskraber, hip o hej;
W.C.'et var et Vandfald, for de prutter ej.

Aa sikke dog Klaverer!
Jeg siger, Konrad, læg dig kun!
aa ja, osv.
Man gratis dem leverer
med Klokkespil og dobbelt Bund.
aa ja, osv.
Pedaler uden Kuglelejer ser man aldrig mer;
Ja Mekanikken der
staar højere end her.
Om Dagen: Flyglet-Pengeskab, om Natten-Seng til to;
det runger, naar man slaar en Tone an, jo, jo!

Afholdenhed og Dyden
i større Omfang trives der,
aa ja, osv.

i Ly af Lovens Byden,
skønt Frihed er der mer end her.
aa ja, osv.
Skal man en Kæfert ha' sig, maa man til en anden Stat,
(der holder Tog parat)
og Kvinderne! Godnat!
Naar blot jeg af et Uheld kyssed' en, der var lidt fix,
Go'maaren 1000 Dollars! Op med Port'monnix!

Arbejderne de slider
det syttendobbelte af her.
aa ja, osv.
Om Priskuranten gider
man aldrig snakke, nej man slaas.
aa ja, osv.
For Prygleloven diskuteres mindre der end her,
men bruges af enhver,
som bliver traadt paa Tæ'r.
Og et Par Boxerslag ta'r Politiet sig ej nær;
tør en man slaa, saa slaar man, eller la'r man vær!

Og deres Hospitaler!
Der dør det dobbelte af her.
aa ja, osv.
Jeg af Erfaring taler,
jeg selv er bleven bagflikt der.
aa ja, osv.
Jeg siger ikke, hvor det sad, jeg siger bare Tak!
men jeg skreg Ve og Ak,
hvergang jeg sku' slaa bak.
Men Lægen la' mig paa sit Knæ, skar væk, og sagde blot:
„When first your end is very well, is all thing godt".

Her har I mig tilbage,
en modnet Mand og dygtiggjort.
aa ja, osv.
Jeg vil mig ej beklage,
skønt jeg har set saa meget stort,
aa ja, osv.

I det hele var der bedre Forhold der end her hos os;
men Døttrene hos Maas,
og min Agnete ...!
Her standser Sammenligningen – Gu' har hun store Fejl,
men er dog prima Kram fra For- til Agterspejl!

Jul. Strandbergs Bogtrykkeri.

Visen, der er udgivet 1904, henviser bl.a. til Konrad Møller fra klaver- eller pianofortefirmaet Hornung og Møller samt til politiske forhold som diskussionen i Danmark om pryglestraffens indførelse og bokseropstanden i Kina.

Vise om
Jordskælvet i San Francisco,

i April 1906,

hvorved over 1000 Mennesker omkom, og mange Tusinde lemlæstedes og blev husvilde og forarmede. Skaden anslaas til c. 700 Millioner Kroner. En frygtelig Brand lagde Byen i Aske.

Med Beretning.

108. Jordskælvet i San Francisco

Mel.: Jeg elsker den gamle, den vaklende Rønne.

Fra Guldlandets smilende Egne vi hørte,
At Byen Fransisco i Aske var lagt;
Et Jordskælv saa grusomme Rædsler medførte,
Har Kummer og Sorg blandt Befolkningen bragt.

Den gryende Dag gled hen over Landet,
Og Livet i Staden just rykkede ind;
Da rystedes alt, og ret hurtig man sanded,
At Sorgen og Nøden til Byen drog ind.

De største og flotteste Huse faldt sammen,
Drog Men'sker og Dyr udi Faldet med sig,
Og Jorden slog Revner, og snart blussed' Flammen,
Og opslugte alt paa sin grufulde Vej.

Befolkningen styrted' afsted for at finde
Et Sted i det Fri, hvorhen Ilden ej kom,
Snart fløj den dog did, og den lukkede inde
Og satte for Staklerne brændende Bom.

Og rasende Flammer indhentede alle,
De brændte i Fart, mange kvaltes i Hast;
Den Moder med Barnet i Favn maatte falde,
Mens Ilden sig gav hverken Ro eller Rast.

Og Havet sig fraadende styrted' mod Landet,
Drog Skibe og Huse i Dybet med sig;
Alt levende opslugte frygtelig Vandet,
Raserede alt i sin grusomme Leg.

Vel tusinde Mennesker mistede Livet
I Lidelser, som knap kan skildres i Ord,
Skøndt Staten til Hjælp Millioner har givet,
Er Nøden og Sorgen forfærdelig stor.

Hvormange der saaredes kender man ikke,
Men Tallet i Tusinder højt løber op,
Paa Gaderne nøgne de husvilde ligge
Med Brandsaar og blodige paa deres Krop.

Mens Stanken fra Ligene Luften forpester,
Og Døden gaar rundt med sin hvæssede Le;
Banditter og Røvere Staklerne gæster,
Ja, det er forfærdeligt, hvad der kan ske.

BERETNING.

Midt i April 1906 hærgedes den smukke By, San Fransisco i Kalifornien af et forfærdeligt Jordskælv, som igen affødte en Kæmpebrand, der lagde omtrent Halvdelen af den prægtige Storstad i Aske.

Henad Morgenen mærkedes et voldsomt Stød, og Jorden slog mægtige Revner. Folk styrtede til Vinduerne og derefter ud paa Gaderne, hvor et Øjeblik efter mange Hundrede dræbtes af de nedstyrtende Huse. De store her i Europa endnu ukendte „Skyskrabere" dvs. Huse med 10-12 Etager knækkede over som Glas, men mest ramte Ødelæggelsen den Del af Byen, som benævnes „Kineserkvarteret". Jordskælvet afløstes af en kæmpemæssig Brand, som ikke lod sig kue af Brandvæsenet, der ellers er verdensberømt. Kolossale Værdier forandredes i faa Øjeblikke til Aske, og den forfærdelige Begivenhed bragte i faa Øjeblikke Millionæren til Betlerstaven, thi Ilden skaanede hverken Rig eller Fattig. Der fortælles om de mest hjerteskærende Scener fra den hjemsøgte By. Mødre kastede sig sammen med deres smaa Børn fra 8.-9. Etage ned paa Gaden, hvor man fandt dem knuste. Masser begik Selvmord, fremfor at blive langsomt stegt. Etsteds saas en Mand indeklemt imellem to brændende Bjælker; han var allerede frygtelig forbrændt, og han bad da saa inderlig en Soldat om at skyde ham ned, hvilket han ogsaa gjorde efter at han og hans kammerater først havde gjort alt for at redde den Ulykkelige. Havet styrtede sig fraadende ind over Byen og trak mange med tilbage til sit frygtelige Skød, Skibene i Havnen sank. Læger og Sygeplejersker vandrede fra Sted til Sted for at hjælpe. Staten har sendt Bankerne 15 Millioner Dollars til Hjælp. Det menes almindelig, at der ikke blandt de omkomne findes Danske, men noget bestemt derom vides endnu ikke. Byen var fuldstændig udelukket fra

Omverdenen, da Telefon, Telegraf og Jernbaner m.m. var gjort ubrugelig. Assurance-Selskaberne lider ganske enorme Tab.

San-Francisco-Katastrofen er en af de Begivenheder, som vil huskes, saalænge Verden bestaar.

Forlagsboghandelen, Vingaardsstræde 18
Jul. Strandbergs Bogtrykkeri.

D. 18/4 1906 dræbtes ca. 500 ved jordskælvet i San Francisco, og ugen efter forfattede Olaf Strandberg visen derom.

Skamlingsbanken.

En ſmuk Sang om de kære Minder om Barndoms-hjemmet.

Paa den bekendte Melodi.

Cg: **Guldgraverens Hjemkomſt.**

Eftertryk forbydes.

København.
Forlagsboghandelen, Vingaardſtræde 18.

109. Skamlingsbanken

Egen, bekendt Melodi.

Langt herfra, hvor Kornet lyser over Enge,
Og hvor Bøgen i det fjerne titter frem,
Dvæler ofte jeg i Mindet glad og længe
Ved den kære Plet, som var mit Barndomshjem.
Men der mangler ét trods al Naturens Goder,
Derfor er Kornet ej saa gult, som det var før,
Dér jeg savner just det kæreste, min Moder,
Som der favned ømt sin Dreng i Hyttens Dør.
::Hør, hvor Bølgen kysser Stranden, mens den sanker
Paa sin Bred de Blade, som der falder a',
Maanen spreder Guldlys over Skamlingsbanker,
Skamlingsbanker, – de kære, langt herfra.::

Jeg har længe, længe ønsket mig tilbage
Til min lille Plet, den skønneste paa Jord,
Hvor som Barn man stilled' al min Sorg og Klage,
Og hvor et og alt sig drejede om Mo'r.
O, hvor var der baade friskt og smukt i Haven,
Hvor jeg ofte Haand i Haand med Ellen sad;
Tiden svinder, ak, nu ligger hun i Graven,
Og mit Sind er nu saa tungt som før var glad.
::Hør, hvor Bølgen kysser Stranden:: osv.

Men hvad nytter al min Hjertesorg og Klage,
Jeg er gammel og nu maa jeg blive her,
Jeg vil aldrig, aldrig mere naa tilbage
Til den lille Plet, jeg har saa grumme kær.
Men mens Dagene og Tiden hastigt rinder,
Hænger Hjertet stadig ved mit kære Hjem,
Og de mange, kære, lyse Barndomsminder,
Som i mine Tanker venligt spire frem.
::Hør, hvor Bølgen kysser Stranden:: osv.

Mange Aar er svundne siden jeg og kære
Lille Ellen vandred om ved Aaens Bred,
Der var for os baade skønt og godt at være,
Naar vi talte om vor unge Kærlighed.
Tiden er nu svunden bort, og Ellen hviler
Hist paa Kirkegaarden, hvor jeg vandred' ind,
Ved min Ellens Grav jeg tidt i Drømme smiler,
Medens Taarerne de triller ad min Kind.
::Hør, hvor Bølgen kysser Stranden:: osv.

Visen om Skamlingsbanken – den geografiske lokalitet der er et nationalt symbol – er stadig meget kendt og findes i flere varianter.

Bergs version er mest kendt (1. linje „Hist hvor Kornet gyldent bølger sig for Vinden"), men Strandbergs udg. her fra 1908 synes at være den ældste.

En Sang

om

en ung Pige, der mistede sin Kæreste

ved „Titanic“s Undergang

110. En Sang om en ung Pige, der mistede sin Kæreste ved „Titanic"s Undergang

Mel.: Den blege Maane rolig lyser.

Min Ven var god, det maa I vide,
jeg elsked ham af Hjertet ømt,
om Lykke stor ja ved hans Side,
jeg har saa tit og ofte drømt;
i Barndomsdage glad vi leged,
vi jublede og sprang omkring,
vi delte Sorg, vi delte Glæde
og snart han gav mig Fæstering.

En Slægtning kær os nu besøger,
han kom hjem fra Amerika,
og Rejselysten han forøger
hos Vennen min, som alt den har,
og i Amerika man tjener
til eget Hjem saa ganske let,
ja, dette nu min Slægtning mener,
min Kærest han vil prøve det.

Min Kærest sagde: Pige kære,
en Stund jeg vil nu rejse bort,
vi maa hinanden nu undvære
to Aar, skønt det vil blive haardt;
men eget Hjem det maa du vide,
at jeg vil tjene det til dig,
derfor vil jeg nu tappert stride,
og Lykken vil nok følge mig.

Jeg sagde: Ven, jeg kan ej ene
tilbage gaa og sørge her,
og det kan du da ikke mene,
vi har hinanden alt for kær,
og vil du ikke blive hjemme,
da vil jeg rejse bort med dig,
og dele, hvad Gud maa bestemme,
hos dig er jeg kun lykkelig.

Min Kæreste, saa glad han jubled',
og ømt han mig i Favnen ta'r,
han sagde: jeg jo gik og grubled',
mit Ønske det opfyldt du har,
og sammen vi nu bort vil drage,
ja ud til Vestens fjærne Land,
der bliver du min elskte Mage
og vi faar eget Hus og Stand.

Og nu Farvel vi maatte sige
til Far, Mor og Barndomshjem,
mens Taarer ned ad Kinder glide,
saa mange Minder vælded frem,
men jeg har Vennen min, den kære,
han trykked' mig til sig ømt,
vi haabed' Skibet skulde bære
imod Lykken, hvorom vi har drømt.

Nu med Titanic vi rejste,
et Kæmpeskib saa nyt og flot,
saa stolt det over Havet knejste
og alt jo synes rigtig godt;
Musiken yndefuldt mon spille,
dens Toner skønt klang over Hav,
men ak saa snart det ende skulde
med Graad og Smærte, Død og Grav.

Passagererne i Søvnens Arme
de fleste hvilede saa sødt,
da man med et os ud alarme',
ak, vi var paa et Isbjærg stødt.
Nu alle op paa Dækket stormer
søvndrukken i den mørke Nat,
paa sine kære højt man raaber,
og spørger, o, hvad er der fat.

Nu lød der Graad og Hjertesukke,
tænk, Afsked under saadan Kaar,
jeg sagde, Ven, vi skilles ikke
i Graven nu med dig jeg gaar;
min Kærest da saa ømt mig favned,
saa kyssede han bort min Graad,
saa hviskede han Frelsernavnet
og jeg blev firet i en Baad.

Men Pennen den formaar jo ikke
at skildre Smerten, som vi led,
at høre Raab og Hjærtesukke
fra kære, som med Døden stred,
og her blev slaaet dybe Vunder
og Hjertet altid bløde vil,
jeg misted' alt, da han gik under,
o, Skæbnens gaadefulde Spil.

For den, som der nu alt har mistet,
for den har Livet ej Værdi,
en grusom Skæbne har jeg fristet
i fremmed Land ulykkelig;
men Hjertet brister og forbløder,
ja, dette føler jeg forvist,
og da jeg Vennen atter møder
i Lysets skønne Egne hist.

Venstres Folkeblads Tryk

„Titanic"s forlis skete i farvandet omkring New Foundland natten mellem d. 14. og 15. april 1912. Skibet, der var på sin jomfrurejse fra Southampton til New York, forsøgte at sætte hastighedsrekord over Atlanten, hvorved man kunne erhverve det eftertragtede „Blå Bånd". I redningsbådene var der kun plads til halvdelen af de passagerer, skibet kunne medtage.

Ulykken forårsagede ca. 1500 menneskers død, mens 700 blev reddet.

MELODIHENVISNINGER

Forkortelser (kildehenvisninger i prioriteret rækkefølge):
LV = Lystige Viser 1–6 (Kbh. 1976–78).
DM = Danmarks Melodibog 1–5 (Kbh. 1895–1931).
FS = N. K. Madsen-Stensgaard: Folkets Sangbog (Kbh. 1903).
FM = Folkehøjskolens Melodibog (Kbh. 1958).
Viser = Viser fra din oldefars tid, ved I. Piø (Kbh. 1974).
US = Udvandrersange, ved L. S. Jensen og S. Koustrup (Kbh. 1976).

1. DM 1 s. 14, FS s. 329–30, US s. 23.
2. DM 5 s. 381, US s. 45.
3. Kan synges som 2.
4. DM 1 s. 78, FS s. 432, US s. 47.
5. DM 1 s. 144–45, FS s. 521.
6. „Vi Sømænd gjør ei mange Ord" (som 2) eller „Der var engang en tapper Mand" (LV 2 s. 285, DM 1 s. 44, FS s. 332).
7. FS s. 666.
8. DM 1 s. 281, FS s. 48, Viser s. 165.
9. Kan synges som „Natten breder sine Vinger". DM 1 s. 199, FS s. 222.
10. DM 2 s. 138–39, FS s. 508–9, FM s. 184–85.
11. DM 5 s. 120–21, FS s. 614–15.
12. DM 2 s. 218–19, FS s. 529.
13. Kan synges som „Frydetimen gaar mod Tronen". US s. 49.
14. Antagelig „Sig som en Engel Døden nærmer". J. Offenbach: Orpheus i Underverdenen [u. år] s. 3.
15. „Fandens Overmand" (tekst: Th. Overskou. „Casino" 1854; ÷ mel. henv.). „Frygt, Simonsen, frygt for min vrede". Stegekjælderen eller den fine Verden (Vaudeviller og Sangspil nr. 233, udg. Wilhelm Hansen u. år) s. 9.
16. Cora eller Slavinden [tekst: Jules Barbier, sangene af Ad. Recke] s. 8.
17. „Vift stolt paa Codans Bølge" (som 8) eller „Strasborgervisen" (Viser s. 67).
18. DM 2 s. 75, FS s. 607–8.
19. FS s. 610, US s. 39.
20. Viser s. 79.

22. FS s. 506–7. Er identisk med 25.
23. Node på skillingstrykket (Det kongelige Bibliotek, signatur „Udvandrere").
24. „Farvel mit Fødeland jeg byder" (som 18), „Raske Gut, tag vare paa din Skude" (DM 2 s. 16, FS s. 532), „Naar mit Øie er lukt" (DM 1 s. 197, FS s. 685), „Har Du aldrig seet en Abolitionist" (som 11), „See jeg er gift med Helene" (J. Offenbach: La Belle Hélène, klaverpartitur Paris u. år s. 51–53).
25. DM 1 s. 39, FS s. 16–17, FM s. 219.
26. Viser s. 107.
27. Som 26.
28. „En dejlig ung Ridder i Lunden mon gaa". DM 1 s. 68–69, FS s. 153, FM s. 130–31. Ellers oftest kendt på egen mel., jvnf. Viser s. 119, US s. 51.
29. DM 1 s. 201, FS s. 507–8.
30. Som 28.
31. DM 3 (ændret udg. del 3, Kbh. 1926) s. 65.
32. DM 1 s. 282, FS s. 299.
33. Som 28.
34. W. Rantzau: Udvalgte Sange og Viser, ved O. Ramsøe (Kbh. 1922) s. 142.
35. „En lille Plet, som Øiet knap opdager" er identisk med 25. FS s. 567–68. Eller „Dig, elskte Frankrig, mit Farvel jeg byder" (teksttitel: Bertrands Afskedskvad, i „Euterpe. Visebog for Damer og Herrer". Kbh. 1833; ÷ mel. henv.).
36. Som 28.
37. FM s. 367.
38. „I Juras skjønne Dale" (tekst: Jura-Bjerget af A. Oehlenschläger 1803, komp. J. P. E. Hartmann 1833; ÷ mel. henv.) eller „Vift stolt paa Codans Bølge" (som 8).
39. Antagelig identiske mel. „Den Sømand er saa lidet estimeret". Sangbog for Den Danske Sømand, ved Broby Johansen (Kbh. 1938) s. 19.
40. Kan synges som „Klokken lyder, Skibet skal gaa". DM 5 s. 216.
41. Som 28.
42. „Mit Navn er Rasmus Taa" (FS s. 680–81) eller „Snedkersvendens Vise" (LV 6 s. 166–67, DM 2 s. 180).
43. Som 28.
44. „Lotte ist todt". US s. 53.
45. Som 39.
46. LV 2 s. 11, Viser s. 35.

47. LV 1 s. 181, DM 5 s. 210, FS s. 652, Viser s. 141.
48. Som 47.
49. LV 5 s. 181, FS s. 674.
50. Som 49.
51. LV 1 s. 90–91, DM 2 s. 71.
53. LV 2 s. 205, FS s. 678.
54. Kan synges som „Kejseren af Kinesiens Land". LV 1 s. 186, DM 5 s. 212, FS s. 657.
55. Kan synges som „Jeg vandrer ved Søen i stille Aftenstund" (28).
56. Kan synges som „Adjø, farväl! för sista gång". Röda Visboken, udg. B. R. Jonsson og M. Jersild (Stockholm 1979) s. 14.
57. N. Dam og S. Nielsen: Et Sangerportræt – Mine Andersen, Gråsten. Utrykt seminaropgave 1980 s. 47–48 (Sanghist. Arkiv, Musikvid. Institut, Aarhus Un.).
58. DM 4 s. 144, FS s. 159.
60. „Menuetten af Elverhøj" (FM, udg. 1922, s. 225) eller „Vi Sømænd gjør ej mange Ord" (som 2).
61. „Vi Sømænd gjør ej mange Ord" (som 2) eller „Minuetten af Elverhøj" (som 60).
63. LV 1 s. 249–50, FS s. 637–38, Viser s. 111.
64. Som 39.
65. Som 39.
67. Som 25.
68. Som 47.
69. Som 63.
70. DM 5 s. 290, FS s. 706.
71. LV 1 s. 136, Viser s. 17.
72. The Fireside Book Of Folk Songs, ved M. B. Boni (New York 1947) s. 106–7.
73. Som 20.
74. DM 5 s. 289, FS s. 410–11, US s. 41.
75. FS s. 83, US s. 31.
76. S. Amundsen og R. Kvideland: Emigrantviser (Oslo 1975) s. 80.
77. LV 1 s. 104, DM 5 s. 108, FS s. 609.
78. Folkesangerens Visebog, ved I. Piø og M. Levy (Kbh. 1966) s. 62.
79. Som 39.
80. Børnenes Musik, ved S. og S. Hagen (Kbh. 1971) s. 42.
82. Som 39.
83. Som 78.

84. Som 46.
85. Som 31.
86. LV 2 s. 54, DM 3 s. 39, Viser s. 123.
87. Som 71.
88. Som 86.
89. „Der er saa stille i vor Gaard", (som 86) eller „To Drosler sad paa Bøgekvist" (LV 2 s. 287, DM 1 s. 262, FS s. 719).
90. Som 86.
91. Som 80.
92. Som 86.
93. Som 78.
94. Den Danske Koralbog, ved J. P. Larsen og M. Wøldike (Kbh. 1973) s. 144–45.
95. Som 54.
96. Som 39.
98. O. Jespersen: [Sange], Madame Pompadour. Sang – Vals [1916].
99. LV 1 s. 289.
100. Sousa's Great Marches, ved L. S. Levy (New York 1975) s. 75–76.
101. Som 28.
102. Som 70.
103. „To Piger de gange dem ned til en Strand". Folkesangerens Visebog, ved I. Piø og M. Levy (Kbh. 1966) s. 115.
104. LV 2 s. 139, DM 4 s. 135, Viser s. 83.
105. Som 46.
106. LV 2 s. 58.
107. LV 1 s. 152–53, US s. 59.
108. Som 104.
109. LV 1 s. 293–94.
110. Viser s. 25.

FØRSTELINJE-REGISTRANT

Tal i ( ) refererer til visens nr.

Ak, det er nu desværre vist (90)
Alt fra jeg lille var (81)
At Danmark er et yndigt Land (60)
Blæs sagte, I Storme fra iskolde Nord (72)
Brødre meget langt herfra (1)
Dannemark er et tørstigt Land (95)
De daarlige Tider trodse, belé enhver, som de see (59)
De har vel hørt den ny (77)
Den pige, som har redt min Seng (56)
Den unge Sømand drog fra Norges Fjelde (96)
Den unge Sømand drog til fjerne Lande (82)
Der et et Land, dets Sted er høit mod Norden (25)
Der gik et Skib fra Aarhuus ud (2)
Derovre i Amerika (68)
Det smukke Skib over Bølgen stævned (84)
Det var dog et mærkværdigt Træf (52)
Det var Jens, der var en fattig Gut (69)
Du Danmarks Land, hvor først jeg Lyset skued (22)
Du Hav, som os vugger i Bølgernes Skum (85)
Du Land, som har baaret min Vugge en Gang (31)
En Dav jæ tel vor Moer sa'e (44)
En Sang jeg her vil sende (8)
Erindrer Du, Geleff, de skjønne Dage (51)
Et Alvorsord jeg dig her forklarer (58)
Et frygteligt Budskab til Landet er naaet (104)
Farvel Du Moder, Danmark (76)
Farvel min Kjæreste jeg byder (24)
Farvel, mit Fødeland jeg byder (18)
Farvel o Danmark, elskte Foster-Moder (67)
For fem Aar siden rejste jeg til Amerika (101)
Fra Atlanterhavet der hørtes en Røst (87)
Fra Guldlandets smilende Egne vi hørte (108)
Fra Hjemmets Stavn, fra Vesterjyllands Hede (35)
Fra min Barndom saa fage (29)
Geleff og Pio satte sig ned (49)
Guldets Magt kan drage (98)
Har Du det hørt (53)
Har I aldrig seet en Abolitionist? (11)

Herr Madsen det var en lystig Fyr (4)
Hist ude paa Havet der sejlede et Skib (106)
Hr. Petersen han sa'e en Dag (21)
Hvor er jeg dog ene, og hvor er jeg forladt (41)
I Amerika er skeet en (13)
I den lille, stille Stue (99)
I fra mit kjære Fædreland og hid jeg fulgte dig (55)
I har vel sagtens Alle hørt (48)
I Hjørring boede nys (42)
I Jylland der leved en Pige saa ung (71)
I Jylland ude bag Klittens Sand (103)
I Kjøbenhavn saa glad i Sind (92)
I Nattens Stilhed, i den tætte Taage (65)
I raske Svende, Kvinder, Mænd (75)
I Sjælland levede engang to Unge (45)
I Skovens Mørke en Yngling sidder (46)
Jeg blev sendt bort fra Fædreland og Venner (64)
Jeg er født ved Gammel Englands Kyst (63)
Jeg er just lige stukken a' (16)
Jeg er Mormon, det veed I nok (34)
Jeg havde levet, ja lovligt flot (23)
Jeg skrive vil til Dig, min Ven (6)
Jeg synge vil en Vise (5)
Jeg vandred saa ene i mangen Aftenstund (36)
Jeg vandrer ved Søen i stille Aftenstund (28)
Jeg vil synge Jer en Vise (102)
Jens Peder og Trine, to Fattigmands Børn (97)
Kjærlighed er, veed jo Enhver (15)
Kom hid nu kjære Venner (17)
Langt bort til fjerne Strand (10)
Langt borte jeg nu drager (62)
Langt herfra, hvor Kornet lyser over Enge (109)
Lars Hansen stod og kikkede, og hvad var det han saae (7)
Min Ven var god, det maa I vide (110)
Mørkt fra Atlanterhavet lød (83)
Naar Søens Mand kækt staar paa sin Skude (105)
Nu er der Liv i Tøjet, min Ven (54)
Nu er han død, det gamle Svin (47)
Nu vil jeg fremføre min Skjæbne saa tung (43)
Nu vil jeg opskrive min Vandring fra Danmark (20)
O, Danmark o, Danmark, du er mit Fødeland (30)
O, Jens dog, o, Jens dog, o reis ei fra mig hen (33)
Om Maren nu jeg synge vil, krillevillevibombom (26)

Omtumlet paa det store Hav (93)
Op Brødre, see Lyset nu skinner i Vest (37)
Op Dannemænd, op nu med Hjerte og Mønt (12)
Op danske Mænd med Haab og Lyst (61)
Paa et Lystslot i Boston der boede en Mand (32)
Paa Gaarden nær ved Skanderborg (89)
Paa Oceanets mørke Blaa (78)
Paa Øen, som fraadende Bølger omgiver (73)
Pio og Geleff de ere væk (50)
Saa Meget tales om i disse Dage (79)
Saa sørgeligt et Budskab lød (86)
Se hist det stolte smukke Skib (74)
Skibet ligger, venter paa mig (40)
Snart fra mit Fædreland jeg bort skal drage (39)
Snart stævner Skibet bort herfra (66)
Stolt igjennem Havets Bølger (9)
Telegrafen rædsomt melder (70)
Telegrafens Bud (91)
Til Danmark tryg han bød Farvel (88)
Tvende Sjæle, tro (80)
Ud af Kupéen sender (107)
Ud over Havets de rullende Bølger (94)
Udvandrerskibet gik herfra, til Middelhav det kom (19)
Vi fejre vor Frihed hver Dag (100)
Vi toge over salten Vand, krillevillevibombom (27)
Vi vil hjem igjen til Danmark (57)
Vil gjerne du dit Liv forandre (14)
Vildtyven Eidig var en Mand (3)
Vor Afskedsstund er kommen (38)

110 skillingsviser

Med hver sin spændende historie

Skillingsvisen var 1800-tallets massemedium. Den skulle bringe underholdning og oplysning om f.eks. *Amerika og udvandringen* – om guldgraverne, mormonernes flerkoneri, mord, socialisten Louis Pio, kærlighed, længsel, afsked m.m.

Chr Erichsens Forlag